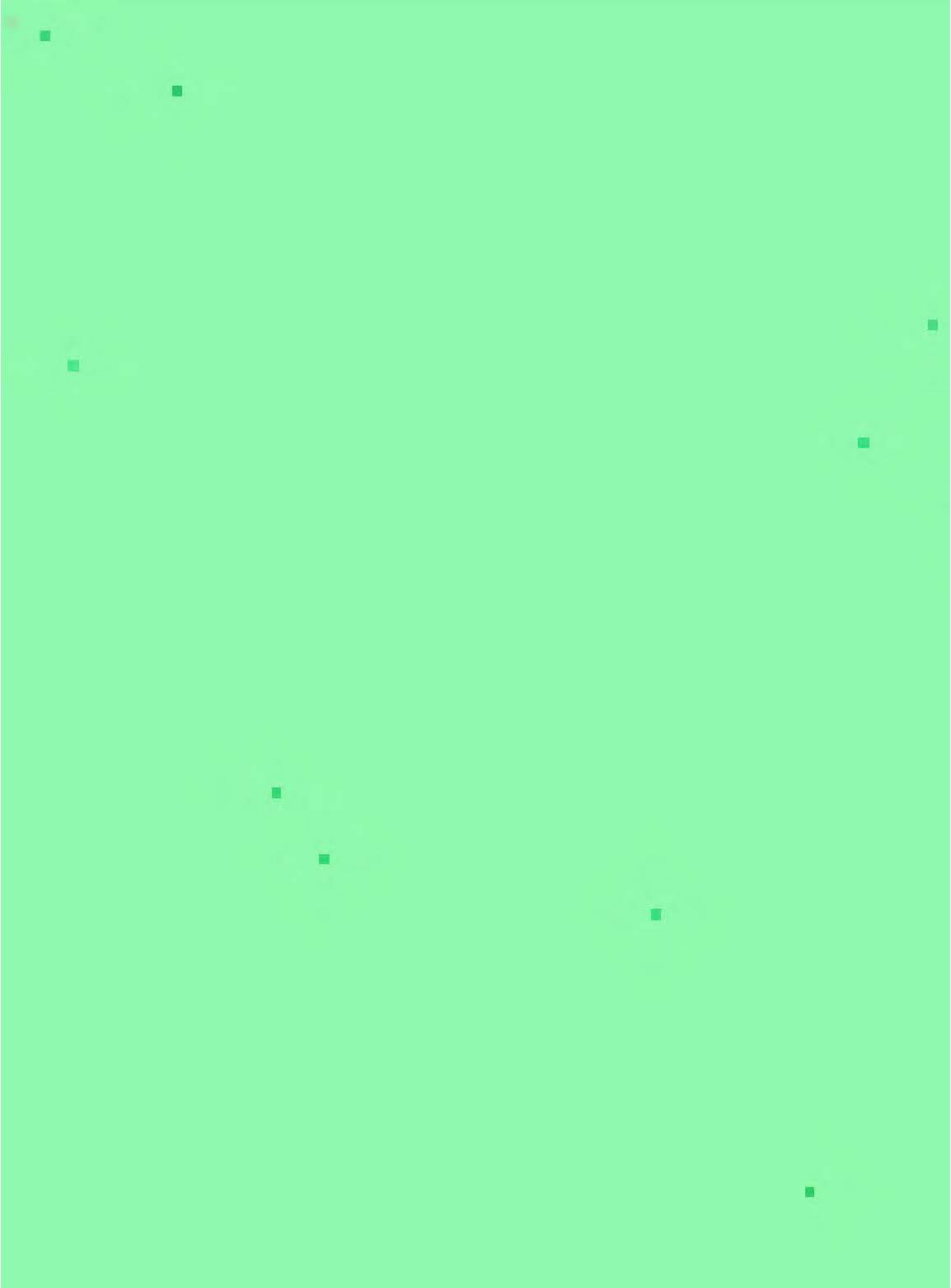

Utkast til Prinsippprogram for AKP(m-l)

Innhald

Medlemma i AKP(m-l)'s prinsippprogramkomite s. 2

Redaksjonelt s. 3

Mandat og uttalelser fra prinsippprogramkomiteen s. 3

Sentralkomiteens kommentar til programforslaget s. 4

Innleiing s. 6

Del I s. 6

—Kap. 1: Imperialismens siste tid på jorda s. 6

—Kap. 2: Løysinga: Sosialisme og kommunisme i heile verda s. 15

—Kap. 3: Kampen mot supermaktene og krigen s. 24

Del II s. 30

—Kap. 4: Kapitalismen i Noreg s. 31

—Kap. 5: Sosialistisk revolusjon i Noreg s. 57

—Kap. 6: Utviklinga av klassekampen under kapitalismen s. 75

Del III s. 77

—Kap. 7: Den internasjonale kommunistiske rørsle s. 77

—Kap. 8: Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene) i Noreg s. 84

Etterord s. 91

—Alternative forslag s. 93

—Alternativt kap. 1, del 1.4 s. 93

—Alternativt kap. 5 s. 95

—Alternativt kap. 6: Opportunismen s. 100

Vedlegg til protokollen s. 104

Medlemma i AKP(m-l)'s prinsippprogramkomité.

P ■■■■■ formann

S ■■■■■ sekretær

K ■■■■■

B ■■■■■

K ■■■■■

P ■■■■■

S ■■■■■

J ■■■■■

A ■■■■■

P ■■■■■ (var ikkje til stades på siste komitémøte)

C ■■■■■

T ■■■■■

E ■■■■■

E ■■■■■

T ■■■■■

Redaksjonelt:

For å forstå vedtakene med dissenser er det nødvendig å ha lest programkomiteens mandat. Vi har redigert komiteens forslag til nytt prinsippprogram på grunnlag av vedtaksprotokollen fra komiteen.

På programkomiteens møte blei det votert slik at en først stemte over stridspunkter i et enkeltavsnitt, og så når vedtak om disse var fatta, stemte en over avsnittet slik det da så ut. På tre steder blei det reist helhetlige alternativer, nemlig til kap. 1.4, 5 og 6 (se s.). Ellers blei det satt opp endringsforslag til den foreliggende teksten. Etter at alle enkeltavsnitt innafor et kapittel var vedtatt, blei det så votert over hele kapitlet slik det da så ut. Etter at alle kapitler var vedtatt, blei det votert over hele programmet slik det da så ut. Den helhetlige voteringa om programmet er referert foran programteksten.

En bør være oppmerksom på at det kan være flere grunner til de ulike medlemmenes stemmegiving. Det kan dreie seg om både innhold og form.

For å forklare hvilke utslag dette kan få, vil vi nevne noen konkrete eksempler:

1. Til kap. 5.5.5 har A. [redacted] reist følgende forslag: «Regjering og anna statsleiing må stå ansvarlig overfor dei organa som har valt dei og det kommunistiske partiet.»

Forslaget fikk 0 stemmer. Det betyr at [redacted] brukte muligheten til å fremme et forslag til votering som han sjøl var

uenig i, men som han mente komiteen burde ta stilling til.

2. Punkt 5.6.5 i flertallets forslag er i sin helhet henta fra K. [redacted] forslag til kapittel 5. Likevel stemmer hun avholdende, hvorfor? Jo, fordi hennes forslag til hele kapittel 5 hadde falt og da valgte hun og Eli [redacted] å stemme avholdende til alle enkeltforslag innafor kapitlet (med noen få unntak).

3. Komiteen delte seg i et flertall og mindretall om kapittel 3.1. Det blei vedtatt at det skulle være et slikt avsnitt. De som stemte imot markerte at de gjorde det fordi de mente dette avsnittet hørte hjemme et annet sted i programmet.

Vi viser ellers til protokollmerknader som er referert helt til slutt i heftet.

Teksten i utkastet er språklig sett elendig. En del av teksten er skrevet på bokmål, en del på nynorsk, og en på en slags «blanding». Utgangspunktet var at heile utkastet, med dissenser skulle trykkes på nynorsk, men dette ville ha ført til at komiteens forslag ville blitt sendt ut mye senere enn det det nå blir. Derfor valgte vi å sende ut utkastet som det nå er, for å få det sendt ut så fort som mulig, og heller «se bort fra» de språklige feil.

— Komiteen mener at det er gunstig for debatten fram til landsmøtet å *skille* behandlinga av lange og detaljerte forslag om dette emnet fra kapittel 7, og i steden stille forslag til en eventuell *resolusjon* på landsmøtet.

— Komiteen tar ikke stilling til det politiske innholdet i TØs forslag til en slik resolusjon. Den anbefaler at forslaget blir sendt ut til diskusjon. Det er ikke denne prinsippprogramkomiteens oppgave å arbeide videre med innholdet i en slik resolusjon.

Vedtatt mot en stemme: J. [redacted]

Stemmeforklaring

Til kapittel 7/resolusjon om motsigelser på historia til den internasjonale kommunistiske bevegelsen.

PPK har gått inn for at landsmøtet bør behandle en egen resolusjon som skal ta opp svære spørsmål i synet på den internasjonale kommunistiske bevegelsen (av typen Stalin, kulturrevolusjonen, synet på Kina i dag). Jeg stemte mot dette. Hvis disse spørsmåla skal slippes løs for fullt i partiet før landsmøtet så vil sannsynligvis følgende skje:

1. De svært mange partimedlemmene som i dag syns det er vanskelig å henge med i sosialismedebatten, vil føle seg enda mer maktesløse.

2. Linja vår på disse spørsmåla vil i praksis bli bestemt av en debatt i et lite sjikt av teoretisk interesserte folk i partiet.

I den grad spørsmål av typen Stalin-spørsmålet må tas opp i sjølve kap. 7 må det være kortfatta og ta sikte på *kompromiss*. Så må landsmøtet vedta at diskusjoner som Stalin, Kulturrevolusjonen, og Kina i dag fortsetter i neste landsmøteperiode med sikte på vedtak på det 5. landsmøtet.

J. [redacted]

Slutt-uttalelse fra prinsippprogramkomiteen

1. Det er komiteens syns at det forslaget til prinsippprogram som nå foreligger, med flertalls- og mindretallsinnstillinger, gir et godt grunnlag for demokratisk diskusjon og linjekamp i partiet.

2. De kameratene i komiteens som har hatt den mest omfat-

Mandatet til prinsippprogramkomiteen

1. Komiteens mandat er å vedta et forslag til tekst for nytt prinsippprogram.
2. Komiteens flertallsvedtak er komiteens forslag.
3. Alle nedstemte forslag i komiteen trykkes i samme trykksak som komiteinnstillinga med stemmetall og forslagsstillerens navn. Dersom det ønskes oppgis navn på de voterende.
4. Komiteens vedtak trykkes slik at grunnteksten står i venstre spalte mens dissenser trykkes parallelt i høyre spalte. Helhetlige alternative forslag til enkeltkapitler trykkes for seg bak hovedvedtaket.
5. Det ligger på de enkelte komiteemedlemmene å fremme til votering de forslag som de mener komiteen må ta stilling til.
6. Komiteen skal prøve å få fram de viktigste motsigelsene i partiet, og de viktigste politiske forskjellene i flertallsforslaget i forhold til det gjeldende partiprogrammet. Dette må gjøres ved at komiteemedlemmene legger vekt på å fremme til avstemning forslag og deler av det gjeldende programmet som de mener dekker dette. Det er et kollektivt ansvar for komiteen å få fram dette på samme måten som det er et kollektivt ansvar å lage et programutkast.
7. Det skal ikke utformes tekst i komiteens navn etter at møtet er hevet søndag 4/3-84.

Pkt. 1,2,4,5 og 7 — enstemmig vedtatt.

Pkt. 3 — vedtatt med en stemme mot og to stemmer avholdende.

Pkt. 6 — «Komiteen ... motsigelser i partiet» — enstemmig vedtatt.

Pkt. 6 — «... og de viktigste ... å lage et programutkast» — vedtatt, 4 stemmer mot og 4 stemmer avholdende.

Uttalelse fra prinsippprogramkomiteen om en resolusjon om spørsmål i den internasjonale kommunistiske bevegelsens historie.

— Komiteen har vedtatt å gå inn for å *begrense* omfanget på behandlinga av slike spørsmål i prinsippprogrammets kapittel 7.

tende kritikken av det opprinnelig utsendte forslaget, har gjort en god innsats med å formulere motforslag som partimedlemmene kan ta stilling til. Det arbeidet de har gjort tjener linjekampen og demokratiet i partiet.

3. Det er en viktig svakhet ved arbeidet i prinsippprogramkomiteen at forslaga fra lagsdiskusjonene har kommet seint inn. Forslaga burde vært sendt komited medlemmene etter hvert som de kom til partikontoret. Fordi medlemmene ikke mottok lagsrapportene før et par dager før siste møte i prinsippprogramkomiteen, har disse ikke blitt grundig behandla.

4. Trass i dette er det komiteens oppfatning at motsigelsene, diskusjonene og avstemningene i komiteen har vært representative for de motsigelsene som har vært diskutert og stemt over i laga. Vårt syn er at de motsigelsene som har stått sentralt i behandlinga i partiorganisasjonen, også har stått sentralt i behandlinga i komiteen.

Enstemmig vedtatt

Om komiteens handsaming av kap. 4.

Kapittel 4 er skrevet ut av en komite under prinsippprogramkomiteen. Det bygger på utkastet fra diskusjonsbulletin nr. 1.

Sentralkomiteens kommentar til programforslaget

Høsten 1983 nedsatte sentralkomiteen i AKP(m-l) en programkomite som fikk i oppgave å utarbeide et forslag til prinsippprogram for partiet med utgangspunkt i det første programutkastet (utgitt våren 83) og den debatten som hadde pågått i partiet om dette utkastet. Den teksten som foreligger her er utarbeida og vedtatt av programkomiteen. Med dette vedtaket tar SK stilling til de politiske hovedlinjene i forslaget:

1. Programkomiteens forslag er et bra, marxist-leninistisk forslag. Det hartatt opp i seg det meste av den kritikken som var riktig og stått fast på punkter der det var reist uriktig kritikk. Sjølv om det i SK kan være ulike meninger om underordna spørsmål, så støtter SK hovedinnholdet i dette programforslaget og hovedinnholdet i de enkelte kapitlene. SK stiller seg derimot bak programkomiteens innstilling og anbefaler den for partiet.

2. Programkomiteen har i stor grad rydda opp i uklårheter og svakheter som var i det opprinnelige utkastet. Det var et samstemmig krav fra partiet om at programmet måtte forkortes og gjøres klarere. Dette er i hovedsak oppnådd. Kapittel 4 må fortsatt forkortes drastisk, og SK vil nedsette en komite for å jobbe med det. Ellers finnes det noen få tilfeller av gjentakelser som bør kunne rettes opp. For øvrig mener vi at programmet har fått en klar struktur og ei poengtert framstilling. Dette er et godt utgangspunkt for vedtak på landsmøtet.

3. Programkomiteen har delt seg i et flertall og et mindretall i samband med sosialismekapitlet, kap. 5. SK støtter flertallets syn, og mener at dette er et viktig spørsmål for den videre programdebatten. De to forslaga uttrykker to ganske ulike måter å oppfatte sosialismens problemer på.

I flertallets forslag blir det pekt på at arbeidsdelinga i samfunnet er en kime til nye klasseskiller, men samtidig er arbeidsdelinga knytta til nivået på produktivkreftene og produksjonen. Dette betyr at arbeidsdelinga i lang tid vil fortsette slik at det blir en motsigelse mellom dem som administrerer og de som blir administrert, inntil de materielle og sosiale vilkåra for å oppheve det er skapt. Ut fra dette objektive grunnlaget vil det stadig være klassekamp. Dette er uttrykt i flertallets forslag punkt 5.5.7 og 5.6.6.

«Eit byråkrati vil vera naudsynt under sosialismen. Men at det finst ei slik statsmakt atskilt frå dei arbeidande massane er i seg sjølv ein viktig rest av det borgarlege samfunnet. Her vil det

Utkastet har blitt sendt spesielt til uttalelse hos en rekke utvalg og enkeltmedlemmer som en antok hadde spesiell kunnskap og/eller interesse for deler av kapitlet.

Komiteen har ikke behandla *teksten* i kap. 4 i detalj. Behandlinga ble gjennomført på 1 time og 25 minutter på grunn av tidsnød. Komiteen er tilfreds med hovedretninga i kap. 4 og går ut fra det inn for at det legges til grunn for diskusjonene i grunnorganisasjonen.

Komiteen mener forslaget er alt for langt og må skjæres kraftig ned.

I komiteen finnes kritikk fra forskjellige kamerater mot mange ulike formuleringer. Komiteen mener det bør nedsettes en egen *kapittel 4-komite* som arbeider vidare for å legge fram et nytt og kortere forslag våren/sommeren 1984. Avsnittene 4.5.3, 4.5.4 og 4.5.5 er råtkast som ikke er behandlet i komiteen, men utarbeidet som utgangspunkt for å reise debatten.

Grunnlaget for votering i komiteen:

Komiteens votering dreier seg om politisk innhold. Det står ikke i motsetning til å skrive vesentlig kortere formuleringer seinere.

Einstemmig vedtatt.

spontant vera grobotn for nye borgarlege tendensar. Byråkratiet kan og gje grobotn for nye klasseskilje. Difor må folk mobiliserast for å kontrollera det sosialistiske statsapparatet.» (5.5.7)

«Men kan nokon av desse kampane, uansett hvor godt de føres, garantera at borgarskapet ikkje ein dag vinner makta attende? Nei.

Ein slik garanti er det berre mogeleg å gje ved å omskapa heile samfunnet, slik at dei historiske føresetnadene for eit borgarleg klasseherredømme ikkje lenger finst.

Dette betyr å omskape det norske samfunnets ideologi og kultur, dets politiske organisasjon, men *framfor alt å omskapa dets økonomi*.

Det betyr over en lang periode, minst mange tiår å skape en produksjon som gjør det mogeleg å:

— bryte ned mesteparten av den naudsynte samfunnsmessige arbeidsdelinga som gjer den tidlege sosialismen avhengig av byråkrati og ekspertar,

— innskrenke varemarknaden og pengesirkulasjonen særskilt kraftig,

— over en lang periode organisere og trenar det fleirtalet som nå er i kroppsarbeid eller i underordna og rutineprega jobber, slik at dette fleirtalet faktisk er i stand til å taka over hovuddelen av dei jobbane som i den første perioden av sosialismen gjøres av byråkratiet.» (5.6.6)

Mindretallets forslag gir inntrykk av at det vil være en forholdsvis lett oppgave for arbeiderklassen å gripe makta direkte. De materielle hindringene blir undervurdert, og problemet med arbeidsdelinga framstilles i første rekke som et ideologisk spørsmål, jfr. bl.a. kap. 5.3.7 og 5.6.1 i mindretallets forslag:

5.5.7 Oppheving av arbeidsdelinga

I dag er kunnskapen om å styre staten og samfunnet forbeholdt borgerskapet. Kunnskapen er tilgjengelig for alle, det er kun ved å tilegne seg borgerlig herskertechnik og ideologi en kan nå fram til de sentrale stillingene i bedriftene og statsledelsen. En del av herskertechnikken er å gi inntrykk av at staten er umulig å styre.

Skal arbeiderklassen bryte ned arbeidsdelinga må den aller først bryte ned disse forestillingene. Etter en sosialistisk revolusjon er det styrke i de revolusjonære massene. Klassebevisstheten er større enn noen gang, og arbeiderklassen har trua på at de sjølv kan styre samfunnet. Å befeste denne makta i den sosialistiske staten og samfunnet blir avgjørende for opphevinga

av arbeidsdelinga. Skal dette skjer må arbeiderklassen sjøl gripe makta over produksjon og i staten.

Arbeiderklassen må *oppløse* det gamle statsapparatet og hæren, og skape en stat og en hær etter sitt behov.

Det må utvikles en ny herskertechnikk som bygger på den proletære ideologien. Denne vil være en ideologi arbeiderklassen vil gjøre til sin, og som vil være et redskap i klassekampen mot borgerskapet.

5.6.1 Metoder for å løse motsigelser

Skal vi unngå degenerering under sosialismen må vi stadig utvikle nye ideer for å løse problemene som oppstår. Fordi motsigelsen mellom borgerskapet og arbeiderklassen er hovedmotsigelsen i lang tid under sosialismen, vil borgerlige ideer ha et materielt grunnlag.

Skal nye ideer får grobunn må klasseinnholdet i ideene være grunnlaget for om de er revisjonistiske eller marxistiske. Å utvikle vitenskapen står ikke i motsetning til kampen mellom de to linjene, dersom det utvikles klare metoder for å løse motsigelser.

4. Det har vært diskusjon i partiet om klassealliansen. SK mener at proletariatet må spille den ledende rollen under sosialismen, samtidig som arbeiderklassens allierte også er med på å ha og utøve makt under sosialismen. Dette standpunktet har programkomiteen også uttrykt i kap. 5.5.1/5.5.2. Der understrekes også arbeiderklassens ledende rolle, samtidig som kap. 1.2 framhever arbeiderklassens historiske rolle for utviklinga av sosialismen fram til kommunismen.

5. Programkomiteen har gått imot å vedta noe om hovedmotsigelsen i verden. Dette er vi enige i. Det har vært et visst ønske i partiet om å fatte et vedtak om dette. Men vi mener i likhet med programkomiteen at det ikke er holdbart å fatte noe slikt vedtak så lenge vi ikke har vitenskapelig dekning for det. Erfaring har vist at spontane vedtak om så vidtrekkende spørsmål har fått store skadevirkninger. (Jfr. en rekke ml-partier på midten av syttitallet som utfra en oppfatning av at hovedmotsigelsen gikk mellom USA og Sovjet, begynte å støtte borgerskapet i sitt eget land.)

6. Programkomiteen har avvist et forslag om at en 3. verdenskrig mellom USA og Sovjet bare kan hindres av en sosialistisk revolusjon i de to supermaktene. Vi er enige med komiteen. Denne formuleringa stammer fra partiets militærprogram og var *vår egen tolkning* av et Mao-sitat.

Slik den er formulert betyr den bokstavelig at ingen andre svære endringer i verdenssituasjonen kan hindre den konkrete krigen. Og den betyr også bokstavelig talt at bare proletariatet i USA og Sovjet har noen mulighet til å bidra til å hindre en slik krig. I et slikt verdensbilde blir det dermed nokså underordna om det polske folket går til opprør, eller de nasjonale minoritetene i Sovjet, eller hva som skjer i Afghanistan og Latin-Amerika.

Slik programkomiteen nå har formulert dette er det mer i pakt med slik f.eks. Kinas Kommunistiske Parti argumenterte mot Sovjet-revisjonistene. (Se f.eks. Den Store Polemikken, 5. brev, To linjer i spørsmålet om krig og fred.)

SK mener at en 3. verdenskrig er sannsynlig, og at krigsfaren øker. Men partiet har ikke bruk for en unyansert formulering som på et prinsipielt grunnlag utelukker andre muligheter. Det representerer en dogmatisk forenkling av motsigelsene i verden.

7. PPU 83 blei med rette kritisert for en feilaktig strategi i kvinnespørsmålet. SK er av den oppfatning at programkomiteen nå har gitt oss en programtekst som er egna til å drive kvinnekampen framover etter ei riktig linje.

8. Programkomiteen har vedtatt en analyse av SV der det blant annet heter:

«SV er et borgerlig parti som bygger politikken sin på ei blanding av reformistisk, venstresosialdemokratisk og moderne-revisjonistisk ideologi. De reformistiske sidene ved SV har

styrka seg de siste åra.»

Med dette peker programkomiteen på at SV har utvikla seg så langt i reformistisk og venstresosialdemokratisk retning at det ikke lenger er riktig å se på partiet som i hovedsak moderne-revisjonistisk, slik vi kunne gjøre tidligere.

SK støtter denne analysen.

9. Det har blitt reist forslag om at vi i programmet burde karakterisere fredsørsla mer direkte. SK slutter seg til den måten programkomiteen har løst dette på, nemlig ved å stille opp hvilke prinsipper vi mener en virkelig fredsbevegelse burde jobbe etter, og hvilke ting som karakteriserer en feilaktig fredsbevegelse. Dette gir partiet en prinsipiell plattform å stå på som ikke levner tvil om våre standpunkter, samtidig som det gir partiet rom for å ta taktiske initiativer som kan støtte riktige tendenser og bekjempe feilaktige tendenser i fredsbevegelsen.

10. SK støtter hovedinnholdet i kapittel 4, men gjør det klart at det må forkortes drastisk. SK har nedsatt en komite som skal jobbe videre med kap. 4.

11. SK mener at kapittel 7 nå har blitt svært bra i form og farge. Det er en riktig balanse mellom oppsummering av positive og negative erfaringer fra den kommunistiske bevegelsens historie, som f.eks. Komintern-spørsmålet og Stalin-spørsmålet. Legg merke til at uenigheten om Komintern nå ikke dreier seg om hvorvidt det hadde vært riktig å opprette en eller annen form for internasjonal organisasjon, men om det var riktig eller gærnt å lage en organisasjon med demokratisk sentralisme. (7.2.2.2)

12. Når det gjelder kulturrevolusjonen i Kina, så mener SK at partiet ikke bør konkludere den debatten på landsmøtet. Debatten om utviklinga i Kina bør fortsette i neste landsmøteperiode.

Et mindretall i programkomiteen har bl.a. foreslått følgende: «Ved å angripe dei av kommunistpartiets toppleiarar som gjeikk den kapitalistiske vegen prøvde kulturrevolusjonen å hindra at det nye borgarskapet gjorde kontrarevolusjon i Kina, slik det hadde gjort det ti år tidlegare i Sovjet.»

De fleste av de lederne som blei styrta av kulturrevolusjonen sitter i dag i ledende stillinger i Kina og KKP. Hvis mindretallets forslag blir vedtatt på landsmøtet betyr det at AKP(m-l) programfester at Kina ledes av folk «som går den kapitalistiske veien». Det sier seg sjøl at et slikt vedtak også nødvendigvis må bety et brudd med KKP. Med dette ønsker vi ikke å legge noen demper på meningsbrytninga i partiet. Men hva som vedtas som programtekst må være nøye gjennomtenkt. SK går inn for at forslaget avvises.

SK har sjøl vedtatt ei formulering om kulturrevolusjonen som ei endring i flertallets forslag: «På den andre sida bar deler av kulturrevolusjonens teoretiske grunnlag preg av idealistiske feil, og kulturrevolusjonen blei brukt av en borgerlig klikk, 'firerbanden'». SKs forslag blei nedstemt i komiteen. SK stilte sine medlemmer fritt i voteringa.

13. Programkomiteen har også delt seg i samband med kapittel 6. Et mindretall vil ha inn et større kapittel om revisjonismen og opportunisten her. Opprinnelig blei det stilt som et nytt kapittel. Vi mener ikke at dette er noen stor prinsipiell forskjell. SK er likevel enige med flertallet fordi vi mener at det politiske innholdet i kritikken av revisjonismen er dekket under kapittel 4 (reformisme og revisjonisme i Norge) og kapittel 7, revisjonisme historisk og internasjonalt. Standpunktene blir ikke klarere ved at de skrives med flere ord. Og kapittel 6 ville få en helt misvisende retning dersom mindretallets forslag blei tatt til følge, for da ville et kapittel om klassekampen under kapitalismen i alt vesentlig handle om kampen mot opportunisten, og det ville vært en prinsipielt uriktig framstilling av kommunistenes vurdering av hvilke klassekampoppgaver som står under kapitalismen.

Sentralkomiteen i AKP(m-l)
mars 1984

Avstemning over heile Utkast til Prinsippprogram

Vedtatt

K. [] og E. [] mot.
E. [] og T. [] avholdende.

Innleiing

Vi har gått saman i Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene) fordi vi vil slåst for å gjera slutt på all undertrykking og utbytting i heile verda.

For å nå dit må arbeidarklassen og folket i Noreg først få bort kapitalismen og skapa ei sosialistisk samfunnsordning. Så

må vi i Noreg gå saman med alle folk og nasjonar i verda for å få bort all imperialisme. Folk på jorda må saman skapa eit nytt, kommunistisk verdssamfunn. I dette samfunnet finst det ikkje klassar, ikkje stat, og menneska er ikkje skilde av statsgrenser. Alle på jorda har høve til å leva eit fritt og rikt liv.

Dette programmet forklarar korleis vi meiner kampen for dette må førast.

Del I — Kapitalismen, imperialismen og den sosialistiske verdsrevolusjonen

Kapittel 1

Imperialismens siste tid på jorda

Enstemmig vedtatt

1.1.

Vedtatt, 1 avh.

Klassesamfunnets opprinnelse

Det var menneske på jorda i lang tid før klassane voks fram. Menneska samarbeida i grupper i kampen for å overleva. Dei skaffa seg utkomme frå naturen, utan at nokon tvinga andre til å jobba for seg og levde av arbeidet deira. Det fantest ikkje noko overskot som kunne halda oppe ei ikkje-produktiv overklasse. Det var eit primitivt klasselaust samfunn, det vi kallar urkommunisme.

Etter kvart som reiskapane og kunnskapane utvikla seg vart det mogeleg å produsera eit overskot av mat, klede, bustader osv., utover det dei trong for å overleva. Når måten å produsera på endra seg, endra òg arbeidsdelinga i samfunnet seg. Med det var det skapt eit grunnlag for delinga av samfunnet i klassar.

I store område av verda eksisterte det tidleg klasselause samfunn der kvinna spela den sentrale rolla i økonomien og i ætta. Med utviklinga av arbeidsdelinga oppsto det eit overskot i delar av produksjonen der mannen dominerte. Det skipa grunnlaget for at privateigedom kunne veksa fram. Dette samfunnet vart erstatta med eit patriarkalsk slavesamfunn.

Forslagsstiller: T. [] []
9 stemmer for, 5 stemmer mot.

Stryk 1., 2. og 5. periode, dvs. «I store områder av verda eksisterte det tidleg klasselause samfunn der kvinna spela den sentrale rolla i økonomien og i ætta. Det kaller vi matriarkalske samfunn ... Det matriarkalske samfunnet vart erstatta med eit patriarkalsk slavesamfunn.»

Forslagsstiller: E. []
3 stemmer for

I store område av verda eksisterte det tidleg klasselause samfunn der kvinna spela den sentrale rolla i økonomien og i ætta. Det kallar vi matriarkalske samfunn. Med utviklinga av arbeidsdelinga oppsto det eit overskot i delar av produksjonen der mannen dominerte. Det skipa grunnlaget for at privateigedom kunne veksa fram. Det matriarkalske samfunnet vart erstatta med eit patriarkalsk slavesamfunn.

Falt.
5 stemmer for
9 stemmer mot

Familien oppsto som ein garanti for mannens eigedom og mannens kontroll over kvinne og barn. Mannens undertrykking av kvinna var kimen til klassesdelinga.

Det oppsto ein overklasse som kunne sikra seg fruktene av arbeidet til fleirtalet i samfunnet. Overklassen kunne herska utan å ta del i produksjonen sjølv. Den utvikla ei valdsmakt for å verna eigedomen sin og for å halde dei undertrykte nede. Det vart kimen til staten si utvikling. Overklassen sikra seg òg rådvelde over kunnskap og vitskap. Skiljet mellom åndsarbeid og kroppsarbeid vart utvikla.

Etter kvart som klassesamfunnet utvikla seg, gjorde byane seg til herskande over landsbygda. Den rike overklassen samla seg i byane.

Overklassen i rike og sterke land høyrte andre land og område og gjorde dei til koloniane sine.

Ikkje minst dei europeiske nasjonane dreiv ei blodig plyndring og held koloniane nede i kunstig underutvikling.

Utbytting, klasseundertrykking, kvinneundertrykking, nasjonal undertrykking, skillet mellom by og land og mellom åndsarbeid og kroppsarbeid er ikkje nokon tilfeldig historisk utvikling eller en følge av «menneskenaturen». Det er ein følge av utviklinga av klasser og klassekamp i menneskesamfunnet.

Falt. 5 stemmer for, 9 stemmer mot

1.2.

Klassekampen i historia

Vedtatt, 1 stemme avh.

1.2.1.

Enstemmig vedtatt.

Folket er drivkrafta i historia

Vedtatt, 1 stemme avh.

Helt sidan dei første klassesamfunna kom til har menneskesoga handla om *klassekamp*.

Då klasseskilja vart til, førte det til ei kraftig utvikling av arbeidsdelinga i samfunnet. Det auka den menneskelege produktiviteten. Kunnskap om natur, produksjon og samfunnsliv vart utvikla til vitskap. Dei klassesdelte samfunna kunne fø på mange flere mennesker og gjera store fellesarbeid. I denne sammenheng vart framvoksteren av klasser eit historisk framsteg, som har skapt grunntilaget for vår tids sivilisasjon.

Klassesamfunnet vart skipa ved hjelp av brutal undertrykking og blodige erobningskrigar. Så lenge det har vore klasseundertrykking har underklassen gjort opprør. Klassekampen har drive historia framover.

Det er det arbeidande folket som er hovuddrivkrafta i historia, både ved at det utviklar produksjonen og fører klassekamp. Når menneska utviklar produksjonen og endrar måten å produsera på, endrar det òg tilhøvet mellom menneska i produksjonen. Når eit økonomisk system i hovudsak har vorte ei hindring for utviklinga av produktivkreftene, har det vorte styrta gjennom klassekamp. Slik har klassekampen rydda veien for nye økonomiske system, som igjen ga menneska rom til å utvikla produksjonen og menneskesamfunnet vidare. Slik blei slavesamfunnet styrta, og slik blei føydalismen styrta.

Men i tidlegare tider kunne ikkje revolusjonar og opprør føra til at dei undertrykte arbeidande massane sjølv fekk makta. Utviklinga av menneskesamfunnet gjorde at det ikkje var mogleg. Arbeidet gjorde at dei undertrykte var isolert frå kunnskap om økonomi, administrasjon og politikk. Dei kunne ikkje skipa sine egne maktorgan som kunne koma i staden for makta til ein overklasse som var frigjort frå produksjonen. Lei-

Endring av dei to siste avsnitta:

Så lenge det har vore klassar og klasseunderkuing, har og nokre folkegrupper undertrykt og utplyndra andre. Denne undertrykkinga auka kraftig med framveksten av kapitalismen.

Kolonialismen oppsto med kapitalismen, utplyndringa av folk og naturrikdommer i Asia, Afrika og Amerika var grunnlaget for utviklinga av kapitalismen i Europa.

Forslagsstiller: S. [redacted]
Ikkje eralitetshandla.

rane for slavane og leilendingane som sigra i opprør, vart difor djølv nye slaveeigarar, føydalar og kapitalistar. Jamvel dei mest moderne revolusjonar førte berre til at ein eldre, reaksjonær herskarklasse vart erstatta av ein ny og meir moderne.

Først framveksten av den moderne, vitskaplege industriproduksjonen og den moderne, verdsomspennende arbeidarklassen kan gjera slutt på dette. Det skaper nye, historiske forutsetningar som gjer det mogleg å avskaffe all klasseundertrykking og skipa eit høgt utvikla kommunistisk samfunn.

1.2.2.

Enstemmig vedtatt

Kapitalismen og den moderne arbeiderklassen

Vedtatt, 1 stemme avh.

Utviklinga av den kapitalistiske produksjonsmåten skapte på den eine sida ein moderne kapitalistklasse, ein klasse som eig produksjonsmidla. På den andre sida skapte ho ein moderne arbeidarklasse, eit proletariat, som ikkje eig anna enn arbeidskrafta si. Det er den klassen som står i direkte motsetnad til kapitalismen. Difor kalla Marx proletariatet for «det mest eigentlige produktet» av kapitalismen. Proletariatet er samstundes den største og mest konsentrerte klassen i det moderne industrisamfunnet.

Arbeidarklassen er den objektivt mest revolusjonære klassen. I motsetnad til tidlegare revolusjonære klassar kan ikkje arbeidarklassen sigra ved å innføra eit nytt utbyttersystem. Han kan berre sigra ved å avskaffe utbyttinga i det heile og med det frigjer han og samfunnet frå utbyttinga.

Derfor er det arbeiderklassens strategiske interesser av kommunismen som må danne grunnlaget for det sosialistiske samfunnet. Klasseinnhaldet i lovgivinga, organiseringa av staten og ideologien må derfor vera proletarisk.

Vedtatt, 4 avh.

Etter kvart som arbeidarane vinn erfaring utviklar kampen seg frå berre å gjelda løn og arbeidstilhøve til å omfatta fagforeiningsfridom, politisk fridom, skulegang, kultur og nasjonal frigjerung. Til slutt dreier det seg om sjølva makta i samfunnet. Arbeidarane sameinar seg på tvers av landegrensene.

Kvinnene vert no i stor målestokk dregne inn i samfunnsmessig arbeid, samstundes som dei framleis ber hovudbøra av det privte arbeidet i familien og er annanrangs samfunnsborgarar på alle område. Kvinnene vert ein stadig større og viktigare del av arbeidarklassen. Samstundes vert kvinnes kamp mot undertrykking av kvinnekjønn ei stadig viktigare del av heile klassekampen.

Fleirtalet i dei arbeidande klassane og laga som finst utanom den eigentlige arbeidarklassen, kommer i ei samfunnsmessig stilling som fører dei nærmare proletariatet. Det gjer at arbeidarane kan samla i kring seg dei arbeidande bøndene, lågare funksjonærar og intellektuelle. Arbeidarane og folka i undertrykta land og nasjonar må stå saman i kampen mot dei felles undertrykkarane sine.

Denne utviklinga skjer ikkje utan avbrot og atterslag. Revolusjonar kan mislukkast, leiarar og organisasjonar kan skifte side og einskapa kan bli sprengd. Det politiske medvitet kan gå tilbake for ei tid. Men frå ein verdshistorisk synsvinkel er atterslaga berre mellombels. Arbeidarklassen og dei undertrykte massane vil reisa seg att, meir røynde og betre organiserte.

Vitskapen og teknologien som er skapte under kapitalismen gjer det mogleg å få bort naud og tungt slit på heile jorda. Men så lenge vitskap og teknologi berre vert utnyttja av kapitalistane for å sikra maksimal profit vil nauden og undertrykkinga fortsette.

Men om arbeidarklassen og dei andre undertrykte klassane

Siste periode, endres til:

Derfor vert kvinnes kamp mot... klassekampen.

Forslagsstiller: K. [redacted] 4 stemmer for, 2 stemmer avh.

«...vert utnytta i kapitalistenes profittjag vil nauden og undertrykkinga fortsette.»

Forslagsstiller: B. [redacted]
2 stemmer for, 2 stemmer avh.

styrtar kapitalismen gjennom revolusjon og tar makta sjølv, kan vitskapen og teknologien verta utnyttja til å skapa ei ny verd der alle menneske får høve til å utvikla evnene sine fritt.

Klassedelinga i menneskesoga varer ikkje evig. Klassesamfunna tok til for nokre tusen år sidan. Dei vil òg ta slutt. Den tida nærmar seg snøgt då klassesamfunna kan bli avløyst av eit høgt utvikla form for kommunisme. Ein kommunisme tufta på høgt utvikla vitskap og produksjon der det er eit stort overskot som gjer at menneska kan yta etter evne og få etter behov. Eit slikt samfunn kan skapa ei verd der alle folk kan leva i lag i fred og vennskap.

1.3.

Vår tid er tida til revolusjonane

Einstemmig vedtatt

Kapitalismen fekk sitt avgjerande gjennombrot ved den industrielle revolusjonen som starta sist på 1700-talet. Dampmaskina og andre nyvinningar revolusjonerte produksjonen. Store borgarlege revolusjonar feide feyðdaladelen til sides, borgarskapet tok makta i dei mest utvikla landa og dei moderne nasjonalstatane oppsto. Arbeidarklassen tok del i dei borgarlege revolusjonane, men han fekk sitt avgjerande gjennombrot som klasse i den første sosialistiske revolusjonen, Pariskommunen i 1871. Då held arbeidarklassen makta i nokre månader. Med dette byrjar ein ny epoke der arbeidarklassen spelar ei stadig viktigare rolle i historien.

For å kunne eksistera må kapitalistane stadig revolusjonera produksjonen og produktivkreftene. Men slik mognar kapitalismen og føresetnadene for sitt eige fall. Dei veldige samfunnsmessige produktivkreftene sprengjer rammene for den kapitalistiske eigedomen. Dette skapar grunnlaget for stadig større krisar. Dei midla borgarskapet grip til for å løyse krisene vil på lang sikt undergrava det kapitalistiske samfunnet endå meir.

Gjennombrotet for monopolkapitalismen og imperialismen kom ved inngangen til dette hundreåret. Samtidig kom ei ny industriell revolusjon bygd på m.a. bruk av elektrisitet og olje. Nokre få finanskapitalistar vart herrar over staten og økonomien i dei mest utvikla landa. Ei fåtal imperialistiske makter delte verda mellom seg. Såleis byrja ei tid med store krigar mellom dei største imperialistane som ville ta koloniar frå kvarandre. No fekk vi òg frigjeringskrigar i kolonilanda og sosialistiske revolusjonar.

Etter den første verdskrigen kom Oktoberrevlusjonen i Russland. for første gang tok arbeidarklassen makta og oppretta sosialisme i eit heilt land. Etter den andre verdskrigen følgde den sosialistiske revolusjonen i Kina og mange andre revolusjonar. Frigjeringsstridane i Asia, Afrika og Latin-Amerika har knust det gamle kolonisystemet og skapt nær på 100 nye statar. verda har gått inn i den tidsalderen då kapitalismen og imperialismen går mot sin undergang. No vil sosialistiske revolusjonar sigr.

Samstundes var det òg ein historisk tendens at reaksjonen organiserer seg og slår tilbake mot revolusjonen. Imperialismen er årsaka til at det blir skipa terroristiske reaksjonære diktaturer, den fører til hungersnaud, krig og folkemord. No trugar supermaktene med å løysa ut en 3. verdskrig.

Det er eit enormt historisk nederlag for arbeidarklassen at ein kapitalistisk kontrarevolusjon sigr i det sosialistiske Sovjet. Sovjetsamveldet har forvandla seg til eit fascistisk, statskapitalistisk diktatur med mange fellestrekk med Hitlers nazi-Tyskland. Sovjet har blitt ein imperialistisk supermakt og ein hovudkilde til krig. I kjølvannet til kontrarevolusjonen i Sovjet sigr kapitalismen i mange andre land som før var sosialistiske.

Men reaksjonen og kontrarevolusjonen kan ikkje redde kapitalismen på lang sikt. Nå møter det imperialistiske systemet

kriser på stadig fleire område. Langvarig oppgang er blitt avløyst av stagnasjon og arbeidsløse. Motsetnaden mellom imperialismen og dei undertrykte nasjonane og innom imperialismen sjøl skjerpar seg. Den tredje teknologiske revolusjonen med datarevolusjon og andre vitenskaplege gjennombrøt vil òg skjerpa imperialismen si krise.

Ei ovsterk utvikling av menneskelege kunnskapar og produktivitet fører til krise, arbeidsløse, fattigdom! Den samla rikdommen åt manneætta veks enormt, medan eit stort fleirtal lever med svolt og sjukdom, undertrykking og krig. Burken av dei nye og mektige kunnskapane til privat forteneite fører til øydelegging av jorda, rasering av økosystem og katastrofar i det menneskelege miljøet. Imperialisme nkjem i stadig skarpare motsetnad til at manneætta fortsatt kan leva på jorda.

Alt dette viser stadig klarare at det er nødvendig at fleirtalet av menneska får kontroll over heile jorda og produktivkreftene der. Dei må bruka desse goda til felles beste, ikkje til å skapa luksus for nokre få. Den nye industrielle revolusjonen styrkjer også det økonomiske grunnlaget for ei slik kommunistisk verdssordning, medan det vert stadig meir vanskelge å halda liv i ein verdssøkonomi som er bygd på kapitalisme, privateigedom og vareproduksjon.

Same kor mange atterslag, terror og krigar vi får, vil revolusjonane mot kapitalismen og imperialismen utvikla seg vidare. Frigjeringskampane i Asia, Afrika og Latin-Amerika har vorte stadig sterkare i heile dette hundreåret. Krisa i verdskapitalismen peikar i retning av ein ny periode med store samfunns- motsetningar, revolusjonar og krigar i dei høgt utvikla kapitalistiske landa.

1.4.

Dei store motseiingane i det imperialistiske verdssystemet

Vedtatt, 5 stemmer mot.

1.4.1.

Dei grunnleggjande motseiingane i vår tidsalder

I 1920-åra laga dei sovjetiske kommunistane ein analyse av utviklinga av det imperialistiske verdssystemet etter Oktoberrevolusjonen. Dei kom til at desse fire grunnleggjande motigelsene preger verdsutviklinga i denne tidsalderen:

- motseiinga mellom imperialismakraftene og dei undertrykte landa og nasjonane
- motseiinga mellom borgarskapet og arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa
- motseiinga mellom dei imperialistiske landa seg imellom
- motseiinga mellom imperialistiske land og sosialistiske land.

Desse store motsetnadene vil prega verdsutviklinga så lenge det imperialistiske verdssystemet fins. Men styrkeforholda mellom dei forskjellige kreftene i verda vil skifta, og dei grunnleggjande motsetnadene vil også få ulik betydning på ulik tid.

Dei motsetningene som dominerer verda i dag (1984) er:

- Motsetninga mellom dei to imperialistiske supermaktene USA og Sovjet.
- Motsetninga mellom imperialismen og den tredje verda.

Vedtatt. 9 stemmer for, 3 stemmer mot.

Inn til slutt i avsn.:

I dag kan vi sjå tenndensar i retning av hovudmotseiinga går mellom USA og Sovjet.

Forslagsstiller: B. [REDACTED]

6 stemmer for, 8 stemmer mot.

Det er vanskeleg å slå fast hovudmotseiinga i verda i dag, denne analysa vil vera ein reidskap til å trekka ein slik konklusjon. Ein slik konklusjon vil vera av føremøn for det kommunistiske partiet.

Forslagsstiller: C. [REDACTED]

5 stemmer for.

1.4.2.

Teorien om tre verdener

I dei siste 50 år har mange koloniland frigjort seg. Gamle imperialistiske stormakter som Tyskland, England og Frankrike har vorte andreklasses makter. USA har tatt over mange av deres posisjoner, Sovjet har skifta karakter frå eit sosialistisk til eit imperialistisk land. Ut frå dette laga Mao og dei kinesiske kommunistane tidleg i 1970-åra teorien om «tre verdener». Dei delte inn landa i verda i tre store grupper:

- *Den første verda*, som er dei to imperialistiske supermaktene Sovjet og USA
- *Den andre verda*, som er dei andre høgt utvikla kapitalistiske landa. Det er land i Europa, Japan m.m.
- *Den tredje verda*, som er det store fleirtalet av land i verda, dei tidlegare kolonilanda i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Einstemmig vedtatt (K■ ikkje til stades).

1.4.3.

Den 3. verda

Vedtatt, 1 stemme mot. 1 stemme avh. (K■ ikkje til stades).

Den 3. verda omfattar dei landa som står hardest mot imperialismen. Her finst dei landa som blir hardest utbytta og undertrykt. Her bor det store fleirtalet av menneske på jorda. Dei lever i fattigdom fordi imperialismen ranar til seg rikdommane dei skaper og hindrer økonomisk utvikling og revolusjon.

Frigjeringskampane i den 3. verda knuste det gamle koloniveldet og sigra over dei gamle kolonimaktene. I den 3. verda har USA lidd nederlag som har drive USA-imperialismen tilbake. Nå raser dei hardaste kampane mot Sovjets imperialisme i den 3. verda.

Kina, eit land i den 3. verda, blei etter revolusjonens siger i 1949 den sterkaste enkeltkrafta mot imperialismen. I den 3. verda er i dag dei sterkaste frigjeringsrørslene mot imperialismen og dei største folkeopprøra mot utbytting og fascistisk undertrykking.

Frigjeringsrørslene i den 3. verda femner om arbeidarar, bønder og andre arbeidsfolk, men også nasjonale borgarar og nokre statsbyråkratar og føydalar. Jamvel somme regjeringar og statar som undertrykker folkemassane i landet, blir på nokre område nøydde til å gå mot imperialismen. Dette er eit uttrykk for styrken i frigjeringskampen.

Mao slo fast at den kampen folka i den 3. verda fører mot imperialismen, er hovuddrivkrafta for framsteg i verdshistoria no. Denne kampen underminerer heile det imperialistiske verdssystemet, og er difor også den viktigaste drivkrafta for proletarisk sosialistisk revolusjon i verda.

Endringsforslag til side avsnitt:
«Mao slo fast at» strykes.

Forslagsstiller: A. ■■■■■
1 stemme for, 1 stemme avh.

Einstemmig vedtatt (K■ ikkje til stades).

1.4.4.

Supermaktene Sovjet og USA

Supermaktene er dei einaste imperialistlanda som er sterke nok til å kjempa om verdsherredømme. Dei rivaliserer om hegemoniet på alle kontinent. Supermaktene er hovudstøttene til reaksjonen over heile verda. Frigjering og revolusjon kan berre sigra i vår tid ved å sigra over supermaktene.

USA blei den sterkaste imperialistmakta i verda etter den 2. verdskrigen. Men USA-imperialismens framgang er vendt til tilbakegang. Mange land i den 3. verda har frigjort seg frå USA. Sovjet har rykka inn i mange av dei posisjonane USA har mista. Motsetnadene til mindre imperialistiske land i Europa og til Japan har vokst. Den økonomiske krisa har skjerpa dei indre motsetnadene. Men framleis har USA den største produksjonskapasiteten i verda og er ei av dei to sterkaste militærmaktene. USA har fortsatt mange sterke internasjonale posisjonar. USA dominerer Latin-Amerika.

I 80-åra har ein tendens i USAs herskarklasse styrka seg som vil at USA-imperialismen skal slåss meir aggressivt for å halde på sine posisjonar

Sovjet. Etter at den nye borgarskapet gjorde kontrarevolusjon i Sovjet i 50-åra, har landet blitt ei supermakt i oppgang. Statsmakta og kapitalen er meir konsentrert enn i nokon annan kapitalistisk stormakt. Sovjet er eit statskapitalistisk samfunn av ein ny type.

Sovjets økonomi har lenge vokst raskare enn USAs. Sovjet er ein svært aggressiv, fascistisk, sosialimperialistisk makt. Økonomien er militarisert og innretta på å bruke våpenmakt for å vinne verdsherredømme.

Sovjet har bygd opp verdas sterkaste militærmakt for å bu seg på det avgjerande slage med USA-imperialismen. Sovjet er tvunget til dette fordi verda er oppdelt og sosialimperialismen ikkje kan tevla med USA når det gjeld kapitaleksport og konkurransen om marknader. Sovjet krev ei nyoppdeling av verda.

Forslagsstiller: T. [redacted]
Einstemmig vedtatt

Sovjet har mange formelt sjølvstendige land under sin kontroll i eit system av nykoloniar. Det gjer at Sovjet har skaffa seg støttepunkt på alle kontinent. Sovjet har makta å vinna kontroll over frigjeringsrørsler ved å tilby dem støtte mot andre imperialistar og så ta dem over innafor. I Vest-Europa har Sovjet styrka sin innflytelse i de landa som etter 2. verdskrig var alliert med USA.

Den sosialimperialistiske supermakta har også store problemer. Den samla produksjonen er fortsatt mindre enn i USA og det er store problemer i det økonomiske systemet. Sosialimperialismen møter hard motstand i den 3. verda, og voksande opposisjon i dei europeiske nykoloniane og fra folka inne i Sovjet sjøl.

Men ingen av desse motsigelsane er i dag så skjerpa at dei trugar Sovjet si stilling som ei supermakt i framgang.

Forslagsstiller: T. [redacted]
2 avh. stemmer

Begge supermakter er fiendar av alle verdas folk. I visse delar av verda er USA fortsatt hovudfienden for frigjeringsrørselene. Men i verda sett som heilskap er Sovjet blitt den viktigaste eksportøren av fascisme og åtakskrig. For folkene i Asia, Midt-Østen og Europa, over halvdel av jordas befolkning, står Sovjet som den største trusselen av dei to supermaktene. I verden som helhet fortsetter styrkeforholdet å forrykkes til fordel for den unge, stigende supermakta, mot den gamle supermakta i tilbakegang.

1.4.5.

Den 2. verda og Europa

Vedtatt, K. [redacted], E. [redacted] mot

Landa i den 2. verda er ei slags mellomgruppe mellom supermaktene og den 3. verda. I den 2. verda finst både land i Aust-Europa som er kua av Sovjet og mellomstore imperialistmakter med egne hegemoniske interesser. På den eine sida blir alle desse kapitalistiske landa tryga av supermaktene. På den andre sida har borgarskapet der interesse av det imperialistiske verds-systemet som sikrar utbyttinga av den 3. verda, og egne økonomiske interesser å forsvare i den 3. verda.

Det arbeidande folket i den 2. verda har objektiv interesse av motstand mot supermaktene og allianse med folkene i den 3. verda. Men arbeidarklassen i denne delen av verda er politisk demoralisert og splitta.

«I 80-åra har ein tendens i USAs herskerklasse styrka seg som vil at USA-imperialismen skal slåss meir aggressivt for å halde på sine posisjonar» — **strykes.**

Forslagsstiller: B. [redacted] 1 stemme for.

«Men det arbeidande folket nyter óg godt av imperialismens utbytting av den 3. verden. Det er en del av grunnlaget for den svake solidariteten med den 3. verden som finnes i supermakte-

ne og i den 2. verden. Arbeiderklassen i denne delen av (forts. slik det står).

Forslagsstiller: A. [redacted] N.

1 stemme for.

«Men arbeiderklassen i denne delen av verden er splitta og langt på veg politisk demoralisert.»

Forslagsstiller: S. [redacted]

6 stemmer for, 1 stemme avh.

Ulike former for imperialistisk politikk, inklusive imperialistisk reformisme og sosialimperialistisk, falsk «kommunisme», har enormt sterk innflytelse. En sjølstendig bevegelse i det arbeidende folket, retta seg mot de to supermaktene, har ennå ikke utvikla seg i de fleste landa i den 2. verda.

I landa i den 2. verden fins det motsatte tendenser. Det fins tendenser til motstand mot supermaktene og allianse med den 3. verden. Det fins også tendenser til knefall for supermaktene og front mot den 3. verden.

Det er også en motsigelse mellom USA og de landene som er politisk og militært dominert av USA. Disse landene — Vest-Europa og Japan — har de siste ti-åra økt sin økonomiske styrke slik at de nå også er i konflikt med USA om områder for imperialistisk ekspansjon. Dette er en av årsakene til de djupe økonomiske og politiske motsigelsene som har utvikla seg mellom disse landene og til den økonomiske stagnasjonen de siste 10—15 årene.

Forslagsstiller: C. [redacted]

5 stemmer for, 3 stemmer mot

Europa, sammen med Midt-Østen, er det viktigste stridsområdet i rivaliseringa mellom supermaktene. I dette sammenhengende området fins de rikeste og mest industrialiserte området og de største oljereservene. Kontrollen over Europa/Midt-Østen kan danne grunnlaget for hegemoni i hele verden. Her har supermaktene sine største militære styrker konsentrert. Rivaliseringa i dette området kan utløse en 3. verdenskrig, og det vil bli det viktigste krigsteatret i en slik krig.

1.4.6.

Undertrykte nasjonaliteter og nasjonale minoriteter

Enstemmig vedtatt

Utviklinga av kapitalismen og imperialismen har ført til ei kraftig skjerping av undertrykkelsen av svake nasjoner.

for å forsvare utplyndringa av Asia, Afrika og Latin-Amerika utvikla borgerskapet rasistisk politikk og ideologi, særlig retta mot folkene i den 3. verden og de undertrykte nasjonene.

Kolonialismen og imperialismen førte til endring av omtrent alle landegrensar i verda. I dag er derfor de fleste statene i verda ikke reine nasjonalstater og inneholder undertrykte nasjonale minoriteter. For mange undertrykte nasjonaliteter i den 3. verda kommer også undertrykkinga fra herskernasjonen i landet i tillegg til at hele landet er undertrykt av imperialismen.

I store deler av verda (Hele Amerika, Australia, Arktiske strøk) har koloniseringa redusert den opprinnelige befolkninga til eit mindretall i sine eigne land og tatt fra dei råderetten over naturrikdommer og naturgrunnlag. Mange er hardt undertrykt. Heile grupper er truga med utsletting.

Dei undertrykte nasjonene fører ein rettferdig kam for å overleve og for råderetten til eige territorium, økonomi, språk og kultur.

Arbeidarklassen og andre arbeidande klasser har felles inter-

esser på tvers av alle nasjonale skille og statsgrenser. På lang sikt er disse fellesinteressene større enn dei som bind saman klassane innafor ein nasjon. Men arbeidarklassen kan bare vinne fram i verdsråkestokk gjennom respekt for nasjonal eignart og nasjonal sjølvråderett.

1.5.

Vedtatt. K ■ E ■ mot. T ■ avh.

Den voksende krisa i det imperialistiske systemet

Tre viktige særdrag pregar verdsutviklinga i den første delen av 1980-åra:

I den 3. verda fører den imperialistiske undertrykkinga og utbyttinga til økt motstand. Utslaga av verdskrisa er svært harde og gjer at elendigheten og sulten blant de breie massene blir verre og verre. Den politiske situasjonen i et stort antall land blir meir og meir ustabil. I dei siste ti-åra har frigjeringsrørslene vokalst og det har vært folkeopprør i mange land. Denne revolusjonære tendensen vil fortsette å styrke seg.

Rivaliseringa mellom supermaktene Sovjet og USA blir skarpare. Verden er svanger med en omfordelingskrig. Mens supermaktene, og spesielt Sovjet, systematisk bygger ut sine posisjoner for en sånn krig, utvikler de kreftene som kan motvirke denne krigen seg svakere. Det gjør at faren for verdenskrig øker og at verdens folk må forberede seg på en sånn krig.

Den kapitalistiske verdsøkonomien er inne i den hardaste økonomiske krisa på femti år. Samstundes fører den nye industrielle revolusjonen til omfattande strukturendringar som skjerpar krisa i dei kapitalistiske landa. Arbeidsløysa er alt rekordhøg. Heile industrigreinene ryk overende. Tevlinga mellom landa om verdsmarknaden blir kraftig tilkvesst. Denne krisa slår aller hardest ut i dei mest fattige og minst utvikla landa i verda, der dei store folkehopane vert trykte endå djupare ned i svolt og elende.

Dette kan oppsummerast slik: Utviklinga i verda fører til at spesielt motsigelsene mellom dei to supermaktene USA og Sovjet motsigelsene mellom dei imperialistiske landa og motsigelsen imperialismaktene og nasjonane og landa i den tredje verda kvesser seg til.

Forslagsstiller: E. ■

3 stemmer mot, 1 stemme avh.

Det imperialistiske verdssystemet er på veg inn i si skarpaste allmenne krise nokonsinne.

Forslagsstiller: E. ■

1 stemme mot, 2 stemmer avh.

Sjølv om det er riktig å seia at alle dei tre motsigelsane ovafor i dag kvesser seg til, så er det ikkje utviklinga i retning revolusjon som først og fremst pregar verdssituasjonen, men utviklinga mot ein ny verdskrig.

T ■ P ■ mot

S ■ K ■ avh.

Ved inngangen til 70-åra peika Mao på utviklinga i retning av ein ny verdskrig. Han sa: «Anten vil krigen føra til revolusjon, eller så vil revolusjonen hindra krigen.»

Forslagsstiller: E. ■

4 stemmer for, 1 stemme avh.

KAPITTEL 2

Løysinga: sosialisme og kommunisme over heile verda

2.1.

Eit nytt, kommunistisk verdssystem

Einstemmig vedtatt.

Den verdshistoriske oppgåva til arbeidarklassen er å avskaffa kapitalismen og imperialismen overalt på jorda. Det systemet som nå etjast i staden er det høgt utvikla kommunismen.

Ved å taka i bruk den høgt utvikla teknologien for å tene behova til menneskætta kan svolt og fattigdom overalt på jord avskaffast. Det einsformige og øydeleggjande slitet i produksjonen kan takast over av automatiske maskiner. Arbeidet vert då ikkje lenger ein tvang, men eit behov. Menneska vert ikkje lenger slavar av arbeidsdeling, man vil verta i stand til å få ei allsidig utnytting og utveksling av evner og interesser. Menneska sine behov vil då kunne dekkast utan løn, lønsarbeid og pengar.

Samstundes treng ingen vera redde for å bli utan arbeid. Det finst nok av viktige oppgåver for menneskeleg arbeidskraft i omsorg for menneske, undervisning, nødvneid gproduksjon, vitskap, kunst og administrasjon.

Rovdrifta på naturen vil taka slutt. Eit kommunistisk verdssystem vil kunne nytte naturressursane på kloden utfrå ein langsiktig harmonisk plan og verda kan kvitta seg med dei økologiske krisene som kapitalismen har skapt.

Kommunismen vil avskaffa alle klasseskilje. Produksjonsmidla vil verta eigd av alle samfunnsmedlemma i fellesskap.

Ingen vil ha monopol på kunnskap. Skiljet mellom åndsarbeid og kroppsarbeid vert opphevd. Kunnskap og kulturgode er tilgjengelege for alle, og alle får høve til å utvikle evnene sine.

Dei sosiale skilja mellom kjønna vil verta avskaffa. Familien vert oppheva, og med det vert òg grunnlaget for arbeidsdeling på grunnlag av kjønn avskaffa. Borna vil verta sjølvstendige medlemmer av samfunnet og samfunnet vil ha felles ansvar for omsorgen for dei.

Dei djupe skilnadene mellom by og land vert avskaffa fordi alle vil ha dei same økonomiske og kulturelle muligheter alle stader.

I eit samfunn utan klasser trengst heller ikkje nokon stat, nokon hær eller noko undertrykkingsapparat. Produzentane vil kunne administrera produksjonen utan noko byråkrati.

I ei kommunistisk verd vil det ikkje finnast økonomiske nasjonale interesser, ingen konkurranse om råvarer og marknader, ingen herskarnasjonar og ingen undertrykte nasjonar. Då fell òg grunnlaget for oppdeling av verda i eigne stater bort.

Med avskaffinga av kapitalismen og klassane i verdsmålestokk vil det ikkje lenger vera noko grunnlag for krigar.

Produksjonen vert ikkje styrt av marknaden eller av pengar. Den bestemmes ut fra kva folk treng, på grunnlag av diskusjoner og vedtak gjort av samfunnsmedlemmene sjølve. For-

Her, og alle stader seinare i programmet der det står: «oppheva familien» endres til: «oppheva familien som økonomisk eining».

Forslagsstiller: S. [REDACTED]
E for

«Dei djupe skilnadene mellom by og land» endres til:
«Dei djupe skilnadene mellom sentrum og utkant».

Forslagsstiller: S. [REDACTED]
3 stemmer for, 3 stemmer avh.

Dei djupe skilnadene mellom by og land vert avskaffa fordi landsbygda blir økonomisk og kulturelt utvikla på linje med byane.

Forslagsstiller: A. [REDACTED]
2 stemmer for.

delinga skjer slik at dei får som har behov, utan at dei må leve-
ra noko i byte for det dei får.

Kommunismen er ei samfunnsform der menneska dispo-
nerer ressursane sine samla og ut frå sams interesser: lufta, jorda,
vatnet, det levande livet, energien, mineralane, produksjons-
utstyret, kunnskapane. Det vil seia like sjansar til *fri utvikling*
på grunnlag av dei *ulike* evnene kvar av oss har. Dette vert råd
å få til, av di det finst eit samfunnsoverskot og ei frigjerung frå
det rutineprega arbeidslaveriet. dette gjer at alle kan få dei
same sjansane til trygge livsvilkår, allsidig arbeid og kulturågo-
de. Alle kan då fritt få velja korleis dei vil forma livet sitt
sjølve.

2.1.2.

Kommunismen er naudsynt og mogleg

Einstemmig vedtatt

Det høgt utvikla kommunistiske samfunnet er ikkje eit uopp-
nåeleg ideal.

Utviklinga syner stadig klårare at ei slik omorganisering av
verdssamfunnet er meir og meir naudsynt for å løyse dei mest
brennande problema for menneska her på jorda.

Naturøydeleggjing, krig og stadig djupare elende for fleir-
talet må avskaffast. Kapitalismen og imperialismen gjer desse
problema berre meir vonlause. Det historisk naudsynste alter-
nativet er ei kommunistisk omorganisering av heile verdssam-
funnet.

Utviklinga av vitskap og teknologi har òg skapt mange av dei
materielle føresetnadene for at eit slikt samfunn kan skipast.
Former for produksjon som finst nå skan skape nok av alt det
viktigste til alle på jorda. Det blir mogleg å produsere med
stadig mindre bruk av arbeidskraft, og stadig mindre skader på
natur og miljø, og det blir mogleg å spre kunnskap effektivt til
alle i samfunnet. Men dette skjer ikkje av seg sjølv. Det krever
at arbeidarklassen og folket sigrar i kampen om *kven* som skal
bruke den nye teknologien og korleis. Berre svære revolusjo-
nære klassekamper kan gjere den høgt utvikla kommunismen
til røyndom.

Når kommunismen kan verka utopisk og umogeleg er det
berre fordi vi uvilkårleg tek vår eiga tid som målestokk. Den
meningslause, øydeleggjande og barbariske måten verda er or-
ganisert på i dag, vert estt på som noko normalt.

Før eller seinare vil den kapitalistiske verdsordninga bli
kasta på skraphaugen og erstatta med eit samfunnssystem som
er meir fornuftig organisert: kommunismen. Alle problem vert
ikkje løyste med det. I eit kommunistisk samfunn vil det òg
finnast motsetningar som driv samfunnet framover. Det som
vil verta avskaffa, er klasseskila og klasseundertrykkinga og
dei problema som følgjer av dei.

2.1.3.

Vegen fram til kommunismen: sosialistiske revolusjonar

For at kommunismen kan skipast i verda må vørst det imperi-
alistiske verdssystemet veltast. Så må verda igjennom ein peri-
ode med sams økonomisk og politisk urvekling.

Sidan kapitalismen utviklar seg ujamnt, vil dei revolusjo-
nære krisene oppstå i ulike land til ulike tider. Difor skjer kvar
revolusjon i eitt land eller ei avgrensa gruppe land.

Kommunismen kan ikkje skipast i einskilde land. Men det er
mogeleg å skipa sosialistiske samfunn som eit første steg på
vegen til kommunismen.

Oppgåva for den proletariske verdsrevolusjonen er difor å
gjennomføra sosialistiske revolusjonar i einskilde land. Seina-
re, når desse revolusjonane har vunne fram i store delar av
verda, kan arbeidarklassen og det arbeidande folket i disse lan-
da i lag kjempe for at sosialismen skal utvikles til den høyt ut-
vikla kommunismen.»

I dag er det ikkje dei sosialistiske revolusjonane som er på frammarsj, tvert om er det det imperialistiske verdssystemet som er på offensiven.

Forslagsstiller: K. [REDACTED]
Ei, Ei for

Vår tid er difor truga av ein tredje imperialistiske omfordelingskrig, ein tredje verdskrig.

Forslagsstiller: K. [REDACTED]
Alle mot.

2.2. Røynslene frå sosialistiske revolusjonar

2.2.1. Kapitalismen og imperialismen i verda må styrtast gjennom revolusjonære folkeopprør

Historia har aldri før sett ein så militært sterk overklasse som vår tids imperialistiske borgarskap. Det har gang på gang vist at det er viljug til å gjennomføre blodbad og folkemord for å verna om klasseinteressene sine.

Det einaste som kan styrta det imperialistiske borgarskapet i verda, er ei lang rekke revolusjonar, folkeopprør og frigjeringskrigar i land over heile verda, der arbeidarklassen og dei revolusjonære massane sigrar over dei militære styrkane til herskarane og styrtar den militære, økonomiske og politiske makta deira.

Forslagsstiller: A. [REDACTED]
Einstemmig vedtatt.

2.2.2. Ei revolusjonær krise

Når det vert uråd for dei herskande å styra som før, når dei undertrykte ikkje kan leva som før og ei brei masserørsle dreg fleirtalet med seg i kampen, då vert revolusjonen mogeleg. Ei slik revolusjonær krise kan berre veksa fram av utviklinga av kapitalismen sjøl. Ho kan ikkje provoserast fram av terror frå ei smågruppe.

Klassekampen vil bølge att og fram mellom kvar revolusjonær situasjon. Å freiste å gå til storm for å styrte kapitalismen i periodar da det ikkje er ein slik situasjon i landet, er eventyrpolitikk som berre kan føre til nederlag.

Forslagsstiller: T. [REDACTED]

2.2. Røynslene frå sosialistiske revolusjoner

Meir enn hundre års røyndle syner at overgangen frå kapitalisme til sosialisme er svært vanskeleg. Enda har ingen revolusjonar vorte vellukka i den delen av verda som lever med høgt utvikla kapitalisme. Dei fleste stadane der den sosialistiske revolusjonen har sigra, har den sosialistiske statsmakta degenerert, og kontrarevolusjonen har lagt grunnlaget for statskapitalistisk utbytting.

Historia syner ei rekke forsøk på revolusjon og folkeopprør, der den kapitalistiske hæren har slakta ned dei revolusjonære massane. Det er kun i dei landa der folkemassane har vore førebudd på å bruka våpenmakt mot herskarane at sosialistiske revolusjonar har sigra.

Forslagsstiller: K. [REDACTED]
5 stemmer for.

Det einaste som kan styrta det imperialistiske borgarskapet i verda, er ei lang rekke folkeopprør og frigjeringskrigar i land over heile verda.

Alle stemte mot.

— ei lang rekke «sosialistiske revolusjonar».

Forslagsstiller: K. [REDACTED]
Alle stemte mot.

2.2.2. Kva er ein revolusjonær situasjon?

Skal den sosialistiske revolusjonen kunne ta til, må det vere ein revolusjonær situasjon.

Ein revolusjonær situasjon er ei svær, landsomfattande krise der dei undertrykte massane innser at dei ikkje lenger kan leve på den gamle måten og krev endringar, der borgarskapet òg er hardt kriseramma slik at det vert uråd for dei å herske på den gamle måten, og der det er ei rask veksande masserørsle som dreg tilmed mange av dei mest passive massane med i den politiske kampen. Lenin slo fast at det først da er mogleg for proletariatet å starte den sosialistiske revolusjonen.

Revolusjonære situasjonar vil oppstå fordi det finst motseiingar i samfunnet som ikkje kan løysast under kapitalismen. Så lenge det er kapitalisme må det oppstå slike kriser igjen og igjen. Dette er ei lov som gjeld, sjølv om det kan gå fleire tiår mellom kvar gong det er ein revolusjonær situasjon.

Klassekampen vil bølge att og fram mellom kvar revolusjonær situasjon. Å freiste å gå til storm for å styrte kapitalismen i periodar da det ikkje er ein slik situasjon i landet, er eventyrpolitikk som berre kan føre til nederlag. I slike periodar er det avgjerande viktig at kommunistpartiet går i spissen for å utvikle klassekampen på det teoretiske, politiske og økonomiske området, for å samle krefter og røynsle til kamp når sosialismen verkeleg vert mogleg.

Forslagsstiller: E. [redacted]
C [redacted], ES, T [redacted], E [redacted], K [redacted] for
St [redacted] avh.

2.2.3.

Revolusjonen krev leiing, organisasjon og førebuing

Jamvel om den revolusjonære krise er der, sigrar ikkje revolusjonen av seg sjølv. Det trengst eit revolusjonært kommunistisk parti, ein breiast mogeleg einskapsfront mellom så mange klassar, organisasjonar og parti som råd. Dessutan lyt det vera ei revolusjonær våpenmakt som kan vinna over våpenmakta til herskarane. Dersom dette ikkje er til stades og revolusjonen vantar god leiing, så knuser herskarklassen revolusjonen med vald eller griper makta igjen når krise er over.

2.2.4.

Revolusjonen kan berre sigrar med støtte av våpenmakt

Arbeidarklassen og dens allierte hadde sjølvstelt seg at revolusjonen kunne gjennomførast med fredelige middel. All historisk erfaring viser imidlertid at borgerskapet med alle mulige midler prøver å halda på makta si og vinna den tilbake dersom de har mista den. Det vil prøva å knuse revolusjonen med våpen makt.

Arbeidarklassen og dens allierte må vera forberedt på å bruke våpenmakt for å gripa makta og for å forsvare sosialismen. Jo bedre forberedt arbeiderklassen og dens allierte er på dette, jo mindre blodsutgydelser vil det bli. Det er ikke fordi sosialismen er udemokratisk, men fordi kapitalistene aldri vil bøya seg for flertalsviljen.

Forslagsstiller: A. [redacted] & E. [redacted]
Einstemmig vedtatt.

2.2.5.

Parlamentsval kan ikkje føra til sosialisme

Dersom eit fleirtal røystar for sosialisme ved val, så avskaffar herskarane parlamentet og undertrykker fleirtalet med vald. Derfor kan sosialismen aldri sigre så lenge arbeiderklassen trur at «den fredelige og parlamentariske vegen» kan føra til sosialisme.

Forslagsstiller: T. [redacted]
Einstemmig vedtatt.

2.2.6.

Sosialisme veks ikkje fram av kapitalistisk statsdrift

Den moderne kapitalismen har gjort kapitalistisk statsdrift naudsynt i større grad. Slik kapitalistisk statsdrift har ikkje

2.2.3.

Vilkåra for at revolusjonen skal sigrar

Ein revolusjonær situasjon fører ikkje av seg sjølv til at kapitalismen fell og arbeidarklassen får makta. Om arbeidarklassen slåst utan leiing, samling og plan, kan borgerskapet etter ei tid slå ned den revolusjonære rørsle og ta att makta si. Ein revolusjonær situasjon vil berre seie at det vert mogleg med sosialisme, men sigeren for sosialismen er langt frå trygga.

Mao Zedong sa at det trengst tre viktige våpen om arbeidarklassen skal kunne gripe makta:

— *Eit revolusjonært kommunistparti.* Det må halde fast på marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking, bruke den på grunnlag av god kjennskap til røyndomen i Noreg, og vere svært nært knytta til resten av proletariatet og folket. Partiet må vere førebudd på revolusjon, krig og fascistisk terror både ved å ha forklart medlemene og arbeidsfolk elles kva som kan og vil skje, og ved å ha skapt ein organisasjon som kan kjempe under krig og illegalitet. AKP(m-l) er oppretta for å vere dette partiet.

— *Ein folkehær.* Ein slik hær må vere sett saman av arbeidrarar og andre utbytta og vere under leiing av partiet. Hæren må forsvare interessene til arbeidsfolk flest i noreg, vere nært knytta til dei arbeidande massane og vere i stand til å føre ein langvarig folkekrig. Berre ein slik hær kan slå kontrarevolusjonen på slagmarka.

— *Ein einskapsfront.* Einskapsfronten må sameine partiet og lale andre som kan kjempe for revolusjonen, sameine arbeidarklassen med bøndene, fiskarane, dei intellektuelle og andre progressive klssar og lag, sameine masserørsler, alle politiske parti, grupper og einskildpersonar som kan vinnast for revolusjonen. I Noreg er det klassar og grupper innanfor folket med ulikeinteresser, og arbeidsfolk står mange ulike politiske oppfatningar. Slik vil det også vere i ein revolusjonær situasjon. Berre ein einskapsfront som gjer det mogleg for flest mogleg av desse ulike kreftene i folket å delta, kan mobilisere slike kjempekrefter at revolusjonen kan vinne over dei svære kreftene til reaksjonen. Revolusjonen krev internasjonal solidaritet.

Forslagsstiller: K. [redacted]
3 stemmer for, 1 stemme avh.

noko med sosialisme å gjera. Røyneleg *sosialistisk* statsdrift er styrt og leia av arbeidarklassen for å statta folket sine behov. Då krevst det òg at arbeidarane har statsmakta først.

Einstemmig vedtatt.

2.2.7.

Revolusjonen kan ikkje koma ved utanlandsk invasjon

Sosialisme betyr at folket sjøl tek kontroll over staten og økonomien. Ein invasjonshær som undertrykkjer folkemassane, gjer dette umogeleg. Det einaste ein invasjonshær kan skapa, er fascisme, imperialismen og klasseundertrykking.

2.2.8.

Revolusjonen i kvart land må vera folkemassane sitt eige verk
Revolusjonar kan ikkje eksporterast, importerast eller leiast frå noko internasjonalt sentrum. Dei kan heller ikkje tvingast fram av eit mindretal mot massane si vilje. Sosialistisk revolusjon kan det berre bli når folkemassane sjølv ønskjer det.

Endringsforslag til 2.2.7 og 2.2.8

Revolusjonen i kvart land må vera folkemassane sitt eige verk
Å tru det er mogeleg å gjennomføra ein sosialistisk revolusjon uten ein revolusjonær situasjon må føra til kuppmakeri. Hellerkan ingen sosialistisk revolusjon koma gjennom invasjonar, slik t.d. forsvararane av den afghanske revolusjonen gjennom sovjetisk invasjon hevder.

Forslagsstiller: K. [REDACTED]

3 stemmer for

2.2.9.

Nydemokratisk revolusjon — sosialistisk revolusjon

I høgt utvikla kapitalistiske land med framskridne samfunnsmessige produktivkrefter er den sosialistiske revolusjonen oppgåva for proletariatet.

I land som er prega av halvføydale og halvkoloniale tilhøve er det først naudsynt med ein nydemokratisk revolusjon. Ein slik revolusjon av arbeidarar, bønder og småborgarskap kan vinna støtte får delar av det nasjonale småborgarskapet. I vår tid er de nydemokratiske revolusjonane ein del av den sosialistiske verdsrevolusjonen og ei førebuing for sosialismen i slike land.

Når sosialismen sigrar i ulike land, vli han taka ulike former utfrå tilhøva i dei einskilde landa. Revolusjonen kan ikkje følgje fastlagde skjema. Det avgjerande er at revolusjonen røyneleg avskaffar kapitalistisk utbytting og tar til på vegen framover mot kommunismen.

Forslagsstiller: K. [REDACTED]

1 stemme for, 2 stemmer avh.

2.3.

Den sosialistiske samfunnsforma

2.3.1.

Ei ny og uferdig samfunnsform

Sosialisme er navnet på den samfunnsforma som oppstår etter at kapitalismen er styrta, men før det er mogeleg å skapa den høgt utvikla kommunismen.

Sosialismen er eit nytt samfunnssystem. Dei historiske røynsene er difor avgrensa. Den teoretiske framstillinga av det sosialistiske samfunnet er ikkje ferdig utvikla.

Sosialismen utviklar seg på grunnlag av det samfunnssystemet som finst før revolusjonen. Eit samfunn kan ha høgt utvikla kapitalistisk økonomi og borgarleg demokrati, medan eit anna er prega av føydal økonomi og mellomalderdiktatur. Sosialismen i to slike land vert nokså ulik.

Mange borgarlege regjeringar kallar seg sosialistiske. Det same gjeld tidlegare sosialistiske land der kapitalismen har vore gjeninnført. Dette skaper stor forvirring om sosialismen.

Dette gjer òg at politisk kamp for å forklare kva som er verkeleg sosialisme og å avsløre kva som er falsk sosialisme, er ei viktig oppgåve for dei revolusjonære no. Arbeidarane og dei undertrykte massane vil ikkje ha nokon sosialisme dersom dei trur at brutale borgerlege diktaturar som t.d. Sovjet, Vietnam, Afghanistan og Polen har noko med sosialismen å gjera. Ein lekk i kampen for sosialismen er å avsløre den Sovjet-revisjonistiske forfalskinga av teorien om sosialismen.

— brutale klassesdiktaturar som t.d....

1 stemme for, 3 stemmer avh.

2.3.2.

Nydemokratisk revolusjon — sosialistisk revolusjon

Vedtatt, 1 stemme avh.

Revolusjonane mot kapitalismen og imperialismen fell i to hovudgrupper, ut frå den indre utviklinga i dei ulike landa og tilhøvet deira til imperialismen.

Sosialistisk revolusjon med ein gong er oppgåva for proletariatet i somme høgt utvikla kapitalistiske land. Det er proletariat og borgarskap hovudklassane og det finst høgt utvikla samfunnsmessige produktivkrefter.

Nydemokratisk revolusjon er eit nødvendig førstadium for sosialismen i svært mange av landa i den 3. verda. I nokre land står føydalismen enno sterkt. Andre har underutvikla kapitalisme med føydale restar. Eit fleirtal er økonomisk og politisk undertrykte av imperialismen. her må revolusjonen *først* frigjere landet frå imperialismen, få bort føydalismen og utvikla økonomien. Ein slik revolusjon av arbeidarar, bønder og småborgarskap, *kan vinna støtte frå nasjonale kapitalistar* som er underkua av imperialismen. Først når revolusjonen har løyst desse oppgåvene og samfunnet har utvikla seg ei tid, kan slike revolusjonar gå vidare og skipa sosialismen.

2.3.3.

Felles trekk ved alle sosialistiske samfunn

Når sosialismen sigrar i ulike land, vil han taka ulike former utfrå tilhøva i dei einskilde landa. REvolusjonen kan ikkje følgje fastlagde skjema. Det avgjerande er at revolusjonen røyneleg avskaffar kapitalistisk utbytting og tar til på vegen framover mot kommunismen.

Forslagsstiller: T. ■■■

K ■■■ mot

Desse trekka skil verkeleg sosialisme frå borgarleg og revisjonistisk «sosialisme»:

2.3.3.1

Vedtatt, K ■■■ E ■■■ mot

Statsmakta til utbytarklassane er styrta og erstatta med proletariatets diktatur.

Alle tidlegare former for statsmakt er i *innhaldet* uttrykk for overklassens mindretalsdiktatur over det arbeidande folket. Dette gjeld anten dei er formelt demokratiske eller ope diktatoriske i *forma*. Denne overklassestaten blir erstatta med ei ny form for statsmakt. Proletariatets diktatur er statsmakta til arbeidarklassen og det arbeidande folket. Det er det arbeidande fleirtalet sitt diktatur over utbytterklassane, agentane for imperialismen og dei som vil inføre kapitalismen på nytt.

Proletariatets diktatur kan bare bli bygd opp og styrka av at det utvikler et stadig meir omfattande demokrati for det arbeidande fleirtalet, slik at arbeidarklassen og folket verkeleg vert herskarane i samfunnet.

Målet for sosialismen må vera at det arbeidande folket sjølv meir og meir direkte administrerar samfunnet, medan statsbyråkratiet kontrollerast og byggjast ned.

2.3.3.2

Vedtatt, K ■■■ E ■■■ mot

Sosialistisk eigedom og sosialistiske planøkonomi

Den kapitalistiske utbyttinga vert avskaffa. Dei viktigaste produksjonsmidla tilhøyrer ikkje lenger private men vert sams eigedom for det arbeidande folket. Kor snøgt dette skjer, om felleseigedom blir stats- eller gruppeeigedom osb., er avhengig av dei særegne tilhøva i kvart land.

Statsmakta til utbytarklassen er styrta og erstatta med statsmakta til det arbeidande folket

Forslagsstiller: S. ■■■

S ■■■ for, K ■■■ avh.

Det vert skapt ein sosialistisk planøkonomi. Det blir ikke lenger kapitalistisk profitt som styrer produksjonen. Målet for økonomien må vera i stadig større grad å dekkja folks behov for det som er naudsynt for å leva, helsestell, utdanning, kulturprodukt osv. Det langsiktige målet er å legge det materielle grunnlaget for å avskaffe klasseskillene og dei andre sosiale skillene som er tekne over frå klassesamfunnet: mellom kvinner og menn, mellom by og land, mellom intellektuelt og fysisk arbeid.

Det er uråd å skape høgt utvikla kommunisme utan høgt utvikla produktivkrefter. Derfor må det heile tida vera ei sentral målsetting for sosialismen å revolusjonera produktivkreftene. Sosialismen må taka over og driva fram den vitskaplege og teknologiske revolusjonen, og ikkje minst utvikla den viktigaste produktivkrafta — mennesket sjølv.

Samstundes er det ikkje likegyldig *korleis* produktivkreftene utvikles. Produktivkreftene må utvikles av omsyn til menneska. Dei må brukas til å avskaffe øydeleggjande, einsformig og slitsomt arbeid, og auka alles høve til å skaffa seg kunnskap og få meir interessant og variert arbeid.

Til å legge grunnen for full kvinnefrigjering ved å overføre dei økonomiske oppgåvene frå familien til samfunnet, til å avskaffe fårleg produksjon og slik produksjon som øydelegger natur og miljø.

Den økonomiske fordelinga bygger på at utbytting er avskaffa, og hele utbyttet av produksjonen disponeres av det arbeidende folket. Fordelinga vil i så stor grad som råd bli styrt gjennom dei viktigaste fellestilltaka, som utdanning, helsevesen, omsorg for borna, sosialisering av husarbeid og eldreomsorg.

Løna vil styrast av prinsippet om «til einkvar etter arbeid». Skiljet mellom den som i dag er høgt betalte sjefsjobbar og hardt lågtlønnsarbeid vert med det minka kraftig. I høgt utvikla industriland kan det vera råd å trekkja viktige delar av produksjonen ut av varesirkulasjonen og i staden fordela etter behov.

2.3.3.3

Vedtatt, K■ avh.

Fortsette klassekampen

Hovedmotsigelsen i lang tid av sosialismen vil gå mellom proletariatet og borgerskapet. Hvordan den motsigelsen løses er avgjørende for sosialismens fremtid, beveger den seg i retning av kommunismen, eller utvikler samfunnet seg den kapitalistiske veien.

Gjennom en meget lang historisk periode etter at proletariatet overtar makta, fortsetter klassekampen som en objektiv lov uavhengig av menneskenes vilje.

Historia har vist at faren for kontrarevolusjon er høyst reell. I de første åra er det resten av det gamle borgerskapet som utgjør revolusjonens hovedfiende. Under sosialismen vil det òg lenge finnast eit økonomisk grunnlag for at det kan veksa fram eit nytt borgarskap i økonomi, byråkrati, hær og parti. Det finnst skile mellom dei som administrerer og dei som vert administrerte, mellom åndsarbeid og manuelt arbeid. dette vil føre til at det spontant oppstår tilløp til at den sosialistiske produksjonen blir gjort privat — kontrollert av et sjikt som disponerer produksjonsmidler og lever av andres arbeid.

Det finnst kjønnsarbeidsdeling, nasjonale skiljer osv. Under sosialismen er det naudsynt å halde fram med klassekampen for å hundre eit nytt borgarskap å veksa fram og ta makta. Ein viktig del av klassekampen er den målbevisste kampen for å bryte ned klasseskillene og dei andre sosiale skillene.

Den samfunnsmessige arbeidsdelinga kan angripes fordi den økonomiske framgangen gjør det mogleg å setta ned den nødvendige arbeidstida i produksjonen, øke kunnskapsnivået og minske skillene mellom intellektuelt arbeid og anna arbeid. Det

Hovedmotsigelsen i lang tid av sosialismen vil gå mellom proletariatet og borgerskapet, fordi det er denne motsigelsen som gir samfunnet dets karakter.

Forslagsstiller: E■ C■ T■ K■, E■, E■ for K■, B■ avh.

«Uavhengig av menneskenes vilje» strykes.

Forslagsstiller: J■
J■, K■, S■, S■ for, E■ avh.

legger grunnlaget for å gradvis bryte ned arbeidsdelinga mellom dei som administrerer og dei som vert administrert.

Kamp for full kvinnefrigjering

Å oppheva grunnlaget for kvinneundertrykkinga vil seia å oppheva familien, det vil seia å oppheva det økonomiske og sosiale omsorgs- og undertrykkingssystemet som familien er. Det krev at samfunnet er økonomisk og sosialt i stand til å taka over ansvaret for omsorgsarbeidet og oppsedinga av borna. Då må òg privateigedomen avskaffast, ikkje berre formelt, men reelt og erstattast av samfunnsmedlemmene sin felles rett til å eige og disponera produksjonsmidla. Når desse vilkåra er skapt, vil det ikkje lenger finnast noko materialt grunnlag for at mannen si undertrykking av kvinna kan halda fram.

Å skapa desse vilkåra vil seia å skapa eit sosialistisk samfunn. Kampen for full kvinnefrigjering er difor uløysleg knytt til kampen for kommunismen. Difor er òg kvinnekampen heilt avgjerande for å oppnå kommunismen. Av dei to kjønna er det kvinnene som har mest å vinne på kommunismen og dei vil difor vera ei stor kraft i kampen for den.

Kamp for en revolusjon i kulturen og ideologien er nødvendig, både for å ta fra borgerskapet og borgerlig tenkning sterke posisjoner, og for at det arbeidende folket skal mestre alle sider av den høgt utvikla kulturen og vitenskapen. Dette er en kamp om kunnskap, for at folket i stadig mindre grad skal være avhengig av noen få eksterpers monopol på viten. Det er også en kamp mot borgerlige og reaksjonære ideer og vaner, inklusive i det arbeidende folket sjøl.

Sosialismen må bygges opp av arbeiderklassen og det arbeidende folket sjøl, på grunnlag av deira masserørsle. Om eit lite byråkrati tar makta fra privatkapitalistane, bygger noen store fabrikker osb., så har det ingenting med sosialisme å gjera.

I heile perioden med bygginga av sosialismen fram til kommunismen, blir klassekampen og den politiske linja avgjørende. Derfor vil det i heile denne perioden trengs et kommunistisk parti til å gå i spissen for arbeiderklassen og lede oppbygginga av det sosialistiske samfunnet.

2.4.

Sosialismen som ei overgangsform mellom kapitalisme og kommunisme

Vedtatt, K. E. mot

Sosialismen vil korkje vera harmonisk eller stabil, men full av motsetningar.

Hele den historiske perioden med sosialismen er prega av at dette samfunnet er overgangsforma til kommunismen. Sosialismen kan derfor bare bestå om han utviklast målbevisst fram i retning av kommunismen. Ellers risikerer samfunnet å degenerere tilbake til kapitalismen.

Når sosialismen vert skipa, finst klassane framleis. Sidan produksjonen ikkje er høgt nok utvikla, vil det vera turvande å halda fram med arbeid for løn, ein marknad og pengar. Arbeidsdelinga gjer at det framleis er stor skilnad på arbeidar og intellektuell, på dei med rutinejobbar og folk på kommandopostane i byråkratiet. Det finst ein stat. Det finst borgarleg ideologi. Det finst sterke objektive motsetningar og klassekamp.

Dei fleste sosialistiske landa til no har hatt svære vansker på grunn av underutvikling og krigsskader. Det har òg vore gjort alvorlege feil. Grove feil i økonomien har skapt kriser. Det har skjedd overgrep og brotsverk av arbeiderklassen og det arbeidende folket har i for liten grad blitt mobilisert til å delta aktivt i kampen for å utvikle sosialismen.

Trass i alle vansker er dei korte historiske erfaringene med sosialismen strålende.

Meir enn ein milliard menneske har frigjort seg og skapt eit betre og mer verdig liv som følge av sosialistisk revolusjon. Enorme masser har fått mat, helsestell, skolegang som følge av dette. Erfaringene med sosialismen er det store lyspunktet i vår tid.

Sigeren for sosialismen er ikkje avgjort med revolusjonen. Fleirtalet av dei sosialistiske landa har etter ei tid degenerert til ei ny type kapitalistiske land. Slike atterslag er typiske når ei ny samfunnsform bryt gjennom.

Dette kan ikke hindre den allmene historiske utviklinga fra kapitalisme til kommunisme. Vanskene for imperialismen blir stadig større og må drive fram revolusjonar. I verdensmålestokk vokser både behovet og muligheten for at menneskeheten samordner produksjonen for å kjempe mot naturkatastrofer og underutviklinga som imperialismen har skapt. Samtidig skaper den nye vitenskapelige revolusjonen stadig *bedre* forutsetninger for rask framgang for nye sosialistiske samfunn.

De historiske erfaringene viser:

- at det trengs årvåkenhet mot byråkrati og utviklinga av nye borgerlige lag
- at det trengs bedre forståelse for utviklinga av den sosialistiske økonomien
- at det er nødvendig å forsvare folkets demokrati og sosialistisk rettssikkerhet.

Tida fram til kommunismen blir ei langvarig periode med klassekamper om hvilken vei samfunnet skal utvikle seg. Drivkrafta i utviklinga kan bare være arbeiderklassen i spissen for det arbeidende folket. I hele denne tida vil det trengs kommunistiske partier for å lede kampen for kommunismen.

Trass i alle vansker er dei korte historiske erfaringene med sosialismen gode.

Forslagsstiller: B. [redacted]
T. [redacted], J. [redacted], B. [redacted], S. [redacted] for. K. [redacted] avh.

2.4.

Sosialismen som ei overgangsform mellom kapitalisme og kommunisme

Sosialismen vil korkje vera harmonisk eller atabil, men full av motsetningar.

Når sosialismen vert skipa, finst klassane framleis, sidan produksjonen ikkje er høgt nok utvikla, vil det vera turvande å halda fram med arbeid for løn, ein marknad og pengar. ARbeidsdeling gjer at det framleis er stor skilnad på arbeidar og intellektuell, på dei med rutinejobbar og folk på kommandopostane i byråkratiet, det finst ein stat. Det finst borgarleg ideologi. Det finst sterke objektive motsetninga og klassekamp.

Dei fleste sosialistiske landa til no har hatt ringe økonomiske føresetnader på grunn av underutvikling og krigsskader.

Trass i alle vansker er dei korte historiske erfaringene med sosialismen strålende. Meir enn ein milliard menneske har frigjort seg og skapt eit betre og mer verdig liv som følge av sosialistisk revolusjon. Enorme masser har fått mat, helsestell, skolegang som følge av dette. Erfaringene med sosialismen er det store lyspunktet i vår tid.

Det har òg vore gjort alvorlege feil under sosialismen, grove feil i økonomien, overgrep og brotsverk. Desse feila er resultat av dei store motsetnadene under sosialismen, at klassekampen hald fram og at sosialismen er eit overgangssamfunn mellom kapitalismen og kommunismen. Sigeren for sosialismen er ikkje endeleg avgjort med revolusjonen. Fleirtalet av dei sosialistiske landa til no har utvikla seg til ein ny type kapitalistiske land. Slike atterslag er typisk når ei ny samfunnsform bryt gjennom. Det endrar ikkje den allmenne utviklingsretning i retning av kommunismen.

Det er naudsynt å læra av dei gode og dårlege erfaringane frå sosialismen. Det vil gjera det mogeleg å skapa meir utvikla sosialistiske samfunn og å unngå kontrarevolusjonar i framtida.

Det kommunistiske partiet trengst under det sosialistiske overgangssamfunnet for å stå i spissen for kampen for kommunismen.

Forslagsstiller: K. [redacted]. Falt.

KAPITTEL 3

Kampen mot supermaktene og krigen

3.1. Imperialismen — kapitalismens siste stadium.

Forsl.st. E. ■■■.
En stemme mot

Imperialismen er det høgaste og siste stadium av kapitalismen. Lenin analyserte den kapitalistiske imperialismen og samanfatta de viktigaste utviklingsdraga slik: «Imperialismen er kapitalismen på det utviklingssteget da monopola og finanskapitalen sitt herredømme er oppretta, da kapitaleksporten har fått ei framstående rolle, da oppdelinga av verda mellom dei internasjonale trustane har tatt til og oppdelinga av territoriet på heile jorda mellom dei største kapitalistiske landa er avslutta.»

Forsl.st. E. ■■■.
En stemme mot

Imperialisme tyder krig og imperialism skaper revolusjon. Det kan ikkje bli slutt på all krig før det imperialistiske systemet sjøl er avskaffa.

T ■, P ■, S ■ mot.

Avsnittene 3.2 og 3.3 bytter plass slik at kapittel 3 starter med kampen mot supermaktens krigsforberedelser.

Forsl.st. E ■
E ■, E ■, K ■ C ■ for
T ■ avh.

Avstemning om det skulle vera eit innleiingspunkt til kap. 3.

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■, B ■ A ■ for.
J ■, S ■ avh.

og dette kan berre skje ved sosialistiske revolusjoner.

Forsl.st. E. ■■■
C ■, T ■, E ■, E ■, K ■, S ■ for.
P ■ avh.

Imperialisme tyder krig og faren for ein tredje verdskrig aukar. Rivaliseringa om hegemoniet og den ujamne utviklinga av styrketilhøva mellom supermaktene imperialiststatane er kilde til krig under imperialismen.

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■, S ■, B ■ for.
P ■, K ■, P ■, T ■, J ■, S ■, A ■ mot.

Åtak frå slike statar og krig mellom dei er uunngåelege så lenge imperialismen finst. Dette er urettferdige kriger.

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ for.
S ■ avh.

3.2

Vedtatt. 1 stemme avh.

Enhetsfronten mot imperialismen

Den viktigste felles oppgaven for folkene i verda er nå å bygge opp en brei, internasjonal enhetsfront mot de to supermaktene Sovjet og USA. Det er umogleg å sigr mot imperialistisk utbytting, underutvikling, krig, folkemord, svolt og fascisme utan å samtidig kjempe mot dei to supermaktene. Dei er det største hinderet for verkeleg revolusjon, frigjering og framskritt i verda. Kampen for sosialisme i alle land kan berre sigr om han også blir ein kmap mot supermaktene. Den 3. verda, der fleirtallet på jorda bur, kan aldri reisa seg utan å knusa makta til dei to supermaktene.

Kampane som utviklar seg i ulike land og verdsdelar har ulike former og ulike nære oppgåver. I somme land er det revolusjonær frigjeringskrig. Somme har fascisme, andre borgarleg demokrati. Nokre er prega av elende og ekstrem krise I somme land dominerer kampen mot utanlandsk imperialism, i andre mot den indre herskarklassen.

I verdsråkestokk må likevel desse kampane samla seg slik at

dei dreg i same leia. Dei må retta seg mot dei to supermaktene.

Den farlegaste og mest aggressive av dei to no er Sovjet. Det er nødvendig å være spesielt på vakt mot den supermakta som er i oppgang og ekspanderer. Samstundes er USA-imperialismen framleis ein sterk og farleg fiende av folkene i verda.

Det trengst ein brei internasjonal einskapsfront mot Sovjet og USA. Hovudstøtaden for ein slik front finn vi i den kampen folkehopen i den 3. verda fører mot imperialismen. Denne stirden må også omfatta flest mogeleg i dei kapitalistiske landa og i dei to supermaktene sjølve. Fronten må samla frigjeringsrørsler og nasjonale parti i den 3. verda, arbeidarorganisasjonar og anti-imperialistar i dei kapitalistiske landa og opposisjonsgrupper i dei landa Sovjet rår over. Det er også bra om regjeringar i den 2. verda støt ein slik front i einskildsaker eller heilt ut. I ein slik front er det naudsynt å samarbeida med mange ulike krefter. Nasjonale einskapsfronter t.d. mot ei supermakt kan omfatte krefter som vil slåst mot *denna* makta, men som ikkje er anti-imperialistar eller framsktttsvennlige i *andre* sammenhenger.

I mange undertrykte nasjonar innafor statar i 2. og 3. verda vil kampen i første rekke rette seg mot makthavarane i landet.

Likevel har dei felles interesser med dei andre nasjonane i landet mot supermaktene, som er fiender av alle folk i verda. Jo større makt supermaktene har i landet, jo vanskeligare vil det vere for undertrykte nasjonar å bli frie. Om undertrykte nasjonar allierer seg med ei imperialistmakt mot undertrykkarnasjonen i landet, vil det vere å gå frå aska til elden.

Dei nasjonale minoritetane utgjør ein stor del av befolkninga både i USA og Sovjet. Dei vil ikkje kunne oppnå nasjonal frigjering så lenge USA og Sovjet er imperialistiske supermakter, og har derfor all interesse av å gå mot imperialismen. Opprør og motstand frå desse kan bli ei vesentlig kraft for å svekke supermakter.

Forsl.st. S, T
Enstemmig vedtatt

Å utvikle fronten mot supermaktene står ikkje i mostrid til å utvikle klassekampen i hvert enkelt land. Noen regjeringer undertrykker sitt eget folk, samtidig som de tar stilling mot supermaktene. At de går mot supermaktene er bra og må støttes. Om folket gjør opprør og setter inn ei revolusjonær regjering, er det bedre og må sjølsagt også støttes. det arbeidende folket er hovudkrafta i kampen mot imperialismen.

De kapitalistiske landa i den 2. verden er også trua av de imperialistiske supermaktene. I disse landa er det særlig viktig å utvikle solidariteten med de undertrykte folka i den 3. verden med de som er utsatt for rasisme og sjåvinisme i de utvikla landa sjøl. Det arbeidende folket i disse landa må kjempe mot imperialismen til sitt eget borgerskap, kjempe mot politiske retninger som neglisjerer den anti-imperialistiske kampen i den 3. verden og kjempa mot imperialistisk ideologi og politikk i det arbeidende folket sjøl. Dette er viktig for om det arbeidende folket i den 2. verden skal bli en kraft *med* eller *mot* den kampen storparten av jordas folk fører mot det imperialistiske systemet.

Den mest effektive måten å utvikla denne fronten på no er å styrka det konkrete støttearbeidet for dei folka som til ei kvar tid står i fremste rekkje i kmapen mot imperialismen. I 1983 vil dette mellom anna seia frigjeringsfrontane i Kampuchea, Afghanistan, Eritrea, Palestina, det sørlege Afrika, Sentral-Amerika, Solidaritet i Polen. Desse kampane bind kreftene til supermaktene og gjer dei veikare. Dinest er dei føredøme for andre og oppmodar til motstand andre stader.

Skal denne fronten utviklast vidare, er det viktig at dei mest medvitne og anti-imperialistiske kreftene styrkjer kontakten seg imellom. Revolusjonære parti og regjeringar, frigjeringsorganisasjonar, fagforeiningar, kjempande intellektuelle,

anti-imperialistar og demokratar over heile verda må derfor samarbeida og stø kvarandre.

3.3.

Kampen mot supermaktenes krigsforberedelser

Enstemmig vedtatt

3.3.1.

Krig under imperialismen

Faren for ein 3. verdskrig aukar. Dei lokale krigane breier seg og vert fleire. Kampen mot krigen vert eit brennande spørsmål. Men kampen mot krigen kan bare lykkjes, om den virkelig angriper og utrydder kilden til krig i vår tid.

Enstemmig vedtatt (J■ ikkje til stades)

Imperialisme betyr krig. Det kan ikke bli slutt på all krig før det imperialistiske systemet sjøl er avskaffa.

Enstemmig vedtatt (J■ ikkje til stades)

Framfor alt betyr det at arbeiderklassen i de imperialistiske landa og de undertrykte folka i verda må reise seg og styrta imperialismen. Men det kan bare skje gjennom å gripe til våpen. Mao sa det slik: «Vi går inn for å avskaffe krig. Vi ønsker ikke krig. Men krig kan bare avskaffes gjennom krig, og for å bli kvitt våpnene er det først nødvendig å ta opp geværet.»

Når krig bryt ut, må vil skilja mellom rettvis og urettvis krig. Imperialistiske åtakskrigar er urettvise. Anti-imperialistiske forsvarskrigar er rettvis. Borgarkrigar og masse mord frå fascistar er urettvise. Opprør frå antifascistar og revolusjonar frå undertrykte fleirtal er rettvis.

Enstemmig vedtatt

Rivalisering om hegemoniet og den ujamne utviklinga av styrkeforholdet mellom imperialiststatene er i kilde til krig under imperialismen. Åtak fra slike stater og kriger mellom dei uunngåelige så lenge imperialismen fins. Dette er urettferdige kriger.

Enstemmig vedtatt

De urettferdige imperialistiske krigene fører til sin motsetning, land som utsettes for imperialistisk aggresjon forsvare seg, kolonier og undertrykte nasjoner reiser seg mot kolonialisme og fascisme. Sånne nasjonale og demokratiske frigjørings- og forsvarskriger er rettferdige kriger.

Undertrykkinga og utbyttinga i de imperialistiske landa fører til at arbeiderklassen og folket gjør opprør mot borgerskapet. Sånne proletariske revolusjonære kriger er også rettferdige.

For å stoppe imperialistiske kriger mot frigjøringsrørsler og land som blir underkua, er det eneste rette å gi dei som slåst mot imperialismen så god hjelp som mulig slik at imperialismen blir nedkjempa.

Kreftene som virker mot en konkret imperialistisk krig kan påvirke tidpunkt for utbruddet, omfanget og forløpet av krigen. Dersom disse kreftene er kraftige nok, kan de i noen tilfeller tvinge imperialismakten til ikke å starte akkurat denne krigen. Men dette betyr ikke at det er mulig å hindre *alle* imperialistiske kriger, så lenge imperialismen fortsatt finnes. *Regelen* under imperialismen er at kriger og folkemord sprer seg til større og større områder. Historia om 2. verdenskrig og en uavbrutt rekke store, blodige kriger etter 2. verdenskrig bekrefter dette.

3.3.2

Vedtatt

E■, E■ K■ mot

Trusselen om en 3. imperialistisk verdenskrig

Verdensutviklinga har lenge pekt i retning av en 3. imperialistisk verdenskrig mellom supermaktene Sovjet og USA. Allment har en slik krig blitt mer sannsynlig i de siste 10 åra.

Sovjet, som den supermakta som er i oppgang og som er mest aggressiv, er den mest sannsynlige utløseren av en slik 3. verdenskrig. I en slik krig vil Europa-Midtøsten bli både det viktigste krigsbyttet og det viktigste krigsteatret (se kap. 1.4.5.)

I dag er det en brennende viktig oppgave å styrke de kreftene som står mot supermaktenes, og særlig Sovjets, krigsforberedelser.

Den væpna frigjøringskampen som land i den 3. verden fører mot Sovjet, er i dag den viktigste krafta som virker mot de sovjetiske krigsforberedelsene. Opposisjonen i Øst-Europa, særskilt i Polen, har også blitt ei kraft mot disse krigsforberedelsene.

Motstand mot supermaktenes aggresjon, støtte til den 3. verden og motstand mot Sovjets forsøk på å legge under seg land i Europa og Midtøsten spesielt, er i dag faktorer som kan virke mot krigsforberedelsene. Unnfallenhet og kapitulasjon overfor Sovjet og borgerlig kapitulasjonspolitikken øker i virkeligheten faren for krig, fordi det oppmuntrer til nye framstøt.

Evnen og viljen til å forsvare den nasjonale sjølråderetten må styrkes i Europa. Landa må øke sin evne til å forsvare den nasjonale uavhengigheten med militære midler.

Forsl.st. B■

E■, K■, E■ avh.

Forsvaret mot sosialimperialismen må ikke gjøres avhengig av den andre supermakta USA. USA er ute etter å bruke de små landa som frontsoldater for sine interesser, eller som byttemidler i dragkampen med Sovjet.

Disse kreftene virker mot en 3. verdenskrig. Men ei vurdering i 1984 viser at kreftene som drar i retning av en krig er sterkere og vokser hurtigere. En krig blir derfor mer og mer sannsynlig.

Etter første avsnitt føyes til:

Hovudmotsigelsen i verden i dag går mellom de to supermaktene, og ikke mellom supermaktene og den 3. verden.

Forsl.st. A. ■

0 stemmer for.

E■, E■, B■ avh.

Andre avsnitts siste setning bør lyde slik:

«I en slik krig vil Europa-Midtøsten bli både det viktigste krigsbyttet og det viktigste krigsteatret (se kap. 1.4.5), men heile verda vil bli trukket med — det vil nødvendigvis bli ein verdskrig.»

Forsl.st. E■.

E■, E■ K■ for.

Landa i Europa må styrke evnen til å forsvare sjølråderetten med militære midler.

Inn i staden for siste avsn.:

Sjøl om det er krefter som verkar mot ein 3. verdenskrig, er kreftene som drar i retning ein ny verdenskrig sterkare enn kreftene som verkar mot han.

Forsl.st. E■, K■, E■.

E■, E■, K■ for.

T■ avh.

Siste setning byttes ut med:

AKP(m-l) mener en tredje verdenskrig med nødvendighet vil bryte ut i løpet av noen få år.

Forsl.st. A. ■

Alle stemte mot.

Avsnittet 3.2.2. avsluttes slik:

«Den imperialistiske omfordelingskrigen mellom USA og Sovjet kan bare hindres ved sosialistiske revolusjoner i supermaktene sjøl.»

Forsl.st. E■

C■, E■, E■, K■ for.

3.3.3

Einstemmig vedtatt

Kamp MOT ABC-våpen og folkemord, spørsmålet om nedrustning

Imperialismens strategi for undertrykking nytter planlagte og kaldblodig gjennomførte folkemord.

Det er viktig å krevja at supermaktene rustar ned, reduserer dei konvensjonelle styrkane sine og øydelegg lagra sine av atomvåpen, biologiske våpen og kjemiske våpen (ABC-våpen).

Supermaktene utviklar særskilte våpenslag og doktrinar til bruk for folkemord. Atomopprustninga til dei to supermaktene trugar alle folk på jorda. Sovjet nyttar kjemiske våpen i mange land. Folkemord skjer med konvensjonelle våpen og med medvite bruk av hungersnaud.

Det er nødvendig å reisa kampen mot folkemordet supermaktene gjer seg skuldige i. Vi har ikkje illusjonar om at folkemord og A-, B- og C-våpen kan verta avskaffa berre ved hjelp av protestar, det kan einast skje ved at imperialismen vert avskaffa. I mellomtida er det viktig å mobilisera størst mogeleg motstand mot folkemord for så langt som råd å minska omfanget av det i krigane no.

Når det gjelder krav om nedrustning, er det avhengig av *hvem* krava bli *retta* til.

Det er rett å kreve at dei to supermaktene skal ruste ned og redusere dei konvensjonelle styrkene sine. Det er dei som er kilda til krig, det er dei som truer og fører krig mot andre folk.

Det er feil å stille krav om avrustning til frigjøringsrørsler eller sjølstendige land som blir trua eller angripne av supermaktene. Om frigjøringsrørsler legg ned våpna eller sjølstendige land som er trua av supermaktene rustar ned, øker det faren for angrep og gjer dermed krigsfaren større.

Uansett er det nødvendig å kjempe mot illusjoner om at *kvar* om avrustning eller tilmed nedrustninger fra supermaktene kan gjere slutt på krigene, så lenge imperialismen fins. Allment er de historiske erfaringene at nedrustningsforhandlinger har blitt brukt i propagandaen foran store kriger, for å føre opprustning bak et røykteppe og svartmale den imperialistiske motparten.

3.3.4

Einstemmig vedtatt

Fredsbevegelsen i Europa

Folkene i Europa frykter en 3. verdenskrig. Denne frykten er vel begrunna. Det er grunn til å frykte Sovjet. Det er ingen grunn til «tillit til USA». Millioner i Europa har forstått, at det er folkmassene her som vil bli slakta ned om denne krigen kommer.

Dette har ført til bevegelser og store demonstrasjoner med paroler for fred. Hvilken rolle den europeiske fredsbevegelsen kan spille, er avhengig av hvilken retning den tar.

Dersom denne bevegelsen knytter an til de kreftene som virkelig står mot krigsforberedelsene, kan det spille en positiv rolle. Det betyr å knytte bånd til frigjøringskampen i den 3. verden, og til de virkelige fredsgruppene og opposisjonen i Øst-Europa og Sovjet.

Det betyr å stå imot både Sovjet og USA og reise kampen for den nasjonale uavhengigheten.

Forsl.st. B

Einstemmig vedtatt.

Det betyr å avsløre og fordømme opprustning og aggresjon fra Sovjet. Det betyr å gå inn for en europeisk uavhengighet av USA og USAs atomvåpen som bygger på en fast holdning mot

«... denne krigen kjem.

Frykten for ei slik framtid har særleg i Vest-Europa fått politisk uttrykk gjennom rørsler og store demonstrasjonar om fred. Denne fredsrørsla har i kraft av storleiken sin og engasjementet sitt vorte ein maktfaktor som skapar store vanskar for NATO-alliansen.

Sovjet — med den offisielle «freds»-retorikken sin og utan ein motsvarande opposisjon innad — sastar svært mykje på å vinna innpass og knyta fredsrørsla nær til sin eigen utanrikspolitikk.

Opp mot ei slik utvikling støttar vi dei som vil knyta an fredsrørsla til dei kreftene som verkeleg strir mot krigsførebu-ingane.

Det vil seia å knyte ... »

Forsl.st. P

K, E, E, T, S for.

Det betyr å stå mot både Sovjet og USA.

Den verkelege fredsrørsla må avsløre desse tiltaka frå sosial-imperialismen, og kjempe mot ein politikk som går ut på å sva-re på sovjetisk ekspansjonisme med å gi etter. Å møte sovjetisk aggresjon med å gi etter er München-politikk som berre kan ende med ein tredje verdskrig.

sovjetiske framstøt, ikke på ettergivenhet. Det betyr å rette kampen mot a-våpen i øst og vest, *ikke* mot de delene av det konvensjonelle forsvaret i små europeiske land som ikke truer noen, men som kan avksrekke en angriper.

Men folks rettmessige ønske om å gjøre noe for fred kan også ledes i gal retning. Da kan det noen tror er «kamp for fred» i virkeligheten skade fredens sak.

Forsl.st. T
Enstemmig vedtatt.

Europa har ikke bruk for en «fredsbevegelse» som forråder den 3. verden bare det ikke bryter ut krig her. Det betyr å gå inn for fred her for at Sovjet, USA og Europa i fellesskap skal kunne plyndre og drive folkemord i den 3. verden. Europa har heller ikke bruk for en «fredsbevegelse» som vil kjøpe «fred» for Vest med å selge friheten og den nasjonale uavhengigheten til Øst-Europa. En «fredsbevegelse» som skjuler Sovjets aggresjon, drar på offisielle «fredskongresser» i Øst sammen med dem som står for opprustning og krig der, som vil kjøpe «fred» med å kapitulere for sosialimperialismen, går mot interessene til Europas folk. En slik bevegelse øker i virkeligheten faren for krig.

Fredelige demonstrasjoner i Vest-Europa kan uansatt størrelse og paroler bare ha begrensa betydning.

B **J** **avh.**

Det er derfor nødvendig å gå mot illusjoner om at ein slik bevegelse alene kan bremse eller hindre utviklinga i retning krig ...

B **avh.**

... så lenge andre og langt større krefter ikke kommer i bevegelse i Aust-Europa og den 3. verden.

K **mot.**

Samtidig er det nødvendig å reise kamp mot dei pasifistiske og pro-sovjetiske linjene i fredsbevegelsen, og for at den skal utvikle seg i riktig retning.

Einstemmig vedtatt.

Forsl.st. E

Forsl.st. A
K **E** **B** **E** **for.**
K **T** **A** **J** **C** **avh.**

En bevegelse som tar utgangspunkt i folks rettmessige ønske om å gjøre noe for fred, men gir denne kampen gal retning, kan også spille en *negativ* rolle.

Endringsforslag til siste avsn.:

En virkelig fredsbevegelse i Europa som reiser kamp for den nasjonale uavhengigheten og mot ettergivenhet i forhold til supermaktene vil kunne spille en viktig rolle i kampen mot krig. Men det er helt avgjørende at andre større krefter kommer i bevegelse i Øst-Europa og den 3. verden.

Forsl.st. E
J **B** **for.**
S **avh.**

Følgende føyes til helt på slutten:

Den såkalte fredsbevegelsen i Norge i 1984 fremmer pasifistiske euro-sjåvinistiske og pro-sovjetiske standpunkter. Den sprer illusjoner om mulighetene til å hindre en 3. verdenskrig. Fokuseringa på Europa er et forræderi mot frigjøringskampene i den 3. verden. Dens nedrustningslinje virker i retning av å gjøre Norge og andre europeiske land forsvarsløse mot militære angrep. Den ensidige fokuseringa på USA og støtte til såkalte nedrustningsutspill fra Sovjet betyr en skjønning av verdens farligste imperialistmakt. Til tross for at den såkalte fredsbevegelsen har mange ærlige og progressive medlemmer som oppriktig ønsker å arbeide for fred, er det en reaksjonær bevegelse som bidrar til å øke krigsfaren.

Forsl.st. A
0 stemmer for.
E **E** **K** **avh.**

3.5

Enstemmig vedtatt

Kva som må gjerast dersom verdenskrigen bryter ut

Det er nødvendig å ha ei nøktern og realistisk vurdering av kreftene som kan utløse ein 3. verdskrig. Utviklinga i de siste 10 åra har vært at kreftene som peker i retning ein slik krig, vokser raskere enn dei kreftene som virker mot han. Krigsfaren fortsetter å øke. Framtida ser mørk ut, og særleg gjeld det Europa.

Om ein 3. verdskrig skulle bryta ut, med dei katastrofale følgjer det vil få, finst det berre ein utveg. Det er å kjempa for fridom mot imperialistiske åtak og okkupasjon, mot fascisme og folkemord. I Europa og andre stader der imperialistane går til åtak, vert oppgåva å reisa folka til frigjeringskrig. Dei må føra ein langvarig folkekrig for å vinna nasjonal frigjering og demokrati, og kjempa for revolusjon mot kapitalisme og imperialism. Berre slik kan dei leggja imperialismen i grava for alltid og gjera parolen «Aldri meir krig» til røyndom.

I ein 3. verdskrig må folkene i verda fram for alt stole på seg sjøl og slåss for å gjera den om til ein krig for si eiga frigjering, ikkje for ei eller anna imperialistisk gruppe. Arbeidarane og dei undertrykte må gå saman om det skal bli mogleg: i landa som angriper og i de som blir angripi, i rike og fattige land, i mindre imperialismakter og i kolonier. Mot den truende imperialistiske krigen reiser vi den gamle parolen til de revolusjonære komunistene: *Arbeidarar og undertrykte folk og nasjonar i heile verda, gå saman!*

Forslag om at 6.2 kommer etter 3.5

Forsl.st. K ■
1 stemme for.
2 avh.

Del II – Kampen for eit sosialistisk Noreg

KAPITTEL 4

Kapitalismen i Norge

4.1

Innledning

Kommunistenes utgangspunkt er at den økonomiske utviklinga er avgjørende for utvikla av hele samfunnet. For å forstå det norske samfunnet må en derfor ta utgangspunkt i hovedtrekk ved norsk økonomi. Ut fra dette kan en drøfte spørsmål som klassens stilling i Norge, statens rolle, og ulike politiske linjer. Ut fra en slik drøfting kan en også forklare hvorfor den norske kapitalismen må gå til grunne og bli avløst av sosialisme og kommunisme. En drøfting av samfunnsforholdene i Norge er avgjørende for å legge opp en kommunistisk politikk som skal gjøre slutt på utbytting og undertrykking.

4.2

Norge i verden

Norge er et nasjonalt sjølstendig kapitalistisk land. Det er monopolkapitalen som har statsmakta i Norge. Selv om den norske monopolkapitalen er integrert i det internasjonale kapitalmarkedet er likevel kontrollen i all hovedsak på norske hender.

Utviklingen av oljesektoren på 70-åra brakte utenlandske kapitalgrupper inn i landet i langt større utstrekning enn tidligere. Disse sterkt monopoliserte kapitalgruppene fikk dermed en utstrakt innflytelse ved sin kapitaldisponering også på leverende sektorer og andre næringer utenom olje. Samtidig styrket den statlige kapitalen seg gjennom statlig oljevirkksomhet og oljeskattene. I den aller siste tida har også norske kapitalgrupper sluppet noe til i oljesektoren. Samtidig som oljen har betydd en økt integrering av utenlandsk kapital i Norge, har den også økt konsentrasjonen av norsk monopolkapital og stimulert en ytterligere internasjonalisering av denne — og gjort staten til en langt sterkere økonomisk kapitalmakt enn tidligere.

Norske monopolars mulighet til å opptre sjølstendig er blitt styrket, samtidig som innslaget av utenlandsk kapital i Norge og norsk kapital i utlandet har økt vesentlig.

Norge har historisk vært et lite og svakt kapitalistisk land. Dette har gjort at det norske borgerskapet alltid har orientert seg i retning av andre og sterkere imperialistiske makter. Etter 2. verdenskrig den norske monopolkapitalens innordning i USA-imperialismens leir. Dette la grunnlaget for USAs sterke politiske, militære og dels også økonomiske innflytelse i Norge. Ettersom USA har blitt svekka og Sovjet styrker seg og blir mer aggressivt, har det utløst en tendens i retning forsiktighet og tilpasning i det norske borgerskapet østover. Norge er et *lite imperialistisk land*. Men sjøl om en vesentlig del av Norges territorium er en følge av norsk kolonialisme (i Sameland) har Norge aldri kunnet erobre egne kolonier i den 3. verden. De norske monopolen har måttet knytte sin imperialistiske utbytting til sterkere maktens kolonialisme og til den ulike verdenshandelen.

Norge er militært oppmarsjomsråde for supermaktene. Norge utgjør nordflanken i en eventuell 3. verdenskrig mellom Sovjet og USA i Europa, der de største hærstyrkene i verden står marsjert opp mot hverandre. I et sånt stort krigsutbrudd vil Sovjet ha interesse av å sikre seg Norge i krigens åpningsfase, mens USA om mulig vil søke å ha framskutte forsvarslinjer her. Med økende motsigelser mellom supermaktene preger dette mer og mer Norges situasjon i fremtid. I 1983 er Sovjets faktiske militære kontroll over Svalbard og herredømme over Norges kystfarvann uttrykk for det.

4.1. Innledning. (I stedet for det nåværende avsnittet)

Kommunistenes utgangspunkt er at klassekampen og den økonomiske utvikling er avgjørende for utviklinga av heile samfunnet. For å forstå det norske samfunnet må en derfor ta utgangspunkt i forholdet mellom klassene og hovedtrekka ved norsk økonomi.

Ut fra dette kan en så drøfte spørsmål som statens rolle og de ulike politiske linjene. Med dette som utgangspunkt kan en så forklare hvorfor den norske kapitalismen må gå til grunne og bli avløst av sosialisme og kommune.

4.2. Norge i verda. (I stedet for første avsnitt)

Den norske monopolkapitalen er integrert i det internasjonale kapitalmarkedet og en del av den internasjonale imperialismen. Likevel er Norge et nasjonalt sjølstendig land, og det er monopolkapitalen som har statsmakta i Norge.

E. ■ J. M ■

4.3

Noen særtrekk ved Norges produksjon og økonomi

Den norske økonomien er tvers igjennom kapitalistisk. Samtidig har den i 1984 særtrekk som skiller den både fra økonomien i det fullt kapitalistiske Norge for 50 år sia og de fleste kapitalistiske landa i Sentraleuropa.

I forhold til andre kapitalistiske land er Norge:

- Et lite land som er tynt befolket.
- Et land med svært åpen økonomi. Mye av råvarer og ferdigvarer importeres, mye av produksjonen må eksporteres.
- Et land som er fullt ut industrialisert. Jordbruk og fiske er redusert til en svært liten del av produksjon og sysselsetting.
- Industrien er i svært stor grad basert på enkle, kraftkrevende prosesser basert på importerte råvarer og eksport av halvfabrikata. I etterkrigstida har verfts- og verkstedindustri fått økt betydning. Bare liten del av industrien er basert på høyt utviklet teknologi. Dette gjør Norge sårbart overfor internasjonale konjunkturer.
- Det er et relativt høyt og stigende utdanningsnivå.
- I utviklinga av norsk industri spilte utenlandsk kapital en sentral rolle, selv om mye av dette nå er norskeid.
- Innenfor norsk næringsliv er det et særtrekk at redere, banker og eiere av naturrikdommer (f.eks. malm, vannfall, oljefelt) har en spesielt dominerende stilling. Dette har ført til at kapitalinteressene i eksportindustrien har spesielt stor innflytelse innenfor borgerskapets statsapparat.

Den norske produksjonen foregår i stor grad i mange små bedriftsenheter. Svært få industribedrifter har over 1000 ansatte ved ett anlegg. Det er ikke industri eller industriområder som kan sammenliknes med de store industriområdene i Sentraleuropa. Det er tvert om mange og små tettsteder. Hoveddelen av de sysselsatte arbeider i bransjer som på ulike sett er skjerma fra utenlandsk konkurranse, bl.a. industri for hjemmemarkedet, reproduksjon av arbeidskrafta (skoler, sjukehus osv.). Distribusjon og finansvesen gjør likevel at produksjonen i stor grad er monopolisert. Storindustriens avhengighet av verdensmarkedet knytter Norge uløselig til resten av det kapitalistiske Europa.

De siste 15 årene har utbyggingen av oljefelt på den norske kontinentalsokkelen gitt en særegen mulighet for norske kapitalister til å ekspandere — både gjennom utvinningen og gjennom leveringer til oljevirkksomheten. Dette har også betydd at statens stilling som egen kapitalist har vokst enormt, og at utenlandske monopoler direkte og indirekte har fått økt innpass i norsk produksjon.

Norge har vært kapitalistisk i lang tid. Men samfunnet har endret seg betydelig innenfor denne perioden.

- Stadig flere lever i byer, befolkninga i landbruk og fiske går tilbake. Om lag halve befolkningen som har lønnsarbeid er kvinner. Stadig fler sysselsettes i tjenesteyting — men industri-sysselsettinga stagnerer og går noe tilbake.
- Levestandarden har økt jevnt de 30 første årene etter siste krig.
- Den raske akkumuleringa av kapital, samtidig som det var stor arbeidsdeling mellom bedrifter og spredd produksjon har stilt stadig større krav til å utvikle felles organ for det norske borgerskapet for å løse de motsigelsene dette skapte i økonomien.

Staten har fra starten av spilt ei hovedrolle i utbygging av kommunikasjoner, elektrisitetsforsyning osv., og staten har sammen med kooperative organisasjoner stått for organiseringa av økonomien i jordbruk og fiske i nasjonal målestokk.

Poenget her er at et særtrekk ved utviklinga av den norske kapitalismen i lang tid nettopp har vært statens rolle i organiseringa av den kapitalistiske økonomien, fordi bare staten var i stand til å løse motsetninga mellom behovet for å skape en sterkt økonomisk sentralisert og teknologisk høyt utvikla økonomi på grunnlag av et spredt bygd land med (internasjonalt

sett) små produksjonsenheter.

Dette har ført til at økonomien er svært nært knyttet sammen. Hver del av økonomien er helt avhengig av at hele systemet fungerer.

Jordbruk, fiske, mye relativt liten industri osv. er helt avhengig av statlige kreditter, statlig subsidiert transport osv. osv. Hele arbeidsmarkedet er avhengig av et statlig drivi utdanningsvesen, statlig boligfinansiering, sjukehusordninger osv. Den høyt utvikla moderne industrien er avhengig av statlig støtte forskning. De betydelige statlige overføringene som skal holde dette i gang, er samtidig avhengig både av det store statlige (inklusive kommunale arbeidsmarkedet og av dominerende private bedrifter.

Denne avhengigheten innafor hele det økonomiske systemet får som følge, at dersom det rakner i ett viktig ledd, så fører det til alvorlige økonomiske og sosiale kriser i ei rekke andre ledd.

Den fører også til et sterkt *økonomisk* behov for stor grad av *klassefred* innafor systemet. For i den grad grupper bryter ut av denne sosiale gruppa og streiker (enten det er bakere, elektrisitetsarbeidere, bankfunksjonærer eller folkeskolelærere) får det raskt store virkninger for andre deler av økonomien.

Dette skiller dagens norske kapitalisme fra økonomien for f.eks. 50 år siden. Da var økonomien mindre integrert. Krise i en bransje eller problem i en del forplanta seg mindre og langsommere.

4.3.1

Den grunnleggende motsigelsen i norsk økonomi

Innafor denne økonomien har kapitalistene og de arbeidende massene grunnleggende motsatte klasseinteresser. De arbeidende massene har interesse av at økonomien utvikles slik at de sjøl får trygge og tilfredsstillende liv. Kapitalistene har interesse av at økonomien gir dem sjøl mulighet til å høste stor og rask profitt. Dette gjør at den grunnleggende motsigelsen kommer til å gå mellom produksjonens stadig mer samfunnsmessige karakter og eiendommens og tilegnelsens private karakter.

For kapitalistene står det å høste rask profitt i økende grad i motsetning til den samfunnsmessig planmessige utviklinga av produksjonen. For de arbeidende massene kommer kapitalistenes styring av produksjonen ut fra profitt og mer og mer i motsetning til deres egen interesse av en produksjon styrt ut fra massenes behov.

4.4

Klasser og klassekonflikter

(Dette forslaget bygger på et utkast fra Jon Ivar Elstad, men er endra på en del punkter. Avsnittet om arbeideraristokratiet bygger på Øgrims utkast til kap. 4.)

I Norge som i andre kapitalistiske samfunn, er borgerskapet den herskende klassen. Arbeiderklassen (proletariatet) er den største klassen. Mellom disse to hovedklassene står småborgerskapet som deler seg i ulike grupper.

a) Borgerskapet

Til borgerskapet hører såvel de store kapitaleierne som mellomstore og mindre kapitalister. Her hører også de ansatte sjefene i de store private monopolene og de statskapitalistiske virksomhetene, dessuten de øvre sjikt i stats-, fylkes- og kommuneadministrasjonen, i Forsvaret og andre større statsinstitusjoner, ledere i mange av de store organisasjonene og de rike spillene blant de intellektuelle. Livsgrunnlaget for borgerskapet er utbyttinga av arbeiderklassen og det arbeidende folket. Hele borgerskapet har felles interesse av å forsvare klasseherredømmet sitt.

Innad i borgerskapet går motsetninger blant annet mellom monopoler og mindre kapital, mellom statseid og privateid kapital, mellom ulike finansgrupper, og mellom norske og utenlandske kapitalinteresser. Makta til den herskende klassen er konsentrert hos eierne og lederne av de største private mo-

4.3.1

Den grunnleggende motsigelsen går mellom produksjonens indirekte samfunnsmessige og direkte private karakter.

E. ■■■ K. ■■■ B. ■■■

Forslag om innledning om klasseanalyse.

1. En klasseanalyse bygger på statistikk, man kan aldri bare være statistikk. En klasseanalyse skal og analysere drivkreftene i det norske klassesamfunnet.

Klasseanalysen skal svara på spørsmålet om kva for klassekonflikter som er i landet, kven som er den reaksjonære, herskende klassen og kven som er den leiande, revolusjonære klassen. Han skal og svara på spørsmålet om kva klassar eller grupper som kan verta stridsfelagane til den revolusjonære klassen og kven som er fiendane hans.

Den marxistiske klasseanalysen er ein vitenskapleg, objektiv analyse. Han avdekkjer den antagonistiske konflikta mellom proletariatet og borgarskapet og viser til at klassekampen mellom dei berre kan føra til den sosialistiske revolusjonen, proletariatets diktatur og kommunismen. Analysen syner den leiande rolla proletariatet har og gjev rettledning for kven av dei mellomliggjande gruppene klassen kan vinna for seg, og mellomliggjande gruppene klassen kan vinna for seg, og kven det i det minste er råd å nøytralisera.

Då dei moderne revisjonistane kom til makta i SUKP var noko av det fyrste dei gjorde å gå til åtak på den marxistisk-leninistiske klasseanalysen. Dei freista å viska ut skiljelinene mellom proletariatet på den ene sida og dei lågare laga av intelligentsiaen og småborgarskapet på den andre.

Alt dette har eit formål. Det er å nekta for at proletariatet har den leiande rolla og freista å leggja den proletariske rørsla

nopolene, toppene i statsbyråkratiet og sjefene i de statskapitalistiske virksomhetene. De som forvalter storbedriftene til DNA/LO, og byråkratkapitalistene i monopolene som eies av bonde-, skogeier- og fiskerorganisasjoner, tilhører også dette monopolborgerskapet.

I de siste tiåra har statskapitalen vokst i betydning på bekostning av privatkapitalen, og monopolene har styrket seg i forhold til den mindre kapitalen. Innafor det monopolkapitalistiske sjiktet styrker kapitalforvaltere, administratorer og politikere seg, mens de tradisjonelle kapitaleiere ikke dominerer i samme grad som de gjorde tidligere under kapitalismen. De monopolkapitalistiske gruppene blir stadig mer sammenvevd med hverandre og med toppen av statsbyråkratiet. Etter hvert får den norske monopolkapitalen mer karakter av å eies og forvaltes av et sjikt, og blir mindre preget av kapitaler som eies personlig av enkelte monopolkapitalister.

b) Proletariatet (arbeiderklassen)

Til proletariatet hører de som får levebrødet sitt bare ved å selge arbeidskrafta si, uten å ha noen maktstilling eller særlige privileger i jobben sin. Hele proletariatet blir utbytta og holdt nede av det herskende borgerskapet. Tradisjonelt har storparten av proletariatet vært sysselsatt i produksjon og transport, som arbeidere i industri, bergverk, bygg- og anlegg, jord-, skog- og fiske, og som sjåfører, sjøfolk og andre transportarbeidere. I etterkrigstida har helsestell, varehandel, offentlig og privat administrasjon og liknende tjenesteytende næringer vokst særlig sterkt. En stadig større del av proletariatet er å finne blant de underordna sjikta i disse næringene.

Den moderne arbeiderklassen er frambrakt av kapitalismens utvikling. Dens historiske oppgave er å styrte kapitalismen.

Innafor proletariatet har arbeiderne i storindustrien og på andre store arbeidsplasser en særstilling. Her er store deler av klassen konsentrert og organisert. Den sterke konsentrasjonen styrker samholdet og solidariteten. Det styrker klassebevisstheten og fremmer disiplin i kampen mot borgerskapet. På grunn av den sentrale stillinga de har i produksjonen rammer deres kamper borgerskapet hardt og får store konsekvenser. I klassekampen og i kampen for sosialismen vil denne delen av arbeiderklassen spille en nøkkelrolle. Borgerskapet legger derfor stor vekt på den ideologiske og politiske ledelsen av kjerneproletariatet. I kjerneproletariatet finner vi de sterkeste sosialdemokratiske bastionene. De er rekrutteringsgrunnlag for nye medlemmer av arbeideraristokratiet. Herfra hentes framtidige ledere av fagbevegelsen som representanter og andre nødvendige personer for borgerskapets kontroll over arbeiderklassen.

I de siste tiåra har sammensetninga av arbeiderklassen endra seg. Antall arbeidere i sjøtransport, fiske, skog- og jordbruk er gått kraftig tilbake. Industriproletariatet økte fram til midten av 1970-åra. Siden da har den økonomiske krisa og ny teknologi i bedriftene redusert antallet industriarbeidere. Men proletariatet som helhet er likevel ikke blitt mindre. Det omfatter vel halvparten av den yrkesaktive befolkninga, og andelen har endra seg lite det siste tiåret. I absolutte tall har antallet arbeidere økt, først og fremst fordi det er oppretta et stort antall arbeiderjobber i offentlig virksomhet og tjenesteytende næringer. Disse jobbene er særlig besatt av kvinner. I begynnelsen av 80-åra var nær halvparten av arbeiderne kvinner. De har størstedelen av de underordna stillingene innafor varehandel, helsestell, kontor- og skrankearbeid og reingjøring. Ofte jobber de deltid, og lønningene deres er svært lave, oftest langt under gjennomsnittet for mannlige arbeidere.

under leiing av borgarskapet og småborgarskapet. Den revisjonistiske «analysen» tener difor til å halda kapitalismen oppen. Det same gjeld om den same revisjonistiske «analysen» vert lagt fram i «venstre»-frasar.

K. [REDACTED]

pkt. b, begynnelsen:

Gå gjennom definisjon av arbeiderklassen på nytt. Jeg mener det er for dårlig.

J. [REDACTED]

4.10 Svært uklart — sannsynligvis gærnt. I kjerneproletariatet finner vi den sterkeste sosialdemokratiske bastionen.

J. [REDACTED]

Kjerneproletariatet (som må defineres nærmere) spiller den ledende rollen i arbeiderklassen.

P. [REDACTED]

Forslag til kapittel 4, avsnitt 3, Klassar

b) Proletariatet:

Utkastet framhevar kjerneproletariatet altfor mykje i høve til andre deler av arbeidarklassen.

Prinsippprogrammet må *fordomsfritt* analysere dei ulike delene av arbeidarklassen utan å setja opp nye (klasse)skiller innafor arbeidarklassen og på den måten dele inn arbeidarklassen i A- og B-lag i klassekampen og i kampen for revolusjonen.

- Snakkar ein om kjerneproletariatet må ein også definere klart kven ein meiner dette omfattar.

- I en slik analyse er spørsmålet om kven som skaper *meirverdi* viktig og vidare kven som rammar borgarskapet mest effektivt (ikkje nødvendigvis dei same). T.d. er vel *meirverdiskapinga* hovedskillet mellom industriarbeidaren lenka til maskina og kontorarbeidaren lenka til dataterminalen.

- Den teknologiske utviklinga har ført til at arbeidarar i ein del av ikkje-industribedrifter har ein posisjon der dei kan lamme *heile* samfunnet umiddelbart, og indirekte ramme profitten

(televerket, kraftverk).

• Kvinnene i arbeidarklassen. Her er ein del i industriproletariatet, men først og fremst er dei i andre næringar som nemnt i avsnittet. MEN: Sjølv om storparten av den kvinnelege arbeidarklassen er i mindre profitable næringar eller «uviktige» næringar, representerer dei ei enorm politisk styrking av arbeidarklassen. Den knallharde undertrykkinga i «kvinnenæringar» og sveltelønn, gjer at kvinnelege arbeidarar har svært mykje og kjempe for. Det er stor kampvilje og kampevne i den kvinnelege arbeidarklassen. Den svake faglege tradisjonen fører også med seg at sosialdemokratiet ikkje har så stor makt over dei, sos. dem. har ikkje prioritert å byggje så sterke bastionar her.

Poenget mitt blir altså å få fram at *allsidigheita* i arbeidarklassen er ein styrke. At kvinnene i så stor grad er «personlege deltakarar» i arbeidarklassen er også ein styrke. Det må ikkje berre bli registrert som eit (ubehageleg) fakta. I høve til sosialismen er det t.d. ein styrke at store deler av arbeidarklassen er kjend med administrasjonsspørsmål i stat og næringsliv elles.

E. [REDACTED]

1. setning endres til: Arbeidarar frå Finland, Sør-Europa og 3. verda ...

S. [REDACTED]

Arbeidere fra Sør-Europa og den 3. verden er blitt en viktig del av arbeiderklassen i deler av landet. De har oftest ufaglærte og lavtlønna jobber, får sjelden tillitsverv i fagforeningene og tilhører de mest undertrykte delene av proletariatet i Norge.

Utviklinga de siste tiåra har gjort arbeiderklassen større, men samtidig mindre enhetlig og mer sammensatt. Mens den tidligere var konsentrert i produksjon og transport, er den blitt spredt over flere næringar, og delt etter kjønn og nasjonalitet. Dette endrer ikkje den avgjørende betydninga kjerneproletariatet har innafor arbeiderklassen som helhet. Men klassens tallmessige styrke ligger nå i større grad i perifere deler av den, og blant de kvinnelige arbeiderne. En fast og sterk enhet mellom de forskjellige delene av proletariatet er en viktig forutsetning for framgang i klassekampen.

Fagbevegelsen er uttrykk for arbeiderklassens organisering som klasse. Den omfatter det store flertallet av arbeidere i alle produksjonsgreiner og flesteparten av den øvrige arbeiderklassen.

Gjennom fagbevegelsens daglige kamp for lønns- og arbeidsforhold, gjennom kampen for arbeidsplassene og gjennom ulike politiske aksjoner fra fagbevegelsens grunnplan, sveises arbeiderklassen sammen. Tusenvis av arbeidere skoleles i organisering, ledelse og kamp. En skolering som er med på å legge grunnlaget for arbeiderklassens ledelse under proletariatets diktatur.

Uten en aktiv deltakelse fra fagbevegelsen er ikke en revolusjon i Norge mulig. Derfor er den politiske og ideologiske kampen i fagbevegelsen avgjørende. Borgerskapet har i dag makta i fagbevegelsen, og de bruker enorme ressurser på å beholde denne makta. Borgerskapet sin kontroll over fagbevegelsen er et resultat av en historisk prosess. Gjennom flere generasjoner har sosialdemokratiet hatt det politiske og ideologiske hegemoniet i fagbevegelsen. Toppene i LO og de fleste andre fagbevegelesene er en del av borgerskapet. Fra LO rekrutteres ledere til viktige posisjoner i statsadministrasjonen, bedrifter og finansinstitusjoner. De tilhører monopolborgerskapet og har som sin fremste oppgave å sikre denne klassens interesser gjennom å hindre at arbeiderklassen får makta i sin egen organisasjon. Skal sosialismen seire må borgerskapets ideologiske, politiske og organisatoriske ledelse av fagbevegelsen overvinnes.

c) Småborgerskapet

Det tradisjonelle småborgerskapet består av folk som eier egne produksjonsmidler, men som lever hovedsakelig av eget arbeid, ikke av utbytting. Særlig i perioden etter 2. verdenskrig

Dette avsnittet opp mot 4.4.d)

For at arbeiderklassen skal kunne forsvare seg og stå fram i klassekampen som en klasse som kjemper for sine interesser.

K. [REDACTED]

Stryk: De fleste andre fagbevegelesene.

J. [REDACTED]

har kapitalismen utvikla store sjikt av ansatte lønnstakere, som står i en mellomstilling mellom borgerskapet og proletariatet, og som må regnes som deler av småborgerskapet. Småborgerskapet er derfor svært uensarta, og består av mange ulike grupperinger.

Sjiktet innafor småborgerskapet med høyere utdanning har vokst betydelig. Utover 1980-åra vil yrkesaktive med akademisk utdanning utgjøre flere hundretusener. Dette henger særlig sammen med bruken av teknologi og vitenskap i produksjonen og med veksten i offentlig virksomhet. Intellektuelle i vid forstand er ikke lenger et tynt sjikt, men ei meget stor gruppe. De småborgerlige intellektuelle omfatter både folk med svært god økonomi og mulighet for karriere helt opp i monopolborgerskapet, og breie lag med en materiell standard og plassering i organiseringa av arbeidet som ikke skiller dem stort fra proletariatet.

Blant lavere lag av småborgerlige intellektuelle, som lærere, sjukepleiere og liknende grupper, finner proletariatet en strategisk alliert av økende betydning. Prosessen med disse lagas tilnærming til arbeiderklassen har gjenspeilt seg i deres faglige organisasjoner de siste ti åra. Her har det stått harde kamper for å rive disse organisasjonene vekk fra laugsarven og for å gjøre dem til virkelige fagforeninger. Blant store grupper av disse laga har det utvikla seg en klar bevisst holdning til nødvendigheten av enhet med arbeiderklassen. Deres fagforeninger stiller seg i stigende grad solidarisk med streiker og aksjoner som settes i gang av arbeidere. Men deres perifere stilling i økonomien og båndene de har til statsmakta og den borgerlige intelligentsiaen, sammen med enkelte privilegier i forhold til viktige deler av arbeiderklassen, gjør at de ikke kan spille den samme ledende rolle som arbeiderklassen.

På landsbygda er proletariatets viktigste allierte småbrukere og halvproletarer i jordbruket, og fiskere i tilsvarende stilling. Antallsmessig er disse gruppene blitt sterkt redusert, og er i 80-åra mye færre enn de småborgerlige lønnstaker-sjiktene. Men de er av avgjørende betydning for matforsyninga og for bosettinga i distrikts-Norge. Disse gruppene har hardt og tungt arbeid, men ligger ofte under proletariatet i inntekter. Vilkåra deres bestemmes stort sett av prisene fra de store omsetningsorganisasjonene, som ofte avgjøres i forhandlinger med staten. Dette skaper objektive forutsetninger for kamp mot staten, og for erkjennelse av at framtida for primærnæringene ligger i felles samfunnsmessige løsninger, ikke i å slå seg opp hver for seg. Blant såvel småbrukere som fiskere finnes det kommunistiske tradisjoner. Men både bøndernes og fiskernes organisasjoner har vært sterkt prega av kapitalistene i primærnæringene, som storbønder, godseiere, fiskebåtreidere og den byråkratkapitalistiske ledelsen i omsetningsorganisasjonene. Dette svekker kampen til de arbeidende massene på landsbygda, og hindrer dem i å forene seg med proletariatet.

Småborgerskapet som helhet er svært uensarta. I tillegg til de høytutdanna lønnstakersjiktene og småborgerskapet i primærnæringene, tilhører også små sjølstendige håndverkere, drosje- og lastebileiere, butikkeiere, teknikere og arbeidsledere på mellomnivå i bedriftene, og andre grupper småborgerskapet. De ulike gruppene innafor det vil velge side ut fra om de tilhører øvre eller nedre sjikt, om de har eiendom i produksjonsmidler eller ikke, om de jobber sammen med andre og utvikler en kollektiv ideologi eller preges av individualisme, om framtidsstillinga deres er sikker eller utrygg osv. Det er i proletariatets interesse å vinne så store deler av småborgerskapet som mulig over på sin side i kampen mot borgerskapet. Flertallet av de småborgerlige grupperingene har interesse av å slutte seg til proletariatet i en slik kamp. Flertallet av underordna arbeidende intellektuelle og småbrukere og halvproletarer i jordbruket kan danne en fast og langvarig allianse med proletariatet. De høyere sjiktet blant småborgerskapet står nærmere borgerskapet. Allianser mellom dem og proletariatet vil ikke kun-

1) Det tradisjonelle sjøleiene småborgerskapet — og 2) Det nye intellektuelle småborgerskapet behandles som *to* forskjellige småborgerlige klasser.

Har felles at de er i *mellomstilling* i forhold til hovedklassene — ellers store forskjeller.

J. [REDACTED]

Sjukepleiarar må takast ut av småborgerskapet, og til proletariatet.

S. [REDACTED]

ne være stabile, men kan oppstå som kortvarige kampfelleskap.

d) Arbeideraristokratiet

Arbeideraristokratiet er heller ikke noen klasse, men en kategori i klassesamfunnet prega av at folk har mulighet til å *avansere* over det store flertallet av vanlige arbeidere enten

— i kraft av særlige kvalifikasjoner som kapitalistene er villig til å betale mye for og gi dem en privilegert stilling for — eller

— i kraft av at de har en *politisk* posisjon i borgerlige arbeiderpartiet eller fagbevegelsen.

Hele arbeideraristokratiet blir prega av relativt god økonomi og en trygg personlig stilling, borgerlig livsførsel og ideologi, og at noen derfra får mulighetene til å gå til topps og bli rike småborgere eller borgere.

Arbeideraristokratiets viktige rolle i klassesamfunnet er at de er bærerne av borgerlig politikk i arbeiderrørsla, som kan vinne støtte i de breie massene av arbeidere for politisk og faglig samarbeid med kapitalistene. I Norge har det vært mulig å bruke monopolenes superprofitter til å kjøpe opp et stort og viktig lag av politiske ledere og på den måten legge grunnlaget for et svært sterkt og dominerende arbeideraristokrati. Dette er typisk for imperialistiske land, men det er svært få andre land der dette har vært så godt organisert og fungerte så vellykket for kapitalen som i Norge.

Noen arbeiderledere har avansert helt inn i monopolborgerskapet, og kooperativ eiendom i fagbevegelsen og kommunale og statlige byråkrat-kapitalistiske monopoler har blitt styrt og bygd opp av sosialdemokrater. Gjennom arbeideraristokratiet leder borgerskapet i dag fagbevegelsens sentrale apparat. Dette har skapt tette organisatoriske og politiske bånd mellom en stor og historisk stadig viktigere gruppe innafor den norske monopolkapitalen og organisasjoner som har støtte fra et flertall i den norske arbeiderklassen. Her ligger arbeideraristokratiets helt avgjørende betydning i den norske klassekampen i dette hundreåret.

Arbeideraristokratiet utgjør også en viktig innfallsport for innflytelse for utenlandsk imperialisme. Arbeideraristokratiet organiserte støtte for USA i den norske arbeiderklassen etter den 2. verdenskrigen. Sosialimperialismens framgang har ført til at deler av dette sjiktet i større og større grad støtter Sovjets framstøt i Norge.

For at arbeiderklassen skal kunne forene seg og stå fram i klassekampen som en klasse som kjemper for sine interesser, er det av avgjørende betydning at den evner å fri seg fra arbeideraristokratiets politiske og organisatoriske herredømme og evner å hindre at arbeidernes ledere og tillitsmenn utvikler seg til å bli pampere. I en slikt kamp er det nødvendig å bruke alle taktiske muligheter til flertallet av arbeidere og konsentrere ilden mot de mest forherda og reaksjonære arbeideraristokraterne.

e) Grupper utafor produksjonen.

En stor del av befolkninga deltar ikke på arbeidsmarkedet. Deres posisjon i klassesamfunnet bestemmes av andre forhold enn stillinga deres i den samfunnsmessige organiseringa av arbeidet.

Ungdom under utdanning er ei økende gruppe. I dag utgjør de flertallet av befolkninga under 20 år, og betydelige deler av ungdommen over 20. Klasseposisjonen deres bestemmes dels av hvilken bakgrunn de har, dels av hvilken klasse de sikter mot etter endt utdanning. I 70-åra var det store politiske bevegelser i disse ungdomsgruppene, og det kan lett skje igjen. Deres lettbevegelse og uavhengighet gjorde at mange av dem kunne innta framskredne politiske standpunkter. Men disse gruppene er preget først og fremst av tilknytninga til småborgerskapet. Posisjonen deres er vaklende mellom de to hovedklassene. Den politiske virksomheten deres er ustabil, og kan dø bort liksom raskt som den vokser fram. I allianse med en brei

Ungdom under utdanning. Klasseposisjonen bestemmes av 1) bakgrunn, 2) situasjonen under utdanninga, 3) hvilke yrker de sikter mot.

J. [redacted]

Desse tre setn. strykes:

«Men disse gruppene er prega først og fremst av tilknytning til småborgerskapet. Posisjonen dens er vaklende mellom de to hovedklassene. Den politiske virksomheten deres er ustabil, og kan dø bort like så raskt som den vokser fram.»

bevegelse i proletaritet kan disse gruppene spille en svært viktig politisk rolle, og arbeiderklassen må legge vekt på å knytte nære forbindelser med dem. I motsatt fall kan vaklinga deres lede til at mange mobiliseres på borgerskapets side.

Uføretrygda og alderstrygda. Dette er tallmessig store grupper. Situasjonen deres er prega av hvilken klasse de hørte til før de ble trygda. Trygda til arbeidsfolk med lav lønn den siste tida de jobba er svært liten, og de tilhører de fattigste gruppene i befolkninga. Særlig blant de eldste og sjukeste av dem er det stor fattigdom. Den politiske aktiviteten deres som helhet er lav, men mange av dem kan likevel yte viktige bidrag i klassekampen for egne interesser og i solidaritet med andre.

Tross økninga av kvinnelig sysselsetting, utgjør de *hjemmearbeidende kvinnene* fortsatt flere hundretusener. Situasjonen deres er avgjørende prega av mannens klassetilhørighet. Den manglende tilknytninga til samfunnsproduksjonen svekker deres politiske rolle. Historisk sett har de gått i spissen for dyrtidsaksjoner og andre viktige kamper, og i begynnelsen av 80-åra utgjorde mange hjemmearbeidende kvinner en betydelig kraft i kampen for å forsvare nedleggingstruete industristeder.

De *arbeidsløse* vokste i begynnelsen av 80-åra til ei stor gruppe. Svært mange har gått ledige i perioder, og etter hvert har det danna seg forholdsvis store grupper med langvarig ledige. Levestandarden deres går etter hvert drastisk ned, ettersom trygda blir mindre og de delvis lever på sosialhjelp. Det har også vokst fram økende grupper ungdom som aldri har hatt jobb. De arbeidsløse tilhører stort sett arbeiderklassen utfra familiebakgrunn og tidligere yrke. Blant dem finnes et sterkt potensiale for kamp mot kapitalen.

Filleproletariatet er et demoralisert sjikt som er varig slått ut av arbeidslivet og samfunnslivet. Det består av alkoholikere, narkomane, prostituerte, yrkeskriminelle og liknende grupper. I visse fall kan de utvikle progressive kamper, men her kan også reaksjonen finne folk som lar seg kjøpe til angrep mot arbeiderklassen. Med økonomisk krise og økende arbeidsløshet er det fare for at filleproletariatet øker.

f) Endringer av klasseforholda og hovedmotsigelsen.

Så lenge Norge er kapitalistisk går hovedmotsigelsen i det norske samfunnet mellom borgerskapet og proletariatet. Denne motsigelsen virker inn på og styrer alle andre viktige motsigelser i samfunnet. Denne motsigelsen utvikler seg og tar nye for-

1) i tillegg til setn. i 70-åra.

I 80-åra er ungdomsgruppene under utdanning hardt økonomisk ramma. Det faglige og økonomiske presset gjør disse ungdomsbevegelsene mindre lettbevegelige og uavhengige enn på 70-tallet. Disse ungdomsgruppene har stått i spissen for store kamper mot statens materielle og økonomiske nedskjæringer.

K. [REDACTED]

Eget pkt. om ungdomsbevegelsen. Forslag.

Ungdomsbevegelsen i 80-åra har hatt en helt annen karakter enn ungdomsbevegelsen fra 70-tallet. Den nye ungdomsbevegelsen er dårligere organisert enn ungdomsbevegelsen på 70-tallet. Den er langt mindre ideologisk.

Dagens ungdomsbevegelse er prega av at store ungdomsmasser aldri har vært i arbeidslivet, og blir utestengt fra dette. Sjøl om ungdom i dag har utdanning er dette ingen garanti om bedre arbeid.

Boligsituasjonen har lagt grunnlaget for store ungdomsprotester, som er viktige aspekter ved dagens ungdomsbevegelse.

Dette materielle grunnlaget skiller ungdomsmassen i 80-åra i vesentlig grad fra ungdomsmassen fra 70-åra. Det blir svært viktig for den revolusjonære bevegelsen at den enorme krafta som ligger i denne ungdomsmassene organiseres.

K. [REDACTED]

Vedtatt

0 mot

4 avh.

Så lenge Norge er kapitalistisk, går hovedmotsigelsen i fredstid ...

S. [REDACTED]

mer sammen med den økonomiske, politiske og sosiale utviklinga av kapitalismen, der blant annet klassene endrer seg.

Utviklinga av klasseforholda i dette århundret har vært prega av flere viktige tendenser. Konsentrasjon og sentralisering av kapitalen har brakt monopolborgerskapet til makta, som den herskende delen innen borgerskapet. Statens rolle har vokst enormt, og påvirker nå klasseutviklinga på mange måter. Flere hundretusener lønnsstakere er offentlig ansatte. Blant dem finnes alle klasser representert, fra de innerste sirklene i monopolborgerskapet til en stor del av arbeiderklassen. Livsvilkåra til mange hundretusener i tillegg blir avgjort av staten — f.eks. inntektene til folk i primærnæringene, alle de som lever av trygder og andre offentlige overføringer. Sysselsettinga i primærnæringene har blitt kraftig redusert. Klassekampen har blitt dempa gjennom at arbeiderklassen har kunnet oppnå levestandardforbedringer, samtidig som fagforeningene har blitt fast knytta til klassesamarbeidspolitikken. Ved å være åpen for rekruttering fra andre klasser, og ved å skape forholdsvise store høytlønna funksjonærsjikt, har borgerskapet skapt en breiere sosial basis for herredømmet sitt. Dette har stabilisert det borgerlige diktaturet, og hindra at motsigelsene mellom borgerskapet og proletariatet har slått ut i kamper som kunne true kapitalismen.

I de siste tiåra har nye tendenser i klasseutviklinga vokst seg sterkere. Disse vil antakelig prege klasseforholda i resten av århundret. Staten og monopolkapitalen har blitt mer og mer sammenvevd, og utviklinga innafor spekulerende finansgrupper og mindre av tradisjonelle storkapitalister med fast tilknytning til enkelte bransjer. Krisa og den teknologiske utviklinga minsker kjerneproletariatet. Arbeiderklassen øker fortsatt gjennom den økende sysselsettinga i tjenesteytende næringer. Den kvinnelige sysselsettinga øker, og blant arbeiderne utgjorde kvinnene nær halvparten i begynnelsen av 80-åra, og over halvparten av de lavere sjikta blant småborgerlige lønnsstakere. Ved at de direkte deltar i den samfunnsmessige produksjonen vil kvinnes politiske rolle øke sterkt. Ettersom stillingane deres på arbeidsplassene er prega av underbetaling og få karrieremuligheter, kan viktige kamper utløses i den kvinnelige delen av arbeiderklassen. Antallet med høy utdanning øker, men ettersom slike kvalifikasjoner blir mer vanlige, vil de ikke bety samme fortrinn når det gjelder lønn og arbeidsforhold eller som de gjorde før. Ny teknologi og vedvarende verdenskri- se i økonomien kan skyve større grupper ut i permanent arbeidsløshet, som etter hvert kan utløse stor sosial uro.

Disse endringene vil ikke endre hovedmotsigelsen i det norske samfunnet, som fortsatt vil gå mellom borgerskapet og proletariatet. Men de formene motsigelsen tar, vil påvirkes av disse utviklingstrekkene.

Om det blir krig, og Norge blir okkupert av Sovjet, vil hovedmotsigelsen i Norge ta form av motsigelsen mellom sosialimperialismen og det norske folket med arbeiderklassen i spissen. Herredømmet som tidlig ble utøvd av det norske borgerskapet, vil da gå over til de sovjetiske sosialimperialistene. Dette legger grunnlaget for en brei allianse mellom alle patriotiske krefter, der også patriotisk innstilte deler av det norske borgerskapet vil delta.

4.5

Fem store motsigelser i det norske samfunnet

Familien under kapitalismen gir mannen rolla som forsørger, mens kvinnen er økonomisk avhengig av mannen og hovedansvarlig for det ubetalte hus- og omsorgsarbeidet i familien.

Kvinnens stilling i familien bestemmer også stillingane deres i produksjonen som kvinner: Siden systemet bygger på at mannen er hovedforsørger og kvinnen bare tilleggarkraft, er kvinners arbeidskraft mindre verd enn menns. Derfor er kvinner lavtlønte. Dette rammer alle kvinner, enten de lever sam-

egen overskrift: «Drivkreftene i klassekampen»

K. [REDACTED]

4.5.1

Motsigelsen mann — kvinne

1. Forholdet til arbeidsmarknaden: kjønnsdelinga, lønn, type arbeid, deltid.

2. Familien som undertrykkingsinstitusjon og den økonomiske avhengigheita av menn.

3. Andre former for kvinneundertrykking: reaksjonær ideologi, tradisjon, politisk, i fagbevegelsen, porno, mishandling, prostitusjon.

men med en manne eller ikke. Gifte kvinner er fortsatt økonomisk avhengig av mannen sjøl om de har lønnsarbeid. Enslige kvinner med barn tilhører samfunnets fattigste, og tvinges ofte til å bli sosialklienter.

De siste par ti-åra har stadig flere kvinner blitt trukket inn i lønna arbeid, slik at flertallet også av gifte kvinner nå er yrkesaktive. Men det private hus- og omsorgsarbeidet er fortsatt kvinnes oppgave. Dette fører til hardt dobbeltarbeid, utbredt deltidsarbeid og små muligheter for videreutdanning. Den samfunnsmessige omsorgen for barn i form av daghjem og fritidshjem er svakt utbygd i Norge sammenlikna med andre vestlige kapitalistiske land.

Den kjønnsmessige arbeidsdelinga i samfunnet viser seg både ved at kvinnene er konsentrert i et fåtall yrker prega av lav lønn, lav prestisje og ofte hardt fysisk arbeid, og ved at kvinner stenges ute fra ledende stillinger og posisjoner.

Kvinner har nå fått juridisk like rettigheter med menn på de fleste områder. Men det har ikke opphevd undertrykkinga av kvinner som kjønn. Juridisk likestilling er ikke det samme som virkelig likestilling. Stillinga i familien som mannens tjener og hovedansvarlig for hus- og omsorgsarbeid, hindrer kvinnene i å delta i arbeidsliv, samfunnsliv og politikk på lik linje med menn. At kvinnene skal være mannens tjener, er et premiss som møter alle kvinner på alle områder i samfunnet. Kvinner er annenrangs samfunnsmedlemmer.

Familien som institusjon er organisert på mannens premisser, og gjør mannen til herre over kvinne og barn. Dette kommer grelt til uttrykk i kvinnemishandling, en fortsettelse av tidligere tiders hustukt. Kvinners rolle som bruksgjenstander for menn kommer også fram gjennom porno og prostitusjon. Porno har utvikla seg til en mektig, kapitalistisk storindustri, som håver inn kjempeprofitter på å spre sadisme og kvinneforakt.

Kvinneundertrykkinga preger alle institusjoner i samfunnet. Småjenter læres systematisk opp til å tro at de er mindre verdt enn gutter. Voksne kvinner mottar daglig signaler om at de er annenrangs. Synet på kvinner som underlegne, er også nedfelt i menns holdninger.

Utviklinga av kvinners yrkesarbeid har ført til at kvinnene nå utgjør nær halvparten av den yrkesaktive arbeiderklassen. Dette har gitt kvinnes politiske rolle økt betydning, sjøl om kvinneundertrykkinga fortsatt bidrar til å stenge kvinnene ute fra fagpolitisk og annen politisk virksomhet. Et av de viktigste og mest vidtgående klassekrava i seinere tid, 6-timers-dagen, er reist av kvinneorganisasjonene og kvinnene innafor fagbevegelsen, fordi dette kravet har særlig betydning for kvinnene. I tida framover vil det være avgjørende for styrken i arbeiderklassens kampkraft om de mannlige arbeiderne forener seg med de kvinnelige i kampen for kvinnekrava. En viktig del av dette er kampen mot den sterke mannssjåvinistiske tradisjonen i fagbevegelsen.

Kampen mot kvinneundertrykkinga har skapt kvinnebevegelser i to store bølger i dette århundret: Den første bølgen i de to første ti-åra med like juridiske rettigheter som mål, den andre bølgen etter 1970 med hovedvekta på virkelig kvinnefrigjøring, ikke bare formell likestilling.

4.5.2

Den nasjonale underkuinga i Norge

Den norske nasjonen er herskernasjonen i den norske staten. Nasjonal undertrykkelse rammer særskilt den samiske nasjonen og innvandrere fra Søreuropa og den 3. verden.

Samane er urbefolkninga på Nordkalotten. Som eit resultat av kolonialisme og rivalisering om land og ressursar på Nordkalotten, er Sameland i dag delt mellom fire statar. For å sikre si makt over dei samiske områda, har den norske staten system-

4. Betydninga av kvinnekampen.

5. Den politiske betydninga kvinnene i arbeidarklassen har. Kva desse bidreg med/kan bidra med.

I tillegg til dette må det framleis vere eit punkt «Motseiinga mann/kvinne». Dette punktet må konsentrere seg om *mannen* si undertrykking og privileger som resultat av kvinneundertrykkinga og bør ta opp:

— menns fordeler av familiestrukturen og privat tenarskap.

— menns fordeler av ein kjønnsdelt arbeidsmarknad og dei- ra tradisjonsrike motstand mot at kvinner «tek jobbene deira».

— ideologi.

Punktet må beskrive desse motseiingane innafor folket, som kan løyasast ved å ta bort privilegia og bekjempe reaksjonære haldningar (altså i motsetning til undertrykkinga i punktet ovanfor).

Ei [REDACTED]

Stryke i siste setning: «med like juridiske rettigheter som må» og «med hoved ... etc» — ut setninga.

B. [REDACTED]

2. setning: Nasjonal undertrykking rammer særskilt den samiske nasjonen og innvandrere frå Finland, Sør-Europa og den 3. verden.

S. [REDACTED]

atisk freista å bryte ned samisk økonomi, språk og kultur, øydelegge den samiske nasjonen og tvinge samane til å bli nordmenn. Rasisme og norsk-sjåvinisme har blitt brukt for å undertrykke samisk sjølvheving og splitte samar og nordmenn.

Motstand frå samane sjølv, med støtte frå ein del nordmenn, har pressa den norske staten til å innrømme samane visse rettar. Til dømes har samane i dei samiske kjernområda rett til å lære sitt eige morsmål. Men den norske staten er ikkje villig til å gi frå seg sin «eigedomssrett» over dei samiske områda, og rænet av samisk land og ressursar held fram.

Trass i århundrelang undertrykking har ikkje den norske herskarklassen klart å utrydde samiske språk, kultur og økonomi. Samane utgjer framleis ein nasjon, og har krav på nasjonal sjølvråderett. Det vil seie retten til sjølv å avgjere si eiga framtid, opp til og inkludert retten til lausriving frå staten Norge. Å støtte samane sin kamp mot nasjonal undertrykking for nasjonal sjølvråderett er ei prinsipp sak for AKP(m-l).

Berre dersom den norske herskarklassen blir styrta kan den samiske nasjonen få ei verkeleg nasjonal og sosial frigjering for den delen av samefolket som bor i Norge.

Fordi samespørsmålet er så viktig, har AKP(m-l) vedtatt et eget samepolitisk program, der partiets prinsipielle syn på disse spørsmåla er klarlagt.

Den fastboende *finske* nasjonale minoriteten i Nord-Norge har blitt utsatt for en norsk nasjonal underkuing som på mange måter tilsvarer undertrykkinga av samene.

Innvandrere fra den 3. verden og søreuropeiske land er konsentrert i Oslo og andre byer som et resultat av kapitalens behov for arbeidskraft under høykonjunkturen. Et flertall av dem hører til proletariatet. De er konsentrert i dårlige jobber, har ofte dårlig husvære og blir undertrykt språklig og kulturelt. Den norske statsmakta har vedtatt særlover som retter seg mot innvandrere og statsbyråkratiet diskriminerer dem. De utgjør den mest undertrykte delen av den norske arbeiderklassen. De velges i liten grad til tillitsmenn i fagforeninger der mange medlemmer er innvandrere.

Norsk rasisme er et middel for å holde både fremmedarbeidere og norske arbeidere nede ved å splitte dem mot hverandre og avlede de norske arbeidernes oppmerksomhet fra deres virkelige fiender, som er kapitalismen. Kampen fra innvandrere og norske arbeidere og antirasister mot rasistisk propaganda og nazistiske grupper er en svært viktig del av kampen for å forene den norske arbeiderklassen av forskjellige nasjonaliteter mot klassefienden. Uten å nedkjempe rasismen i den delen av arbeiderklassen som er av norsk nasjonalitet er det umulig for arbeiderklassen å føre forsvarskamp mot borgerskapet.

De som har interesse av norsk sjåvinisme og nasjonal underkuing av andre nasjonaliteter er monopolborgerskapet som oppnår å slitte det arbeidende folket. For alle som ønsker å øke arbeiderklassens bevissthet og kampkraft og kjempe mot kapitalismen er norsk sjåvinisme og nasjonal underkuing en fiende som må bekjempes i Norge.

4.5.3

Motsigelsen mellom by og land

Utviklinga av kapitalismen fører til at landsbygda blir liggende etter byene og motsetninga mellom by og land stadig blir djupere. Kapitalistisk investering innafor industri og anna virksomhet i byene vil i det store og hele gi mer avkastning enn i jordbruk. Innafor jordbruket vil ny teknologi på grunnlag av

2. setn: Til dømes har samane i deler av dei samiske kjerneområda fått rett til samisk opplæring i skolen.

S. [redacted]

Avsn. endres til: Den samiske nasjonen kan ikkje virkelig få virkelig nasjonal frigjering innafor eit kapitalistisk Noreg. Førsetnaden for frigjering er enten sosialistiske revolusjonar i Noreg og dei andre landa som har delt Sameland mellom seg, eller ein lausriving med sikte på gjenforeining av heile Sameland som eigen stat.

S. [redacted]

Dette strykes: — som på mange måter tilsvarer undertrykkinga av samane.

S. [redacted]

Dette kap. må skrivast om. Utkastet byggjer på ein ide om «landsbygda» som generelt tilbakeståande. Det fins i dag ingen skilnad på intellektuelt/kulturelt nivå i befolkninga i byar og «landsbygda». Kapitlet må ta utgangspunkt i norsk geografi og busetjingsmønster som er: *byar, tettstader, meir spredtbygde strøk*. Motseiinga går mellom «profitable» og «ikkje-profitable».

kapitalistisk investering først bli tatt i bruk i store enheter og i distrikter med gunstige naturbetingelser eller gunstig plassering i forhold til de store markedene. Avsidesliggende strøk og de minste bøndene blir liggende lengst etter. I Norge står de delene av landsbygda som er avhengige av fiske i en tilsvarende situasjon som er de delene som er avhengige av jordbruk og går gjennom samme slags utvikling.

Utviklinga av den kapitalistiske økonomien fører til at landsbygda blir liggende i et økonomisk dauvanne og etter hvert avfolkes. For den delen av befolkninga som blir igjen blir situasjonen vanskeligere ettersom det økonomiske grunnlaget for handel osv. blir snevrere, og utdanningstilbudet, helsetilbudet og kulturtilbudet blir dårligere. De som rammes hardest av dette er sjølsagt de fattigste småprodusentene og arbeiderne.

Monopolkapitalen og staten er drifkrafta i den økonomiske politikken som fører til utarminga og avfolkinga av bygdene. For å hindre at økonomien på bygdene bryter sammen, er staten samtidig nødt til å organisere overføringer den andre veien for at ikke et flertall av småprodusentene raskt skal bli tvunget til å gi opp. Dette kan likevel ikke hindre at flommen av verdi i hovedsak går fra: bygdene og småproduksjonen og til storbyene og monopolkapitalen, akkurat som flommen av mennesker går samme vei.

Denne utviklinga rammer de arbeidende klassene på landsbygda. Samtidig undergraver den Norges matproduksjon og dermed også Norges økonomiske sjølstendighet.

På den andre sida fører utviklinga av den nye teknologien revolusjonen til at det begynner å vise seg tendenser til en ny form for strukturkrise i storbyene. Å øke befolkninga i storbyene med sikte på å opprette svære fabrikker der med mange arbeidere er ikke lenger interessant for kapitalistene. Både befolkningene som drives til storbyene fra landsbygda og de som var der fra før rammes av forfall og sosiale problemer som en følge av storbyenes stadig dårligere økonomiske situasjon.

Det er nødvendig for arbeiderklassen å gå sammen med de breie lag av arbeidsfolk på landsbygda for å kjempe mot forverringa av landsbygdas situasjon under kapitalismen. Det er også nødvendig å kjempe mot virkningene av den økte økonomiske krisa for storbyssystemet. Samtidig er det bare opphevinga av produksjon for profitt og dermed konsentrasjonen av verdi der det er mest rentabelt for en enkeltkapitalist, som kan løseproblemet med at både landsbygda og etter hvert også storbyene kommer i et dauvanne og ramler utafor den økonomiske utviklinga.

4.5.4

Ødelegging av natur og miljø

De voksende natur- og miljøproblemene under kapitalismen er et uttrykk for skjerpninga av motsigelsene mellom samfunnsmessige produksjonsmiddel og kapitalistisk eiendom og tilegning.

Den moderne vitenskapen har gjort at menneskeheten nå rår over så veldige krefter at hvis de blir uforsiktig brukt kan de føre til enorme skader på naturen, det menneskelige miljøet og menneskene sjøl. Men for kapitalisten blir spørsmålet om å bruke slike krefter et spørsmål om det vil gi profitt til ham, ikke hva virkninga blir andre steder. Å tilintetgjøre en fiskestamme, å forsure luft og vann osv. kan godt være lønnsomt for den enkelte kapitalist, mens samfunnet og ikke han betaler skadevirkningene.

Ødelegginga av natur og miljø fører til ei protestrørsle som i første omgang går ut på å hindre de verste skadevirkningene. Men historisk sett peker denne kampen framover i retning av at det nå er nødvendig å gjøre slutt på produksjon bygd på profitt, og i steden drive produksjon av bruksverdier ut fra at menneskehetens felles livsgrunnlag skal forvaltes til menneskehetens felles beste.

Kampen mot ødeleggelse av natur og miljø er derfor en

le» strøk. Den økonomiske undertrykkjninga gjeld m.a.:

— verdier blir trekt ut fra «ikkje-profitable» strøk til såkalla sentrale strøk.

— industri, jordbruk, fiske blir nedbygd.

— statleg nedbyggjing av helse/sosial og skular.

— språkleg og kulturell diskriminering.

E. [REDACTED]

«Går det en flom av verdi?»

B. [REDACTED]

Må markera seg mot teknologiendtlighet.

B. [REDACTED]

kamp som tjener arbeiderklassen og er i arbeiderklassens interesse. Den peker i retning av nødvendigheten av å avskaffe den kapitalistiske produksjonen, fordi disse problemene bare virkelig kan løses ved å innføre økonomi bygd på sosialisme og kommunisme.

Disse fire motsigelsene er ikke klassemotsigelser, men de påvirker klassekampen og påvirkes av dem. I samband med disse fire motsigelsene er det ofte mulig å danne breiere allianser i kamp mot borgerskapet og reaksjonen enn det som er mulig på et blott og bart klassegrunnlag. Slik kan f.eks. borgere fra minoritetsnasjonaliteter, borgerlige kvinner, kapitalister i et økonomisk undertrykt distrikt eller borgerlige personer som er hardt ramma av kapitalens miljøødeleggelser vinnes til å slåss sammen med arbeiderklassen i forskjellige konkrete saker. Utenom at slike kamper er riktige og viktige i seg sjøl, styrker de dermed i tillegg arbeiderklassens stilling mot herskerklassen.

Sosialdemokratenes rolle i Norge har vært å vende seg mot den kampen som utløses av disse fire motsigelsene. I Nord-Norge har sosialdemokratene gått mot den samiske bevegelsen og dens nasjonale forsvarskrav om rett til land og vann. Sosialdemokratene har i steden for å gå inn for enhet mellom arbeidere og småbrukere drivi hets mot «de reaksjonære bøndene som vil sko seg på arbeidernes bekostning». De har gått mot 6-timers arbeidsdag og andre krav som kan bidra til skritt i retning virkelig likestilling for kvinner. De har tatt standpunkt for monopolborgerskapets planer mot forskjellige framstøt fra miljøbevegelsen.

Dette uttrykker at det er i arbeiderklassens interesse å forstå kampen på de områdene som er sammenfatta i disse fire kategoriene og gripe inn i dem, mens det er i monopolkapitalens interesse at arbeiderklassen ikke forstår dette og ikke tar opp kampen mot kvinneundertrykking, nasjonal undertrykking, utarming av landsbygda og ødeleggelse av natur og miljø.

4.5.5

Åndsarbeid — manuelt arbeid

Arbeidsdelinga mellom manuelt arbeid og åndsarbeid er mye eldre enn det kapitalistiske systemet, men kapitalismen har utvikla den videre og motsetningene er blitt skjerpa. Samtidig har kapitalismen utvikla produktivkreftene så mye at det er mulig å gjøre motsetningene mindre umiddelbart etter en sosialistisk revolusjon og raskt gå i retning av å løse motsigelsen.

Arbeidsdelinga mellom åndsarbeid og manuelt arbeid er opphavet til mange motsetninger. Den viktigste er mellom det å lede og bli leda. Det gjelder i samfunnslivet i forhold mellom byråkrati/toppolitikere og folket, og det gjelder i arbeidslivet. Noen utfører arbeidet mens andre planlegger og bestemmer. Disse motsetningene vil både følge klaseskillene og gå på tvers av dem. De skarpeste motsetningene er mellom borgerskapet som forvalter kapitalen, har ledelsen over planlegginge, forskning osv. og arbeiderklassen som utfører arbeidet. Men også innafor arbeiderklassen finnes motsetninger, f.eks. mellom spesialarbeideren og hjelpearbeideren. Og det er motsetninger mellom formenn og arbeidere, funksjonærer og arbeidere osv.

Arbeidsdeling fører også til sosiale forskjeller, til ensidig og manglende utvikling av evner og anlegg hos det store flertallet av folket, til at noen får interessant og utviklende arbeid mens andre får tungt og kjedelig arbeid, til fremmedgjøring i forhold til produktene som skapes.

Borgerskapet opprettholder og utvikler arbeidsdelinga. Kunnskap blir monopolisert, spesialiseringa øker, arbeidsledelse og administrasjon blir mer og mer skilt ut og utvikla som egne «fag», og det knytter de intellektuelle til seg med tusen bånd.

Samtidig har kapitalismen vært avhengig av at arbeiderklassen har fått kunnskaper om produksjonen, lese- og skriveferdigheter og kulturell utvikling. Dette og den høyt utvikla teknologien peker mot den tida da motsigelsen vil opphøre å eksistere.

4.6

Statens nøkkelrolle i det høyt utvikla kapitalistiske norske samfunnet

I alle klassesamfunn er statens grunnleggende oppgave å verne den herskende klassens herredømme, for å sikre dens økonomiske interesser. Staten er en maskin for å utøve den herskende klassens diktatur.

Dette er også den grunnleggende oppgaven til den norske borgerlige staten i dag. Samtidig har denne staten gått gjennom en periode med voldsom utvikling og vekst etter monopolkapitalens gjennombrudd. Den norske borgerlige statsmakta tar på seg stadig flere oppgaver som alle sammen bidrar til å støtte opp under det kapitalistiske systemet. Her er den moderne norske statsmaktas rolle i samfunnet sammenfatta i fire hovedkategorier:

4.6.1

Statsmakta som maskin for å opprettholde borgerskapets diktatur med vold

Kjerna i hele statsmakta er voldsmakta: Hæren, politiet, fengslene osv. som er skapt for å forsvare borgerskapets herredømme med makt.

Hærens funksjon er bl.a. å forsvare borgerskapets interesser i krig med andre land, og politiets er å bevare den borgerlige ro og orden og kontrollere kriminaliteten. I den borgerlige propagandaen framstilles dette som de *eneste* hensiktene disse delen av voldsapparatet har. Men både oppbygginga og historia til voldsapparatet avslører at den viktigste strategiske oppgava er å forsvare borgerskapets diktatur ved å stå klar til om nødvendig å undertrykke de arbeidende massene med våpenmakt.

Størrelsen av denne voldsmakta og den utrustning og organisasjon gjør dens potensiale dersom den blir satt inn mot folket større enn noen gang før i norsk historie. Når det gjelder *trening og planlegging*, så har stats- og hærledelsen sammenhengende tradisjoner i mer enn 100 år som går ut på å trene og organisere nøkkelledd i voldsmakta med sikte på å undertrykke streiker, demonstrasjoner og opprør fra arbeiderklassen. Når deler av voldsmakta har vært lite egna til å utføre denne typen oppgaver, som f.eks. den vanlige vernepliktsarmeen, har statsledelsen sørga for å organisere særskilte borgerlige væpna korps, eliteavdelinger, terrorpolitistyrker osv. som kunne være pålitelige redskaper. Systemet med *hemmelig overvåking* retta ikke bare mot andre makters agenter, men mot revolusjonære og andre som kritiserer makthaverne, har vokst kraftig og står i praksis utafor formelt demokratisk innsyn og kontroll.

I hærledelsen og de hemmelige overvåkingsorganene er kontaktene med USA-imperialismen nære og USA-imperialismen har fortsatt stor innflytelse. Ledende kretser i borgerskapet har alltid vært innstilt på å om nødvendig kaste all formell borgerlig legalitet til side og opprette et åpent militærdiktatur gjennom statskupp, dersom situasjonen skulle gjøre det nødvendig å forsvare deres klasseinteresser. Men *juridisk* er systemet nå også utstyrt med unntakslover som gjør at de formelle borgerlig-demokratiske rettighetene kan settes ut av kraft og et åpent militærdiktatur opprettes ad legal vei. Juridisk er også de hemmelige spionorganene sikra med særrettigheter slik at de kan overvåke revolusjonære i strid med det som ellers er norsk lov.

Tilbakegangen i den revolusjonære bevisstheten i Norge og de svært vellykte systemene for å beherske den politiske situasjonen *uten* at voldsmakta blei satt inn, har gjort at tilfellene der militære og politi har slått ned streiker og demonstrasjoner har vært ganske få i Norge i de siste 50 åra. Dette har gjort det mulig å spre illusjoner om voldsmaktas karakter og skjule den for de arbeidende massene.

Samtidig er det nettepp i denne situasjonen viktig å understreke at dette voldsapparatet i virkeligheten slett ikke har endra sin grunnleggende karakter av å være *borgerskapets* redskap

for å undertrykke det arbeidende folket.

4.6.2

Statsmaktas økonomiske rolle i den norske kapitalismen

Statsmakta spiller i dag en dominerende rolle innafor den norske kapitalistiske økonomien. For det første er staten blitt den største monopolkapitalistiske gruppa i norsk kapitalisme. Staten er blitt Norges største eier av aksjer. D statlige monopolkapitalistiske virksomhetene er blitt de største og raskest voksende monopola. For det andre spiller staten rollen som den ideelle felleskapitalisten, slik Engels pekte på. Det vil si at staten tar på seg slike oppgaver som er nødvendige for at det kapitalistiske systemet som helhet skal fungere, men som ikke er lønnsomme for enkeltkapitalister. Dette gjelder oppgaver som grunnlagsinvesteringer, utbygging av kommunikasjoner, reproduksjon av arbeidskrafta (skole- og helsevesen), trygdevesen, forskning. Statens rolle som ideell felleskapitalist øker stadig i betydning og omfang.

De private sektorene i kapitalismen blir stadig mer avhengige av staten. Staten har som oppgave å sikre profitten til kapitalistene gjennom rammer for lønnsoppgjør, reduksjon av utgifterne til reproduksjon når det er behov for det, nedskjæring av antallet offentlig ansatte, av trygder og andre offentlige utgifter, gjennom skatteletter til næringslivet, subsidiering av kapitalistgrupper o.l. Gjennom den økonomiske politikken kan staten også virke som pådriver på strukturrasjonalisering og monopolisering. Staten er redskap for monopolenes konflikter med kapitalister i andre land.

En særskilt rolle har staten utvikla som organisator av klas-sesamarbeidsystemet. For å garantere arbeidsfreden skapte sosialdemokratiet skritt for skritt systemet der arbeidernes og det arbeidende folkets organisasjoner forhandler med kapitalistene på topp-plan med staten som såkalt «nøytral» tredje part. De store faglige masseorganisasjonene ble knytta tett til staten og de lokale kapitalistene. På topp-planet ble det skapt et nett av statsbyråkrater, kapitalister og byråkratistiske ledere i fagorganisasjonene med felles interesse av å holde de arbeidene masse-ne i ro.

Sosialdemokratene og revisjonister framstiller statsdrift under kapitalismen som «sosialisme», og hevder at statmaktas økte økonomiske betydning betyr at Norge går i «sosialistisk retning». I virkeligheten betyr den utviklinga som skjer en ytterligere *monopolisering* av den norske kapitalismen og en enda større konsentrasjon av økonomisk og politisk makt innafor det lille herskende sjiktet av monopolkapitalister. Det eneste «sosialistiske» i denne utviklinga er at den skaper større behov for samfunnsmessig planlegging, slik at det blir lettere å skape en høyt utvikla sosialistisk økonomi i det øyeblikket kapitalismen blir styrta, og arbeiderklassen overtar statsmakta. Men så lenge kapitalismen består, kan staten aldri overvinne anarkiet i denne produksjonsmåten.

4.6.3

Statsmakta som kapitalens viktigste redskap for å formidle borgerlig kultur og ideologi

Enhver produksjonsmåte utvikler kultur og ideologi som skal tjene og forsvare den herskende klassen. Undertrykte klasser tar opp kampen mot denne, og en viktig del av klassekampen dreier seg om hvilke klassers interesser som skal uttrykkes i ideologi, undervisning, kunst og kultur.

I våre dager er det staten som har hovedoppgava med å formidle den herskende klassens teorier, ideologi og kultur. Staten betaler og organiserer skolesektoren. Skolevesenets innhold er fastlagt av statens ledende organer. En sentral oppgave for skolevesenet er å forme elvene ideologisk slik at det tjener borgerskapets interesser.

Staten driver de eneste tillatte landsomfattende radio- og fjernsynskanalene. Disse arbeider under statlig sensur.

Staten betaler statskirkas driftsutgifter. Gjennom støt-teordninger finansierer staten et stort flertall av dagsavisene og bokutgivelsene. Staten er den viktigste finansieringskilden for flertallet av kunstnerne. Staten er den viktigste finansieringskilden for forskninga, og fastlegger premissene forskninga skal drives på.

På den ene sida er dette et resultat av utviklinga av den samfunnsmessige arbeidsdelinga. Statsdrift av skoler, kringkasting, bibliotek, subsidiering av trykksaker o.l. er nødvendige for Norges økonomiske utvikling og for at norsk kultur og kunst skal kunne eksistere. Dette er til fordel for det arbeidende folket.

På den andre sida gir dette herskerklassen et sterkt og effektivt redskap til å spre sin ideologi og indoktrinere det arbeidende folket. Slik er statsmaktas herredømme over produksjonen av kulturen og ideologien blitt en av de viktigste støttene til borgerskapets diktatur i Norge.

4.6.4

To motsatte syn på den norske statens rolle

Den norske staten er et redskap for det herskende borgerskapet, og kan ikke bli noe anna. Arbeiderklassen har ofte interesse av at forskjellige oppgaver blir overført til staten, og historisk peker utvidelsen av statens oppgaver mot nødvendigheten av å avskaffe det kapitalistiske anarkiet i samfunnet. Men utviklinga av den norske staten skjer hele tida ut fra interessene til monopolborgerskapet, og styrker allment dets stilling.

Den offisielle statlige og borgerlige propagandaen framstiller derimot den norske staten som heva over klassene. Denne propagandaen setter likhetstegn mellom «staten», «samfunnet» og «demokratiet», og framstiller det som om staten styres av befolkningas interesser.

Sosialdemokratene og de moderne revisjonistene bygger på disse ideene. De framstiller veksten i staten som en utvikling av «demokratiet», som om den «sosialistiske» sektoren styrker seg på bekostning av den kapitalistiske, og som om det er mulig for det arbeidende folket å innføre sosialismen ved å stemme inn nok sosialdemokrater og/eller revisjonister på Stortinget.

Disse ideene tjener monopolborgerskapets interesser av å skjule at staten er et redskap for borgerskapets diktatur, og de gjør det mulig å få store deler av det arbeidende folket til å gå inn for klassesamarbeid med kapitalistene i regi av den tilsynelatende «nøytrale» statsmakta.

En svært viktig oppgave i klassekampen i Norge er den politiske kampen mot alle slags borgerlige, sosialdemokratiske og revisjonistiske forfalskninger av statens rolle, og for å avsløre statens virkelige klassekarakter.

4.7

Demokrati og partier som ledd i borgerskapets makt

4.7.1

Borgerlig demokrati som det borgerlige diktaturets ytre form

I løpet av perioden med borgerlig herredømme har kapitalismen skapt et sterkt og stabilt system med formelt høyt utvikla borgerlig demokrati som fasade for borgerskapets diktatur.

Formelt velger folket sjøl statens ledere sentralt og lokalt. Også kandidater som er mot hele det kapitalistiske systemet har rett til å stille til valg, spre sitt politiske syn og verve tilhengere.

Denne formen med demokrati og like rettigheter for alle skjuler det virkelige innholdet, nemlig borgerskapets klasseherredømme. Statens kontroll over media og skolevesen, ulike kapitalgruppers og borgerlige partiers kontroll over avisene gjør at borgerskapets politiske meninger dominerer fullstendig trass i at det formelt er ytringsfrihet for alle. Det virkelige statsarbeidet gjøres ikke i de folkevalgte organene, men i embedsverk og forvaltningsapparat. Stortinget vedtar ofte bare fullmaktslover, som det er opp til forvaltningsapparatet å tolke og

- 1) Synet på media er unyansert. Synet på forskning er feilaktig.
- 2) Eget avsnitt om forskning.

K. [REDACTED]

Behandlinga av partisystemet dekker ikke en viktig endring i den nye statsstrukturen i Norge, mot økt korporativisme.

K. [REDACTED]

sette ut i livet. Ved inngangen til 80-åra domineres dessuten de folkevalgte organene sosialt av representanter fra det private storborgerskapets, topp-byråkrater i staten og de store organisasjonene og borgerlige intellektuelle. Folkevalgte organer på fylkes- og kommunenivå opererer innafor trange økonomiske rammer diktert av staten. Parlamentariske organer på lokalplan har til oppgave å administrere statens politikk under et skinn av «lokaldemokratiet».

Dette systemet har fungert sånn at det har styrka borgerskapets diktatur i Norge. Ulike former for misnøye og protest kanaliseres inn i bevegelser for å stemme på den ene eller den andre borgerlige politikerne. Gjennom stemmeseddelen gjøres det arbeidende folket ansvarlig for sin egen undertrykking, siden vedtaka i de parlamentariske organene og statens politikk framstår som et resultat av folkets valg. De parlamentariske forsamlingene har en viss sjølstendig stilling i forhold til de sentrale monopol-gruppene så lenge det gjelder saker som ikke røkkes ved kapitalistenes viktigste interesser, men dreier seg om taktikken for å administrere systemet. Dermed får folk den erfaringa at de både kan skifte ut stats- og kommuneledelsen og i visse tilfeller få gjennomført noen reformer ved å bruke stemmeseddelen. Dette styrker illusjonen om at de parlamentariske organene virkelig har makta under kapitalismen.

Dersom en ekstrem krise skulle føre til at monopolborgerskapet ikke lenger var tjent med å bruke de parlamentariske organene, står voldsapparatet og unntakslovene klar, slik at den borgerlig-demokratiske fasaden kan erstattes med åpent militærdiktatur. Men det borgerlige demokratiet er den *besteforma* for borgerskapets diktatur sett fra kapitalistens synsvinkel.

Samtidig er borgerlig demokrati en bedre form for borgerskapets diktatur enn åpent militærdiktatur og fascisme. Arbeiderklassen og det arbeidende folket har interesse av å kjempe mot forsøk på å innskrenke de borgerlig-demokratiske rettighetene.

I klassekampen i Norge nå er de sterke illusjonene om det falske borgerlige demokratiet et avgjørende hinder for at arbeiderklassen forstår sin egen situasjon og nødvendigheten av å styrte borgerskapets diktatur.

4.7.2

Partisystemet som redskap for monopolenes herredømme

Politisk fungerer *partisystemet* som den første frontlinja i forsvaret av det norske kapitalistiske systemet.

Forskjellene mellom de norske borgerlige politiske partiene kommer av at de bygger på delvis ulike kapitalinteresser, rekrutterer ledelser og massestøtte i forskjellige deler av befolkninga og representerer ulike historiske ideologiske og kulturelle tradisjoner.

Høyre representerer f.eks. en politikk som åpent støtter den private monopolkapitalen og som vinner støtte fra de delene av befolkninga som er mest preget av tradisjonell kapitalistisk ideologi. Fremskrittspartiet er et reaksjonært parti som også appellerer til tradisjonell kapitalistisk ideologi. Det legger stor vekt på å få innflytelse i arbeiderklassen, og oppmuntrer en politikk som skal bryte ned fagbevegelsen og nøre opp under rasistisk ideologi.

Senterpartiet er dominert av de byråkrat-kapitalistiske organisasjonene i jordbruket og vinner stemmer på landsbygda. Kristelig Folkeparti preges av kirka og de store kristne organisasjonene og søker støtte i de mest religiøse kristne delene av befolkninga.

Store deler av monopolkapitalen — såvel i private foretak som i staten ser på Arbeiderpartiet som det partiet som best kan utvikle et kapitalistisk Norge i tråd med borgerskapets interesser.

Likhetene mellom disse partiene er likevel viktigere.

Det viser seg både i at de representerer grunnleggende sett samme interesser og faktisk fører en politikk som skiller seg fra hverandre bare i detaljer.

I de siste ti-åra har de borgerlige partienes *felles*politikk bygd på grunnleggende enhet om forsvar for eksistensen av privat monopolkapital og produksjon for profitt i Norge, forsvar for Norges innordning i USA-imperialismens internasjonale interessesfære, og utbygging av velferdsstats-systemet. I 80-åra har de stort sett stått sammen om den forsiktige orienteringa vekk fra USA og tiltaka for å erstatte utbygginga av «velferdsstaten» med nedlegginger.

De borgerlige partiene konkurrerer om å besette stillinger i stat, kommuner og organisasjoner med sine folk. Men de står sammen om å forsvare monopolenes politikk overfor de delene av befolkningen der de har en spesielt sterk posisjon.

Partiene spiller en viktig politisk rolle for å maskere borgerskapets diktatur i Norge. Sjøl om monopolene har den reelle makta står ulike kjente borgerlige politikere fram som de formelle makthaverne. Oppstår det betydelig minsøye får folket forklart at løsningen er å erstatte den regjerende gruppa av borgerlige politikere med en annen gjennom valg.

Statskupp, undertrykking av opposisjon og folkelig motstand, og avskaffelse av formelle borgerlig-demokratiske rettigheter er den sikkerheten som monopolene har i reserve dersom systemet kommer ut av kontroll. Kontrollen over disponeringa av de store kapitalene (private og statlige) holdes i realiteten langt vekk fra formelt folkevalgte organer. Og i disse folkevalgte organene (spesielt på lands- og fylkesplan og i storbyene) er de aller fleste representantene folk fra toppsjiktet i borgerskapet, stats- eller kommunebyråkratiet, de store organisasjonene eller velstående borgerlige intellektuelle. Dette sikrer at den *virkelige* innflytelsen til flertallet av velgere på *innholdet* i politikken blir minimal. Velgernes innflytelse blir mest kosmetisk: hvilke ansikter som skal styre, hvordan politikken skal presenteres, og detaljer som ikke er av avgjørende betydning for kapitalen. I *forma* er dette systemet gjennomført demokratisk, i *virkning* djupt udemokratisk. Partisystemet er en nødvendig del av borgerskapets herskesystem i Norge: Borgerlig demokrati i form, monopolenes diktatur i innhold.

4.7.3

Oppportunistiske partier i Norge

Det norske Arbeiderparti

DNA er det viktigste av disse partiene for hele det politiske systemet i Norge. DNA er et reformistisk parti:

Fordi arbeiderklassen er den største klassen og den klassen som objektivt står mest i motsetning til det kapitalistiske systemet, kan det borgerlige partisystemet i Norge ikke fungere uten et stort borgerlig arbeiderparti, som sørger for arbeiderklassens støtte til dette systemet. Her er det opprinnelige historiske og sosiale grunnlaget for DNAs uhyre store betydning. DNAs ledelse av LO har vært avgjørende for å knytte LO til klassesamarbeidspolitikken og sikre arbeidsfreden.

Samtidig har DNA vært det partiet som i de siste 50 åra mest konsekvent og framsynt har gått inn for å modernisere og reformere den norske kapitalismen. DNA har vært arkitekten for velferdsstaten og utvikla velferdsstatsideologien, som alle andre borgerlige partier har måttet slutte seg til. DNA har skapt alliansen mellom Norge og USA. Nå er DNA det partiet som mest konsekvent representerer interessene til den framvoksende statsbyråkratiske delen av den norske monopolkapitalen.

DNA har kombinert det å være det norske borgerskapets viktigste parti med å være det partiet som samla flest medlemmer og tilhengere som rekna seg som *motstandere* av kapitalismen. DNAs revolusjonære forhistorie og radikale språkbruk, kombinert med et stort antall hederlige og dyktige medlemmer fra arbeiderklassen og andre som ærlig ønska å arbeide for sosialismen, har gjort at *nettopp* dette partiet fortsatt har kunnet suge opp i seg og nøytralisere tendenser til opposisjon mot kapitalismen.

Ut: «I forma er dette systemet gjennomført demokratisk, i virkning djupt udemokratisk.»

Inn: I form og innhold er dette systemet borgerligdemokratisk.

Forsl.st.: K. [redacted]
T [redacted] E [redacted] E [redacted] K [redacted] for.
S [redacted] avh.

«NKP»

«NKP» er det mest konsekvente uttrykket for den moderne revisjonismen i Norge. I norsk innenrikspolitik har «NKP»s revisjonisme tatt form av å forkaste marxismen og erstatte den med et fullstendig knefall for DNAs reformisme. «NKP»s eneste eksistensberettigelse er blitt forsvar for Sovjets fascisme og imperialismen og den støtten som Sovjet-lederne derfor er villige til å gi partiet. Dette har redusert partiet til ei lita gruppe som er isolert fra arbeidsfolk.

Men «NKP»s politiske betydning er større enn det den minimale oppslutninga viser. «NKP» fungerer som ideologisk leder av de i DNA, SV og andre som ønsker å svekke motstanden mot Sovjets internasjonale aggresjon, krigsforberedelser og press mot Norge. «NKP» har skada motstanden mot kapitalismen i Norge ved å demoralisere den generasjonen som slutta opp om kommunismen som en følge av verdenskrise og den 2. verdenskrigen, og har brakt ordet kommunisme i miskreditt i den norske arbeiderklassen. I dag gjør «NKP»-ledelsens avhengige forhold til Sovjet at dette partiet er det mest reaksjonære av alle partier i Norge.

Sosialistisk Venstreparti

SV er et borgerleg parti som bygger politikken sin på ei blanding av reformistisk, venstresosialdemokratisk og moderne revisjonistisk ideologi. De reformistiske sidene ved SV har styrka seg de siste åra.

SV er nå i hovedsak et reformistisk parti av venstresosialdemokratisk type.

Forsl.st.: P. [REDACTED]
0 stemmer mot
5 stemmer avh.

SV inneholder både folk somg år mot sosialimperialismen og folk som støtter Sovjet, folk som står politisk svært nær DNA og folk som rekner seg som marxister og revolusjonære. SV suger opp i seg mye av den spontane misnøya med DNA som fører til kritikk av DNA fra venstre, særlig i de intellektuelle sjikta. SV reagerer i hovedsak på den økte internasjonale spenninga ved å prøve å vinne oppslutning i de pasifistisk prega fløyene i fredsbevegelsen, som går mot et sterkt norsk forsvar og vil unngå konfrontasjon med Sovjet.

SV propaganderer ikke at frigjøringsbevegelsen som retter seg mot supermaktene er en sentral del av fredsarbeidet. SV som parti har en vaklevoren holdning til Sovjet og sosialimperialismen. Først etter at en overveldende majoritet av det norske folk har fordømt Sovjets okkupasjon av Afghanistan støtter SV Afghanistankomiteen.

SV inneholder mange aktivister som tar riktige standpunkter i ulike kamper, men har som parti i de seinere åra stadig befestet sin karakter av å være DNAs støtteparti til venstre.

SV som parti forsvarer at det norske borgerlig-demokratiet er demokratisk og kan lede arbeiderklassen til makta, og at DNA er et virkelig progressivt parti, som i allianse med SV kan gjennomføre sosialistiske reformer. SV går i parlamentariske organer inn for «ansvarlighet» og blir dermed ofte medansvarlig for borgerskapets nedskjæringspolitikk. Slik fungerer SV nå innafor det norske partisystemet som et borgerlig venstreparti som forener radikal opposisjon i enkeltstandpunkter med å godta systemet som helhet, og slik hindre at folk på vei til venstre forkaster hele borgerlig-demokratiet som mulig løsning på arbeidsfolks problemer.

De borgerlige arbeiderpartiene

Arbeiderpartiet (DNA), Sosialistisk Venstreparti (SV) og Norges «kommunistiske» parti (NKP) er borgerlige partier som spesielt retter seg inn på å mobilisere arbeiderklassen til å forsvare det kapitalistiske systemet. Disse partiene er derfor spe-

SV er eit noko større parti med verkeleg massestøtte og politisk kraft over heile landet.

SV framstiller seg som ein venstreopposisjon til DNA. På det grunnlaget har partiet oppslutning få radikaliseret ungdom, arbeidarar og intellektuelle som søker eit alternativ til venstre.

I Stortinget har SV heile tida i hovudsak vore eit støtteparti for DNA-regjeringa.

Når det gjeld Sovjet, har SV-leinga gått mot sovjetisk aggresjon somme stader (til dømes i Afghanistan) og støtta han andre stader (til dømes i Kampuchea, Angola). Men SV-leinga nektar å gjere noko aktivt mot sosialimperialismen, og går mot den veksande anti-imperialistiske masserørsla.

SV er også svært splitta internt, med grupper med ulike syn på DNA, på Sovjet og svært mykje anna. Nokre tendensar står nær DNA og sosialdemokratiet, andre står nær trotskisme eller «NKP», andre vil vere revolusjonære.

I 1980 er SV det sterkaste moderne-revisjonistiske partiet. I hovudsak er det eit pro-sovjetisk parti. Samstundes er det bra for arbeidarklassen at det ikkje er så knytta til Sovjet som «NKP», og at det jamvel går mot Sovjet i somme saker. Dei ulike motstridande tendensane i partiet krev at dei revolusjonære handsamar SV annleis enn «NKP» og skil mellom ulike tendensar og personar i partiet.

Forsl. st. A. [REDACTED]
0 for
4 avh. S [REDACTED], E [REDACTED], K [REDACTED]

sielt viktige for å sikre borgerskapets makt.

AKP(m-l)

AKP(m-l) er et registrert, lovlig politisk parti, men står grunnleggende i motsetning til hele det borgerlige partivesenet i Norge. AKP(m-l) er behandlet i kap.8

AKP(m-l) representerer arbeiderklassens interesser og kjemper mot borgerskapet og imperialismen. AKP(m-l) angriper monopolenes herredømme over økonomien, nekter å være medansvarlig for å administrere borgerskapets diktatur i Norge, og jobber ikke for å skaffe seg posisjoner gjennom de skinn-demokratiske valgte forsamlingene. AKP(m-l) jobber som *parti* for å mobilisere og lede arbeidsfolk for å forsvare sine interesser og for å forberede at det arbeidende folket en dag sjøl kan ta makta fra borgerskapet. Når AKP(m-l) stiller til valg, forhandler med andre partier om samarbeid i visse saker osv. er det for å støtte den kampen arbeidsfolk fører.

Borgerskapets diktatur kan tillate partier som AKP(m-l), spesielt så lenge de er små, fordi det ville avsløre og kompromittere systemet om de blei forbudt, mens det kan brukes til å forsvare systemet når de er tillatt.

Et valgresultat vil aldri bli godtatt av borgerne og AKP og dets tilhengere ville bli undertrykt dersom partiet skulle få flertall i Stortinget gjennom et valg under kapitalismen.

Fordi det borgerlige demokratiet står så sterkt, er AKP(m-l) nødt til å delta i de borgerlig-parlamentariske organene for å avsløre begrensningene i det. AKP(m-l) må samarbeide med de ærlige medlemmene og tilhengerne av andre partier, gå i aksjonsenhet med forskjellige partier på progressive saker der det er mulig og samtidig alltid avsløre disse partienes karakter av politiske støtter til kapitalismen når deres politiske praksis skaper grunnlag for det. Bare ved å følge opp ei slik politiske linje kan AKP(m-l) gradvis vinne oppslutning fra de som begynner å bli kritiske til den norske kapitalismen og bryte seg løs fra DNA, SV og andre partier og gå til venstre, uten at de stopper opp på det standpunktet at ny, mer radikal politisk opposisjon *innfor* det parlamentariske systemet og det borgerlige partivesenet er *løsninga*.

Partisystemet som helhet

Det norske partisystemet har vært ytterst stabilt i mange tiår. Det har en meget sterk stilling i det arbeidende folkets bevissthet. Det har effektivt nøytralisert ulik misnøye og opposisjon — som f.eks. den kraftige motviljen mot Høyre og DNA etter EEC-avstemminga 1972.

Partisystemet har indre motsigelser som under andre vilkår kan føre til at dets sterke stilling bryter sammen. *Klassemotsigelsene* i Norge går mellom store mengder av alle partiers tilhengere og deres ledere. I DNA gjelder det også mellom flertallet av medlemmer og ledelsen. Skjerpa *internasjonale motsigelser og motsigelser mellom ulike monopoler i Norge* kan i visse situasjoner føre til skarp strid mellom partiene, slik en så i EEC-kampen. Kapitalismens stabile utvikling og den utenrikspolitiske stabiliteten har vært forutsetninga for partisystemets harmoni i de siste 30 åra. Endrer dette seg vil det også bli vanskeligere å holde de store indre motsigelsene skjult.

4.8

Det historiske grunnlaget for den borgerlige politikens sterke stilling

I 1983 har den norske kapitalismen fortsatt en veldig sterk *politisk* posisjon i Norge. Ikke bare borgerskapet og de øvre delene av småborgerskapet, men også størstedelen av de mest undertrykte småborgerne og arbeiderne viser stor grad av lojalitet mot systemet og har tillit til dem som administrerer det. Borgerskapet *trenger* en slik sterk politisk posisjon fordi den høyt

utvikla samfunnsmessige arbeidsdelinga krever borgfred og sosial ro. Dette gjør at det blir svært økonomisk viktig å få massene til å ha tillit til systemet og faktisk samarbeide med det.

Det blir altså av svært stor betydning at borgerskapets diktatur til daglig *ikke* gir inntrykk av å bygge på militær vold og åpent og grovt økonomisk diktat. Ideologisk og politisk herredømme over de arbeidende massene blir en livsnødvendig første forsvarslinje for borgerskapets diktatur.

Det blei økonomisk *mulig* å bygge opp en slik sterk politisk posisjon, fordi den stadige utvidelsen av den kapitalistiske produksjonen og superprofittene gjorde at i mange år kunne stadig flere få jobbe for kapitalistene, lønnene økte og samtidig blei det mulig og ønskelig å sette av mer til sosiale fonds, skoler, sjukehus osv. Dermed blei det mulig å framstille kapitalismen som om den fungerte til fordel for arbeidsfolk.

Liknende utvikling i flere andre høyt utvikla kapitalistiske land ga tilsvarende politisk resultat.

Et særtrekk ved Norge har vært at perioden fra 1814 har vært fredelig — bare avbrutt av 5 års nazistisk okkupasjon. I denne perioden har flere folkelige bevegelser fått gjennom krav ved fredelige kompromiss med herskerne. Norge ble sjølstendig etter en kort og ublodig krig. Parlamentarisme og stemmerett ble gjennomført på basis av en massebevegelse med skytterlag og våpentrening, men uten borgerkrig. I 1905 ble krig unngått.

DNAs revolusjonære program ble avløst av sosialdemokratiske regjeringer. Sjøl under 2. verdenskrig kom frigjøringa uten at de fleste norske styrkene var i kamp.

De norske herskerne tok trusselen om våpenmakt alvorlig. Men i ettertid har de utnytta dette til å hevde at borgerlig-demokratisk utvikling alltid kan løse folkets problemer. Derfor har slike illusjoner en sterk stilling blant folk i Norge. Ut fra kompromisser med folkelige aksjoner har herskerklassen i Norge tatt opp i statsledelsen ledere for en rekke folkelige aksjoner.

Det skjedde med lederne for Venstre på slutten av 1800-tallet. Dette la grunnlaget for at DNA/LO-ledelsen på 30-tallet kunne ta over rollen som politisk ledelse for den norske monopolkapitalen. Slik snudde borgerskapet de revolusjonære strømningene fra tida etter første verdenskrig til å gjøre arbeiderledere med arbeiderklassens tillit til administratorer av norsk kapitalisme. Dette sikra arbeidsfred, økte den nasjonale planlegginga og la veien åpen for mer statlig kapitalisme.

Etterkrigstida forsterket dette. Oppgangsperioden (som var i alle land) ble framstilt som sosialdemokratiets fortjeneste. Det ble utvikla et sjikt av dyktige sosialdemokratisk innstilte administratorer i offentlig virksomhet. Dette skapte et nytt sjikt som var svært lojalt overfor statsmakta. Det skapte et svært bra apparat for borgerskapet som la grunnlaget for å sikre arbeidsfred i en enestående periode preget av rask vekst og store profitter for norske kapitalister. Det gjorde det mulig å opprette den servile alliansen med USA. Store deler av dette nye sjiktet var hederlige, sosialt interesserte folk. Dette la grunnlaget for raske reformer i skolevesen, helsestell, boligbygging, trygdesystem. Dette sikra velferd og nødvendig reproduksjon av arbeidskrafta. Det sikra også arbeidsfred og rekordprofitter.

De progressive og demokratiske massebevegelsene som lå til grunn for dette, har blitt brukt til å skape økte illusjoner om kapitalismen. Å unngå streiker ble framstilt som solidaritet. Revolusjonær disiplin ble til LO/DNAs slaviske partiloyalitet. I mellomkrigstida sto NKP som kritiker av denne klassesamarbeidsideologien. Etter krigen sluttet NKPs kritikk — og de ble forsvarere av det fascistiske Sovjet. Arbeiderklassen ble i stor grad politisk demobilisert, store deler ble anti-politiske eller gikk over til å støtte åpent borgerlig politikk. Den spede stemmen til den nye revolusjonære bevegelsen fra 60-tallet har bare slått gjennom overfor et lite mindretall av arbeiderklassen, og minst når det gjelder å forstå helheten i det kapitalistiske sam-

Gærnt å kalle utviklinga i Norge *fredelig*. (1884, 1905, 1940–45).

J. [REDACTED]

funnet.

Den borgerlige politikken har en sterk stilling i Norge. Årsaken ligger i de historiske forutsetningene og borgerskapets forsøk på å skjule utbyttinga. Dersom de økonomiske og klassemessige forutsetningene endrer seg kan dette raskt endre situasjonen. De djupe tradisjonene for demokrati, solidaritet og sosialistisk bevissthet kan danne grunnlag for at det arbeidende folket mobiliserer og organiserer seg sjøl til kamp mot det kapitalistiske systemet — slik det finnes eksempler på i enkeltsaker og på enkeltsteder.

4.9

Fra stabilitet til krise

I etterkrigstida har de sosialdemokratiske og andre borgerlige politikere planlagt den statlige og kommunale virksomheten ut fra at kapitalismen skulle fortsette med ganske jamn vekst. Utviklinga siden 1970 har knust disse forhåpningene. Også i perioden 1945 til 1970 var det konjunktursvingninger i de kapitalistiske landene. Men i tida etter 1970 har svingningene vært større, arbeidsløsheten har økt dramatisk, og det har vært lave vekst mellom krisene. Mens tida fram til 1970 i hovedsak var preget av stabilitet, har tida etterpå i hovedsak vært prega av djupe motsetninger og problemer i den kapitalistiske verdensøkonomien. I 1984 går hver tiende arbeider i OECD uten jobb, arbeidsløsheten i Norge er vesentlig høyere enn noen gang siden 1930-åra.

Internasjonalt har dette skjerpa motsigelsene mellom supermaktene, og mellom de vesteuropeiske landene og supermaktene. Samtidig skjerper den internasjonale krisa og de nasjonale og revolusjonære bevegelsene i den tredje verden de tendenser som gjør hele det imperialistiske verdenssystemet mer ustabilt. Utviklinga av nye industriland i den tredje verden, og økt styrke hos de oljeproduserende landene der har virket i samme retning. For Norge betyr dette at faren øker for at landet kan bli slagmark i en tredje verdenskrig i Europa. Det åpner også muligheter for okkupasjon fra Sovjet uten storkrig — eller en «frivillig» innordning under sosialimperialismen, som i Finland.

Den økonomiske verdenskrise har ført til store problemer for kapitalister i alle vestlige land, og stor arbeidsløshet. I tillegg har det vært en omfattende strukturkrise i viktige deler av norsk industri. Kapital har trukket ut av næringer som teko, fiskeforedling og verkstedindustri, gruver/smelteverk og generelt har kapitalen i Norge trukket ut av industri og over i andre bransjer, bl.a. olje og tjenesteyting. Til dels har industrikapital i hele OECD flyttet produksjonen til nye industriland i Asia og Sør-Amerika. Dette har slått hardt ut i lokalsamfunn i Norge, med store lokale kriser når hjørnesteinsbedrifter innskrenker.

Mens de første tiåra etter siste krig var preget av at kapitalen i Norge akkumulerte ved å høste profitt av stadig flere arbeidere i Norge, så er dette nå avløst av en ny tendens: De norske monopolene tvinges av konkurransen til å i større grad investere i imperialistisk ekspansjon i utlandet, eller ved å konsentrere kapital i Nordsjøen. De har derfor mindre interesse av å opprettholde sysselsettinga i Norge. Samtidig som statskapitalistiske selskap (som Statoil og Hydro) styrker seg enormt, og den norske staten står finansielt svært solid (på grunn av grunnrente-ekspansjonen og inntekter fra oljefeltene), så har viktige deler av stats- og kommuneadministrasjonen, helse- og skolevesenet blitt avløst av en politikk for nedskjæringer.

De økonomiske nedgangstidene for kapitalen og deres flytting av kapital til nye bransjer og ut av Norge for å øke profitten, har erstattet den relative stabiliteten i Norge med ustabilitet og økonomiske omveltninger. Det har oppstått en ny form for strukturkrise for de bysamfunnene som har vokst opp rundt den tradisjonelle industrien og handelen. «Velferdsstaten» rigges ned i steden for å bygges opp. Samtidig har det lykkes for det norske borgerskapet å tvinge reallønan ned i løpet

Det legges for stor vekt på struktur (sektor) kriser.

B. [REDACTED]

Der det står at monopolene går utenlands og investerer i Nordsjøen, må det stå at de satser i økende grad på å øke arbeidsproduktiviteten (ny teknologi, høyere arbeidstempo) og senke arbeidernes lønninger.

B. [REDACTED]

av de siste 8 åra. Det har utviklet seg en skjerpet kamp om lønnsutviklingen. Det er ingen grunn til å tro at den økonomiske verdenskrisa ikke vil føre til ytterligere skjerpet kamp mellom arbeiderklasse og borgerskap i Norge. På lenger sikt er det ikke noen garanti mot varige og store nedslag i levestandard for det arbeidende folket i Norge som en følge av kapitalismens utvikling gjennom krisa. Mye tyder på at utviklinga også fører til økende permanent arbeidsløshet i Norge.

Norsk økonomi vil få økte regionale forskjeller. Noen strøk vil ha rask økonomisk ekspansjon — andre blir liggende i dødvannet. Økonomien blir mer sårbar overfor internasjonale kriser — både gjennom norsk næringslivs økte bånd til utlandet og stor eksport av olje til et ustabilt marked.

De enkelte kapitalistene må skaffe rask og høy profitt for å overleve i konkurransen. Den kapitalistiske økonomien har behov for en rekke fellestiltak som sikrer f.eks. utdanning, forskning, kommunikasjoner osv. på lang sikt. Den skjerpa konkurransen gjør at konflikten mellom kortsiktige profittbehov og de samfunnsmessige behovene øker.

Det er store *muligheter* for økt velstand. Rask teknologisk utvikling — bl.a. knyttet til datateknologi — og høyt utdanningsnivå gir slike muligheter. Men innenfor den kapitalistiske organiseringa av norsk økonomi fører dette til imperialism, arbeidsløshet og senket levestandard.

Krisa gjør at kapitalistenes mulighet til å holde oppe en del offentlige utgifter til velferd er mindre enn før. Tendensen blir at «velferdsstaten» rigges ned. Dette øker de sosiale problemene som den økonomiske krisa har ført til. Disse endringene i norsk økonomi skjerper også motsigelsene i det politiske systemet som baserer seg på den tidligere ideen om «velferd». Arbeideraristokratiets stilling blir slik undergravd. Deres sterkeste kort har vært at de administrerte «velferdsstaten». Det blir mindre rom for å rekruttere ledere for protestbevegelser inn i ledelsen av kapitalismen, eller gjøre kompromisser med slik krav. Dette kan på lengre sikt føre til mer åpen undertrykking fra den norske statsmakta.

Den internasjonale utviklinga kan komme til å bestemme om det norske folket skal fortsette å eksistere. Men sjøl uten denne internasjonale politiske utviklinga vil motsigelsene som utvikler seg i den norske kapitalismen sjøl måtte skape stadig skarpere økonomiske, sosiale, politiske og kulturelle kriser i det norske kapitalistiske systemet. En kan derfor slå fast at perioden med veldig akkumulasjon for de norske kapitalistene, med relativ stabilitet og relativ klassefred synes å ha blitt avløst av en situasjon som med nødvendighet må føre til krise, ustabilitet, trussel mot levestandarden og økte klassemotsetninger.

Utviklinga av den norske kapitalismen undergraver derfor flere av de viktigste støttepælene i de ideologiene som er skapt for å forsvare kapitalens herredømme i Norge. Arbeidsfolk som har planlagt livet sitt ut fra løftet om trygge arbeidsplasser får oppleve at de blei snytt. Alle de som trudde at utviklinga under den norske kapitalismen skulle gå stadig framover for de arbeidende massene får i steden se at utviklinga går bakover. Det vil derfor bli vanskeligere å forsvare påstanden om at høy profitt for kapitalistene er det som må til for å skape en blomstrende økonomi som er bra for arbeidsfolk, og teoriene om at gradvise reformer under kapitalismen kan skape et nytt samfunn.

På den andre sida vil denne utviklinga objektivt skape et bedre grunnlag for revolusjonær kritikk av kapitalismen og for å spre ideer om at det som må til er å avskaffe hele systemet og erstatte det med et annet.

4.10

Sosialisme og kommunisme på dagsorden i Norge

Dette reiser spørsmålet om hvilken utvikling som kan forsvare det norske folkets interesse i denne nye perioden.

Internasjonalt kan det norske folkets situasjon ikke bli trygg

før det imperialistiske systemet har gått under på jorda. I tida før det skjer, er det norske folkets interesser tjent av at den norske staten søker å alliere seg med folkene, frigjøringsbevegelsene og statene i den 3. verden som kjemper mot supermaktene og imperialismen, med de kreftene i Sovjet og Øst-Europa som kjemper for demokrati og for å styrte imperialismen, og de bevegelser og regjeringer i Europa som går inn for å stå mot sosialimperialismens press, vil stå uavhengig av USA-imperialismen og søke allianse med den 3. verden. Det norske folket har interesse av en nasjonalt sjølstendig politikk som står uavhengig av supermaktene, bygger opp evnene til militært forsvar mot et sovjetisk angrep og samtidig bryter avhengighetsforholdet til USA.

Så lenge monopolborgerskapet har makta i Norge vil ei slik internasjonal politikk ikke bli gjennomført. Det er både nødvendig og mulig å kjempe gjennom at politikken *endres* på noen områder i en slik retning. Det er også nødvendig å kjempe for at det norske folket forbereder seg på å forsvare seg sjøl uavhengig av og om nødvendig mot statmakta og overklassen om situasjonen krever det, f.eks. tross en kapitulasjon fra regjeringa etter et sovjetisk angrep. Det står uansett fast at så lenge monopolkapitalen hersker i Norge, vil det norske folkets stilling i verden være ytterst farlig fra en strategisk synsvinkel. I verste fall kan den internasjonale utviklinga føre til undergang for det norske folket av forskjellige nasjonaliteter.

I Norge kan kapitalistene ikke hindre de tilbakevendende økonomiske krisene.

Løsninger på problemer for massene som sosial elendighet, økende permanent arbeidsløshet, evig utrygghet og frykt for framtida fins *ikke* i de videre utviklinga av norsk kapitalisme. Tvert imot blir disse problemene stadig mer uløselige under kapitalismen. Fordi de motsigelsene som nå utvikler seg i Norge og i forholdet mellom Norge og resten av verden *ikke* kan finne løsninger *innafor* det kapitalistiske systemet, reiser det spørsmålet om å *avskaffe* dette systemet og å *erstatte det med et annet*.

Dette krever at statens og de store monopolenes eiendom blir tatt fra det herskende monopolborgerskapet. Det krever at den nåværende eiendommen og statsmakta blir erstatta med sosialistisk eiendom og arbeiderklassens statsmakt. Dette kan bare skje gjennom en sosialistisk revolusjon. Drivkreftene i en sosialistisk revolusjon i Norge kan bare være de klassene og sjikta som ikke har muligheter for å sikre sine interesser gjennom den videre utviklinga av kapitalismen.

Disse klassene og sjikta er i hovedsak:

- arbeiderklassen i tradisjonell forstand — kjerneproletariatet i industrien, andre lønnsarbeidere som selger bare arbeidskrafta si. Denne klassen må være den ledende krafta blant de som gjør revolusjon.

- De delene av småborgerskapet tilknytta statsmaskina og kapitalistisk virksomhet som står nærmest arbeiderklassen. Det betyr nå særlig de store massene av ansatte i underordna intellektuelle stillinger i administrasjon, skole- og helsevesen osv.

- Det tradisjonelle lavere småborgerskapet og halvproletarene på landsbygda: småbrukere, fiskere og bønder som lever av eget arbeid.

- Det økende sjiktet fra forskjellige klasser som blir gjort permanent arbeidslause av den kapitalistiske utviklinga.

Disse klassene og sjikta svarer i forhold til oppgava å styrte kapitalistiske systemet i Norge til det Mao kalte *folket*: De som har i hovedsak felles interesser i revolusjonen. Løsninga av de arbeidende massenes problemer fins bare i at dette *folket* i Norge slutter seg sammen og gjør sosialistisk revolusjon.

For at dette skal skje må forholda forandre seg svært mye fra situasjonen slik den er i 1983. De herskende borgerlige ideologiene, reformister og revisjonister påstår at tanken på revolusjon er latterlig tankespinn. I de arbeidende massene er det en utbredt oppfatning at en sosialistisk revolusjon i Norge er

umulig. Ja, denne revolusjonen er *politisk* umulig i 1983, på helt kort sikt. Dette er et *resultat* av kapitalismens lange stabile periode i Norge og de svært sterke posisjonene det har skapt for kapitalismen. Men like fullt er en slik revolusjon *nødvendig*, for å løse motsigelser som stadig vokser, og som ellers er uløselige! Situasjonen nå er at sosialismen er umulig. Men situasjonen i framtida vil bli at kapitalismen blir umulig.

Det er derfor helt nødvendig at virkelige kommunister og andre som forstår det kapitalistiske systemet trosser den offentlige borgerlige opinionen, *analyserer* nødvendigheten av et framtidig sosialistisk samfunn i Norge og går i gang med oppgava å tålmodig *forklare* dette i diskusjoner i arbeiderklassen og det arbeidende folket. For bare gjennom sånt teoretisk og politisk arbeid kan de frøene sås som gjør det *mulig* å erstatte kapitalismen med sosialismen, *når* situasjonen kommer da det blir *lett* å se at kapitalismen ikke duger lenger.

Sosialistisk revolusjon står ikke på dagsordenen i Norge i 1983. Men utviklinga av kapitalismen viser at *diskusjon og propaganda for sosialismen* må stå på dagsordenen. Diskusjonen om muligheten for å gjøre kapitalismen «bra» ved å «flikke» på den for å «fjerne dens ubehagelige sider» viser seg i virkeligheten å være vrøvl og tankespinn. Den herskende klas-sens *politiske makt* er svær, men dens *ideer og teorier* er slått konkurs. Dette stiller oppgave for de klasser og politiske krefter som står *mot* herskerne, å utvikle teori og politikk for det systemet som må komme *etterdem*.

Vedlegg til kap. 4

Motsigelsen mellom arbeiderklassens yrkesaktive og de arbeidsløse

Den kapitalistiske økonomien har bruk for en reservearbeidskraftarme som kan justere behovet for arbeidskraft i høy- og lavkonjunktur. Størstedelen av denne reservearmeen har etter krigen bestått av kvinner, med status «hjemmeværende». Samfunnet har tvunget den store gruppen av kvinner til å være hjemme fordi samfunnet ikke har utvikla samfunnsmessige tiltak for å frigjøre kvinnene fra barnepass og annet hjemmearbeid. For å rettferdiggjøre denne skjulte arbeidsledigheten, er det blitt utvikla en ideologi om husmorens ansvar og oppgaver.

Høykonjunkturen på 70-tallet førte til at den skjulte arbeidsløsheten blant kvinnene blei redusert. Stadig flere kvinner fikk arbeide, riktignok veldig mange deltidsansettelser som fikk status av annenrangs i forhold til heltidsansatte menn. Samtidig med at denne utviklingen har skjedd, kom økonomien fra 1978 av ut i krise, med sterk øking av arbeidsløshet av tidligere yrkesaktive kvinner og spesielt menn.

Det er i dag igang en svak konkunkturoppgang innenfor visse områder i vestlig og særlig amerikansk økonomi. Det er imidlertid liten grunn til å tro at den vil få stor betydning. Omstilling og nedlegging av norsk industri vil fortsette i hele 80-tallet. Samtidig øker antallet personer som kommer inn på arbeidsmarkedet. Over 200 000 nye arbeidsplasser må bli skapt i 80-åra for at ikke arbeidsløsheten skal øke bare av den grunn.

Vi må regne med at arbeidsløsheten vil øke i 80-åra. Arbeiderklassen må utvikle en politikk som forutsetter at vi før utløpet av 10-året har massearbeidsløsheten i Norge, med store deler av befolkningen utestengt fra arbeidslivet. I en slik situasjon er det ikke tilstrekkelig å kjempe mot nedlegging av stadig nye arbeidsplasser, å kjempe for at de som er uten arbeide skal ha levelige forhold som arbeidsløse. Vi må reise krav om at de arbeidsløse skal skaffes arbeid. Samfunnsmessig kan dette bare skje ved at arbeidstida pr. dag blir redusert med full lønnskompensasjon slik at antallet jobber stiger tilstrekkelig. Det kan ikke skje ved å kreve utvidet produksjon, noe slikt ville være å spre illusjoner om kapitalismen.

Den samme økonomiske utviklingen som har skapt arbeidsløsheten har skapt store profitter til eierne, fordi bedriftene nå produserer med mye mindre arbeidskraft enn tidligere. Vi må påvise denne sammenhengen, og vise hvem som tjener på den

voksende ledigheten.

AKP(m-l) må reise dette kravet i fagbevegelsen. Fra 30-åra har fagbevegelsen ei historie som var preget av sterk splittelse mellom de arbeidsløse og de i arbeide. De i arbeide så de arbeidsløse som konkurrenter og motsatt. De arbeidsløse sjøl har ingen pressmidler. Det er bare de som er fagorganiserte som har slike midler. Ansvarer påligger derfor oss å reise fagbevegelsen til kamp for at de arbeidsløse skal skaffes jobber. Langsiktig og i hele samfunnet kan det bare skje ved at fagbevegelsen sjøl stiller seg i spissen for parola om tilstrekkelig reduksjon av den daglige arbeidstida med full lønnskompensasjon. Bare ved å reise dette og liknende krav kan fagbevegelsen smi en allianse mellom de ledige og fagbevegelsen. Dette er også i de fagorganisertes interesser. Kapitalen klarte i 30-åra å stille de ledige opp mot de fagorganiserte og dermed på helt avgjørende vis gjøre fagbevegelsens kamp svært vanskelig. Ledige blei brukt som streikebrytere og til å presse lønnsnivået nedover. Kimer til det samme ser vi allerede i dag.

AKP(m-l) må også stille seg i spissen for å organisere de arbeidsløse gjennom foreninger, komiteer, aksjoner o.l. Dette arbeidet er svært vanskelig, fordi de arbeidsløse ikke har pressmidler, og dessuten er tvunget til å konkurrere med hverandre og finne individuelle løsninger for å få endene til å møtes. De arbeidsløses organisasjoner må derfor aktivt søke å ta opp samarbeide med fagbevegelsen, og kommunistene i fagbevegelsen må gå i spissen for å utvikle fagbevegelsens ansvar for de fagorganiserte, ved å støtte deres sosiale krav som ledige, og ikke minst ved å reise kampen for arbeidstidsforkning blant de yrkesaktive sjøl.

En massebevegelse mot arbeidsløshet vil ryste grunnvollene i det kapitalistiske Norge, fordi kapitalismen sjøl ønsker og er avhengig av å ha en reservearbeidskraftsarme for å kunne justere etter svingningene i produksjonen. En konsekvent kamp mot all arbeidsløshet betyr derfor en kamp for avskaffelse av det kapitalistiske systemet.

Reist av T. [redacted]

KAPITTEL 5

Sosialistisk revolusjon i Norge

5.1. Den sosialistiske revolusjonen

5.1.1.

Vedtatt mot KBs stemme.

Ein revolusjonær situasjon vil oppstå i Noreg

Den store historiske oppgava for arbeidarklassen i Noreg er å styrta kapitalismen og skapa eit sosialistisk samfunn her.

Førebels er det kapitalistiske systemet i Noreg svært stabilt. Kapitalistklassen står sterkt. Eit flertal i arbeidarklassen og folket ser det ikkje som brennande nødvendig å styrte kapitalismen. Berre eit mindretal skjønner reint teoretisk kva ein slik revolusjon krev.

Så lenge styrkeforholda mellom klassane er slik, er det ikkje mogleg med nokon overgang til sosialismen. Idear om at sosialismen likevel er mogleg under slike tilhøve, må anten føra til reformisme eller kuppmakeri.

Men dei indre motsetningane i kapitalismen må før eller seinare føre til djupe kriser i heile samfunnsordninga i Noreg. Først når slike revolusjonære kriser svekker kapitalistklassen og får eit fleirtal av folket til å skjønna at dei må ha eit anna samfunn, blir den sosialistiske revolusjonen mogleg. (Om den revolusjonære krisa, se kapittel 2.)

Kimen til ei slik utvikling finst i det norske kapitalistiske samfunnet nå. Ein storkrig eller eit samanbrot i verdsøkonomien vil på stutt tid forandra situasjonen i Noreg totalt. Den historiske utviklinga må med lovmessig nødvendighet føre til revolusjonære situasjoner i Noreg.

5.1.2.

Enstemmig vedtatt.

Føresetnader for ein sosialistisk revolusjon

Uansett tilhøva som rår når revolusjonen blir mogleg, viser den historiske røynsla kva som er føresetnader revolusjonen må byggja på om han skal sigra:

Revolusjonen må tuftast på fleirtalet av folket — på arbeidarklassen, arbeidande intellektuelle, småbrukarar og fiskarar osv. (for definisjon av *folket*, sjå 5.4.) Kor mange ut over det som heilt eller delvis stør revolusjonen, er avhengig av dei særne tilhøva når han bryt ut.

«Revolusjonen må byggjast på folkets våpenmakt. Reaksjonen vil møte revolusjonen med vald, og søkja å drukna han i blod.»

Forsl.st. E. [redacted]

Folket som gjør revolusjon, må difor vera budd på å gjennomføra han med våpenmakt og forsvara sosialismen med våpen, både mot utenlandsk imperialistisk angrep og mot det norske borgerskapets våpenmakt.

Forsl.st. A. [redacted]

(Om revolusjonær militær kamp, sjå 2.)

Revolusjonen må vera førebudd og organisert. Det trengst eit kommunistisk parti, ein einskapsfront av alle klassar, grupper, parti, fagforeningar, organisasjonar og einskildmenneske som vil slåst for revolusjonen, ein organisert revolusjonær våpenmakt.

Vedtak om kva utkast til kap. 5 som skulle leggjast til grunn:

Forslag frå P. [redacted] og T. [redacted]

Følgende stemte for det: P. [redacted], C. [redacted], P. [redacted], K. [redacted], T. [redacted], J. [redacted], B. [redacted], S. [redacted], A. [redacted], S. [redacted].

Opprinnelig forslag frå K. [redacted] fremma av T. [redacted]

0 stemmer.

Endeleg forslag frå K. [redacted]

E. [redacted], K. [redacted], E. [redacted].

Avh.: T. [redacted]

I stedet for uttrykket «proletariatets demokratiske diktatur» som brukes gjennom hele forslaget skal det stå «proletariatets diktatur».

Forsl.st. J. [redacted]

Ingen for.

K. [redacted], E. [redacted], S. [redacted] avh.

Revolusjonen må byggjast på folkets våpenmakt. Reaksjonen vil om mogleg drukna sosialismen i blod.

E. [redacted] for.

«Reaksjonen vil søkja å drukne revolusjonen i blod.»

Forsl.st. P. [redacted]

J. [redacted], A. [redacted], P. [redacted] for.

T. [redacted] avh.

Folket som gjør revolusjon, må difor vera budd på å forsvara sosialismen med våpen, både mot utanlandsk imperialistisk angrep og mot det norske borgerskapets våpenmakt.

T. [redacted], K. [redacted], B. [redacted] for.

J. [redacted], T. [redacted] avh.

Revolusjonen treng internasjonal solidaritet. Sosialismen kan ikkje sigra i eit lite land som Noreg aleine, om mange imperialistiske statar går saman om å slå han ned. Den sosialistiske revolusjonen i Noreg må søke støtte i arbeidarklassen og folket i andre land og hos statar som står mot imperialismen. Han må også nytta motseiingane mellom imperialistiske statar for å hindra at dei slår seg saman mot eit sosialistisk Noreg. Dette er mogleg, fordi revolusjonar i vår tid som regel bryt ut som ei følge av store internasjonale hendingar, der revolusjonar og store masserørsler utvikler seg mange stader på same tid. Sosialismen i Noreg må nytte dei høva som den internasjonale krisa gjer til å skaffe seg vener og splitte sine fiendar.

5.1.3.

Vedtatt. K., E. avh.

Revolusjonen sine fyrste oppgåver

Den *fyrste* oppgåva for den sosialistiske revolusjonen i Noreg er å *erobra den politiske og økonomiske makta*. Det vil seia:

- å erstatta diktaturet til borgarskapet med proletariatets demokratiske diktatur,
- å gjera monopolane og statsbyråkratiet sin kapitalistiske eigedom til den sosialistiske eigedomen til folket.

Dette krev:

- at revolusjonen sikrar makta for ei revolusjonær regjering, med brei støtte i arbeidarklassen og folket og organisasjonane deira,
- oppretting av eit revolusjonært demokrati for det arbeidande folket,
- at all borgarleg og imperialistisk militærmakt oppløysast og erstattast av ei ny folkeleg og sosialistisk våpenmakt,
- at den sosialistiske regjeringa sikrar Norges økonomiske, politiske og militære sjølvstende,
- at den revolusjonære regjeringa straks bryt ned viktige delar av det gamle statsbyråkratiet og erstattar det med eit nytt statsapparat som er lojalt mot folket og sosialismen. I administrasjonen av staten og av økonomien må arbeidarklassen og folket sine demokratiske organisasjonar trekkjast med for å kontrollera arbeidet. Når det er mogleg må makt og beslutningar overførast til det arbeidande folket direkte.
- at den sosialistiske staten skipar ein dominerande sosialistisk sektor i økonomien. Planøkonomien utviklast gjennom demokratiske diskusjonar. Målet må vera at produksjonen skal styrka sosialismen og betra folkets liv.

5.2.

Vilkåra for å byggja sosialismen

5.2.1.

Fordelar og ulemper for bygging av sosialismen i Noreg.

I høve til dei landa som har prøvd å byggja sosialismen til no, vil sosialismen i Noreg ha nokre klare fordelar:

- Økonomien er høgt utvikla og ein stor grad av samfunnsmessig arbeidsdeling er skapt alt under kapitalismen.
- arbeidarklassen er stor, medan småprodusentane er få,
- arbeidarklassen og folket er høgt utdanna og har eit godt vitenskapleg og teknologisk nivå,
- arbeidarklassen har stor organisasjonsrøynsle,
- det arbeidande folket er røynd i politisk diskusjon og kamp og i å avgjerda saker ved å stemme. Dei har sterke demokratiske tradisjonar frå den lange perioden med borgarleg demokrati, frå arbeiderrørsla og dei andre folkelege masserørslene.
- det arbeidande folket har røynsle i politisk diskusjon og kamp, og demokratiske tradisjonar.

Sosialismen i Noreg vil òg ha ulemper:

- eit stort og røynd borgarskap, med rike røynsler i å administrera og herska over folket med politiske middel,

5.2.1.

Fordelar og ulemper for bygging av sosialismen i Noreg.

I høve til dei landa som har prøvd å byggja sosialismen til no, vil sosialismen i Noreg ha nokre klare fordelar:

- arbeidarklassen er stor, medan småprodusentane er få,
- arbeidarklassen og folket er høgt utdanna og har eit godt vitenskapleg og teknologisk nivå,
- arbeidarklassen har stor organisasjonsrøynsle,
- det arbeidande folket har røynsle i politisk diskusjon og kamp, og demokratiske tradisjonar.

Sosialismen i Noreg vil òg ha ulemper:

- eit stort og røynd borgarskap, med rike røynsler i å administrera og herska over folket med politiske middel,
- eit enormt oppsvulma borgarleg statsbyråkrati som er berar av borgarlege tradisjonar og hersketeknikkar,
- ein økonomi som er integrert i den imperialistiske verdsøkonomien og sårbar for press,
- Noreg sin plass i eit område der den imperialistiske verdsreaksjonen står sterkt,
- borgarlege, reformistiske og revisjonistiske tradisjonar og

- eit enormt oppsvulma borgarleg statsbyråkrati som er berar av borgarlege tradisjonar og hersketeknikkar,
- ein økonomi som er integrert i den imperialistiske verdsøkonomien og sårbar for press,
- Noreg sin internasjonale plass i Europa, eit område der den imperialistiske verdsreaksjonen står sterkt.
- Borgarlege, reformistiske og revisjonistiske tradisjonar og idear er djupt rotfesta i arbeiderrørsla og står sterkt i folket. Idear om sosialisme og solidaritet må stri mot idear om at hensikten med livet er å karre til seg sjølv og bli rik, utan omsyn til andre.

Økonomisk og klassemessig er Noreg «overmodent for sosialismen». Vanskane ligg i den politiske utviklinga, den økonomiske tilknytninga til imperialismen og fåren frå den imperialistiske reaksjonen.

Forsl.st. T. [redacted]

5.2.2.

Vedtatt. K, [redacted] avh.

Vanskar med å programfesta utviklingsvegen for sosialismen

Tilhøva under den sosialistiske revolusjonen vil få mykje å seia for korleis det sosialistiske samfunnet utviklar seg.

Er landet rasert av krise og krig eller vert utsett for internasjonal blokade, vil det føre til store vanskar i den fyrste tida. Sigrar revolusjonen utan at landet er øydelagt, med eit intakt produksjonsutstyr og ei vennligsinna omverd, er det gode vilkår for ei rask utvikling av sosialismen.

Den teknologiske revolusjonen og endringa av klassesetilhøva vil òg stilla sosialismen overfor nye problem og nye oppgåver.

Politikken i eit sosialistisk Noreg vil vera resultat av politisk kamp og kompromiss utfrå dei økonomiske og politiske styrketilhøva i revolusjonstida og etterpå.

Difor er det uråd å leggja fram detaljerte påstandar om korleis sosialismen vil bli. Det vi legg fram, er dei prinsippa som AKP(m-l) meiner sosialismen må byggja på og den politiske vegen som må følgjast for at sosialismen skal bli styrkt og utvikla seg vidare i retning kommunismen.

5.3.

Vedtatt. K, **E**, **S** avh.

Noreg og imperialismen

Ein naudsynt føresetnad for å byggja sosialismen i Noreg er å riva landet laus frå det imperialistiske verdssystemet:

- Den sosialistiske staten må kontrollera utanrikshandelen.
- Utanlandsk imperialistisk eigedom i Noreg må konfiskerast.
- Noreg må fri seg frå einsidige avtalar og alliansar som gjev imperialistiske makter makt i Noreg.
- Noreg må forsvare sitt nasjonale sjølvstende og suvereniteten sin mot imperialismen, medrekna suvereniteten over Svalbard.
- Noreg må seia frå seg all norsk imperialistisk eigedom og alle territoriale krav, slik som krava på land i Antarktis.
- Noreg må stø alle som strir mot imperialismen, for frigjering og revolusjon.

Kampen for at Noreg skal føra ein utanrikspolitikk som går i denne lei, byrjar alt under kapitalismen. Men først den sosialistiske revolusjonen gjer det mogeleg for Noreg verkeleg å riva seg laus frå det imperialistiske verdssystemet.

idear er djupt rotfesta i arbeiderrørsla og står sterkt i det arbeidande folket.

Økonomisk og klassemessig er Noreg «overmodent for sosialismen». Vanskane ligg i den politiske utviklinga, den økonomiske tilknytninga til imperialismen og fåren frå den imperialistiske reaksjonen.

Forsl.st. F [redacted]

5 stemmer for.

3 stemmer avh.

5.4.

Vedtatt. E ■, K ■ avh.

Den sosialistiske økonomien

5.4.1.

Vedtatt. K ■, E ■ avh.

Økonomien sin plass i den sosialistiske revolusjonen

Grunnlaget for å skapa eit sosialistisk samfunn i Noreg, er oppbygginga av ein sterk sosialistisk økonomi. Det krev ein revolusjon i eiendoms- og produksjonsforholda. Ein slik revolusjon frigjer produktivkreftene og opnar for ei stor revolusjonering av dei. Etter kvart vert det mogeleg å gjera opp med restane av det borgarlege samfunnet som fortsatt finnst etter den sosialistiske revolusjonen.

5.4.2.

Vedtatt. K ■, E ■ avh.

Den sosialistiske eigedomen

Det første steget fram mot ein sterk sosialistisk sektor i økonomien, er å *gjera monopolene til sosialistisk statseigedom*. Med det tek den sosialistiske staten med eitt makta over storindustrien, oljesektoren, gruvedrifta, kommunikasjonsnett, store delar av handelen, finans-, bank- og forsikringsverksemd. Det må skipast *statsmonopol på utanrikshandelen*. Andre verksemdar som spelar ei nøkkelrolle i militær produksjon o.l., må og gjerast til statseigedom.

Med dette vil det med eitt slag vera skipa ein dominerande sosialistisk sektor. Dette er eit avgjerande steg for overgangen frå kapitalistisk til sosialistisk økonomi.

Småeigedomen i jordbruk og fiske må sosialismen handsame på eit heilt anna vis. Småbrukarane og fiskarane som lever av eige arbeid, er arbeidarklassen sine allierte i den sosialistiske revolusjonen. Dei driv ein produksjon som alt under kapitalismen er samfunnsmessig organisert av staten og organisasjonane. Under sosialismen vil dei få beholde produksjonsmidlane sine og jorda. Berre på lang sikt og heilt ut friviljug, vil dei få tilbod om å la denne eigedomen gå opp i sosialistisk samyrke. Slik samyrke må tuftast på deira eige rørsle og ynskje og ikkje tvingast på dei utanfrå. Samyrke må få støtte frå den sosialistiske statssektoren, slik at desse småprodusentane klårt får sjå at det er til føremon for dei sjølv å gå den sosialistiske vegen.

For andre former for småborgarleg eigedom, småhandel, sjølstendige intellektuelle osv., vil vi gå inn for tilsvarende former for utvikling.

Ikkje-monopolistisk kapitalistisk eigedom vil bli gjort til statseigedom i eit tempo og i former som avgjerast av den politiske og økonomiske situasjonen etter revolusjonen. Om det vert aktuelt med privat drift i ei overgangstid, krev det streng kontroll frå arbeidrarorganisasjonane og staten.

5.4.3.

Vedtatt. K ■, E ■ avh.

Sosialistisk planøkonomi

Tufta på den sosialistiske statssektoren vert det mogleg å skipa ein sosialistisk planøkonomi i Noreg. I staden for at produksjonen skal styrast av kapitalistisk profitt, blir grunnregelen at produksjonen skal styrast ut frå folkets langsiktige og kortsiktige behov. Under våre vilkår vil ein slik planøkonomi få ein heilt dominerande stilling alt tidleg i bygginga av sosialismen. Målsettingane for planen må verta diskuterte demokratisk og så langt råd er av dei arbeidande massane sjølv. (Se kap. 5.6. og 2.3.)

5.4.4.

Vedtatt. K ■, E ■ avh.

Forslag til pkt. 5.4.1 frå C ■

Grunnlaget for å skape et sosialistisk samfunn i Norge er oppbygginga av en sterk sosialistisk økonomi. Forutsetninga for å få til dette er at proletariatets diktatur er oppretta. En sosialistisk økonomi krever en revolusjon i eiendoms- og produksjonsforholdene. Det er en svært omfattende oppgave å omforme den norske økonomien fra en kapitalistisk markedsøkonomi til en sosialistisk planøkonomi.

Den sosialistiske organiseringa av økonomien skal sikre flere formål:

— Utgangspunktet er å løse de motsigelsene som sprenge den kapitalistiske produksjonsmåten: Produksjonsforholdene må bli slik at de frigjør produktivkreftene til en rask økonomisk utvikling. Dette er også en målestokk på at den sosialistiske økonomien fungerer.

— Men dette aleine er ikke nok. Den sosialistiske økonomien må sikre at behovene til det arbeidende folket blir tilfredsstillt — at levekårene raskt blir bedre.

— Den sosialistiske økonomien må utvikle organiseringa av menneskene i produksjonen — produksjonsforholdene — i retning av at de samfunnsmessige behovene stadig mer direkte bestemmer produksjonen.

— Den sosialistiske økonomien må også steg for steg sikre at det blir vanskeligere å gjenopprette kapitalistisk produksjon.

Alt dette krever at arbeiderklassen aktivt kjemper for å utvikle sosialismen mot kommunismen.

Den norske økonomien er høyt industrialisert og har en my bedre materiell basis for å etablere en sosialistisk økonomi enn noen av de landene som har prøvd dette før.

Forslaget er ikke realitetsbehandla.

«Berre på lang sikt vil dei få tilbod om å la denne eigedomen gå opp i sosialistisk samyrke. Slik samyrke må tuftast på deira eige rørsle og ynske og få støtte frå den sosialistiske statsektoren.»

Forsl.st. S. ■
Ikke realitetsbehandla.

Plan, marknad, utanrikshandel

Noreg er avhengig av verdsmarknaden. Eit sosialistisk Noreg må òg handla på verdsmarknaden, og kan ikkje isolera seg frå han utan at det vil få store skadeverknader på den sosialistiske økonomien.

Det vil verta naudsynt med ein stor indre marknad i lang tid. I lang tid vil det vera naudsynt å distribuera mange forbruksvarer og andre produkt som varer som kjøpast for pengar.

Ein viktig del av planen er å sikra at den sosialistiske hovudsektoren i økonomien heile tida styrkar seg i høve til dei sektorane der det framleis vil finnast rester av kapitalistiske tilhøve. Samstundes må ikkje sosialismen gå for raskt fram slik at økonomien får atterslag og sosialismen sjøl får problemer.

5.4.5.

Vedtatt. K. E. avh.

Sosialistisk økonomi vil seia eit betre liv

Ein sosialistisk planøkonomi vil seie at dei viktigaste produktivkreftene vert brukte til føremøn for folk sjøl. Det vil seie at ingen treng verta arbeidslaus. Det er massevis av oppgåver i samfunnet som kan verta løyste når ikkje profitten lenger er drivkrafta i økonomien. Dei sosiale nedskjeringane kan stoppast og ei kraftig sosial oppbygging koma i staden, i helsestell, eldreomsorg, skolevesen, kultur, idrett osv.

Den nye teknologien kan nyttast til å fjerna tungt, einsformig og farleg arbeid, korta ned normalarbeidsdagen og produsera fleire slike forbruksgoder som folk verkeleg har bruk for.

Dette legg grunnlag for ei jamn utvikling av økonomien, aukande samfunnsmessig overskot og ein økonomisk og sosial tryggleik som er umogeleg under kapitalismen.

5.4.6.

Vedtatt. K. E. avh.

Grunnlaget for eit anna slags samfunn

Eit aukande samfunnsmessig overskot er ikkje eit mål i seg sjøl, men eit middel til å skape store forandringar i samfunnet:

Bryta med den samfunnsmessige arbeidsdelinga. Ny teknologi gjer det mogleg å setja ned arbeidstida i rutineprega produksjon og administrasjon. Den må brukast til å spre kunnskap og gi større muligheter til innsyn i statsleiinga og den økonomiske leiinga. Dette skaper eit materielt grunnlag for at dei som gjer underordna og rutineprega jobbar blir frigjort til å skolere seg slik at dei kan konkurrere med ekspertane. Dermed kan arbeidarklassen og folket taka stadig større direkte del i leiinga av statsadministrasjonen og produksjonen. Det vil seie å byrja å bryte ned skillet mellom intellektuelt arbeid og kroppsarbeid/rutinearbeid, og mellom administratorer og dei som blir administrert.

Forsl. st. T. C.

Avskaffe familien, skape forutsetninga for full kvinnefrigjøring

Ei sentral oppgave i den sosialistiske perioden er å skape forutsetningene for full kvinnefrigjøring. Det er en del av veien til kommunismen. Sosialismen kan gjøre kvinnene økonomisk uavhengige av menn. Men dette er ikke tilstrekkelig. Å legge grunnlaget for full kvinnefrigjøring krever ei utvikling av produktivkreftene som gjør det mulig å organisere det private hus- og omsorgsarbeidet samfunnsmessig. Sosialismen må bryte ned den kjønnsmessige arbeidsdelinga i samfunnet. Derfor må sosialismen skape forutsetningene for å avskaffe familien (med dette mener vi å avskaffe familien som et privat forsørgelses-system der kvinnen er underordna mannen og spiller rollen som hans tjener). Full kvinnefrigjøring krever revolusjonering av

«Norge kan heller ikke fortsette den imperialistiske politikken med å stenge 3. verden ute fra industrilandas markeder.»

C.

Forslaget er ikke realitetsbehandla.

«Sosialismen må strebe etter en planmessig styring av eksport og import slik at vi blir mest mulig sjølberga, og at bosetninga blir mest mulig spredt.»

C.

Forslaget er ikke realitetsbehandla.

Bryta ned den samfunnsmessige arbeidsdelinga. Ny teknologi gjer det mogleg å setja ned arbeidstida i rutineprega produksjon og administrasjon, spre kunnskap og leggja eit materielt grunnlag for å frigjera arbeidarklassen til å taka direkte del i leiing av statsadministrasjon og produksjon. Det vil seie å byrja bryta ned skillet mellom intellektuelt arbeid og manuelt arbeid/rutinearbeid.

P.

5 stemmer for.

3 stemmer mot.

produksjonsforholda, av alle sosiale forhold mellom mennesker, av all tenkning og kultur. Utvikling av produktivkreftene er en forutsetning for at kampen for ei slik revolusjonering skal lykkes.

Ved at arbeidstida blir nedsatt og husarbeidet avskaffa, blir det også mulig for kvinnene i arbeiderklassen og det arbeidende folket å ta direkte del i styringa av samfunnet.

Kvinnene må inn i maktposisjoner slik at målsettinga med kvinnefrigjøring preger alle deler av samfunnsplanlegging og produksjon. En plan som ikke bevisst har kvinnefrigjøring som mål, vil bidra til å fryste fast gamle, undertrykkende forhold. Kampen for kommunismen vil bli vanskeligere, og grunnlaget for gjenoppretting av kapitalismen vil styrke seg.

Gjøre slutt på rovdrifta på natur og miljø. Det auka overskotet gjer det mogeleg med betre kontroll over produksjonen, auka vitenskaplege kunnskapar og betre høva til å velja. Dette gjer at sosialismen kan satsa mykje på å verna om natur og miljø og hindra øydeleggingar der. Profitt for einskildkapitalistar er ikkje lenger ei drivkraft i utviklinga. Dermed kan sosialismen velja å utsetja eller gje opp som et prosjekt, som er til skade for fellesbaten i samfunnet, på grunnlag av planlegging og rekneskap med økologiske ressursar.

Bryte ned det historiske skiljet mellom by og land. Overskotet og den nye teknologien gjer at sosialismen i stadig mindre grad treng vera avhengig av at produksjon og kunnskap samlar seg i dei store byane. Alle delane av landet kan dermed få dei same økonomiske og kulturelle utviklingsvilkåra. Såleis kan sosialismen ta til å bryta ned skiljemurane mellom by og land.

5.4.7.

Vedtatt. K. E. avh.

Tilhøvet mellom klassekampen og utviklinga av produksjonen

Den økonomiske og teknologiske utviklinga i seg sjøl fører ikkje automatisk til frigjering av menneska under sosialismen. Teknologien kan mellombels bli gjort til eit monopol for privilegerte sjikt og auka deira makt. Ei sterk auke i produksjonen behøver ikkje bli brukt slik at den betrer stillinga til arbeiderklassen.

Ingen har nokon gong vorte frigjort av ein reidskap eller maskin. Reidskap i seg sjølve er daude ting. Det er menneska som frigjer seg sjølve ved å skapa og bruka reidskapa og maskinane.

Ei blomstrende sosialistisk økonomi med store samfunnsmessige overskot er ei av dei nødvendige forutsetningene for frigjering av arbeiderklassen. Men det er ikkje ei tilstrekkelig forutsetning *aleine*. Det gjelder ikkje ei vilken som helst utvikling av produktivkreftene eller svær opphopning av produkter. Arbeiderklassen og folket må drive *klassekamp* for å sikre at overskota blir brukt slik at det tener deira interesser.

Difor må klassekampen og kampen for produksjonen stå i eit dialektisk forhold til kvarandre *enten* klassekamp *eller* utvikling av produktivkreftene og økonomien.

Klassekamp utan utvikling av produktivkreftene vil verta eit slag i lufta og føre til nederlag for sosialismen. Utvikling av produktivkreftene utan at det tener massene og utan at makta til arbeiderklassen sikrast vil òg føre til nederlag for sosialismen.

Forsl.st. T.

Hovedmotsigelsen i lang tid av sosialismen går mellom proletariatet og borgerskapet, det er utfallet av denne klassekampen som gir samfunnet dets karakter. Det er denne klassekampen som bestemmer om produktivkreftene utvikles ut fra ei linje som tjener de arbeidende massene eller borgerskapets interesser. På den andre sida vil klassekamp utan utvikling av pro-

Den økonomiske og teknologiske utviklinga i seg sjøl fører ikkje automatisk til frigjering av menneska under sosialismen. Teknologien kan mellombels brukast av privilegerte sjikt til å auka deira makt. Ingen har nokon gong vorte frigjort av ein reidskap eller ein maskin. Det er menneska som frigjer seg ved å taka i bruk reidskapar og maskinar. Difor må klassekampen og kampen for produksjonen stå i eit dialektisk høve til kvarandre under sosialismen. Klassekamp utan utvikling av produktivkreftene vil verta eit slag i lufta og føra til nederlag for sosialismen. Utvikling av produktivkreftene utan at det tener massane og utan at makta til arbeiderklassen sikrast vil òg føra til nederlag for sosialismen.

Forsl.st. P.
P. K. B. for.
E. K. S. avh.

Røynda er at kampen om lina for utviklinga av produktivkreftene er eit av dei viktigaste områdene for politisk kamp under sosialismen. Både kampen om innholdet i produksjonsplanen og kampen for å oppfylle den er *klassekamp*. (Meir om dette i kap. 5.6.4.)

Forsl.st. T.
4 stemmer for.
3 stemmer avh.

duktivkrefter i det lange løp bli reine slag i lufta og fører til sosialismens nederlag. Utviklinga av produktivkreftene og hvilken veg denne utviklinga skal ta, er derfor ett av de viktigste områdene for politisk kamp og altså klassekamp under sosialismen.

Forsl.st. P. [REDACTED]

«Tilhøvet mellom klassekamp og utvikling av produksjonen. Den økonomiske og teknologiske ... (som PS) ... Det er menneska som frigjer seg ved å ta i bruk reiskap og maskinar. Klassekamp utan utvikling av produktivkreftene vil verta eit slag i lufta og føre til nederlag for sosialismen. Utvikling av produktivkreftene utan at det tener massane og utan at makta til arbeiderklassen sikrast, vil og føra til nederlag for sosialismen. Utviklinga av produktivkreftene og kva for veg denne utviklinga skal ta, er derfor et av de viktigste områda for politisk kamp og altså klassekamp under sosialismen.

Hovedmotsigelsen i lang tid av sosialismen ... (som PS) ... de arbeidende massene eller borgerskapets interesser.»

Forsl.st. S. [REDACTED]
S [REDACTED] for.

5.5.

Vedtatt
K [REDACTED], E [REDACTED] avh.
S [REDACTED] mot.

Den sosialistiske staten

5.5.1.

Proletariatets demokratiske diktatur

Vedtatt. K [REDACTED], E [REDACTED] avh.

Staten i eit sosialistisk Noreg må i innhald vera proletariatets demokratiske diktatur, der arbeiderklassen og det arbeidende folket har makta og bestemmer over utviklinga, og imperialismen og borgerskapet blir undertrykt. (Når det gjelder proletariatets diktatur allment, se kap. 2.3.3.) Vi kaller denne statsforma for *demokratisk diktatur* for det arbeidende folket og betyr en veldig utvidelse av dets bestemmelsesrett og frihet. Diktaturet retter seg mot reaksjonen som vil gjeninnføre kapitalismen.

Arbeiderklassen må spela den leiande rolla i eit slikt samfunn.

5.5.2.

Vedtatt. K [REDACTED], E [REDACTED] avh.

Klassegrunnlaget for den sosialistiske staten

De klasser og sjikt som har interesse av å utvikle sosialismen i Noreg er:

— Proletariatet (arbeiderklassen)

5.5.5.

Statsleiing tufta på frie og hemmelege val

Statsleiinga under proletariatets diktatur i Noreg må byggja på frie, hemmelege val til folkevalde forsamlingar, som igjen vel regjering og lågare formar for statsleiing.

Dette prinsippa for val av statsleiing frå Pariskommunen og Oktoberrevolusjonen i 1917. Ifølge Marx og Lenin er det prinsippet for val at statsleiing under sosialismen. Marx og Lenin slo fast at slike organ tener arbeidarklassen og er noko ganske anna enn borgerlige parlament. Dei la vekt på at slike forsamlinger under sosialismen ikkje må bli organ av byråkratar, høgt heva over det arbeidende folket. Difor gikk Marx og Lenin inn for at folket skal ha retten til å kalle attende representantane sine. Dei forlkevalde forsamlingene må vera utøvande organ som arbeidar aktivt for å setja vedtak ut i livet. Marx og Lenin ville at ikkje berre statsledelsen skulle bygge på val. Ei målsetting er at flest mogleg av leiarane i statleg og økonomisk byråkrati må verta folkevalde, ha vanleg arbeidarløn og rapportplikt og kunne trekkjast attende.

AKP (m-l) går inn for at det skal vera kvinnevotering og

Sentrale trekk ved proletariatets diktatur er: Arbeiderklassen har makta i eigenskap av å vere den herskende klassen i samfunnet.

Alle statsformer historia kjenner er klassestatat; dvs. representerer interessene til ei bestemt klasse.

Under proletariatets diktatur har arbeiderklassen makta, er den herskende klassen i samfunnet. Det er ein føresetnad for at sosialismen skal utvikla seg vidare fram til kommunismen, avdi arbeiderklassen er den einaste klassen som står i ei slik stilling at den berre kan frigjera seg sjøl gjennom å frigjera heile samfunnet og avskaffe all utbytting.

Ein føresetnad for at proletariatets diktatur skal bli oppretta, bestå og til slutt visna bort og bli erstatta av det klasselause samfunnet, er at alliansen mellom arbeiderklassen og resten av det arbeidende folket blir oppretta. Denne alliansen er nødvendig fordi de langsiktige interessene til heile det arbeidende folket er at sosialismen og kommunismen blir oppretta. Dei må derfor vera med å bygge opp den nye samfunnsordninga. Den er også nødvendig for å hindra at arbeiderklassen blir isolert og for å bryte ned den sosiale støtta til borgerskapet.

Ut frå den samfunnsmessige stillinga desse mellomliggende gruppene har, vil dei både i dag og under sosialismen vakle mellom å stø proletariatets diktatur og det borgarlege diktaturet. Arbeiderklassen må gjennom praksis og propaganda overtude dei om at proletariatets diktatur tener deira interesser.

«arbeidarkvotering» i dei sosialistiske folkevalde forsamlingene, ei slik «arbeidarkvotering» kan t.d. bety at arbeidarar og andre med underordna og rutinemessig arbeid skal vera representert i samme proporsjoner som dei finst i samfunnet. Hensikten er å hindra at folkeforsamlingene blir dominert av folk fra leiinga av statsbyråkratiet og økonomien.

Det må skipast demokratiske arbeidarforsamlingar på arbeidsplassane som får verkeleg makt i styringa av bedriftene.

Demokratiske arbeidarforsamlingar må få verkeleg makt på arbeidsplassane.

Flest mogleg av leiarane i statleg og økonomisk byråkrati må verta valde, ha vanleg arbeidarløn og ha rapportplikt og kunne trekkjast attende.

Slik er proletariatets diktatur ikkje berre staten til arbeiderklassen, men staten til klassealliansen mellom arbeiderklassen og resten av det arbeidende folket. Klassediktaturet til arbeiderklassen er demokrati for det store folkefleirtalet, i motsetning til klassediktaturet til borgerskapet, som er demokrati berre for det mindretalet som utbytter det arbeidende folket. For å bruke Lenin sine ord:

«Demokrati for det overveldende flertall av folket sammen med voldelig nedrykkelse av utbytterne, folkets undertrykkelse, dvs. deres utelukkelse av demokratiet — det er modifisering av demokratiet ved overgangen fra kapitalismen til kommunismen.» (Henvisning til Lenin i Arbeidernes leksikon bnd. 3, s. 962, Pax-utg.)

Kva for klasser og grupper i det norske samfunnet denne klassealliansen vil omfatte, blir nærare drøfta i kapittel 4.

Forsl.st. E. ■■■
E. ■■■ for.
K. ■■■ avh.

Det store fleirtalet av det arbeidande småborgerskapet, blant dei småprodusentane i jordbruk og fiske og arbeidande intellektuelle i underordna jobber.

Forsl.st. S. ■■■

— Den økende gruppa som vil bli utslått fra arbeidsmarkedet under kapitalismen av den teknologiske revolusjonen, som først kan få meningsfullt arbeid under sosialismen.

I tråd med Mao sin definisjon er det desse klassane og gruppene vi reknar til *folket* eller *det arbeidande folket*. Den sosialistiske staten er staten til arbeiderklassen og resten av det arbeidande folket under leiing av arbeiderklassen.

Arbeiderklassens ledelse er en forutsetning for at sosialismen skal utvikle seg videre fram til kommunismen, fordi arbeiderklassen er den eneste klassen som står i en slik stilling at den bare kan frigjøre seg sjøl gjennom å frigjøre hele samfunnet. Alliansen med resten av det arbeidende folket er nødvendig fordi de langsiktige interessene til hele det arbeidende folket er at sosialismen og kommunismen blir oppretta. De må derfor være med å bygge opp den nye samfunnsordninga.

Proletariatets diktatur retter seg mot disse klassene og gruppene:

- restene av det gamle borgerskapet, tidligere monopolkapitalister, ledende statsbyråkrater og andre kapitalister som fortsetter å kjempe for å utbytte andre.
- representanter for utanlandske imperialistiske makter i Norge
- nye kapitalistar, statsbyråkratar, leiarar i stat og kommunistparti osv. som vil freista å gjera seg sjølv til ein ny kapitalistisk herskarklasse som vokser fram i det sosialistiske samfunnet sjøl.

Forsl.st. J. ■■■

Disse klassene og gruppene utgjør det som Mao definerer som *fienden*, dei som vil kjempe for å styrte sosialismen og gjenopprette kapitalismen.

5.5.3.

Vedtatt. K. ■■■, E. ■■■ avh.

Arbeiderklassens demokrati som viktigste middel for diktatur

— Størstedelen av det arbeidande småborgarskapet, blant dei dei arbeidande intellektuelle i underordna jobber og flertallet av småprodusentar i jordbruk og fiske.

C. ■■■, E. ■■■, S. ■■■ for.
T. ■■■, B. ■■■, K. ■■■, E. ■■■, K. ■■■, T. ■■■, J. ■■■ avh.

— nye kapitalistar, statsbyråkratar osv. som vil freista å gjera seg sjølv til ein ny kapitalistisk herskarklasse som vokser fram i det sosialistiske samfunnet sjøl.

P. ■■■, P. ■■■, K. ■■■, T. ■■■ for.
K. ■■■, E. ■■■ avh.

over borgerskapet

Det politiske grunnlaget for den sosialistiske staten er arbeiderklassens og folkets demokratiske massebevegelser.

Utviklinga av økonomien og statens politikk må stadig diskuteres og utvikles demokratisk av det arbeidende folket sjøl. Det arbeidende folket må diskutere økonomiske planer og vedta tiltak for å sette dem ut i livet. Det må ta stilling til statssaker og velge representanter. Det må kontrollere og overvåke statsadministrasjonen og den økonomiske administrasjonen.

Hovedmetoden for å undertrykke borgerskapet er at arbeiderklassen og det arbeidende folket demokratisk diskuterer og kritiserer borgerlig politikk, byråkrati og kapitalistiske tendenser, og at folkets masseorganisasjoner mobiliserer mot dem. Statsapparatets tiltak mot slike borgerlige tendenser blir virkningsløse om de ikke bygger på slike folkelige demokratiske massebevegelser og går ut fra krav massene stiller.

5.5.4.

Vedtatt. K, E, S avh.

Den sosialistiske folkehæren

Som alle andre former for statsmakt er kjerna i den sosialistiske statsmakta *våpenmakta*. Proletariatets demokratiske diktatur i Noreg må byggja opp ein ny hær, på grunnlag av dei revolusjonære styrkene som har sikra sigeren i den sosialistiske revolusjonen.

Denne hæren må organiseres slik at han har eit nært samband med arbeidsfolk, tjener interessene til arbeiderklassen, forsvarer den sosialistiske revolusjonen og held fast på de demokratiske og revolusjonære ideene som revolusjonen bygger på.

I tillegg til folkehæren skl sosialismen og forsvarast gjennom allmenn folkevæpning.

Kommunistpartiet må ha ei leiande rolle i hæren.

5.5.5.

Vedtatt. K, E og S avh.

Arbeiderklassens demokrati som eit viktig middel for diktaturet over borgerskapet.

Forsl.st. P.
0 stemmer for
K, E avh.

For at arbeiderklassen skal seire i den sosialistiske revolusjonen, må partiet stå i spissen for å bygge opp den røde hæren. Etter revolusjonen skal partiet ikke gi fra seg makta i hæren før på lengre sikt og i tråd med utviklinga av sosialismen og nedbygginga av partiet i retning kommunismen.

Forsl.st. J.
E, T for
K, E avh.

Forslag om å stryke siste setning.

Forsl.st. B.
B, S for
K, E avh.

Tematvoteringer

I desse vala må folket kunne velja mellom fleire kandidatar som står for ulike syn på utviklinga av samfunnet.

Forsl.st. S.
S for
K, E avh.

«Regjering og anna statsleiing må stå ansvarleg overfor dei organa som har valt dei og det kommunistiske partiet.»

Forsl.st. A.
0 stemmer for
K, E avh.

Situasjonen etter en revolusjon vil avgjøre hvor raskt det er mulig å organisere samfunnet i form av representative forsamlinger og valg. Kommunistpartiet vil sannsynligvis være nødt til å ta et direkte grep om ledelsen av statsfunksjonene — eventuelt i samarbeid i en front — for å sette samfunnet opp på et sosialistisk grunnlag. Gradvis — og i takt med at arbeiderklassen utvikler direkte kontroll og borgerskapet reelt får svekka sine posisjoner, vil repr. forsamlinger få en reell demokratisk betydning. Kommunistpartiet vil da få en rolle hvor de må sloss for sin oppslutning, gjøre kompromiss — og respektere flertallsvedtak. En liknende nedtrapping av partiets rolle i hæren vil være nødvendig.

Forsl.st. J.
0 stemmer for
K, E avh.

Valgsystemet må ta omsyn til den styrken som ligg i organiseringa av arbeidarane på arbeidsplassane. Difor må dei folkevalde forsamlingane setjast saman slik at representantar valt med utgangspunkt i arbeidsplassane får ein viktig plass — ved sida av representantar for geografiske valkrinsar.

Forsl.st. J. [redacted]
C. [redacted], T. [redacted], J. [redacted], E. [redacted], S. [redacted] for
K. [redacted], E. [redacted], S. [redacted] avh.

«Leiarane i stat og byråkrati må vera valde, ha vanleg arbeidarløn og ha rapportplikt og kunne trekkjast attende.»

Forsl.st. B. [redacted]
B. [redacted], S. [redacted] for
K. [redacted], E. [redacted] avh.

Statsleiing tufta på frie og hemmelege val

Statsleiinga under proletariatets diktatur i Noreg må byggja på frie, hemmelege val til folkevalde forsamlingar, som igjen vel regjering og lågare formar for statsleiing. Dette er prinsippa for val av statsleiing frå Pariskommunen og Oktoberrevolusjonen i 1917.

I desse vala må folket sjølvstendig kunne velja mellom fleire kandidatar som står for ulike syn på utviklinga av det sosialistiske samfunnet og den sosialistiske politikken. Regjering og anna statsleiing må stå ansvarleg overfor dei organa som har valt dei.

Mens vala under kapitalismen berre tilslørar dei verkelege makttilhøva, vil vala under proletariatets diktatur syta for at det arbeidande folket verkeleg får bestemme politikken gjennom sine eigne representantar. Difor må òg representantane kunne kallast attende, og dei folkevalde organa vera utøvande organ som arbeidar aktivt for å setja vedtaka ut i livet.

For å styrka arbeidarklassen si stilling i samfunnet må det innførast «arbeidarkvotering» til slike organ, tillike med kvinnekvotering.

Demokratiske arbeidarforsamlingar må få verkeleg makt på arbeidsplassane.

Flest mogeleg av leiarane i statleg og økonomisk byråkrati må verta valde, ha vanleg arbeidarløn og ha rapportplikt og kunne trekkjast attende.

Forsl.st. P. [redacted]
K. [redacted], A. [redacted], B. [redacted], S. [redacted], P. [redacted] for
K. [redacted], E. [redacted], S. [redacted] avh.

5.5.6 Skille kirke og stat

Vedtatt. K. [redacted], E. [redacted] avh.

Kirken skilles fra staten. Staten garanterer full religionsfrihet. Ingen diskriminering på grunn av religion, rase, hudfarge, nasjonalitet må forekomme. Alle seremonielle handlinger som knytter seg til de ulike situasjoner i et menneskes liv, skal i prinsippet være av offentlig karakter. Alle mennesker skal ha rett til å få den seremonielle tjeneste hun eller han ønsker. Fødsel, navnsetting, vigsel, et menneskes død, registreres først i de offentlige registre.

Forsl.st. P. [redacted]

5.5.7

Arbeidarkontroll over administrasjonen

Vedtatt. K. [redacted], E. [redacted] avh.

Det gamle statsbyråkratiet som er bygd opp for å tene borgarskapets diktatur kan ikke brukes til å bygge sosialismen. Difor må det gamle statsapparatet oppløysast og erstattast av eit sosialistisk statsapparat. Det same gjeld leiinga i statlege og private monopolverksemdar.

Eit byråkrati vil vera naudsynt under sosialismen. Men at det finst ei slik statsmakt atskilt frå dei arbeidande massane er i seg sjølv en viktig rest av det borgarlege samfunnet. Her vil det spontant vera grobunn for nye borgarlege tendensar. Byråkratiet kan òg gje grobunn for nye klasseskilje.

Difor må folk mobiliserast til å kontrollera det sosialistiske statsapparatet. Folket må ha innsynsrett og arbeidarkontroll-

grupper må driva organisert kontroll. Så snart som mogeleg må arbeidarar og andre arbeidsfolk få høve til å ta direkte del i administrasjon og leing, og dei som har leiande jobbar må gjerast underordna jobbar i periodar. Dette er praktiske steg som peikar i retning av oppløysing av staten under kommunismen.

5.5.8

Vedtatt.

K, E avh.

S mot

Dei demokratiske rettane til arbeidarklassen

Det er prinsipielt nausdynt at proletariatets diktatur byggjer på demokrati for arbeidarklassen og det arbeidande folket.

Fordi:

— Utan at statssystemet byggjer på demokrati, vil statsbyråkratiet lett utvikla seg til ein ny overklasse.

— Utan at den sentraliserte planøkonomien byggjer på demokrati, vil det utvikla seg subjektivism og byråkratisme.

Arbeidarklassen og det arbeidande folket treng demokratiet for å forma sitt eige samfunn og si eiga framtid. Demokratiet trengst for å riva ned skiljet mellom intellektuelt og manuelt arbeid.

Det er umulig å utvikle samfunnet i retning av kommunismen utan en kraftig utvidelse av demokratiet.

Det sosialistiske demokratiet er ein føresetnad for den politiske masserørsla og klassekampen til arbeidsfolk. Hvis det skal verta ein verkeleg kritikk av byråkrati og borgarlege tendensar, treng arbeidsfolk ytringsfridom og garantiar mot at folk i leiande stillingar tek hemn.

Desse rettighetene under sosialismen er grunnleggjande proletariske i kalsseinnhald avdi dei tener masserørsla til arbeidarklassen og oppbygginga av sosialismen.

Vi legg stor vekt på å framheva desse fridomane avdi dei vert undertrykt i «sosialismen»s navn i Sovjet og andre revisjonistiske land. Det har òg vore gjort grove feil i høve til det sosialistiske demokratiet i den kommunistiske rørsla si historie.

AKP(m-l) vil i eit sosialistisk Noreg slåss for og forsvara desse demokratiske rettane:

Høve til ytringsfridom, diskusjon og kritikk. Frie undersøkingar og studiar, fri publikasjon og diskusjon er ein heilt nausdynt føresetnad for utviklinga av vitskap, kunst og kultur. Fri politisk diskusjon og kritikk medrekna kritikk av regjeringspartiet og statsleinga, er på same vis ein føresetnad for at det sosialistiske demokratiet skal få veksa og utvikla seg. Inngrep i ytringsfridomen må berre vera reine *unnatak*. Dessutan må dei vera konkrete, slik som forbod mot nazipropaganda, rasisme, kvinneundertrykking og sadisme. Inngrepa må vera avgrensingar, slik at alle som ikkje beinveges er forbode skal vera lovleg.

Fridom frå nasjonal underkuing. Sjølvråderett for den samiske nasjonen (sjå elles sameprogrammet til AKP(m-l)). Nasjonale rettar til alle nasjonale minoritetar.

Full juridisk likestilling av kvinner og menn medrekna vedtak som tek sikte på å sikra røyneleg jamstilling: Dette skal vera med på å bryta ned diskrimineringa av kvinnene.

Personleg individuelt rettsvern for alle i samfunnet. Samfunnsmedlemmene må vera sikre på at dei kan vera med i lovleg politisk diskusjon og arbeid utan å ottast hemnaksjonar frå nokon. Brotsmenn må dømmast etter lova. Dersom ein møter terror frå statsorgan eller private kriminelle bandar, så kan folk heller ikkje i praksis gjerast nytte av lovfesta demokratiske rettar.

Frie fagforeiningar og streikerett. Berre gjennom fagforeiningar skipa og leia av arbeidarane sjølve, kan arbeidsfolk sikra seg at rettane deira ikkje vert krenkte av byråkratiet i sta-

Dei demokratiske rettane

Forsl.st. B.

P, B, S, A for

E, K avh.

«... , og utvidete demokratiske rettigheter.»

Forsl.st. B.

B, S for

T, E, K avh.

«Disse rettighetene under sosialismen tener masserørsla til arbeiderklassen, oppbygginga av sosialismen og kampen for kommunismen.»

Forsl.st. B.

B, S, C for

K, E avh.

Dei demokratiske rettane til arbeidarklassen

Det er prinsipielt nausdynt at proletariatets diktatur byggjer på demokrati for arbeidarklassen og det arbeidande folket.

Fordi:

— Utan at statssystemet byggjer på demokrati, vil statsbyråkratiet lett utvikla seg til ein ny overklasse.

— Utan at den sentraliserte planøkonomien byggjer på demokrati, vil det utvikla seg subjektivism og byråkratisme.

Arbeidarklassen og det arbeidande folket treng demokratiet for å forma sitt eige samfunn og si eiga framtid. Demokratiet trengst for å riva ned skiljet mellom intellektuelt og manuelt arbeid.

Det sosialistiske demokratiet er ein føresetnad for den politiske masserørsla og klassekampen til arbeidsfolk. Hvis det skal verta ein verkeleg kritikk av byråkrati og borgarlege tendensar, treng arbeidsfolk ytringsfridom og garantiar mot at folk i leiande stillingar tek hamn.

Desse rettighetene under sosialismen er grunnleggjande proletariske i klasseinnhald avdi dei tener masserørsla til arbeidarklassen og oppbygginga av sosialismen.

Forsl.st. T

C, T, P, T, E for

E, K, A avh.

ten og økonomien.

Høve til politisk organisering og verksemd. Fri politisk diskusjon og kamp i Noreg har som føresetnad at ein kan skipa politiske organisasjonar og parti som står for ulike syn. Dei må ha høve tli å driva propaganda og vinna seg tilhengarar.

Statsleiing tufta på frie val. Folket må sjølv kunna velja mellom kandidatar som representerer ulike politiske alternativ. Regjeringa må peikast ut av ei forsamling av folkevalde representantar og stå til ansvar overfor dei.

Forsl.st. P. [redacted]

Slike proletariske demokratiske rettigheter er ikke i seg sjøl noen garanti for at arbeiderklassen beholder makta. Borgarar får det gamle samfunnet og folk i leiinga for byråkratiet har mange fordeler i den politiske kampen avdi dei har forbindelser, er politisk røynde og har støtte i den borgarlege kulturen. Demokratiske rettigheter som er juridisk like for alle samfunnsmedlmmmer kan i praksis nyttast av nye og gamle borgarar til å sigre over arbeidsfolk i kampen om den politiske leiinga. Dette er bevist i praksis av borgarleg-demokratiet under kapitalismen.

Forsl.st. T [redacted]

C [redacted], T [redacted], J [redacted], A [redacted], P [redacted] for

E [redacted], K [redacted], S [redacted] avh.

(E [redacted] ikkje til stades

Difor må systemet av demokratiske rettar og utviklast og utvidast slik at det gjer *særlege føremoner* til arbeidarklassen og dei som gjer udnerordna og rutineprega arbeid. Slike før-
emoner er m.a. «arbeidarkvotering», ved val, arbeidarkontroll m.m. (sjå 5.5.5., 5.5.6.)

Forsl.st. T [redacted]

C [redacted], T [redacted], P [redacted], T [redacted], J [redacted], E [redacted], S [redacted], A [redacted], S [redacted] for

K [redacted], E [redacted] avh.

Nye demokratiske rettar som ikkje var til under kapitalismen, er ytringsfrihet på veggaviser på offentlige stader, arbeidsplassar og skular, opplæring i å leite fram opplysningar om økonomi og administrasjon i store databankar og innsynsrett for arbeidsfolk i slike databankar m.m.

Forsl.st. T [redacted]

C [redacted], T [redacted], P [redacted], K [redacted], T [redacted], E [redacted], E [redacted], S [redacted], A [redacted], S [redacted] for

E [redacted], K [redacted], J [redacted] avh.

5.5.9

Vedtatt. K [redacted], E [redacted] avh.

Staten si undertrykking av kontrarevolusjon

Under sosialismen vil det vera krefter som søker å attreisa kapitalismen gjennom ein kontrarevolusjon. Dersom desse kreftene ikkje vert bekjempa, vil dei riva til seg makta, erstatte sosialismen med eit nytt overklassediktatur og undertrykkja arbeidarklassen og folket.

«Høve til politisk organisering og verksemd.

Fri politisk kamp og diskusjon må foregå innafor rammene av sosialismen og godkjenning av kommunistpartiets ledende rolle. Andre politiske partiet enn det kommunistiske må være lov så lenge de arbeider for styrking av sosialismen og anerkjenner det kommunistiske partiet som ledende i staten.»

Forsl.st. A [redacted]

0 stemmer for

K [redacted], E [redacted] avh.

« ... og det kommunistiske partiet.»

Forsl.st. A [redacted]

0 stemmer for

K [redacted], E [redacted] avh.

Nytt avsn. 5.5.9

Skole og utdanning

For at arbeiderklassen skal ta meir og meir direkte makt må den sosialistiske staten legge stor vekt på utdanning av arbeiderklassen og ungane deira.

Skolen må bli gjennomsyra av arbeiderklassen sine verdier, solidaritet og samhold.

Skolen må bygge på lokale forhold, for respekt og kjennskap til lokalsamfunnet og tradisjonane der.

Teori og praksis må sameinas både i skoleverket og ved utdanning i arbeidslivet.

Arbeidar- og kvinne-kvotering ved opptak til skolar.

Det må ikkje vera ei økonomisk belastning å ta utdanning for den enkelte.

Forsl.st. S. [redacted]

Ikkje realitetsbehandla

Borgarskapet må undertrykkjast som klasse. Det vil seia at den kapitalistiske eigedomen deira avskaffast, at freistander på å oppretta kapitalistiske produksjonstilhøve att vert undertrykt og at kontrarevolusjonær verksemd blir undertrykt. Utanom det vil einskilde medlem av det gamle borgarskapet ha demokratiske fridomar så lenge dei respekterer dei sosialistiske lovene.

Den viktigaste forma for undertrykking av kontrarevolusjonære krefter er den politiske kampen som det arbeidande folket fører. Hovudmetodane i den kampen er massemobilisering, overbevisning og styrking av sosialismen for å trengje attende borgarlege idear borgarlege og byråkratiske krefter i staten og økonomien (sjå m.a. 5.5.3.)

Den undertrykkinga av kontrarevolusjonær verksemd som statens organ driv, må byggja på masserørsla og vera eit supplement til ho. Om staten skal undertrykkja borgarlege tendensar utan massane si aktive støtte eller mot deira vilje, så vil proletariatets diktatur råtne opp innanfrå.

Staten må undertrykkja spionar, folk som driv terror eller førebur væpna kontrarevolusjon, som har kontaktar med utanlandsk imperialism, som stel statseigedom, utbytta andre osv. Slike folk må straffast og organisasjonar som driver med slikt må knusast

Lovverket må forsvara sosialismen og folket sine interesser og vera ein reidskap for å hindra attreising av kapitalismen. Det må sikre folket sin rett til å gjera opprør mot freistnader til å utvikla eit nytt borgarskap. Staten si oppgåve er ikkje å forby einskildmenneske å ha borgarlege idear eller uttrykke dei, eller å forfølge kvar einskild tidlegare kapitalist eller andre med reaksjonære idear. Hovudmetoden er politisk kamp, diskusjon og massemobilisering, ikkje politi og straff.

5.5.10

Vedtatt

K■ E■ avh.

S■ mot.

Mot range idear om proletariatets demokratiske diktatur

Proletariatets demokratiske diktatur i Noreg må byggjast på grunnlag av Noregs særegne økonomiske, kulturelle og politiske utvikling og ta omsyn til dei gode og dårlege erfaringane som er gjort andre stader. I samband med dette vil vi peke på to range idear:

— Trua på at det sosialistiske demokratiet kan skipast gjennom ei fortsettelse av den borgarlege parlamentarismen, ei såkalla «utviing av det noverande demokratiet til å gjelda økonomien». Det sosialistiske demokratiet må vera noe kvalitativt anna og nytt i forhold til det borgarlege demokratiske diktaturet. Det borgarlege formal-demokratiet gjer i røynda *ingen* avgjerande innflytelse til folket på *noko* område som gjeld utviklinga av heile samfunnet. Den sosialistiske revolusjonen har difor til oppgave å *avskaffe* det parlamentariske skinn-demokratiet og erstatte det med eit *verkeleg* demokrati for folket *både* i det som i dag kalles politikken og i statsadministrasjon og i økonomi. Dersom ein sosialistisk revolusjon nøyer seg med å ta over formene til det borgarlege skinn-demokratiet, så vil borgarskapet lett kunne dominere statsorgana og gje grunnlag for ei utvikling attende til kapitalismen.

— Ideene om at sosialismen i Noreg kan utviklast gjennom ein «monolittisk stat», der alle viktige avgjerder tas av ei lita gruppe i spissen av kommunistpartiet og staten, mens alle som kritiserer disse avgjerdene blir behandla som fiendar av folket. Mao retta verdifull kritikk av disse ideane som i strid med marxismen-leninismen og virkeligheten. AKP(m-l)s line for utviklinga v proletariatets demokratiske diktatur i Noreg bygger på demokratisk diskusjon og åpen politisk kamp blant dei som støt sosialismen, for å bestemme statens politikk. Det byggjer på tillit til at kommunistpartiet kan spela ei leiande po-

Forslag til endring av siste periode i 2. avsnitt, «einskilde medlem» endres til «medlemmar».

Forsl.st. B. ■■■

B■ S■ A■ for

J■ E■ K■ avh.

Til 5.5.10

Proletariatets demokratiske diktatur i Noreg vil bygge på folkelege maktorgan som oppstår i den revolusjonære kampen sjøl. Det kan derfor ikkje konstruerast i detalj på skrivebordet lenge før denne kampen har starta.

Statsforma må bli prega av motsigelser: mellom ulike klassar, i den samfunnsmessige arbeidsdelinga, i økonomien, i politikken, motsigelser med andre land.

Den sosialistiske staten kan ikkje bli «fullkomen», ikkje «fullkoment demokratisk» eller «fullkoment sikker mot gjenreising av kapitalismen. Statens form, oppbygginga av hæren, valreglar, frihet og rettigheter, lover osv. er berre *rammer og reidskap* som kan gje bedre eller dårlegare vilkår for klassekampen.

Den som leitar etter «sikre garantiar» i *statsform, lovverket* osv., mot undertrykking av proletariatet og for at kommunistane skal halde på regjeringsmakta og samtidig bevare samfunnet reint og rødt, gjer derfor feil.

Det *avgjerande* for utviklinga av det sosialistiske samfunnet er utviklinga av *klassekampen* og kva for slags politisk *leiing* arbeidarklassen har. Sjølv den best tenkelege statsforma kan aldri redde sosialismen dersom arbeidarklassen og folket er passivt og ikkje har ei riktig *politisk* leiing. (Dette blir behandla i 5.6 og 5.7.)

Forsl.st. T. ■■■

Ikkje realitetsbehandla

Forslag til endring til siste avsnitt

«Blant dei som støt sosialismen» strykes to gonger.

Forsl.st. S. ■■■

S■ B■ for

E■ K■ avh.

litisk rolle ved overbevisning og demokratisk-politisk arbeid, respekt for ulike meininger blant dei som støt sosialismen og tiltru til at folket friviljug vil velje den sosialistiske vegen. Formelle juridiske særrettar for det kommunistiske partiet og krenking av dei demokratiske rettane til arbeidsfolk og sosialistar ser vi som ei fare for det sosialistiske demokratiet sjølv, og dermed som ein trussel mot den sosialistiske samfunnsordninga.

5.6.

Vedtatt. K, E avh.

Klasser og klassekamp i eit sosialistisk Noreg

5.6.1.

Vedtatt. K, E avh.

Forandringar i klasseforholda og klassekampen

I heile tidsperioden med utviklinga av sosialismen i Noreg fram til det blir mogleg å skipa eit høgt utvikla kommunistisk verdsamfunn, vil det vera politiske kamper som i sitt innhold er klassekamp om hvordan sosialismen skal utvikle seg.

Men *forholdet* mellom de ulike klassene vil nødvendigvis måtte endre seg med utviklinga av det sosialistiske samfunnet. Hvilke spørsmål som blir dei viktigste på de ulike historiske utviklingstrinna vil også skifte.

Ei detaljert analyse av dette, særlig når det gjelder de seinere fasene der det sosialistiske samfunnet kommer til å likne mer og mer på den høgt utvikla kommunismen, er det uråd og gjera i dag.

5.6.2.

Vedtatt. K, E avh.

Hovedfaren for at sosialismen skal degenerere

Ei fare for at sosialismen skal bli styrta som følge av imperialistisk invasjon, vil sjølsagt finnes så lenge imperialismen finst i verda. Men erfaring syner at i dei fleste tilfellene har den kapitalistiske kontrarevolusjonen kommet *innafra*.

I den første tida etter ein sosialistisk revolusjon i Noreg vil den største faren for ein sånn kontrarevolusjon rimeligvis komme *fra dei som har mista makta*. Det betyr: fra kapitalistane som har mista eigedomen, fra topp-byråkratane som har mista posisjonane sine, fra dei som har kjempa mot sosialismen saman med dei.

Etter som tida går og den nye sosialistiske samfunnsordninga stabiliserer seg, er det sannsynleg at den største faren vil vera at det vil oppstå nye kimer til utbytarklasser i det norske sosialistiske samfunnet sin *eigen* organisasjon. Ut fra utviklinga av den norske økonomien er det *mindre* truleg at dette vil komme frå ulike former for privatkapitalistisk (legal eller illegal) verksemd. Det er meir truleg at borgarlege sjikt vil oppstå på grunnlag av den samfunnsmessige arbeidsdelinga og de nødvendige byråkratiske organisasjonane: I topp-posisjonene i staten og de økonomiske organisasjonene.

Historiske røynsler syner at ein stor fare for det sosialistiske samfunnet er at staten og det kommunistiske partiet blir tatt over innafra av eit nytt borgerskap. Borgarlege leiarar kan for-

AKP er imot at partiet skal ha noen grunnlovsfesta særstilling i det sosialistiske samfunnet i den forstand at partiet får rollen som forvalter av «sannheten», men vi er for at partiet skal kunne ha formelle særrettigheter ut i fra om situasjonen i klassekampen krever det og ut ifra styrken og posisjonen partiet faktisk har i samfunnet etter revolusjonen. Målet for det kommunistiske partiet må være å overflødiggjøre seg sjøl.

Forsl.st. J. [redacted]
0 stemmer for
E, T, E, K avh.

Forslag om at følgende kjem til slutt i avsnittet, «Dei innskrenkingar i ytrings- og organisasjonsfridomen som blir naudsynte, må vedtakast av folkevalde organ.»

Forsl.st. S. [redacted]
S for
K, E avh.

Til 5.6.1.

I tida fra den sosialistiske revolusjonen seirer og i mange år framover vil hovedmotsigelsen under sosialismen gå mellom proletariat (arbeiderklasse) og borgerskap. Allment vil dette trolig gjelde helt til det sosialistiske samfunnet har utvikla seg så langt at en borgerlig kontrarevolusjon ikke lenger er mulig. Men formene klassekampen mellom proletariat og borgerskap vil ta, vil endre seg kraftig med den historiske utviklinga. i de høyere fasene av sosialismen vil klassekampen trolig fortsette som kamp mellom ulike sjikt og interesser innafor det arbeidande folket.

Forsl.st. T [redacted]
Ikkje realitetsbehandla

vandle staten og partiet til borgarlege organ som undertrykkjer arbeidsfolk, gjer leiarene rike og stør gjeninnføringa av kapitalismen. Kampen mot nye borgarlege sjikt og klasser som freistar å ta over statsmakta innafrå er ein viktig del av klassekampen under sosialismen.

5.6.3.

Vedtatt. K. E. avh.

Arbeiderklassen og dens allierte

Arbeiderklassen må fortsatt vera hovuddrivkrafta og leiaren i klassealliansen som kjempar for å utvikle sosialismen vidare, mot borgarlege tendenser. Arbeiderklassen kan endre seg mye både når det gjelder antall og sammensetning, som et resultat av endringene i produksjonen. Uansett vil arbeiderklassen fortsatt være den klassen som ikke kan frigjere seg sjølv på noko anna vis enn ved å frigjøre heile samfunnet, ved å utvikle sosialismen vidare fram til kommunismen.

Det er òg sannsynleg at dei andre delane av det arbeidande folket historisk vil utvikla seg slik at dei kommer nærare arbeiderklassen i samfunnsmessig stilling.

På den ene sida vil arbeiderklassen, småprodusentene på landsbygda, de intellektuelle i underordna stillinger osv. få likere og likere kår og skille seg stadig mindre fra hverandre i utdanning og kultur.

På den andre sida vil det stadig bli tydeligere for flertallet av intellektuelle, for tidligere småprodusenter som er gått frivillig med i kooperativer osv., at nettopp utviklinga av den planøkonomiske sosialistiske sektoren er det som tjener deira egne interesser best.

På denne måten kan arbeiderklassens grunnlag for en større og tettere allianse med resten av det arbeidende folket utvikle seg.

5.6.4

Vedtatt. K. E. avh.

Kvinnekampen og videreutvikling av sosialismen

Sosialismen gjør det mulig å skape de materielle vilkåra for oppheving av kvinneundertrykkinga. Men historiske erfaringer viser at sosialismen ikke automatisk fører til kvinnefrigjøring. Formell likerett for kvinner vil være forholdsvis lett å gjennomføre. Men det kan godt forenes med at kvinnene reelt er undertrykt. Så lenge familien eksisterer utgjør den et grunnlag for mannens privilegerte posisjon med kvinnen som hans tjener, og for ideer om kvinnen som annenrangs samfunnsmedlem. Det vil også finnes djupt rotfesta reaksjonære vaner og ideer som det vil ta lang tid å gjøre opp med.

Den ideologiske kampen må gå hånd i hånd med kampen for å endre de materielle vilkåra for kvinneundertrykkinga.

Derfor må det finnes en egen, sjølstendig og sterk kvinnebevegelse under sosialismen. Denne kvinnebevegelsen må kjempe for en langsiktig økonomisk utvikling som legger grunnlaget for oppløsning av familien.

Den må kjempe mot den kjønnsmessige arbeidsdelinga i samfunnet.

Den må kjempe, ikke bare for formell likerett, men for *særrettigheter* for det undertrykte kjønnet, som 50% representasjon over alt der det tas avgjørelser. Den må kjempe mot kvinneundertrykkinga i ideologien og kulturen, og mot motstand fra menn, også menn i arbeiderklassen som forsvarer de fordelene kvinneundertrykkinga gir dem.

Kampen for kvinnefrigjøring har stor betydning for det sosialistiske demokratiet og styrken til proletariatets diktatur. Hvis kvinnene ikke har samme virkelige muligheter som menn til å delta i politisk arbeid, så har halvparten av arbeiderklassen og folket bare formelle demokratiske rettigheter. Da blir ikke kvinnes krefter mobilisert i bygginga av sosialismen og i klassekampen mot borgerskapet.

5.6.4.

Kvinnekampen og videreutviklinga av sosialismen

Vi har pekt på de økonomiske forutsetningene for å avskaffe kvinneundertrykkinga (se 5.4.5).

Historiske røysler frå andre sosialistiske land viser at dette ikke går av seg sjøl. Det er forholdsvis lett å innføre formell og juridisk likerett for kvinner. Men det kan godt forenes med at kvinnene *reelt* er underordna mannen i familien og i samfunnet ellers. For å rukke ved det, er det nødvendig både å angripe det økonomiske grunnlaget for familien, mannens privilegerte posisjon med kvinnen som hans tjener, og det systemet av kulturelt djupt rotfesta vaner og ideer som har til hensikt å holde kvinnen «på plass» i rolla som undertrykt kjønn og mannens tjener. Det er nødvendig å kjempe for en langsiktig økonomisk utvikling av sosialismen som utvikler produksjonsmidlene slik at det legger det økonomiske grunnlaget for oppløsning av familien.

Alt dette krever en egne, sjølstendig og sterk kvinnebevegelse under sosialismen, som også kan slåss mot motsand fra menn, medrekna menn i arbeiderklassen som forsvarer de fordelene kvinneundertrykkinga gir dem. Denne kvinnebevegelsen må kjempe ikke bare for formell likrett, men for *særrettigheter* for det undertrykte kjønnet. For særregler som sikrer kvinnen *minst* 50 prosent representasjon overalt der det tas avgjørelser. Mot kvinneundertrykkinga i ideologien og kulturen.

Kampen for kvinnefrigjøring har også stor betydning for det sosialistiske demokratiet og for styrken til proletariatets diktatur. Hvis kvinnene ikke har samme virkelige muligheter som menn til å delta i politisk arbeid, så har halvparten av arbeiderklassen og folket bare formelle demokratiske rettigheter. Da blir heller ikke kvinnes store krefter mobilisert i bygginga av sosialismen og klassekampen mot borgerskapet.

Å oppheve kvinneundertrykkinga betyr å avskaffe familien, arbeidsdelinga mellom kvinne og mann, privateiendommen og arbeidsmarkedet. Derfor krever også full kvinnefrigjøring at sosialismen blir utvikla vidare fram til kommunismen. En kvinnebevegelse under sosialismen med en slik strategi blir en viktig kraft i kampen for kommunismen, og uten kvinnefrigjøring er kommunismen heller ikke mulig. Det er en plikt for det kommunistiske partiet å gå i brodden for kampen for kvinnefrigjøring.

Forsl.st. T. [REDACTED]
Ikke realitetsbehandla

Å oppheve kvinneundertrykkinga betyr å avskaffe familien, arbeidsdelinga mellom kvinne og mann, privateiendommen og markedet. Kvinnekampen under sosialismen er derfor uløselig knytta til kampen for kommunismen. Det er en sjølsagt plikt for det kommunistiske partiet å gå i spissen for kampen for kvinnefrigjøring.

5.6.5

Vedtatt

K. E. B. avh.

(T. ikke til stades)

To typer motsigelser

I det sosialistiske samfunnet finns det to slags klassemotsetninger, motsetninger i folket og motsetninger mellom folket og fienden.

Motseiingar i folket under sosialismen er slike som desse: Motseiingar mellom ulike grupper innanfor arbeidarklassen, mellom ulike lag blant bøndene, mellom arbeidarklassen og bøndene, mellom dei intellektuelle og arbeidarane osv. Det vil også vere motseiingar mellom staten og folket, mellom interessene til kollektivet og individet, mellom leiinga og dei som vert leidde, mellom folket og tendensar til byråkrati osv.

Motseiingar mellom folket og fienden under sosialismen er slike som desse: Mellom arbeidsfolk som før vart utbytta og dei gamle utbytтарane som vil ha makta si attende, mellom arbeidsfolk og reaksjonære i stat og parti som vil undertrykke folket og gjenopprette kapitalismen, mellom folket og agentar for utanlandske imperialistmakter, mellom det sosialistiske landet og framande imperialistar som vil legge landet under seg.

Desse motseiingane må løses på ulikt vis, elles kan de skade sosialismen. Om deler av folket behandles som om det dreide seg om fienden, og dermed undertrykt, så blir de og motstandere av sosialismen. Men dersom motseiingane blir behandla med demokratisk diskusjon, kan folket slutte seg tettere sammen og løse problemet som skapte denne kampen.

5.6.6

Vedtatt. K. E. B. avh.

Forutsetninga for å hindre for godt at et nytt borgerskap tar makta.

Arbeiderklassen og dei arbeidande massane må utvikle klassekampen for å hindre at sosialismen degenererer og blir erstatta av statsbyråkratisk kapitalisme. Dette er en klassekamp som omfatter mange område (se 2.3. og 5.4., 5.5.) Det omfatter utviklinga av produksjonen, fordelinga, mot borgarleg byråkrati og for arbeiderklassens demokrati i staten, mot borgerlige og kontrarevolusjonære politiske strømnininger, mot ulike former for reaksjonære, nasjonal-sjåvinistiske, rasistiske og kvinnefiendtlige ideer som kan finnes i folket sjøl osv. osv.

Men kan noen av disse kampene, uansett hvor godt de føres, *garantere* at borgerskapet ikke en dag vinner makta tilbake? Nei!

En slik garanti er det bare mogleg å gje ved å *omskape heile samfunnet*, slik at *de historiske forutsetningene for et borgerlig klasseherredømme ikke lenger fins*.

Dette betyr å omskape det norske samfunnets ideologi og kultur, dets politiske organisasjon, *men framfor alt å omskape dets økonomi*.

Det betyr over en lang periode, minst mange ti-år, å skape en produksjon som gjør det mulig å

- bryte ned mesteparten av den naudsynte samfunnsmessige arbeidsdelinga som gjør den tidlige sosialismen avhengig av eksperter og byråkrater
- innskrenke varemarknaden og pengesirkulasjonen særskilt kraftig
- over en lang periode organisere og trene det flertallet som nå

er i kroppsarbeid eller i underordna og rutineprega jobber, slik at dette flertallet faktisk er i stand til å ta over hoveddelen av de jobbane som i den første perioden av sosialismen gjøres av byråkratiet.

I et sånt samfunn vil det monopolet på erfaring og fagkunnskap være kunst, som gjør det mulig for folk i ledende stillinger i statsbyråkratiet og det økonomiske byråkratiet å utvikle seg til nye borgere.

Hvor langt det er mulig å komme i denne retninga i et sosialistisk Noreg, uavhengig av ei tilsvarende utvikling i mange andre land, er det nå ikke mulig å si. Men det er i alle fall nødvendig å stille det som den langsiktige målsettinga for arbeiderklassen og folket i Norge: Videre utvikling fra et tidlig sosialistisk samfunn med mange trekk av kapitalismen til et seint sosialistisk samfunn med mange trekk av den høyt utvikla kommunismen.

5.7.

Vedtatt. K. E. avh.

Kommunistpartiet under sosialismen i Norge

5.7.1.

Vedtatt. K. E. avh.

Partiet som leiaren i klassekampen under sosialismen

For at klassekampen skal utvikle seg vidare med dei målsettningene vi har tatt opp i 5.6., trenger arbeiderklassen ei leiing.

Denne leidande krafta må vera eit revolusjonært kommunistisk parti. Dette partiet må vera den sentraliserte leiinga i striden mot klassefienden. Det må analysere kven som er ven og kven som er fiende, peika ut motstandarane av sosialismen og forklare kva dei vil gjera for å styrta sosialismen og atterreise kapitalismen, og mobilisere til klassekamp mot dei.

Partiet er arbeiderklassens *mest bevisste kraft*. Dette bevisste elementet vil vera svært viktig under sosialismen. Sosialismen kan spontant utvikla seg til kapitalisme, han må utviklast medvite i retning kommunisme. Einast partiet kan leia denne prosessen og peika ut ein strategi fram mot kommunismen. Partiet må analysere utviklinga ved hjelp av marxismen. Slik kan det peika på kva for økonomiske og politiske endringar som er til føremøn for arbeidarklassen. Partiet må vera samfunnskritisk og kjempa mot at sosialismen stivnar og degenere- rer. det må kjempa for *kommunismen*.

5.7.2.

Vedtatt. K. E. avh.

Partiet og regjeringsmakta

Det kommunistiske partiet må spela ei leiande rolle i den sosialistiske staten. Det må kjempa for å få politisk makt og stå i brodden for regjeringa.

Med dette meiner vi ikkje at eit revolusjonært kommunistisk parti skal ha krav på å diktera over regjeringa og fastsetja politikken. Partiet skal ikkje gjera dette dersom det er i strid med folkeviljen og eit fleirtal i demokratisk valde organ.

Vi føreset at sosialismen vert bygd opp etter ein revolusjon der kommunistane har stått i brodden. Dei har teke føringa på grunnlag av at dei har fått brei folkeleg stønad for politikken sin. Vi går vidare inn for at det kommunistiske partiet skal slåst for ideane sine i det sosialistiske demokratiet òg. Partiet skal vera ei politisk kraft som prøver å vinna oppslutand for ideane sine. På det grunnlaget vert dei så valde til ansvarlege posisjonar i staten.

Om det kommunistiske partiet ikkje maktar å vinna god nok stønad for å gjennomføra somme programpostar, lyt det gjera kompromiss. Dersom partiet får fleirtalet mot seg, lyt det bøya seg og ta ein politisk kamp for å vinna nok stønad ved over-

Andre avsn. siste periode endres til:

«Partiet skal ikkje gjera dette dersom det er i strid med et fleirtal i demokratisk valde organ.»

Forsl.st. S. E. avh.
Ikkje realitetsbehandla

Forslag om at første periode endres til:

«Det kommunistiske partiet må kjempe for å spille ei leiande rolle i samfunnet og i den sosialistiske staten.»

Forsl.st. B. S. og S. E. avh.
B. S. J. for.
K. E. avh.

tyding, slik at politikken kan gjennomførast.

Vi meiner at det kommunistiske partiet i eit sosialistisk Noreg må vera villig til eit demokratisk samarbeid med andre politiske krefter og parti som er for sosialismen. Partiet må samarbeida jamvel om dei andre er usamde med kommunistane på nokre politiske område.

Det kommunistiske partiet vil altså respektera det sosialistiske demokratiet og folkeviljen. (Se ellers 5.5.4.)

5.7.3.

Vedtatt
K, E, T avh.
S mot

Partiet må slåss med revolusjonære midler mot kontrarevolusjon

Samstundes er det ei plikt for det kommunistiske partiet å føra ein revolusjonær kamp mot borgarskapet, dersom utviklinga under sosialismen fører til at det er fare for at eit mindretal av utbytta tar att makta. I så fall vil kommunistane alliera seg med andre som vil forsvare sosialismen og med alle middel hindra at kapitalismen vert atterreist.

5.7.4.

Vedtatt. K, E avh.

Partiet må kjempe for å holde seg rødt og ikke gro sammen med statsapparatet og det økonomiske byråkratiet.

I mange tidlegare sosialistiske land har kommunistpartiet vorte regjeringspartiet til den statskapitalistiske overklassen. Denne historiske røynsla syner kor naudsynt det er for kommunistpartiet i eit sosialistisk Noreg å kjempa for å halda seg rødt.

Partiet må kjempa for sentrale posisjonar i statsapparatet og økonomien, men partiet må ikkje skilje seg frå den arbeidarklassen det skal tene.

Et flertal i partiet må vera vanlige arbeidrarar og arbeidsfolk som står i sitt daglege arbeid. Det same må gjelde den landsmøtevalgte leiinga i partiet og tilsvarande leiande organ på lavere plan.

Partiet må ikkje få eit fleirtal av høgare funksjonærar frå staten og økonomien i medlemsflokkene eller leiinga. Da kan partiet lett bli endra til eit politisk vedheng til desse gruppene.

Sjølv om partiet har sentrale posisjonar i staten, må det ikkje verta oppslukt av byråkratiet. Partiet må vera sjølvstendig for å kunne sjå kritisk på utviklinga i statsapparatet og fremja rett-komen kritikk frå det arbeidande folket.

Leiande funksjonærar i partiet må ikkje få høgare løner eller privilegier som skil dei frå arbeidsfolk. I den mån det er mogleg, er det òg bra om verva deira sirkulerer. Ein viss tid av året lyt dei gjera vanlig produktivt arbeid for å få kjenne betre til vilkåra til folket som dei representerer.

Partiet må krevja ein sterk indre politisk og personlig disiplin. Det må halde på tradisjonen med ideologisk kamp og drøfting av motsetningar. Partiet strevar ikkje etter monolitisk einskap, men eit friskt indre liv, der politisk usemje kjem fram og vert klargjort.

Krav til økonomi, levestett og politikk kan virka mot at partiet utviklar seg til ein karrierestige for folk som set seg sjølv først. Slike folk må reinskast ut or partiet.

Eit slikt parti som tek vare på og kjempar for den revolusjonære haldninga si og klassekarakteren sin, vil òg kunna få stor tillit i arbeidarklassen og folket. Partiet kan med det verka som ei motvekt mot dei spontane kapitalistiske tendensane i økonomien og byråkratiet.

Eit parti av denne typen vil bli arbeidarklassens skarpaste våpen i kampen mot at det vokser fram ein ny overklasse. Det vil

Dersom kommunismen skal sigra må aldri partiet tillata å bli «eit parti blant fleire som kjempar om veljarar».

E for
K, E, T avh.

5.7.2 siste avsnitt går ut.

Forsl.st. S.
Ikke realitetsbehandla

Dette må gjelde når eit mindretal vil ta makta ved udemokratiske metodar. Sosialismen kan ikkje overleva utan støtte frå eit fleirtal av folket.

Forsl.st. S.
S for
K, E avh.

5.7.4.

Partiet må kjempe for å holde seg rødt og ikke gro sammen med statsapparatet og det økonomiske byråkratiet

I mange tidlegare sosialistiske land har kommunistpartiet vorte regjeringspartiet til den statskapitalistiske overklassen. Denne historiske røynsla syner kor naudsynt det er for kommunistpartiet i eit sosialistisk Noreg å kjempa for å halda seg rødt.

Partiet må kjempa for sentrale posisjonar i statsapparatet og økonomien, men partiet må ikkje skilje seg frå den arbeidarklassen det skal tene.

Eit fleirtal i partiet må vera vanlege arbeidrarar og arbeidsfolk, det same gjeld den landsmøtevalgte leiinga i partiet, og tilsvarande organ på lågare nivå.

Sjølv om partiet har sentrale posisjonar i staten, må det ikkje verta oppslukt av byråkratiet. Partiet må vera sjølvstendig for å kunne sjå kritisk på utviklinga i statsapparatet og fremja rett-komen kritikk frå det arbeidande folket.

Leiande funksjonærar i partiet må ikkje få høgare løner eller privilegier som skil dei frå arbeidsfolk. Ei viss tid i året lyt dei gjera vanleg produktivt arbeid.

Partiet må ha ein sterk indre disiplin for å hindra karrierisme og borgarlegging. Men samstundes må partiet halde fram med tradisjonen med ideologisk kamp og drøfting av motsetningar. Partiet strevar ikkje etter monolitisk einskap, men etter eit friskt indre liv, der politisk usemje kjem fram og vert klargjort.

Eit slikt parti som tek vare på og kjempar for den revolusjonære haldninga si og klassekarakteren sin, vil òg kunna få stor tillit i arbeidarklassen og folket. Partiet kan med det verka som ei motvekt mot dei spontane kapitalistiske tendensane i økonomien og byråkratiet.

Endrar partiet karakter, vert det naudsynt å ta opp striden for eit nytt, verkeleg revolusjonært kommunistparti.

Forsl.st. P.
P, S, S for
J, A, K, E avh.

ikkje måtta utvikla seg som dei tidlegare kommunistpartia i Sovjet og andre land der partiet er blitt ein reidskpa for ein slik overklasse.

For at partiet skal halde fram med å vera kommunistisk, trengs stadig kamp i partiet sjølv. Flest mogleg arbeidsfolk utanfor partiet må òg bli skolert i den vitskaplege sosialismen. Skifter partiet likevel farge, vert det naudsynt å ta opp striden for eit nytt, verkeleg revolusjonært kommunistparti. Men åpen politisk kamp, politisk skoloring og kritikk og sjølkritikk er dei beste midla til å avdekke feil i tide og sikre at partiet holder fast på den revolusjonære linja. (Meir om partiet i del 3).

Forsl.st. T ■

6. KAPITTEL

Utviklinga av klassekampen under kapitalismen

Vedtatt

C ■, T ■, E ■, K ■, E ■ mot

6.1.

Vedtatt

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ mot

Kampen for reformar og kampen for sosialismen

6.1.1.

Einstemmig vedtatt

Kampen for interessene åt det arbeidande folket

Klassane kjempar mot kvarandre kvar dag, om den økonomiske utviklinga, om det nasjonale sjølvstendet i Noreg, internasjonal politikk, demokratiske rettar osv. Desse kampene rører ikkje ved makta åt kapitalistklassen. Men dei fastset i mange høve kva kapitalistklassen kan tillat seg å gjera og kva han ikkje kan gjera. Desse kampene har mykje å seia for livet til det arbeidande folket og den framtidige politiske utviklinga.

Dersom ikkje arbeidsfolk fører daglege kampar for dei nære livsinteressene sine, vil utbyttinga og undertrykkinga bli hardare. AKP(m-l) må alltid slåst saman med det arbeidande folket for å forsvara interessene det har. Partiets oppgave er å tene folket, derfor må AKP(m-l) ta del i, utløyse og leie dagskampen.

(Når det gjelder AKP(m-l)s politikk for uliek områder i klassekampen under kapitalismen, henviser vi til partiets *same-program*, vedtatt på det 3. landsmøtet i 1980, *militærprogram* vedtatt 1979 og *arbeidsprogram* vedtatt av en landskonferanse og sentralkomiteen 1982-83.)

For å ta makta i samfunnet må arbeidarklassen og det arbeidande folket dessutan ha rike røynsler frå mange ulike salgs klassekampar på førehand. dette er føresetnaden for at ein sosialistisk reovlusjon skal bli mogeleg. Alt dette gjer at alle dei store og små klassekampene som vert utvikla under dei stabile tilhøva den norske kapitalismen har no, er svært viktige.

6.1.2

Vedtatt.

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ mot.

Avgrensningane i den reine kampen for reformar

Men trass i dette, så kan dei aldri nokonsinne *åleine* føra det norske samfunnet ein millimeter nærmare sosialismen. Her ligg òg den viktige avgrensinga i desse kampene.

Kapitalismen kan godta mange slags konsesjonar og re-

5.7.4

3. avsn.: Her strykes «den landsmøtevalgte».

Forsl.st. S ■

Ikkje realitetsbehandla

Endringsforslag til overskrifta:

«Utviklinga av klassekampen under kapitalismen og kampen mot opportunismen.»

Forsl.st. T ■ & C ■

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ for

6.1.2 erstattes med forslag til kap. om Opportunismen, delene 1-9, og 11.

Forsl.st. T ■ & C ■

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ for.

former, så lenge han greier å halda på makta si over økonomien og staten. Seinare kan han jamvel bruka denne makta til å ta attende det folket vann, om det er nødvendig. Dette gjeld allment under kapitalismen.

Slik den kapitalistiske krisa utviklar seg no, vert det i tillegg verre å pressa fram konsesjonar som kan gje røynlige *betringar*

på eitt eller anna område. Sjølv kampen for små reformer under kapitalismen får eit meir og meir defensivt preg: berga ei bedrift, ei sjukehus eller ein skule, hindra større nedgang i løner eller pensjonar osv.

Kampen for verkeleg store og varige *endringar* på ymse område der den daglege klassekampen går føre seg no, krev difor ein kamp for å kasta *heile det kapitalistiske systemet*. Dette skjønar berre eit mindretal i dag. Men røynslene frå desse ulike lokale og sektorvise kampene gjer det mogeleg å *utvikla* ei slik forståing hos stadig fleire i det arbeidande folket.

Her og berre her — ligg den langsiktige og revolusjonære innverknaden av desse kampene. Dei kan brukast til å auka talet på dei som forstår at heile det kapitalistiske systemet må kastast på skraphaugen. Slik kan dei spela ei rolle i den langvarige kampen for å samla og organisera krefter i arbeidarklassen og folket, framfor den avgjerande styrkeprøva med kapitalistklassen.

Men dette skjer ikkje av seg sjølv. I dei tilfella der ingen held fram eit slikt perspektiv i samband med desse kampene, så vil dei heller ikkje føra til noka styrking av kreftene som på lang sikt vil slåst for sosialismen.

Kamper for reformer som blir ført isolert og uten perspektiv, kan ikkje gje medvit om meir enn at det er nødvendig å reformere kapitalismen. Det som blir styrka av slike kamper, blir då berre ymse borgarlege retningar, som reformisme, sosialdemokrati og ulike former for reformisme.

Kommunistane må ta del i alle slike kampar og samarbeide utan sekterisme med alle krefter som vil slåst mot reaksjonen. Samtidig må kommunistane halde fast på dei langsiktige sosialistiske perspektiva. Dei må ikkje forfalle til opportunistisk økonomisme, men nytte høvet til å forklara og diskutera kapitalismen og sosialismen.

Dette er ein lekk i ein langdryg historisk prosess for å samla krefter. I brei målestokk for å auka forståinga i heile arbeidarklassen og det arbeidande folket, slik at dei skjønar kor viktig ei samfunnsomvelting er. I smal målestokk for å samla og organisera dei mest medvitne kreftene i klassen og folket og få dei med i kommunistpartiet og revolusjonære organisasjonar. Dette er den viktigaste strategiske oppgåva innanfor den daglege klassekampen no.

6.2.

Einstemmig vedtatt.

Oppgåvene i kampen om Noreg vert drege med i ein 3. verdskrig

Situasjonen i Noreg vert totalt endra dersom Noreg vert slagmark i ein tredje imperialistisk verdskrig. Dette vil krevja at arbeidarklassen og det arbeidande folket slår seg i lag med alle patriotiske klassar, parti og einskildpersonar for å forsvara sjølvstendet i Noreg.

Dersom Sovjet set i verk det lynåtaket mot Noreg slik planane er, så er det rett å stø den forsvarskrigen som det borgarlege norske forsvaret fører så lenge som råd. Karakteren dette forsvaret har, gjer at det mest sannsynleg vil bryta saman etter ei viss tid. Det er difor nødvendig å utvikla ein folkekrig heilt frå starten.

Dersom Noreg vert okkupert av Sovjet, vil hovudmotsseiinga gå mellom den sovjetiske okkupasjonsmakta og det norske fol-

ket (av norsk og andre nasjonalitetar). Då må arbeidarklassen og det arbeidande folket slå seg saman med alle som vil slåst mot okkupanten og skapa ein nasjonal einskpasfront og ein frigjeringshær. Vi må då føra ein langvarig nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig mot okkupantmakta. I ein slik strid kan somme delar av kapitalistklassen dragast med på folket si side, medan andre delar av kapitalistklassen vil freista å gjera kompromiss med okkupanten. Berre arbeidarklassen og det arbeidande folket kan leia motstandskampen konsekvent fram til siger.

Dersom det norske folket sigrar i ein slik motstandskrig, vert motseiinga mellom borgarskap og proletariat atter hovudmotseiinga i Noreg.

Politikken til partiet vårt er å kjempa for å utvikla ein mest mogeleg konsekvent og brei motstandsfront mot okkupanten. vi vil prøva å utvikla klassekampen etter sigeren, slik at dette kan bli startfasen for den sosialistiske revolusjonen i Noreg

Elles viser vi til det militærpolitiske programmet til AKP(m-l), som vart vedteke på landskonferansen våren 1979.

Forsl.st. T
7 stemmer for
7 stemmer mot

Del III — Den internasjonale kommunistiske rørsle og AKP(m-l)

KAPITTEL 7

Den internasjonale kommunistiske rørsle

Vedtatt. SL avh.

7.1.

Einstemmig vedtatt

Kommunistparti trengst i alle land

Dei verkelege kommunistiske partia strir alltid og i kvar einaste kamp for dei *sams interessene* og dei *langsiktige interessene* som arbeidarklassen har. Dei vert skapt av dei mest revolusjonære og kampviljuge delene av arbeiderklassen. Det langsiktige målet til kommunistane er å skipa eit klasselaust kommunistisk samfunn på heile jorda. Arbeidarklassen og folket har bruk for kommunistpartier i alle land på jorda.

Kapitalistklassen har hand om eigedommen og staten, han har organisasjon, politisk leiing og rike historiske røymsler. Arbeidarklassen kan ikkje vinna over dette utan sjølv å skapa organisasjon, politisk leiing og ei vitskapleg forståing av samfunnet og revolusjonen. Kommunistpartiet vert skapt for å løysa desse oppgåvene.

Kommunistpartiet trengst under *kapitalismen*, fordi det berre er slike parti som kan leia klassekampen under dei mest skiftande tilhøva. Det er berre det som kan leia den økonomiske, politiske og teoretiske kampen som trengst for å førebu folket på revolusjon.

Det trengst i ein *revolusjonær situasjon*, fordi berre slike parti kan leia den væpna revolusjonen som det arbeidande folket må gjennomføra for å ta statsmakta frå kapitalistane.

Kommunistpartiet trengst når revolusjonen har *vunne den første sigeren over borgarskapet og oppretta proletariatets diktatur*. Det sosialistiske samfunnet utviklar seg ikkje vidare av seg sjølv. Det må først ein målmedviten klassekamp etter ein plan for å utvikla samfunnet vidare i kommunistisk lei. Dette er berre mogeleg med eit kommunistisk parti i leiinga.

7.2.

Vedtatt

K E S avh.
(E ikkje til stades)

Erfaringene fra den kommunistiske verdsrørsla

7.2.1.

Einstemmig vedtatt.

Den kommunistiske verdsrørsla har oppnådd store resultat

Det felles politiske grunnlaget for den kommunistiske verdsrørsla er marxismen-leninismen-maoismen (eller Mao Zedongs tenkning). Denne teorien er i første rekke utforma av *Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao Zedong*.

Dei store resultatene den internasjonale kommunistiske rørsla har oppnådd, stadfester den rette hovedlina i denne teorien. Historia stadfester den marxistiske analysen av korleis kapitalismen og imperialismen har utvikla seg. Berre kommunistparti har leia revolusjonar som har styrta kapitalismen. Sosialismen har betydd enorme framsteg for meir enn ein milliard menneske. Dette gjeld òg i land der sosialismen har gått under etter ei tid. Kampen til kommunistane har hatt svært mykje å seia for arbeidarklassen og folkene i heile verda og i mange land der sosialismen enno ikkje har sigra.

Samtidig har det vore nederlag og tilbakeslag. Mange av desse tilbakeslagene har ikkje vore til å unngå. Den økonomiske og politiske utviklinga var enno ikkje mogen for revolusjonens siger. Men feil i kommunistane sin eigen teori og praksis har og vore orsak til tilbakeslag. Det er viktig å studera dei historiske røynselene og dra lædom av slike feil.

Det er særleg viktig å studera dette no, fordi det første sosialistiske landet i verda har blitt ei imperialistisk makt. Supermakta Sovjet driv undertrykking under dekke av snakk om marxisme og sosialisme. Dei fleste av dei gamle kommunistpartia er i røynda blitt borgarlege parti. Somme av dei er no femtekolonnar for den sovjetiske sosialimperialismen.

Dei verkelege kommunistane vil ikkje gå samme vei. Derfor må dei òg undersøkje kva for kimer det var i den gamle kommunistrørsla som kunne gje opphavet til denne utviklinga.

AKP(m-l) studerer historia til den kommunistiske verdsrørsla, både for å lære av og halde fast på rett teori, praksis og gode tradisjonar, og for å kritisere og forkaste det som har vist seg feil. AKP(m-l) er ikkje ferdig med ein slik analyse. Programmet nevner einskilde punkt partiet meiner er viktige.

7.2.2.

Noen spørsmål som gjelder verdsrørslas historie

7.2.2.1.

Enstemmig vedtatt

Forsvar røynselene frå kampene mot opportunisten

Fra Marx' tid til i dag har den kommunistiske verdsrørsla ført mange viktige teoretiske og politiske kamper mot ulike former for opportuniste. Av dei viktigste er:

- Marx' og Engels' kampar mot anarkismen og ulike slag reformisme
- Lenin og Bolsjevik-partiets kamp mot revisjonistane/sosialdemokratane i «den andre internasjonale».
- Stalins og det sovjetiske partiets kamp mot ulike revisjonistgrupper til høyre og «venstre», særleg trotskistene.
- Maos og det kinesiske kommunistpartiets kamp mot Sovjet-revisjonismen og partiene som fulgte Krustsjov og Bresjnev.

Det er svært viktig for kommunistane i heile verda å forsvare dei riktige politiske og teoretiske resultatene av desse kampene.

«Stalin og det sovjetiske partiets kamp mot ulike revisjonistgrupper, spesielt trotskistene og høyre-revisjonistene (bl.a. Bukharin).

Forsl.st. C
C, E, E, K, S for.

7.2.2.2.

Vedtatt

C ■ T ■ E ■ E ■ K ■ mot

Spørsmålet om KOMINTERN

Lenin gjorde rett da han ville at kommunistane i alle land skulle stø kvarandre og samarbeide mot kapitalismen og opportunisten. Å skipa internasjonale organ for å samordne denne kampen var nødvendig. KOMINTERN fikk ei positiv rolle i at det markerte brudd med dei sosialdemokratiske partia og ga støtet til danninga av kommunistparti.

Men det var feil å skipa KOMINTERN som ein internasjonal demokratisk-sentralistisk organisasjon,

E ■ C ■ mot
E ■ avh.

med internasjonal disiplin underordna eit sentrum i Moskva.

K ■ avh.

Den feilaktige praksisen med å overordne Sovjets interesser over andre parti har røtter tilbake til denne tida. Det skada kampen arbeidarklassen og kommunistpartia førte i dei enkelte landa. Ei slik sentralistisk organisasjon står i strid med oppgåvene til den sosialistiske verdsrevolusjonen no og i overskuelig framtid, som krever at kvart folk frir seg sjølve ut frå dei ulike vilkåra i kvart einskilt land.

Ein ny internasjonal organisasjon med samme sentraliserte makt må difor ikkje bli skipa.

E ■, E ■, K ■ mot

7.2.2.3

P ■, K ■, T ■, J ■, B ■, A ■, S ■ for

Spørsmålet om Stalin

Det er stor uenighet blant kommunister om vurderinga av Stalin.

Enstemmig vedtatt

Han forsvarte og utvikla riktige teorier laga av Marx og Lenin. Han spela ei positiv rolle i oppbygginga av sosialismen og kampen mot fascismen og imperialismen. På desse områda er det rett å forsvare arven etter Stalin.

Det sovjetiske partiet undertrykte reaksjonære, men òg arbeidrarar og kommunistar som ynskte debatt og kritikk. Dette skada det proletariske demokratiet under sosialismen. Sovjet gjorde overgrep mot andre stater og svake nasjoner, og krevde å få kommandere over andre parti. Det utvikla seg ein dogmatisk tendens i teorien, som hindra sjølstendig utvikling av marxistisk politikk i andre land. krenking av det proletariske demokratiet, storrussisk sjåvinisme og dogmatisme i teorien er dårlege saker i arven etter Stalin.

Under Stalin blei kvinnene sine interesser underordna «det sosialistiske fellesskapet», og mange av dei seirane kvinnene hadde vunne gjennom revolusjonen blei tatt frå dei igjen.

Forsl.st. S ■, E ■
P ■, C ■, P ■, K ■, T ■, B ■ mot.
J ■ avh.

Hovedsaka er at kommunistene er enige om kva for slags sosialistisk samfunn dei slåss for. Analysen av Sovjet under Stalin er ikke ferdig, og debatten må fortsette i mange år.

Enstemmig vedtatt

Spørsmålet om Komintern

Lenin gjorde rett då han gjekk inn for at kommunistane i alle land skulle stø kvarandre og samarbeida i kampen mot kapitalismen og opportunisten. I prinsippet var det difor rett å skipa Komintern for å samordna den internasjonale kampen. Komintern fekk mykje å seia for danninga av kmmunistiske parti over heile verda, og markerte eit nødvendig brudd med dei sosialdemokratiske partia.

Revolusjonen i Russland blei ikke fulgt opp av andre sosialistiske revolusjonar. dette gjorde oppbygginga av sosialismen i Sovjet vanskeleg, det var difor rett av den internasjonale kommunistiske rørsle å forsvare den første sosialistiske staten i verda. På den andre sida fekk teorien om eit internasjonalt sentrum for den kommunistiske verdsrørsle skadelege fylgjer for den kamen arbeidarklassen og dei nasjonale kommunistpartia førte i dei einskilde landa. Den feilaktige praksisen med å overordne Sovjetunionens og SUKPs interesser kan først attende til denne teorien.

Forsl.st. E ■
C ■, T ■, E ■, E ■, K ■, S ■ for

7.2.2.3.

Spørsmålet om Stalin

Stalin forsvare og utvikla dei sentrale teoriane til Marx, Engels og Lenin. han spela ei positiv rolle i oppbygginga av sosialismen og i kampen mot fascismen og imperialismen. På desse område er det rett å forsvare arven etter Stalin.

Han sto i spissen for kmomunistpartiet i ein periode der det gamle bondesamfunnet på kort tid blei omdanna til ein moderne sosialistisk industristat. Denne satsinga gjorde det mogeleg for Sovjet 10-15 år seinare å nedkjempe fascismen under den andre verdskrigen.

På den andre sida kom det sovjetiske partiet til å utvikla praksis og teoriar som gjorde skade på den kommunistiske verdsrørsle. Det var tendensar til storrussisk sjåvinisme, det proletariske demokratiet vart krenka og partiet styrte langt på veg på vegne av arbeidarklassen.

Forsl.st. E ■
C ■, T ■, E ■, E ■, K ■, S ■, P ■ for.

7.2.2.3 Stalin

I størstedelen av den interasjonale kommunistiske rørsle har Stalin blitt rekna som ein kommunistisk klassikar. Dette har ført med seg at kommunisme har blitt identifisert med samfunnssystemet i Sovjet under Stalin, eit system som arbeidarklassen med god grunn ikkje har ønska.

AKP(m-l) sitt syn er at Stalin utvikla den marxist-leninistiske teori på fleire viktige område, som vi fortsatt kan lære mye av. Dette gjelder mellom anna det nasjonale spørsmålet/språkspørsmålet og fagforeningsarbeid/forholdet til sosialdemokratiet.

Stalin sto i leiinga for Sovjet i ei svært vanskelig tid, og linja hans for økonomisk oppbygging og militær mobilisering spela ei avgjerande rolle for å slå tilbake Nazi-Tyskland.

Samtidig blei det i Sovjet under Lenin sine siste år og særlig under Stalin utvikla ein teori og praksis som grunnleggande bryt med marxismen. Proletariatets diktatur blei forvandla til partiet sitt diktatur, og vidare til partileiinga og stasbyråkratiet sitt diktatur. Resultatet blei eit nytt borgarskap ved makta.

Lenin og Stalin sine teorier om nasjonal sjølvråderett blei forsøkt praktisert i dei første åra etter revolusjonen, men blei seinare grovt tråkka på. I Stalin sin praksis i 30-åra finn vi ein stor del av grunnlaget for at den stor-russiske sjåvinismen herskar i Sovjet i dag, liksom i Tsar-tida.

Forsl.st. S. [redacted]

St for

7.2.2.4

Vedtatt. S [redacted] avh.

Spørsmålet om kontrarevolusjonen i Sovjet

Sovjet var den fyrste sosialistiske stat i verda, og Oktoberrevolusjonen eit førebilete og inspirasjon for arbeidarklassen og alle undertrykte over heile verda. Sjølv om ikkje utgangspunktet var det beste, førte dei fyrste ti-åra til store resultat på mange områder, med enorme framganger for det arbeidande folket.

Likevel leid revolusjonen nederlag. Sosialismen blei til slutt styrta, og eit nytt borgarskap tok makta. Dette heng fyrst og framst saman med at kommunistpartiet ikke forsto at eit nytt borgarskap kunne veksa fram under sosialismen.

Arbeidarklassen, som hadde gjort ein heroisk innsats i omforminga av samfunnet, blei i for liten grad mobilisert som herskerklasse. Dette gjorde det vanskelig å ta eit politisk oppgjør med sosialismens fiender.

Stalin undervurderte denne faren. Sjølv om han forsøkte å kjempe mot borgarlege tendensar i sine siste år, har han derfor også sin del av ansvaret for at det nye borgarskapet fikk vokse fram i byråkratiet og partiet.

Det nye borgarskapet stadfesta makta si formelt på den 20. partikongressen i 1956. Men utfallet av klassekampen var gitt flere år tidligere.

7.2.2.5

Einstemmig vedtatt

Maos kritikk av kontrarevolusjonen i Sovjet

AKP(m-l) forsvarer hovedpunktene i Maos kritikk av Sovjet-revisjonismen:

- Klassekampen mellom borgerskap og proletariat fortsetter under sosialismen.
- Sovjet og de revisjonistiske landa er blitt kapitalistiske
- Sovjet er en sosial-imperialistisk supermakt, en stat av hitler-fascistisk type, og den mest aggressive og arlige av supermaktene i dagens verden.

7.2.2.6

Vedtatt

E [redacted], E [redacted], K [redacted], S [redacted] mot
B [redacted], C [redacted] avh.

Spørsmålet om kulturrevolusjonen i Kina

Mao starta kulturrevolusjonen fordi han hevda Kina ellers ville utvikle seg som Sovjet.

På den ene sida har det hele tida vært skarpe politiske motsetninger og byråkratiske og borgerlige tendensar i Kina. På den andre sida blei kulturrevolusjonen brukt av en borgerlig

7.2.2.6

Spørsmålet om kulturrevolusjonen i Kina

Med den store polemikken og kulturrevolusjonen starta Mao utviklinga av ein teori som skulle gjera det mogleg å analysere korleis kapitalismen kunne gjenreisast i eit sosialistisk land. Ved å angripa dei av kommunistpartiets toppleiarar som gjekk den kapitalistiske vegen prøvde kulturrevolusjonen å hindra at det nye borgarskapet gjorde kontrarevolusjon i Kina, slik det hadde gjort det ti år tidlegare i Sovjet. Sjølv om teoriane var uferdige, og ikkje gjev det endelige svaret på korleis kontrarevolusjonen skal bekjempas, representerar kulturrevolusjonen ei viktig utvikling av marxismen-leninismen i vår tid. At den

klikk, «firerbanden». Denne anti-kommunistiske gruppa var ansvarlig for overgrep og prøvde å gripe makta i Kina.

AKP(m-l) har til nå ikke gjort noen felles oppsummering av erfaringa fra kulturrevolusjonen og de svære politiske endringene i Kina etter at Mao døde.

Forsl.st. T. [redacted]
T. [redacted], P. [redacted], K. [redacted], T. [redacted], J. [redacted], S. [redacted], A. [redacted], P. [redacted] for

anti-kommunistiske «firerbanden» prøvde å bruka kulturrevolusjonen til å ta makta i Kina, endrar ikkje på den konklusjonen.

Forsl.st. E. [redacted]
C. [redacted], E. [redacted], K. [redacted], S. [redacted] for

Forslag til endring i 7.2.2.6:

Fra «På den ene sida ...» og ut:

«Spørsmålet om hvordan en skal hindre et nytt borgerskap i å oppstå og tilrive seg makta er et uhyre viktig spørsmål. I Kina var det utvilsomt sterke borgerlige og byråkratiske krefter. Men teoriene for kulturrevolusjonen evna ikke å løse disse problemene fordi de var sterkt prega av subjektivism og idealisme. Disse feila i teorien gjorde det også mulig for en borgerlig klikk som «firerbanden» å utnytte kulturrevolusjonen til sine formål.

AKP(m-l) har til nå ikke gjort noen felles oppsummering av kulturrevolusjonen.»

Forsl.st. P. [redacted]
P. [redacted] for.

Endringsforslag til 2. avsnitt, 2. periode:

På den andre sida har deler av kulturrevolusjonens teoretiske grunnlag preg av idealistiske feil, og kulturrevolusjonen blei brukt av en borgerlig klikk, «firerbanden».

Forsl.st. P. [redacted]
P. [redacted] for.

1. setning endres til:

Mao starta kulturrevolusjonen fordi Kina ellers kunne utvikle seg som Sovjet.

Forsl.st. J. [redacted]
J. [redacted], E. [redacted], E. [redacted], A. [redacted] for
E. [redacted], K. [redacted] avh.

Før siste setning i nest siste avsnitt:

Firerbanden utnytta svakheter i Maos linje for kulturrevolusjonen.

Forsl.st. J. [redacted]
J. [redacted], B. [redacted], A. [redacted], P. [redacted] for

7.3.

Einstemmig vedtatt

Kampen mellom kommunistne og opportunisten/revisjonismen

7.3.1.

Kampen mot opportunisten/revisjonismen er ein form for klassekamp

Så lenge den kommunistiske rørsla har vært til, har den utvikla seg i strid med opportunistiske og revisjonistiske retninger. Kommunistpartia kan berre vinne leiarskap i arbeiderklassen og folket ved å føre politisk kamp mot ulike former for reaksjonær politikk og borgarleg sosialisme. dersom kommunistpartiet slutter å strid mot opportunisten, vil det sjøl miste karakter av å vera eit revolusjonært arbeidarparti og degenerere til å bli eit borgarleg parti.

Kampen mot opportunisten og revisjonismen er eit uttrykk for klassekampen som finst i arbeidarklassen og folket sjøl og i kommunistpartiet sjøl. Opportunisme og revisjonisme uttrykker djupest sett klasseinteressene til ulike klasser og lag som har andre interesser enn arbeidarklassen. Ved å framstille politikken sin som «sosialisme», «marxisme», «kommunisme», vil opportunistene vinne støtte i arbeidarklassen og folket og hind-

re framveksten av ein virkelig revolusjonær arbeiderrørsle.

7.3.2.

Den historiske utviklinga av opportunismen/revisjonismen

Dei opportunistiske og revisjonistiske retningene har gått gjennom ei politisk og sosial utvikling i dei siste 150 åra.

På Marx' og Engels' tid var dei viktigaste formene for opportunisme småborgarlege og borgarlege retningar innafor arbeidarrørsle som gjekk opent mot marxismen.

Etter imperialismens gjennombrudd, og særleg etter Oktoberrevolusjonen, blei dei viktigaste motstandarane til kommunistene borgarlege sosialdemokratiske leiarar. Med røter i arbeidararistokratiet og nært knytta til imperialismen leia dei ein borgarleg arbeidarparti, som blei *sosiale hovedstøtter* for kapitalismen i mange høgt utvikla kapitalistiske land.

Etter at den borgarlege kontrarevolusjonen sigra i Sovjet, er den sterkeste forma for opportunisme i verds målestokk blitt den Sovjet-leda moderne revisjonismen. Den uttrykker klasseinteressene til dei kapitalistiske herskarane i ein imperialistisk supermakt. Denne forma for opportunisme kaller seg for marxist-leninistisk og kommunistisk. Den bruker Sovjets svære makt og historiske innflytelse til å øydelegge kommunistparti innafra og infiltrere og ta over frigjøringsrørsler. Den er blitt ei hovedstøtte for reaksjonen i verda. Sovjet-revisjonismen har sett ordet *kommunist* i vanry i mange land i verda, der det blir brukt av lakeier for sosialimperialismen, tilhengjarar av fascistisk diktatur og korrupte banditter som jager etter rikdom for seg sjølv.

Den moderne sovjetiske revisjonismen er den farligste, sterkeste og mest reaksjonære formen for revisjonisme som noen gang har eksistert. Den har ingenting til felles med virkelig kommunisme. For virkelige kommunister overalt i verden er den en felles hovedfiende.

7.3.3.

Hovedspørsmål i den politiske kampen mot revisjonismen i dag

I dag kan de teoretiske og politiske skillelinjene mellom virkelige kommunister og ulike slags opportunistar og revisjonister sammenfattes slik:

- Holdninga til revolusjonen. De virkelige kommunistene mener at sosialismen kan bare opprettes ved at arbeiderklassen og folket sjøl gjør revolusjon med våpenmakt, knuser den gamle herskerklassens herredømme og oppretter sitt herredømme. De moderne revisjonistene og andre opportunistar hevder at kapitalistene kan styrtes ved at sosialistene får flertall i valg arrangert av kapitalistene sjøl («den fredelige og kapitalistiske veien») eller de hevder at sovjetisk invasjon, militærkupp eller små terroristgruppers aksjoner kan opprette sosialismen.
- Holdninga til de grunnleggende teoriene i marxismen-leninismen-maoismen. De virkelige kommunistene forsvarer og bygger på disse teoriene. De moderne revisjonistene og andre opportunistar avviser og bekjemper dem.
- Holdninga til arbeiderklassen. De virkelige kommunistene holder fast på at arbeiderklassen i spissen for det arbeidende folket er den ledende krafta både i kampene under kapitalismen og i kampen for sosialismen og kommunismen. De moderne revisjonistene står for arbeiderforakt og classesamarbeid under kapitalismen, og undertrykker arbeiderklassen i de landa der de har makta. Noen av dem utvikler åpent teorier som sier «farvel til proletariatet».

Einstemmig vedtatt

- Spørsmålet om klassekampen under sosialismen. De virkelige kommunistene slår fast at klassekampen fortsetter under sosialismen og at kapitalismen er gjenopprettet i Sovjet og de revisjonistiske landa. De moderne revisjonistene

kamuflerer kapitalismen i disse landa som «sosialisme».

- Holdninga til supermakta Sovjet. De virkelige kmomunistene slår fast at Sovjet er den farligste supermakta og ei supermakt i oppgang. De pro-sovjetiske moderne revisjonistene har som hovedoppgave å hjelpe sosialimperialismens framstøt overalt i verden.

7.4.

Einstemmig vedtatt

Oppgavene for den kommunistiske verdsrørsla i dag

AKP(m-l) har dette synet på oppgavene til den kommunistiske verdsrørsla i dag: Berre den revolusjonære kommunismen kan leia verdsproletariatet til frigjering. I alle land treng arbeiderklassen og folket kommunistparti som bygger på hovudlinja til Marx, Lenin og Mao.

Ingen slags moderne revisjonistiske eller sosialdemokratiske parti kan spele denne rolla. Når det gjelder spørsmålet om dei grunnleggjande skiljelinene mellom marxisme og moderne revisjonisme/sosialdemokrati, kan den internasjonale kommunistiske rørsla ikkje gjera noko kompromiss.

I dag finst det ikkje lengre noko sentrum for den kommunistiske verdsrørsla. Ikkje noko parti eller land er modell og har rett til å bestemme over andre. Alle har like rettar og må utvikle sin eigen politikk ut fra analysar av sitt eige land.

På dette grunnlaget er det nødvendig å utvikle solidaritet og samarbeid tufta på proletrisk internasjonalisme. Partia må stø revolusjonar i heile verda. Dei må stø kvarandre og lære av kvarandre.

Den internasjonale kommunistiske rørsla er inne i ei fase med reorganisering og samling av krefter. Dei parti vil styrke seg som evner å utvikle ein rett politikk for sitt eige land. Det krev lojalitet til den revolusjonære kommunismen, avvisning av den moderne revisjonismen og dogmatismen og politisk sjølvstende.

Særskilt dei partia som vinn styrke i arbeidarklassen og masserørsla i sitt eige land må styrke banda seg imellom. Gradvis må dei utvikle ei sterk internasjonal kommunistisk rørsle bygd på like retter for alle, felles kamp mot imperialismen og felles grunnlag i dei revolusjonære teoriane til Marx, Lenin og Mao.

8. KAPITTEL

Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistene) i Noreg

Vedtatt

K ■ E ■ avh.

(P ■ ikkje til stades)

8.1.

Vedtatt. K ■ E ■ avh.

AKP(m-l) sine mål og politiske grunnlag

AKP(m-l) er skipa for å leia arbeidarklassen og det arbeidende folket sin kamp under kapitalismen, førebu arbeidarklassen og folket på revolusjon, leia kampen for revolusjonen og føra klassekampen vidare under proletarietets diktatur, med det målet å skapa kommunismen i heile verda.

Forsl.st. E ■

Einstemmig vedtatt

AKP(m-l) byggjer på den internasjonale kommunistiske rørsla og røynslene hennar. Dette er støypt inn i marxismen-leninismen-maoismen (eller Mao Zedongs tenking) og byggjer samstundes på våre eigne undersøkingar og analysar av det norske samfunnet. Dei politiske konklusjonane vi dreg av det er lagde fram i dette programmet.

8.2.

Eit internasjonalistisk og patriotisk parti

8.2.1.

Vedtatt. S ■ mot

AKP(m-l) er eit internasjonalistisk parti fordi:

AKP(m-l) byggjer på den proletariske internasjonalsismen. Om arbeidsfolk i heile verda skal frigjera seg, må dei stø kvarandre.

Vedtatt

K ■ B ■ avh.

— det kjempar for frigjeringa til folk over heile verda og stø alle som kjempar mot imperialismen.

— det står saman med kommunistparti i mange land i den internasjonale kommunistiske rørsla.

— AKP(m-l) går mot einkvar freistnad på å setje arbeidsfolk i ulike land opp mot kvarandre, men arbeider for å utvikla kampfellesskapet.

Forsl.st. K ■

Einstemmig vedtatt

— AKP(m-l) går mot norsk nasjonalt storlæte og rasisme. Vi er for nasjonal sjølvråderett for den samiske nasjonen og røyneleg likestilling og venskap mellom alle nasjonalitetar i Noreg.

Forsl.st. A ■

Eins. vedtatt

8.2.2.

Vedtatt. K ■ E ■ avh.

AKP(m-l) er eit patriotisk og norsk parti fordi:

— det slåst for norsk sjølvstende mot imperialismen, no og i

Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistene) er skipa for å kjempa for frigjering for arbeidarklassen og det arbeidende folket i Noreg, for sosialismen og for kommunismen i heile verda.

0 stemmer for

AKP(m-l) er ein del av og byggjer på røynslene til den internasjonale kommunistiske rørsia. AKP(m-l) er beraren av den revolusjonære teorien til arbeidarklassen. Marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenkjing byggjer på røynslene frå kampar arbeidarklassen har ført over heile jorda. AKP(m-l) knytter denne teorien til eigne analysar for å rettleie kampen for sosialisme i Noreg.

Forsl.st. E ■

T ■ E ■ E ■ K ■ for

J ■ S ■ avh.

AKP(m-l) står saman med frigjeringsrørslar og andre krefter som strir mot imperialismen/sosialimperialismen. Vi driv eit aktivt støttearbeid for desse.

I den kommunistiske verdsrørsla står AKP(m-l) saman med kommunistiske parti i mange land.

Forsl.st. E ■

T ■ E ■ E ■ K ■ S ■ A ■ for

J ■ avh.

— det går mot norsk nasjonalt storlæte og rasisme, for nasjonal sjølvråderett for den samiske nasjonen og røyneleg likestilling og venskap mellom alle innbyggjarar i Noreg same kva nasjonalitet dei har.

Ingen stemmer for

- framtida, og partiet vil forsvare Noreg mot militære åtak.
- det er eit sjølvstendig parti som bestemmer lina si uavhengig av andre. Partiet godkjenner ikkje noko internasjonalt sentrum og let ikkje andre blanda seg borti dei indre sakene i partiet.

- det byggjer på dei store tradisjonane frå den norske revolusjonære arbeidarrørsla, frå Thrane-rørsla og det beste ifra DNA i den perioden partiet kalte seg revolusjonært og fra NKPs revolusjonære periode.

Forsl.st. ■■■

- det respekterer og forsvare kulturen og tradisjonane til folket i Noreg av ulike nasjonalitetar.

«Internasjonalt kommunistisk sentrum.»

Forsl.st. A ■
A ■ for

Stryk setninga:

Partiet godkjenner ikkje noko internasjonalt sentrum.

Forsl.st. E ■, K ■
E ■, K ■ for.
E ■ avh.

- det byggjer på dei store tradisjonane frå den norske revolusjonære arbeidarrørsla, frå Thrane-rørsla og den tida då DNA og NKP var revolusjonære parti.

T ■ S ■ for
A ■, P ■, K ■, S ■ avh.

Stryk:

«og tradisjonane»

J ■ E ■ S ■ K ■, S ■ for
E ■ avh.

8.2.2.

AKP(m-l) er eit patriotisk og norsk parti fordi:

AKP(m-l) må aldri underordne seg noko utanlandsk makt, men vera ein reiskap for arbeidsfolk i Noreg.

AKP(m-l) slåst for norsk sjølvstende mot imperialismen. Partiet vil forsvare landet mot eit kvart militært åtak.

AKP(m-l) byggjer på tradisjonane frå den norske revolusjonære arbeidarrørsla, frå Thrane-rørsla og den tida då DNA og NKP var revolusjonære parti.

AKP(m-l) respekterer og forsvare den folkelege kulturen til alle nasjonalitetar i Noreg.

Forsl.st. E ■
E ■, E ■, K ■, S ■ for

8.2.3

Kommunistpartiet trengst så lenge det finns klassekamp

Leiinga som kommunistpartiet og den kommunistiske teorien gir, trengst i klassekampen under kapitalismen, i den sosialistiske revolusjonen og under kampen for å utvikle det sosialistiske samfunnet fram til kommunismen.

Forsl.st. E ■
E ■, K ■, C ■ for

I den sosialistiske revolusjonen og under kampen for å utvikle det sosialistiske samfunnet fram til kommunismen.

For det første trengst kommunistpartiet under kapitalismen, fordi berre eit parti som byggjer på marxismen-leninismen kan vere ein verkeleg fortrøpp i det økonomiske, politiske og teoretiske kampen som er naudsynt for å førebu arbeidarklassen og folket på revolusjonen. Berre eit slikt parti kan vere ei verkeleg leiing for allsidig klassekamp under dei mest skiftande tilhøve.

For det andre trengst kommunistpartiet under ein revolusjonær situasjon for å leie den væpna revolusjonen som det arbeidande folket må gjennomføre for å ta statsmakta frå kapitalistane.

For det tredje trengst kommunistpartiet når den sosialistiske revolusjonen har vunne den første sigeren over borgarskapet og har oppretta proletariatets diktatur. Striden for å føre

klassekampen vidare til kommunismen kan berre sigre om han er leidd av eit parti som har ein teori og ei forståing for vegen vidare, eit parti som bygger på marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking.

AKP (m-l) er det einaste partiet i Noreg som har eit slikt strategisk mål og det einaste partiet som bygger på ein teori som gjer det mogleg å nå dette målet. Det er derfor viktig for proletariatet at partiet vert styrka og best mogleg skikka til å løyse desse oppgåvene.

8.3.

Arbeidsmåten åt AKP(m-l)

8.3.1.

AKP(m-l) er eit parti av ein ny type

Alle andre parti i Noreg er organiserte for å vinna parlamentarisk makt under kapitalismen. AKP(m-l) er skapt for å mobilisera folket til å *styrta* kapitalismen.

8.3.2.

Einstemmig vedtatt.

(P ☐ ikkje til stades)

AKP(m-l) er eit arbeidarparti

Den viktigaste og mest revolusjonære klassen må også vera kjerna og ryggraden i AKP(m-l) sjølv. Partiet er ope for alle revolusjonære. Men det legg stor vekt på at arbeidarar skal spela ei hovudrolle i organisasjonen.

Partiet legg og vekt på å få med småbønder, fiskarar og arbeidande intellektuelle.

Forsl.st. S ☐

Vedtatt

P ☐ K ☐ avh.

Partiet legg dessuten stor vekt på at kvinnene skal utgjera minst halvparten av medlemma og vera minst like godt representert som menn i alle typer leiing.

Forsl.st. T ☐

Einstemmig vedtatt

Dette må sikrast ved kvotering.

Forsl.st. T ☐

A ☐ K ☐ P ☐ J ☐ B ☐ mot
S ☐ avh.

Partiet legg også mykje vinn på å få medlemmer frå dei nasjonale minoritetane.

AKP(m-l) står for interessene til arbeidarklassen på kort og lang sikt. AKP(m-l) er arbeidarklassen sitt parti, og skils eg grunnleggjande frå alle andre parti. Desse er skipa for å vera med i det borgarleg-parlamentariske spelet om taburettar, medan AKP(m-l) er skipa for å styrta kapitalismen. Dette skiljet syner seg i grunnleggjande ulike politisk linje, organisasjon og arbeidsmåte.

Forsl.st. E ☐

E ☐ B ☐ K ☐ for

T ☐ S ☐ avh.

(P ☐ ikkje til stades)

Det er også særskilt ute etter vanlege arbeidande intellektuelle og arbeidsfolk på landsbygda.

0 stemmer for

K ☐ P ☐ avh.

Partiet legg vekt på at kvinner skal utgjera ein stor del av medlemma og at mange kvinner skal ha leiande og ansvarsfulle til-litsverv.

0 stemmer for.

8.3.3.

Einstemmig vedtatt
(Fikkje til stades)

AKP(m-l) kjenner ansvar for heile klassekampen

Partiet slåst ikkje for karrieren til medlemmene sine eller for snevre særinteresser. I alle kampar prøver det å arbeida fram slikt som utviklar solidaritet og tek elles vare på interessene åt heile arbeidarklassen. Den særskilte oppgåva til partiet er å representera dei langsiktige interessene til arbeidarklassen. Dette er det viktigaste som skil AKP(m-l) frå ymse slags masseorganisasjonar og aksjonsgrupper med nokre få, avgrensa mål. Dette er også grunnen til at AKP(m-l) aldri kan bli erstatta av slike organisasjonar, same kor mange og sterke dei blir.

8.3.4.

Vedtatt
S mot
J avh.

AKP(m-l) leier ved å gå i brodden

Sjølve partiet er berre ein liten del av det arbeidande folket. Det må kjempa for å få sin politikk til å bli arbeidarklassen sin politikk. Såleis kan AKP(m-l) i røynda bli den leiande politiske krafta i arbeidarklassen.

Medlemmane må vera leiande i å utvikla den kommunistiske linja og ta del i massane sine kampar.

Partiet må vera tidleg ute med rette liner, sjølv ta dei tyngste bøkene og gå dit kampen er hardast. Partiet kan berre vinna tilslutnad ved sjølv å vera eit føredøme.

8.3.5.

Vedtatt
K mot
(Pikkje til stades)

AKP(m-l) studerer den vitenskaplege sosialismen.

Partiet arbeider for å vidareutvikla og konkretisera den vitenskaplege sosialismen for norske tilhøve. Det arbeider systematisk for å spreia han til arbeidarklassen og det arbeidande folket.

8.3.6.

AKP(m-l) utviklar politikken ved hjelp av masselina.

For å utvikla rett politisk line og vinna støtte for ho blant arbeidsfolk, arbeidar AKP(m-l) etter masselina.

Masselinja byggjer på at «folket og berre folket er drivkrafta i historia. Difor må medlemmane ha nær kontakt med folk utanfor partiet, høyra på dei og respektera dei. Partiet må læra av folk utanfor partiet og få greie på røynslene deira, ønska og behova dei har. På grunnlag av dette summerer partiet opp desse kunnskapane til politiske parolar og går attende til folk flest med dei. Dette er prinsippet «frå folket, til folket». Det krev at partimedlemmene må ha personleg tillit, leva som andre arbeidsfolk og aldri skilja seg ut frå dei. AKP(m-l) går inn for ein enkel og folkeleg stil i partiet, og går mot å peika ut somme personar ukritisk som «store leiarar».

Forsl.st. E
Einstemmig vedtatt

AKP(m-l) kjemper mot den byråkratiske leiarstilen til sosialdemokratiet og revisjonistane.

Vedtatt.
7 stemmer for

Styrk:

— vera tidleg ute med rette liner.

Forsl.st. S
S for
J avh.

Forslag til tillegg i 8.3.5

Ei rett politisk linje for sosialismen i Noreg kan ikkje bli utvikla berre av acit fåtal leiarar. Det krev at partiet organiserer vitenskapleg arbeid, studieverksemd og diskusjon. AKP(m-l) må søke sanninga frå fakta.

Partiet må organisere medlemmene til å studere marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking, verdshistoria, Noregs-historia og det norske samfunnet i dag. Denne studieverksemda må knyttast saman med praksis i klassekampen, for å sjå kva for teoriar som syner seg å halde i praksis. Partiet må sjølv utvikle den marxist-leninistiske teorien på grunnlag av dei røynslene det gjer i klassekampen i Noreg.

AKP(m-l) må oppmode til kritisk tenking og debatt i og utanfor partiet. Spørsmålet må ikkje avgjerast før fakta er skaffa fram, analysert og diskuterte. Det er gale å uttale seg skråsikert om saker partiet ikkje har røynsler om. Partiet må vedgå når det har tatt feil, og skifte linje når undersøkingar gir grunnlag for det.

AKP(m-l) må konsentrere undersøkingane sine på område som har mykje å seie for linjene for klassekampen. Partiet må utvikle seg til ein intellektuell autoritet i kraft av kunnskapen som finst samla der. Men det er ikkje noka oppgåve for AKP(m-l) å gjere seg til øvste autoritet i alle spørsmål til dømes når det gjeld vitenskap og kunst.

AKP(m-l) må bli ein bra arbeidsplass for vitenskapleg og intellektuelt arbeid. Det krev at partiet lærer av og nyttar kunnskapane til arbeidsfolk og intellektuelle i og utanfor partiet. Partiet kan også lære av folk som ikkje er samde med oss.

Forsl.st. A
K E for
J E avh.

8.3.7.

AKP(m-l) jobbar etter ei demokratisk line i masseorganisasjonane

Partiet er for at folk organiserer seg. Medlemmene er med i fagrørsla og andre masseorganisasjonar. Den politiske lina til partiet der er å styrka kampviljen til masseorganisasjonane, den gjensidige solidariteten i det arbeidande folket og forsvara demokratiet der. AKP(m-l) vil forsvara at folk med ulikt politisk syn kan jobba saman for felles mål i masseorganisasjonar. AKP(m-l) vil ikkje gjera fagrørsla og masseorganisasjonar om til noko slags vedheng til seg, og går mot intrigar og kupp-makeri.

Vedtatt

C ■ K ■ E ■ mot
(P ■ ikkje til stades)

8.4.

Organisasjonen åt AKP(m-l)

8.4.1.

Vedtatt

E ■ E ■ K ■ mot
T ■ avh.
(P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) er organisert ut frå den demokratiske sentralismen

Den demokratiske sentralismen er den proletariske organisasjonsforma. Arbeidarane kan aldri sigra over borgarskapet om dei slåst som einskildindivid.

Forsl.st. K ■

Einstemmig vedtatt

Ein bruker demokratisk diskusjon for å vedta den politiske lina og velja leiinga. Når lina skal setjast ut i livet, underordnar medlemmene seg ein frivillig, medviten disiplin.

Forsl.st. P ■

K ■ T ■ E ■ A ■ S ■ mot

Utan demokrati kan ikkje alle krefter utnyttast for å skapa ein sterk sentralisme med ei rett politisk line. Utan sentralismen kan ikkje dei demokratiske avgjerder setjast ut i livet. Sentralismen er nødvendig for å konsentrera kreftene, sette i verk tiltak, ta raske initiativ, drive illegalt arbeid, og lede arbeidet på mange områder. Viktigaste diskusjonsforum er grunnorganisasjonen. Dette skal m.a. sikre at det vanlege grunnplansmedlem avgjer kva politikk som skal setjast ut i livet.

Dette står i motstrid til sosialdemokratiske/revisjonistiske parti der leiarane er «heltar» som ser vanlege folk som utvitande røystekveg. AKP(m-l) kjempar mot leiarstilen desse representarer.

Forsl.st. E ■

Falt

E ■ E ■ P ■ T ■ K ■ for
S ■ avh.

8.3.7.

AKP(m-l) jobbar etter ei demokratisk line i masseorganisasjonane

Partiet er for at folk organiserer seg. Medlemmene er med i fagrørsla og andre masseorganisasjonar. Den politiske lina til partiet der er å styrka kampviljen til masseorganisasjonane, den gjensidige solidariteten i det arbeidande folket og forsvara demokratiet der.

Innafor masseorganisasjonane er det kamp mellom to linjer. Særleg i fagrørsla ser vi det som viktig å kjempa mot arbeideraristokratiske leiarar som går i teneste for borgarskapet og nyttar det faglege apparatet til å underkua medlemmane.

AKP(m-l) vil forsvara at folk med ulikt politisk syn kan jobba saman for felles mål i masseorganisasjonar. AKP(m-l) vil ikkje gjera fagrørsla og masseorganisasjonar om til noko slags vedheng til seg, og går mot intrigar og kupp-makeri.

Forsl.st. E ■

C ■ K ■ E ■ for

8.4.1.

AKP(m-l) er organisert ut frå den demokratiske sentralismen

Den demokratiske sentralismen er den proletariske organisasjonsforma. Arbeidarane kan aldri sigra over borgarskapet om dei slåst som einskildindivid. Den demokratiske sentralismen skapar størst muleg einskap i arbeidarklassen og konsentrerer kreftene mest muleg.

Den demokratiske sentralismen frigjer skaparkrafta i arbeidarklassen ved å nytta den demokratiske metoden. Han gjer slaget mot klassefienden hardast muleg ved å sentralisere kreftene under ein hard, medviten og frivillig disiplin.

Utan demokrati kan ikkje alle krefter utnyttast for å skapa ein sterk sentralisme med ei rett politisk line. Utan sentralismen kan ikkje dei demokratiske avgjerder setjast ut i livet. Sentralismen er nødvendig for å konsentrera kreftene, sette i verk tiltak, ta raske initiativ, drive illegalt arbeid, og lede arbeidet på mange områder.

Den demokratiske sentralismen føreset og utviklar ein kollektiv stil framfor ein individualistisk. Grunnorganisasjonane er dei viktigaste einingane for å drive ekstern kamp og diskusjon/utvikling av politikken til partiet.

Forsl.st. E ■

E ■ E ■ K ■ for
T ■ avh.

«underordna ... medviten og jernhard disiplin.»

Forsl.st. T ■

K ■ T ■ E ■ A ■ S ■ for

Tillegg:

Diskusjonen om viktige politiske spørsmål skal diskuterast in-

ternt først, slik at disse diskusjonane kan vera retningsgjevande for den eksterne debatten.

Forsl.st. T ■
1 stemme avh.

Tillegg til slutt i avsn:

Politiske linjer som bryter med gjeldende prinsippprogram og arbeidsprogram eller andre demokratiske vedtatte linjer i partiet skal forelegges partiorganisasjonen. Den offentlige debatten må være en støtte for slike diskusjoner, men ikke utløses før medlemmene blir forelagt den nye politiske linja. Dette sikrer reelt demokrati for grunnorganisasjonene.

Forsl.st. K ■, E ■
K ■, E ■ for
T ■, E ■ avh.

8.4.2.

Vedtatt (P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) stiller strenge krav til medlemmene

Det må vera «eit parti av leiarar», der alle arbeider etter beste evne.

I motsetning til i borgarlege «arbeiderparti» får ingen medlemmer i AKP(m-l) føremøner for seg sjølv av å vera med.

Forsl.st. T ■
Eins. vedtatt

Medlemmene må vera villige til å gje personlege offer, og arbeida for å gjera seg til dugande kommunistiske politikarar.

8.4.3.

Einstemmig vedtatt (P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) bruker kritikk og sjølvkritikk

Partiet gjer ope opp med feil utetter og innerter. Bruk av kritikk/sjølvkritikk gjer det mogleg å setja eit skarpt lys på feil og byråkratiske tendensar slik at partiet kan slåst mot dei. Ingen i partiet er heva over kritikk. Kommunistane må trå etter kritikk, for berre sanninga kan tena arbeidarklassen.

8.4.4.

Vedtatt

K ■, E ■ avh.
(P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) utviklar den demokratiske kampen mellom liner

I partiet er monolitisk einskap umogleg. Det oppstår nye problem. Det finst alltid både rett og gale i politikken. I eit klasse-samfunn kjem det støtt fram borgarlege idear innanfor det revolusjonære partiet. Det vil alltid vera ulike syn og usemje.

Einst. vedtatt

Faren for at partiet vert påverka av revisjonistiske og sosialdemokratiske liner er særleg stor.

E ■, E ■, K ■, C ■, T ■ for
P ■, K ■, T ■, J ■, S ■, A ■, B ■, S ■ avh.

Det vi må kjempa for, er at marxistiske idear og proletarisk politikk held makta i partiet. AKP(m-l) undertrykkjer ikkje usemje og prøver ikkje å halda partiet «reint for range idear». AKP(m-l) bruker usemje til å utvikla diskusjonen mellom ulike liner, og følger metoden med einskap — kritikk — einskap. Dette kan utvikla politikken. I slik kameratsleg diskusjon er folk like gode partimedlemmer anten dei har rett eller feil, og er i fleirtal eller mindretal. Det vert fastsett på vanleg vis i partiet når diskusjonane skal setjast i gang og kva form dei vert utvikla i. AKP(m-l) er ikkje nokon anarkistisk prateklubb

8.4.2.

AKP(m-l) stiller strenge krav til medlemmene

Det må vera «eit parti av leiarar», der alle arbeider etter beste evne. Medlemmene må vera villige til å gje personlege offer, og arbeida for å gjera seg til dugande kommunistiske leiarar

C ■, T ■, E ■, E ■, K ■ for
S ■ avh.

8.4.4.

AKP(m-l) utviklar den demokratiske kampen mellom liner

Så lenge det finns eit borgarskap og borgarlege idear står sterkt, vil det også finnast borgarlege idear innafor kommunistpartiet. Faren for at partiet vert påverka av revisjonistiske og sosialdemokratiske parti er særleg stor.

Det er ikkje muleg å reinske ut alle borgarlege idear og borgarleg tenkjing frå partiet. Det vi må kjempa for er å utvikla kampen mellom linjene slik at den proletariske linja stadig si-grar og held makta i partiet.

Borgarlege tendensar kjem ofte fram hjå ærlege kommunistar. Det må partiet kjempa mot ved demokratisk diskusjon og metoden med einskap—kritikk—einskap. Slik diskusjon utviklar politikken. Difor må ikkje usemje undertrykkjast i AKP(m-l).

I AKP(m-l) er ikkje diskusjon eit mål i seg sjølv, men eit middel for å utvikle rette linjer for handling. Difor er ikkje AKP(m-l) ein klubb for pratmakarar.

Forsl.st. E ■
E ■, E ■, K ■ for

for intellektuelle, diskusjonar vert utvikla på ein disiplinert og systematisk måte.
T ■ for.

Vedtatt

E ■, K ■ mot

T ■ avh.

I AKP(m-l) er ikkje diskusjon eit mål i seg sjølv, men eit middel for å utvikla rette linjer for handling.

Forsl.st. K ■

T ■ mot

8.4.5.

Einstemmig vedtatt

(P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) reinskar ut karrieremakarar og borgarar

Det vil dukka opp karrieremakarar og borgarlege politikarar i AKP(m-l). Dei vil freista å gjera partiet til eit borgarleg arbeidsparti, eit revisjonistisk parti. Dersom ein ikkje kan overtyda slik folk gjennom diskusjon, må dei ut. AKP(m-l) kan ikkje ha medlemmer som skader arbeidarklassen og stør borgarskapet og imperialismen. Når slike folk vert reinska ut, så veikjer ikkje det partiet, men styrkar det.

8.4.6.

Vedtatt

K ■, E ■ mot

(P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) sameinar ope og hemmeleg arbeid

Politikken til partiet er offentleg og kan studerast av alle. Det bruker alle lovlege metodar for å utvikla politisk kamp og arbeida i lag med folk flest. Det er ei plikt for partiet alltid å vera førebudd, så det ikkje vert knust av forfølgjing, men kan halda fram kampen trass i terror og krig. Difor er det ei plikt å halda viktige delar av organisasjonen hemmeleg.

8.4.7.

Einstemmig vedtatt

(P ■ ikkje til stades)

AKP(m-l) byggjer på økonomisk sjølvberging

Partiet vert finansiert ved årspengar og inntekter frå eige arbeid. AKP(m-l) tek ikkje imot stønad frå framande makter. AKP(m-l) må vera sparsame, gå mot sløsing og ikkje gje grobotn for byråkratiske yrkespolitikarar med høge løner.

8.4.6.

AKP(m-l) sameinar ope og hemmeleg arbeid

Under borgarskapet sitt diktatur og i ei førkrigstid, må kommunistane vera budde på hard undertrykking. Det er ei plikt for partiet alltid å vera førebudd, så det ikkje vert knust av forfølgjing, men kan halda fram kampen same korleis tilhøva er.

Difor er det eit prinsipp for kommunistiske parti under kapitalismen at dei viktigaste delene av partiorganisasjonen er løynd. Det vil seia at sjølv i tider då borgarskapet tillet partiet å arbeida legalt, må vi ha ei organisasjonsform som er budd på å gå over i illegalitet. Partiet må slik binda saman legalt og illegalt arbeid.

Politikken til partiet er derimot offentleg og kan studerast av alle.

Dette står i motsetning til sosialdemokratiske/revisjonistiske parti som held den verkelege politikken sin skjult, medan dei sjølv sagt ikkje har grunnt il å skjule organisasjonen.

Forsl.st. E ■

K ■, E ■ for

Eit parti som har som mål å styrta kapitalismen må aldri gjera nokon del av arbeidet sitt avhengig av statstøtte og andre offentlege midlar.

Forsl.st. E ■

0 stemmer for

E ■ avh.

Etterord

Framtida for AKP(m-l)

AKP(m-l) er eit lite og ungt parti. I dei 11 åra frå 1973 til 1984 har det likevel oppnådd ein del.

AKP(m-l) har leia viktige kampar som har hatt mykje å seia landet rundt. Partiet har vorte kjent og fått aukande stønad og respekt i arbeidarklassen og på venstresida. Det har utvikla eit framgangsrikt arbeid i fagrørsla og i einskapsfrontar.

Partiet har skapt ein samansveisa landsomfattande organisasjon, med ein kjerne av medlemmer som har rike felles røynsler.

AKP(m-l) har konsekvent forsvart dei revolusjonære marxist-leninistiske prinsippa. Partiet har også støtta klassekamp, gått mot klassesamarbeid og kjempa mot imperialismen og sosialimperialisme. Samtidig har partiet gjort politiske feil. Partiet har lært av desse feila og utvikla seg gjennom dette.

Partiet har avvist idear om å bryta med og forkasta det revolusjonære innhaldet i teoriane til Marx, Lenin og Mao. Samstundes har AKP(m-l) gjort opp med ei trongsynt, dogmatisk og usjølvstendig oppfatning av marxismen-leninismen-maoismen. Frå å kopiera modellar og pugga formalar har AKP(m-l) utvikla seg til å studera det vitenskaplege innhaldet i teorien og gjera sjølvstendige undersøkingar og analysar. Dette er ei utvikling fram mot ei rettare forståing av den revolusjonære marxismen.

Arbeidet med å utvikla ein vitenskapleg teori for den sosialistiske revolusjonen i Noreg har kome stutt i veg. Men det har likevel teke til.

Den internasjonale situasjonen for Noreg vert meir og meir uviss. Samstundes utviklar den indre krisa seg. Dette gjer at det vert stadig lettare å forstå at det trengst ei leiing som er uavhengig av dei herskande monopola og eit alternativ til kapitalismen. Utviklinga sjølv viser at arbeidsfolk i Noreg treng eit parti som AKP(m-l). Det vert stadig større sjansar for at partiet skal styrka seg og veksa seg større.

For at partiet skal kunna gjera meir framgang, så krevst det:

- vidare utvikling av det politiske arbeidet. Studiane av marxismen-leninismen-maoismen må styrkast og den sjølvstendige analysen av det norske samfunnet må betrast. Dette kan utvikla ein politikk som tener interessene til det arbeidande folket i Noreg i dei ti-åra som no kjem.
- eit tolmodig, langvarig, hardt og systematisk arbeid for å vinna medlemmer og tilhengarar i arbeidarklassen og dei andre delane av det arbeidande folket.

Løysinga av desse to oppgåvene vil avgjera om det finst noka revolusjonær leiing for arbeidarklassen i Noreg når krisa i kapitalismen ein dag går så langt at ein overgang til sosialismen er mogeleg.

Om dette skal skje, er avhengig av den indre utviklinga i partiet sjølv. Medlemmene i partiet og tilhengarane våre bestemmer gjennom politisk kamp og organisatorisk arbeid om partiet skal greia å bryta gjennom politisk og organisatorisk og samla krefter til dei strategiske oppgåvene i framtida.

Einstemmig vedtatt

ALTERNATIVT FORSLAG

1.4

Dei store motseiingane i det imperialistiske verdssystemet

Lenin og seinare Stalin analyserte motseiingane i det imperialistiske verdssystemet etter oktoberrevolusjonen i 1917. Dei kom fram til at desse fire motsetningane var grunnleggande for den imperialistiske tidsalderen.

- Motsetninga mellom imperialismen/sosialimperialismen på den eine sida og dei undertrykte landa og nasjonane på den andre.
- Motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet i dei kapitalistiske/byråkratkapitalistiske landa.
- Motseiingane mellom dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa.
- Motseiinga mellom dei sosialistiske landa på den eine sida og dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa på hi sida.

Ingen av desse motseiingane kan løysast for godt så lenge det imperialistiske verdssystemet finns. I forskjellige faser i historia vil ei eller fleire av dei spela ei mindre viktig rolle, medan andre kjem i forgrunnen. Men vi kan ikkje forstå utviklinga i verda i vår tid utan å ta omsyn til alle fire.

I 1976 sto hovudmotseiinga i verda mellom imperialismen/sosialimperialismen på den eine sida og dei undertrykte landa og nasjonane på den andre. I dag kan vi sjå tendensar i retning at hovudmotseiinga går mellom USA og Sovjet.

Motseiinga mellom arbeidarklassen og borgarskapet i dei vestlege landa er mindre framstående enn i 1976, mens den er sterkare i øst-Europa, spesielt Polen.

Det er vanskeleg å slå fast hovudmotseiinga i verda i dag, denne analysa vil vera ein reiskap til å trekka ein slik konklusjon. Ein slik konklusjon vil vera av føremon for det kommunistiske partiet.

1.4.2.

Teorien om dei tre verdene.

Dei siste 50 år har mange gamle koloniland frigjort seg frå dei gamle imperialistland, spesielt frå England, og Frankrike. I dag er dei fleste landa i den tredje verda halvkoloniale, og det er USA og Sovjet som er ledende i imperialistisk utbytting.

Etter den andre verdskrigen, som var den andre imperialistiske omfordelingskrigen, vaks USA fram som ei ny stormakt. Etter 1945 sto USA fram som den einaste imperialistiske supermakta. Kontrarevolusjonen i Sovjet på midten av 50-talet endrar denne stoda, og Sovjet vaks fram som ein statsmonopol-

kapitalistisk og imperialistisk stat.

Mao Tse-Tung analyserte denne verdsutviklinga i 70-åra og kom fram til at det er rett å dele landa i verda i tre hovudgrupper etter stillinga deira i høve til det imperialistiske verdssystemet. Denne inndelinga er kjent som teorien om dei tre verdene.

Den første verda er dei sterkaste imperialistiske maktene, Sovjet og USA. Berre desse statene er supermakter, for berre dei to er sterke nok til å kjempe om verdensherredømme. Desse supermaktene er hovudstøtten til reaksjonen i heile verda.

Den andre verda er dei andre utvikla kapitalistiske landa i Vest- og Aust-Europa, Japan og Australia. På den eine sida av monopola i desse landa med på å hauste imperialistisk profitt i den tredje verda. På den andre sida er desse landa sjølve truga og pressa av supermaktene.

Den tredje verda er den gruppa land som står skarpast i motsetnad til imperialismaktene. Det er tidlegare koloniland som er fattige fordi dei er haldne nede i kunstig underutvikling og fordi rikdommane deira vert plyndra av imperialismen. Kina høyrer til den tredje verda fordi det er eit land som har vore utbytta av imperialismen og framleis er truga av supermaktene. Likeins tilhøyrer dei ny-industrialiserte landa (NIC-landa), t.d. Sør-Korea, den tredje verda. Dei er framleis sterkt utbytta av imperialismen, og har ikkje sjøl utvikla seg til sjølstendige imperialistiske land. Å forkaste teorien om tre verdener betyr å forkaste ei vitenskapleg vurdering av situasjonen i verda. Det betyr og å forkaste nødvendigheten av ein revolusjonær strategi, som forener alle krefter som kan forenes for å fremme revolusjonen og kampen mot imperialismen.

1.4.3.

Kampen i den tredje verda.

Dei fleste land i den tredje verda har vunne formell sjølstende, men er i meir eller mindre grad under imperialistisk utbytting, og er difor halvkoloniale. Imperialismen i dag, utbytter land og folk i den tredje verda enten ved å halda oppe eit gammalt føydalsystem, eller skapa eit bindeledd mellom imperialismen og folka i den tredje verda ved eit nasjonalt kompradorborgerskap.

Teorien om dei tre verdner slår fast at kampen den tredje verda fører mot imperialismen er hovuddrivkrafta for framgang i verda i dag. Det er slike frigjeringsrørslar som ga USA-imperialismen den viktigaste støytten til tilbakegang. Slike frigjeringsrørslar kjemper både mot Sovjet og mot USA i den tre-

dje verda i dag. Spesielt kampen den afghanske frigjeringsrørsle fører mot Sovjet er med på svekke denne supermakta.

for å slå fast hovudmotseiinga i verda i dag kan vi ikkje berre vurderer styrken til frigjeringsrørslene i den tredje verda, vi må og sjå kva for trekk ved utviklinga det siste ti-året som kan ha svekka denne krafta.

Vietnam-sigeren, Kinas framtrédande rolle som organisator for nasjonal frigjerung i den tredje verda og OPEC's makt som oljemonopol styrka stillinga til den tredje verda på begynnelsen av 70-talet. USA-imperialismen var på vikande front, den tredje verda var på offensiven. I dag er einskapen i den tredje verda veikare, OPEC har vorte splitta, og kan ikkje lenger trua imperialismen på same måten, Vietnam har vorte lakei for sosialimperialismen og driv krigføring mot Kampuchea og Thailand. Kina er ikkje lenger den offensive organisatoren av kampen landa i den tredje verda fører mot imperialismen. Alle desse trekka virker i retning ei svekkeing av kampen den tredje verda fører mot imperialismen/sosialimperialismen.

På den andre sida vert det ført svært viktige kamper både mot USA og Sovjet som kvar dag bidrar til å svekka imperialismen. Dei viktigaste kampene skjer i dag i Afghanistan, Eritrea, El Salvador, Nicaragua, Palestina og Sør-Afrika.

1.4.4.

Supermaktene USA og Sovjet

På 70-tallet blei USA kasta ut av Vietnam, Nicaragua, Iran, Etiopia og Grenada. Av forskjellige grunnar måtte dei godta at desse landa frigjorde seg. I dag prøver USA-imperialismen å komme på offensiven og dei gjer nye framstøt, spesielt i forhold til landa i Mellom-Amerika.

Mens USA vart kasta ut av desse landa sto Sovjet klar til å ta over som imperialistisk utbytter.

Sovjet

Etter at det nye borgerskapet gjorde kontrarevolusjon i Sovjet i 1956 har landet blitt ei supermakt i oppgang. Statsmakta og kapitalen er meir konsentrert enn i nokon annan kapitalistisk stormakt, Sovjet er eit statsmonopolkapitalistisk samfunn av ein ny type.

Sovjets økonomi har snart 50 år vokal raskere enn USAs, men den økonomiske voksten kjem i dag ikkje arbeiderklassen og folket til gode. Det vert produsert kanoner framfor smør. Sovjet er ein svært aggressiv, fascistisk og sosialimperialistisk makt. Økonomien er militarisert og innretta på å bruke våpenmakt for å vinne verdsherredømme.

Sovjet har bygd opp verdas sterkaste militærmakt for å bu seg på det avgjerande slaget med USA-imperialismen. Sovjet er tvunget til dette fordi verda er oppdelt og sosialimperialismen ikkje kan tevla med USA når det gjeld kapitaleksport og konkurransen om marknader.

Enno er det mange frigjeringsrørslar og parti i den tredje verda som ikkje har avslørt sosialimperialismen spesielt gjeld dette i Mellom- og Sør-Amerika kor og USA-imperialismen er hovudfienden.

Mens USA blei mektig avslørt som imperialistisk makt på 70-tallet kunne Sovjet framstå som eit land som ønska frigjerung, og var mot all imperialisme. Forskjellen på USA og Sovjet på denne tida var at Sovjet kunne støtta ei progressiv frigjeringsrørsle, mens USA-imperialismen støtta seg på ei reaksjonær regjering. Først når desse frigjeringsrørslene hadde vunne siger framsto Sovjet som ein ny utbytter. Det er vidare ein voksende opposisjon i dei Øst-Europeiske landa, spesielt Polen, og Sovjet møter voksende motstand i den 3. verda. Men ingen av desse motseiingane er i dag så skjerpa at dei truer Sovjets stilling som ein supermakt i framgang.

Dei indre motseiingane i Sovjet gjer det naudsynt for sovjet-herskarane å freista løyse dei indre motseiingane gjennom ytre ekspansjon om militære eventyr. Dette er grunnen til at sosialimperialismen er særleg farleg og aggressiv.

USA

USA er ei supermakt i tilbakegang. Likevel har USA den sterkaste økonomien, og er den einaste som militært kan tevla med Sovjet. Tilbakegangen til USA-imperialismen var meir tydeleg i begynnelsen av 70-tallet enn i dag.

Då var USA tvungen til å føra en defensiv militærpolitikk og en politikk for menneskerettigheter. I dag føres en offensiv politikk, styrker militærutgiftene og den imperialistiske propagandaen øker.

USA-imperialismen er ikkje nokon daud hund, men han er framleis i stand til å kasta inn enorme krefter i ein desperat kamp med den andre supermakta for å freista å hindre sin eigen undergang og vinna verdsherredømme sjøl. I dag skjer dette. USA prøver å komme på offensiven i Mellom-Amerika, dei trugar Sovjet med å bruke atom-våpen om styrkeforholda vert endra i Midt-Austen (Carter-doktrinen). Dei nye herskarane i USA er mindre Europavennlege og går med tanker om å gjere USA til den same stormakta den var i begynnelsen av 50-talet. Gjennom utplassering av Pershing og Cruise i Vest-Europa prøver dei å tvinga fram einskap i NATO, med USA som leiaren. Desse ideane, og militæropprustninga i USA uttrykker at USA freistar å vinna verdensherredømme at. Dei er uttrykk for motseiingane som finns mellom dei imperialistiske maktene og mellom imperialismen og sosialimperialismen. USA kjemper ikkje berre mot Sovjet, dei kjemper og mot dei andre imperialistiske landa i Vest. I og med den store økonomiske krisa i det imperialistiske verdssystemet vil motseiingane mellom dei imperialistiske maktene auke. Japan, Vest-Europa og NIC-landa utgjør ein økonomisk trussel mot USA-imperialismen. USA utnytter den felles sovjetiske trusselen til å slå ned på dei økonomiske konkurrentane, og framheva sin eigen leiarsstilling.

1.4.5

Den andre verda og Europa

Det imperialistiske verdssystemet er ikkje i dag på same vis som på 50-talet dominert av dei to blokkene, med USA som leiar for dei eine, og Sovjet som leiar for den andre. Land i Aust-Europa samhandlar med den vestlege imperialismen og Kina, medan landa i Vest-Europa samhandlar med sosialimperialismen. Det gjer grobott for auka motseiinger mellom dei imperialistiske/sosialimperialistiske landa.

Det økonomiske samkvemet Vest-Europa, og spesielt Vest-Tyskland har med Sovjet og Aust-Europa hindrer einskapen mellom USA og Vest-Europa, dette såg vi klart då USA gjekk til sanksjoner mot Sovjet etter Afghanistan-invasjonen. Desse vart ikkje fulgt opp av Vest-Europa. Desse motsetningane mellom dei vestlege imperialsitaktene vert utnytta maksimalt av Sovjet som pressar spesielt hart mot den Vesttyske regjeringa. Dette såg vi t.d. med utplasseringa av Pershing og Cruise-rakettane. Sovjet trakk seg først frå forhandlingsbordet når den Vest-tyske regjeringa sa ja til utplassering. Vi skal seinare vurdere fredsrørsla sin rolle i dette bildet, den legg og det same presset på dei vestlege regjeringane. Og med at presset kjem både frå Sovjet og frå den indre fredsrørsla ser vi tendensar i retning unfallenhet mot sosialimperialismen blandt vestlege politikarar. USA-imperialismen vert «redninga» til desse statane, samtidig som motseiingane i det imperialistiske systemet tvinger fram ei splittelse mellom Europa og USA. Sovjet har eit godt utgangspunkt til å driva press mot Vest-Europa. Kvar for seg er landa i Vest-Europa underlegne den sovjetiske supermakta. Sovjet driv eit enormt diplomatisk press overfor desse statane. Fordi den vestlege arbeiderklassen ikkje er godt nok mobilisert mot Sovjet, at det tvert om er den pro-sovjetiske fredsrørsla som er på offensiven, har Sovjet store sjansar til å vinna fram med dette presset, og dei vestlege regjeringane, spesielt Vest-Tyskland står i fare for ei finlandisering frå Sovjet.

Forslagstillar: K. [REDACTED]
Falt, 5 stemmer for.

ALTERNATIVT KAPITTEL 5

(Etter at dette forslaget var skrevet om, ønsket forslagsstilleren å endre en del av teksten. Disse endringene er innarbeida i det forslaget som er trykt her. Der det er gjort endringer, og hva de går på er merka av med fotnoter. Red.)

5.0.1

Ein revolusjonær situasjon vil oppstå i Noreg

Dei indre motseiingane i kapitalismen og imperialismen vil før eller seinare føre til revolusjonære kriser i Noreg. Teoriane om sosialismen i Noreg bygger på at Noreg er eit høgt utvikla kapitalistisk land, med høgt utvikla arbeidsdeling og produktivkrefter. Under dagens forhold vil det vera mogeleg å frigjera enorme ressurser i ein sosialistisk revolusjon. Tungt arbeid vil kunna bli skifta ut med maskiner, arbeidstida vil bli sterkt redusert, og den nye teknologien vil bli brukt til arbeidsfolks beste. På denne måten er det ikkje arbeidsløyse, men eit liv med meiningsdataalderen kan skapa.

Om den sosialistiske revolusjonen kjem etter ein krig, eller som følge av ei revolusjonær krise i Noreg vil spela ein stor rolle for bygginga av sosialismen. Kjem revolusjonen som følge av ein krig — noko som er mest sannsynleg i dag — må vi rekna med at ein god del produksjonsutstyr er øydelagt og gjenreisinga vil kreva hardt arbeid*)

For å gjera framstillinga enklare, byggjer vi teoriane våre på at produksjonsutstyret, bygningane og dei kollektive innretningane er i same stand som dei er i dag etter ein revolusjon.

5.0.2

Kun den sosialistiske revolusjonen er mogeleg i Noreg

Fordi den norske økonomien er høgt utvikla, og samfunnmessig produksjon og store monopol dominerer er det umogeleg med noko mellomstadium mellom kapitalisme og sosialisme i Noreg.

Det vil heller ikkje vera mogeleg å vinna kampen for sosialismen i Noreg gjennom «den fredelige og parlamentariske vegen». Revisjonister og sosialdemokrater trur sosialismen kan innførast ved at desse gruppene får fleirtal på Stortinget. Dette undervurderer kor makta i det norske samfunnet sit. Alle viktige avgjerdslar vert fatta utafor Stortinget. Dei vert fatta i nært samband mellom departement og borgerskap. Statsmonopolkapitalisme tyder kort og godt av viktige avgjerdslar vert fatta på denne måten, og at borgerskapet vert stadig meir avhengig av statsapparatet. Val av representantar til Stortinget kvart fjerde år er kun ein måte borgerskapet og statsbyråkratane utnyttar til å skjule kor den verkelege makt sit. Å tru at sosialismen kan innførast ved å fylla statsapparatet med ei rad progressive intellektuelle vil heller ikkje skapa sosialisme.

Det er kun ein revolusjon som bryt ned det gamle statsapparatet og knuser den borgerlege hæren som kan skapa sosialisme i Noreg.

5.1

Sosialisme frigjør ressurser

Norge er et høyt utvikla statsmonopolkapitalistisk land. Staten og Stortinget vedtar hvert år statsbudsjett og nasjonalbudsjett, og prøver å styre økonomien. Likevel er det anarkiet som rå. Det er profitten som bestemmer hvilke bransjer det blir plassert ressurser i. Norge er også svært avhengig av utenrikshandelen, og landet blir stadig mindre sjølberga.

I dette samfunnet har arbeidsdelinga utvikla seg like anark-

istisk. Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet er svært synlig. Kvinner finnes i de lavest betalte yrkene og kun i et fåtall bransjer. Landsbygda og distriktene blir nedbygd og byene og tettstedene får store sosiale og økonomiske problemer. Motsigelsen mellom de som styrer og de som blir styrt øker. Intellektuelle jobber blir skilt ut, slik at noen ansettes «for å tenke» og avslutte og andre for å gjøre jobben. Dette har økt klaseskillene i Norge.

I Norge finnes enorme ressurser som kan frigjøres. Produksjonen kan bli styrt, og arbeidsdelinga kan oppheves gjennom bevisst plan og klassekamp.

Hva letter bygginga av sosialismen?

- Enorme produktivkrefter er utvikla,
- enorme menneskelige ressurser er utvikla gjennom utdanning, organisasjoner, media og kultur,
- lange tradisjoner med borgerlig-demokratiske rettigheter.

*)

Vansker med å bygge sosialismen

- Klassesamarbeidet og troen på at reformer under kapitalismen kan løse den kapitalistiske krisa har svekka klassebevisstheten og folks tro på egne krefter,
- lange tradisjoner med parlamentarisme og borgerlig-demokratiske rettigheter har skapt illusjoner om hvem som virkelig styrer, og hva som er demokrati for folk.

5.2

Særtrekk ved sosialismen

Det sosialistiske samfunnet vokser ut av det gamle samfunnet. De sosialistiske samfunnet er et mellomstadium mellom kapitalisme og kommunisme. Hovedmotsigelsen vil lenge gå mellom borgerskapet og arbeiderklassen. Klassekampen vil derfor avgjøre om sosialismen utvikler seg til kommunisme. Det vil være klassekamp overalt i samfunnslivet og i statslivet.

5.2.1

Hva er klassekamp under sosialismen?

Klassekamp er en økonomisk, politisk og ideologisk kamp mellom klasser i samfunnet. Det finnes borgerlige ideer i arbeiderklassen og reformistiske og revisjonistiske ideer i arbeiderklassens organisasjoner. Disse ideene uttrykker borgerskapets klasseinteresser.

Kun arbeiderklassen står i en slik posisjon i produksjonslivet at den bare kan frigjøre seg sjøl ved å frigjøre hele samfunnet. Derfor er det bare arbeiderklassen som kan lede kampen for kommunismen.

Å bekjempe borgerlig og reformistisk ideologi i arbeiderklassen er avgjørende for at denne klassen skal spille den historiske rollen å slåss for et klasseløst samfunn.

5.2.2

Kampen mot kontrarevolusjonen

I tida etter en sosialistisk revolusjon vil kamp mot de gamle utbyggerne være den største utfordringa for det revolusjonære folket. **) Ikke bare mot borgerskapet, men mot alle som støtter borgerskapet i kampen for parlamentarismen og den kapitalistiske produksjonsmåten. Den gamle byråkratveldet vil klamre seg til posisjonene sine, og bruke alle midler mot arbeiderklassen og de revolusjonære for å holde på makta si.

Arbeidsdelinga og klassemotsigelsene oppheves ikke med ett slag i en sosialistisk revolusjon. Dersom ikke den revolusjonære arbeiderklassen og folket griper makta i staten fra første stund og befester stillinga si, vil faren for kontrarevolusjon være stor.

En ny maktelite kan styre for arbeiderklassen i ord, men i realiteten utvikle statsmonopolkapitalismen videre etter en so-

*) ...gjenreisinga vil kreve en del hardt arbeid.

*) Sto ikkje i det opprinnelege utkastet.

**) Det vil være en ideologisk kamp.

sialistisk revolusjon. De revolusjonære massene må aldri godta å la seg avspise av lovnader om «mer makt siden». De revolusjonære massene må sjøl ta makta og ansvaret for kampen for kommunismen.

5.2.3

Isoler borgerskapet

Blant arbeiderklassens allierte, i småborgerskapet, finnes et materielt grunnlag for at borgerlig ideologi oppstår. Sjøl om småborgerskapet har en objektiv interesse av sosialismen, har det kapitalistiske samfunnet gitt det visse fordeler.

Borgerskapet må isoleres under sosialismen. Skal småborgerskapet vinnes for sosialismen må det føres kamp mot borgerlig ideologi. Arbeiderklassen må forenes med de lag av småborgerskapet som står arbeiderklassen fjernere. Dette er metoden for å forhindre at borgerskapet vinner gjennom med sin ideologi og sin kamp for et kapitalistisk samfunn.

5.3

Den sosialistiske økonomien

Den sosialistiske økonomien bygger på planøkonomien. Det er ikke lenger profitten som styrer hvor de samfunnsmessige ressursene skal plasseres. Kommunisme betyr at menneskene sjøl styrer historia. Under sosialismen er det enda klasser. Utviklinga av produktkreftene og den sosialistiske planen er i aller høyeste grad klassekamp.

5.3.1

Sosialismen gir ei sikker framtid

Den sosialistiske økonomien opphever grunnlaget for arbeidsløshet, for en utrygg alderdom, barndom og ungdom. At menneskelige ressurser frigjøres betyr at disse gruppene sjøl får delta i avgjørelsen om framtida si. At folk får brukt skaperkrafta til å styre historia. En viktig del av klassekampen blir og de formelle mulighetene folk blir gikk til å påvirke historia.

Det kapitalistiske Norge har høyt utvikla produktivkrefter. Å frigjøre disse betyr at overskudd blir brukt til fritid og kollektive goder i stedet for profitt for kapitalen. Det betyr at økonomien ikke lenger utvikler seg anarkistisk, f.eks. kan vi med en plan utvikle større sjølberging.

Dette styrker grunnlaget for arbeiderklassens ledende rolle under sosialismen. Tungt og meningsløst arbeid kan overføres til høyteknologiske maskiner uten at noen trenger å være redd for å miste inntekta si. Arbeidet blir meningsfylt, fordi en del av arbeidet er å utvikle arbeiderklassen som herskende klasse. Produktet som blir skapt blir ikke tatt fra folk. Fremmedgjøringa under kapitalismen blir oppheva fordi overskuddet i produksjonen går til folks felleseie.

5.3.2

Oppheving av pengeøkonomien

Under sosialismen vil alle bli belønna etter innsats, under kommunismen vil alle få etter behov. Den sosialistiske økonomien må utvikle seg slik at stadig flere goder vert samfunnsmessige. Dette vil oppheve markedet og pengeøkonomien og skape grunnlaget for kommunismen.

Når samfunnet dekker behovet for daghjem, sykehus, vaske-ri, spisehus osv. forsvinner behovet for å gjøre dette privat. Når disse godene ikke koster noe, skrumper pengeøkonomien inn. Å utvikle samfunnet i denne retninga er nødvendig for å oppheve grunnlaget for et borgerskap.

5.3.3

Motsigelsen mellom plan og marked

Privateiendom og statsmonopoleiendom gjøres samfunnsmessig gjennom den sosialistiske revolusjonen. Utenrikshandelen blir til statsmonopol. Statsmonopolkapitalismen har sentralisert økonomien og dermed skapt det beste grunnlaget for å gjøre all eiendom samfunnsmessig. Statsmonopolkapitalismen og

sosialismen er forskjellig fordi det ikke lenger produseres for profitt, men etter plan. Produksjonsforholda er forskjellige. Statsapparatet blir ikke brukt for å sikre monopolene profitt eller å døyve klassekampen. Den sosialistiske revolusjonen vil være en revolusjon av produksjonsforholda. Staten sikrer makta til arbeiderklassen og det arbeidende folket, staten styrer denne sida i klassekampen.

Grunnlaget for all kapitalistisk utbytting er privateiendommen. Jordbruket og fiskeriet vil pga. dei geografiske problema vera vanskeleg å gjera til statsdrift umiddelbart etter revolusjonen..

Sjøl om vi i hovedsak har småproduksjon innen primærnæringene, er det ikke vanskelig å tenke seg kooperativer. Norge har i dag utvikla slike, og jordbruksoppkjøret er noe av det mest utvikla korporative forhandlingssystemet. Muligheten for å innlemme denne delen av økonomien i den sentrale planen er stor, bøndernes og fiskernes egne muligheter til å påvirke planen må være like stor som arbeiderklassens muligheter, sjøl om matvaremangel kan gjøre det nødvendig å påskynde sosialiseringssprosessen.

Fordi Norge er svært avhengig av utenrikshandelen må vi produsere visse ting som det er mulig for oss å konkurrere med på verdensmarkedet. På disse områdene kan vi ikke styre etter folks behov, men etter hvilke næringer vi er konkurransedyktige på. Tradisjonelt har det vært energi og kraftkrevende industri. Hvor mye ressurser vi plasserer i disse næringsgreinene vil avhenge av hvor stor import vi ønsker. Forskjellen mellom statsmonopolkapitalismen og sosialismen blir at det ikke lenger produseres etter profitt, slik at det økonomiske systemet tvinger oss til å kaste enorme ressurser inn i de mest lønnsomme sektorene.

Utenrikshandelen må vurderes opp mot ønsket om å skape en mest mulig uavhengig økonomi. I dag utvikler Norge seg til å bli en enwareeksportør, dette utarmer landet vårt, og gir oss store ulemper i en krisesituasjon. Sosialismen må strebe etter en planmessig styring av import og eksport slik ta vi blir mest mulig sjølberga og at bosettingsmønsteret blir mest mulig spredt.

En viktig del av planen er å sikra at den sosialistiske hovedsektoren i økonomien heile tida styrkar seg i høve til dei sektorane der det framleis vil finnast restar av kapitalistiske tilhøve. Samstundes må ikkje sosialismen gå for raskt fram slik at økonomien får atterslag og sosialismen sjøl får problemer.

Sjøl om vi i hovedsak har småproduksjon innen primærnæringene, er det ikke vanskelig å tenke seg kooperativer. Norge har i dag utvikla slike, og jordbruksoppkjøret er noe av det mest utvikla korporative forhandlingssystemet. Mulighetene for å innlemme denne delen av økonomien i den sentrale planen er stor, bøndernes og fiskernes egne muligheter til å påvirke planen må være like stor som arbeiderklassens muligheter, sjøl om matvaremangel kan gjøre det nødvendig å påskynde sosialiseringssprosessen.)*

5.3.4

Hva er en proletær ideologi?

Et kapitalistisk samfunn krever et borgerlig demokrati. Alle samfunn må stå fram som flertallsstyre dersom flertallet skal godta styreformen. Kapitalismen har innført «likhetens rett». «Alle styrer landet fordi alle ha stemmerett. Alle kan bli rike, kun innsatsen avgjør.»

De borgerlig-demokratiske rettighetene tjener borgerskapet. Kapitalen bestemmer hvem som skal styre, hva som blir sagt i media, innholdet i forskninga. «Likhetens rett» gjør noen til styrende og flertallet til styrte, og er kun en formell rett.

Det proletariske demokratiet har et annet klasseinnhold. Statsmonopolkapitalismen utvikler en korporativ stat. Den

*) Dette avsnittet var ikkje med i det opprinnelege utkastet.

sosialistiske staten bygger på andre produksjonsforhold. Arbeiderklassen sjøl styrer utviklinga. «Likhets rett» vil bli «ulikhetens rett» under kommunismen. (Alle vil få etter behov.) Skal arbeiderklassen bli den herskende klassen, må den bryte med «likhetens rett». Hvilke muligheter til reell makt som utvikles vil bli avgjørende for utviklinga mot kommunismen. Arbeiderklassen og det arbeidende folket må skape en stat for sitt behov. Det må knuse den gamle staten. Skal arbeiderklassen styre, må den ha kunnskap om styring. Kulturen, media og innholdet i forskninga må styrke arbeiderklassens mulighet til å styre sin egen framtid.

Den borgerlige ideologien skaper individualisme. Den proletære ideologien bygger på kollektivet. Sjøl om arbeiderklassen i dag er påvirket av borgerlig ideologi, står den i en slik stilling i produksjonen at den bare kan frigjøre seg sjøl ved å frigjøre hele klassen. Og klassen kan kun bli frigjort ved at hele samfunnet blir frigjort. Denne proletære ideologien må bli den herskende ideologien i et sosialistisk samfunn.

5.3.5

Planøkonomien skapt etter demokratisk sentralisme

Hvilke prioriteringer som blir gjort i økonomien blir det mest sentrale område for klassekampen under sosialismen. Planøkonomien må bli skapt etter den demokratiske sentralismen.

Statsapparatet utvikler forslag til plan skapt på bakgrunn av behov og prioriterte oppgaver. Planen må til høring i alle produksjonsgreiner. Fagforeningene må spille den avgjørende rollen i utviklinga av planøkonomien. *)

Fagforeningene er de viktigste masseorganisasjonene den herskende klassen har under sosialismen.

Fagforeningene er de viktigste masseorganisasjonene for den herskende klassen under sosialismen. Det er den breieste masseorganisasjonen under proletariatets diktatur. Fagforeningene må ha streikerett. Grupper som ikke kan påvirke planen gjennom produksjonslivet, må sikres denne retten på andre måter. Klassefrigjøring er ikke mulig uten kvinnefrigjøring. Kvinnekampen blir en viktig del av fagforeningskampen.

Samtidig som planen vedtas på bakgrunn av den lokale diskusjonen er det avgjørende at de forskjellige sektorene ikke ensidig fokuserer på sine behov, men lærer opp til å vurdere helheten. Sosialismen skal utvikles bort fra den individuelle kampen for egne rettigheter og interesser, mot en helhetlig forståelse for samfunnsutviklinga. Det er ikke den gamle ideologien «vi er alle i samme båt» som skal utvikles. Dette er en ideologi for klassesamarbeid. Tvert om skal det utvikles en kollektiv forståelse for hva som tjener utviklinga mot kommunismen. I denne prosessen er det viktig å holde fast ved prinsippet om retten til å stå i mindretall, retten til å slåss for standpunkter som ikke for tida er i flertall.

5.3.6

Sosialismen utviklar seg mot kommunismen

Overskuddet som blir skapt under sosialismen er ikke et mål i seg sjøl, men et middel til å nå kommunismen. Målet på om sosialismen utvikler seg mot kommunismen er om arbeidsdelinga oppheves og skaper et klasseløst samfunn. Blir kjønnsdelinga utviska? Blir skillet mellom intellektuelt og manuelt arbeid utviska? Blir forholdet mellom byene og landsbygda harmonisk? Å oppheve disse skillene er å oppheve grunnlaget for klasseskiller.

5.3.7

Oppheving av arbeidsdelinga

I dag er kunnskapen om å styre staten og samfunnet forbeholdt borgerskapet. Kunnskapen er tilgjengelig for alle, det er kun ved å tilegne seg borgerlig hersketeknikk og ideologi en kan nå fram til de sentrale stillingene i bedrifter og statsledelse. En del

* Fagforeningene er det viktigste redskapet den herskende klassen har under sosialismen.

av hersketeknikken er å gi inntrykk av at staten er umulig å styre.

Skal arbeiderklassen bryte ned arbeidsdelinga må den aller først bryte ned disse forestillingene. Etter en sosialistisk revolusjon er det styrke i de revolusjonære massene. Klassebevisstheten er støtte enn noen gang, og arbeiderklassen har trua på at de sjøl kan styre samfunnet. Å befeste denne makta i den sosialistiske staten og samfunnet blir avgjørende for opphevinga av arbeidsdelinga. Skal dette skje må arbeiderklassen sjøl gripe makta over produksjon og i staten. Arbeiderklassen må oppløse det gamle statsapparatet og hæren, og skape en stat og en hær etter sitt behov.

Det må utvikles en ny hersketeknikk som bygger på den proletære ideologien. Denne vil være en ideologi arbeiderklassen vil gjøre til sin, og som vil være et redskap i klassekampen mot borgerskapet.

Det må utvikles ny kunnskap om planøkonomistyring. Mye konkret viten om det norske samfunnet finnes opplagra f.eks. i Statistisk Sentralbyrå. Den konkrete kunnskapen om Norge, og metodene for framskaffing av slik viten blir en viktig del av utdanninga av den nye herskerklassen. Metodene for framskaffing av viten må bli forskjellig, fordi demokratiet er forskjellig. Studier av historia og sosialistisk teori blir like sentralt.

Datateknologien gir muligheter for å utvikle nye informasjonssystemer.

Det gamle ekspertveldet, og utøverne av den borgerlige ideologien og hersketeknikken må omformes av de revolusjonære arbeidermassene. Om de intellektuelle fra det gamle samfunnet tilegner seg den proletære ideologien blir disse gruppene viktige brikker i oppbygginga av sosialismen.

Det nye lederskiktet kan utvikle seg til å bli en elite, og dermed en ny herskerklasse. At de revolusjonære massene griper makta i staten sikrer ikke at hele arbeiderklassen blir frigjort.

Enkelte representanter for arbeiderklassen kan aldri frigjøre hele klassen, og ikke hele klassen utvikles til å bli den herskende klassen. (Mer om dette under 5.4.)

5.3.8

Oppheve kjønnsdelinga

Å oppheve skillet mellom kvinner og menn er en del av kampen for å oppheve arbeidsdelinga. Kvinnene er i dag den oppadstigende krafta i arbeiderklassen. Den kollektive ideologien er sterkere blant kvinner enn blant menn. Kvinnene er bunnskjiktet i arbeiderklassen, og har svært få muligheter til å få jobber som betyr bedre lønn og arbeidsforhold.

Kvinnefrigjøring blir viktig for kampen for sosialismen og det blir ingen frigjøring av arbeiderklassen uten frigjøring av kvinnene. Å revolusjonere produksjonsforhold vil også si å revolusjonere forholdet mellom kjønna.

Under sosialismen skal alle ha rett til likeverdig samfunnsmessig arbeid. Dette forutsetter at arbeidsdelinga mellom intellektuelt og manuelt arbeid og kjønnsarbeidsdelinga oppheves. Det private omsorgsarbeidet skal gjøres samfunnsmessig, ansvaret for neste generasjon er samfunnets ansvar.

Å oppheve skillet i arbeidsmarkedet er en svært viktig del av kvinnekampen. Om ikke denne delen blir gitt prioritet utvikles et arbeidsmarked hvor kvinnene gjør det samfunnsmessige omsorgsarbeidet, og de laveste funksjonene i andre næringer. Menn blir forbeholdt ledende funksjoner, yrker som krever utdanning, og slipper ansvaret for omsorgsfunksjonen.

5.3.9

Klassekamp og produksjon

Den viktigste klassekampen under sosialismen blir kampen om hvor de samfunnsmessige ressursene blir plassert. Dette skaper grunnlaget for opphevelsen av skillet mellom åndelig/manuelt arbeid og mellom privat og samfunnsmessig arbeid.

Motsigelsene mellom å utvikle produktivkreftene og utvikle arbeiderklassen som herskende klasse er og sentral under so-

sialismen. Blir det produsert mindre, blir det mindre å fordele. Dette kan skape misnøye med det sosialistiske samfunnet. Det må utvikles et dialektisk forhold mellom produksjon og klassekamp.

Noen ganger må utdanning og større fritid være viktigere enn økt produksjon. Arbeiderklassen kan aldri produsere seg inn i kommunismen.

5.4

Proletariatets diktatur, og proletarisk demokrati

Proletariatets diktatur er statsforma under sosialismen. Arbeiderklassen er den herskende klassen i denne staten, statsmakta bygges på alliansen med det arbeidende folket (se kap. 4).

Fra starten av må det arbeidende folket ta del i statsstyret på alle nivå. Det vil seie arbeidarkontroll på alle plan i staten og verksemda.

I denne alliansen må det inngås kompromisser slik at interessene til det arbeidende folket også blir ivaretatt. Ideologien i proletariatets diktatur vil hele tida være arbeiderklassens ideologi.

Proletariatets diktatur er først og fremst arbeiderklassens redskap til å undertrykke borgerskapet. Virkelig demokrati for arbeiderklassen og det arbeidende folket er kun mulig når borgerskapet blir undertrykt. Om tidligere kapitalister, agenter for imperialismen eller andre reaksjonære grip til våpen mot sosialismen, må arbeiderklassen bruke statsmakta, og underkue oppstanden med våpenmakt. Etter hvert som sosialismen utvikler seg er faren for kontrarevolusjon fra det gamle borgerskapet synkende.

Det gamle borgerskapet blir fratatt sine posisjoner i statsapparatet, det blir fratatt alle eiendom. Dette danner grunnlaget for at borgerskapet som klasse forsvinner. Om det ikke skal utvikles et nytt borgerskap, og dermed ikke det gamle borgerskapet skal få muligheter til å vinne arbeiderklassens mest vaklende allierte over på sin side må det føres aktiv kamp mot all borgerlig ideologi. Den proletære ideologien vil dominere massemedia, skolevesen, og være retningsgivende for all kollektiv tjenesteyting. På denne måten styrkes arbeiderklassen som herskende klasse, samtidig som arbeiderklassens allierte blir styrka i kampen for sosialismen.

Proletariatets diktatur er en sterk statsmakt. At statsmakta er et redskap for arbeiderklassen i undertrykkelsen av borgerskapet betyr ikke bare at staten skal utvikle den proletære ideologien, og planøkonomien. Den skal være en aktiv støtte for klassekampen og kvinnekampen i samfunnet. Den skal fatte vedtak og sette ut i livet ting som tjener kvinnekampen og klassekampen.

5.4.1

Sikre arbeiderklassen direkte makt

For å forhindre at de nye lederne blir en elite skal ledende stillinger i staten være valgbare.

Funksjonærer i statsapparatet skal ha arbeiderlønn. De valgte funksjonærene må kunne trekkes tilbake. Det må være kvinne- og klasse-kvotering til stillinger i statsapparatet. Stillingene må gå på omgang, slik at klassen som helhet utvikler seg som herskende klasse.

Et slikt prinsipp bidrar til å heve det allmenne kunnskapsnivået i arbeiderklassen, det vil styrke prosessen med å skape en planøkonomi til folks beste. Det vil styrke helhetsforståelsen, fordi de delene av klassen som har hatt stillinger i statsadministrasjonen har større forståelse for helheten. Det vil også styrke sentralismen fordi arbeiderklassen kjenner den virkeligheta planen omhandler på kroppen. Mest av alt vil en slik sirkulering bidra til å oppheve arbeidsdelinga.

5.4.2

Utdanning, kultur, forskning og media

Skal arbeiderklassen frigjøres som klasse må den ha reelle mu-

ligheter til å bli herskende klasse. Utdanninga må bygge på arbeiderklassens historie og virkelighet. Arbeiderklassen må *bruke utdanningssystemet* til å styrke seg som herskende klasse. Under kapitalismen brukes utdanninga til å svekke klassebevisstheten og troen på egne krefter. Den faktisk kunnskapen (utdanning og forskning) må bygge på Maos teori om hvor de virkelige tankene kommer fra, og hvilke metoder kunnskap framkommer etter.

Denne type kunnskap vil tjene arbeiderklassen. Media må være arbeiderklassens redskap til å spre sin ideologi. Media blir et viktig redskap i utøvelsen av proletariatets diktatur, og tilbaketrekking/valg til sentrale stillinger må skje på samme vis som valg til statsledelse.

5.4.3

Kampen for demokratiske rettigheter

En viktig demokratisk rettighet under proletariatets diktatur er retten til å delta i planøkonomiprosessen. *)

Det vil oppstå store motsigelser rundt kulturspørsmål, hva som er en proletær ideologi, hva som er den riktige veien fram mot kommunismen.

Å sikre den formelle retten til å delta i utviklinga av planøkonomien og samfunnsutviklinga blir best ivaretatt ved at:

arbeiderklassen griper makta direkte i stat/bedriftsledelse og at den proletariske staten blir et redskap for klassekampen og kvinnekampen.

Det er umulig å forutsi hvilke formelle organ som er mest formålstjenelige, og hvilke valgordninger som blir best. Dette kan være bedriftsvalg/geografiske valg. Organene det velges til kan være «kommuner» og bedriftsledelse.

Hovedpoenget med sosialismen er å bryte med «likhetens rett». På denne måten blir borgerlig-demokratiske retter en snever rettighet under sosialismen, og kan aldri bli det viktigste kravet for sosialistisk demokrati.

Systemet med storting/parlament som lovgivende organ og staten som utøvende organ tilhører kapitalismen, og er allerede i dag i ferd med å utspille sin rolle. Den sosialistiske statsledelsen må utvikles til å bli både lovgivende og utøvende, og valg til statsledelsen blir de viktigste valga under sosialismen. **)

Å organisere kontrarevolusjonære grupper er forbudt så lenge de kan true sosialismen. Den dagen arbeiderklassen har befesta makta i den sosialistiske staten, og borgerskapet står svakt i klassekampen er det ingen trussel for sosialismen at borgerskapet organiserer kontrarevolusjonære grupper.

Den viktigste rettigheten arbeiderklassen har i kampen mot en ny herskerklasse, som kan vokse opp innafra er retten til å delta i planøkonomiprosessen, utvikle det ideologiske nivået, og den faktiske kunnskapen slik at motstanden mot en ny herskerklasse kan bli reell. Å sikre arbeiderklassen makta i staten og bedriftene er den viktigste garantien for ei slik utvikling.

På samme måte som statsfunksjonærer er på valg, skal dommervesenet være det. Innholdet i jussen må endres og skifte klasseinnhold som all annen utdanning. Prinsippet om individuelt rettsvern er en grunnleggende menneskerett.

Masseorganisasjoner må sikres retten til å påvirke planøkonomien og statsstyringa.

I Norge i dag suges masseorganisasjonene opp i statsapparatet gjennom høringa og utvalgssystemet. Retten til påvirkning er minimal. Sosialismen må sikre masseorganisasjonene reell innflytelse.

5.4.4

Statsmakta og hæren

Kjerna i proletariatets diktatur — som i alle andre statsmakter — er våpenmakta. For å kontrollere statsmakta må arbeiderklassen ha kontrollen over de væpna styrkene. Den proletaris-

*) Den viktigste demokratiske rettigheten under proletariatets diktatur...

**) Borgerlig-demokratiske retter som streikerett, ytringsfrihet, organisasjonsfrihet og allmenn stemmerett er sjølsagte under sosialismen. Om borgerskapet skal bli fratatt stemmeretten under sosialismen er umulig å forutsi. Som gruppe er denne klassen en liten del, og har som antall liten innflytelse på et valgresultat.

ke staten kan ikke bygge på den gamle hæren som er oppretta for å forsvare makta til borgerskapet.

Den nye hæren må organiseres på grunnlag av de væpna styrkene som sikra seieren i den kommunistiske revolusjonen. Den må bygge på folkevæpning. Det må legges stor vekt på den politiske skoleringa og det politiske demokratiet i hæren. Det må utvikles et system der offiserene med jevne mellomrom gjør tjeneste som menige. Det må rekrutteres en ny hærledelse på samme måte som de rekrutteres en ny ledelse i staten. Det må organiseres hæravdelinger over hele landet, og hæren må ha nære bånd med arbeiderklassen og det arbeidende folket. Kommunistpartiet må spille den ledende rollen i staten.

5.5

Kommunistpartiets rolle under sosialismen

5.5.1

Kommunistpartiet, arbeiderklassens viktigste redskap i klassekampen under sosialismen

Kommunistpartiet må være arbeiderklassens *viktigsteredskap* i klassekampen under sosialismen. Kommunistpartiet må derfor finnes i alle organer der det er klassekamp mellom arbeiderklassen og borgerskapet (i statsapparatet, i hæren, i massemedia, i utdanningssektoren og i masseorganisasjonene). (Se kap. 8.)

5.5.2

Kommunistpartiets rolle i statsapparatet

Kommunistpartiet må stå i ledelsen av proletarietets diktatur. Kommunistpartiet skal ikke ha særstilling i noe statlig eller samfunnsmessig organ. Fordi en revolusjon kun kan bli vellykka med et sterkt kommunistparti vil partiet ha *reell* særstilling like etter en revolusjon. Skal kommunistpartiet beholde tilliten det opparbeidet seg under revolusjonen må det lede og utvikle rett politikk gjennom masselinja.

Styrken til arbeiderklassen under en revolusjon er grunnlaget for at arbeiderklassen kan være herskende klasse i proletarietets diktatur. Skal ikke de gamle statsbyråkratene eller borgerskapet gripe makta i staten må kommunistpartiet spille den ledende rolla i statsapparatet. Det er kun et sterkt kommunistparti som sikrer at arbeiderklassen griper makta i staten. Og det er kun ved at arbeiderklassen griper denne makta direkte og befester posisjonene sine og bygger en stat til sitt bruk at arbeidsdeling kan bli oppheva.

5.5.3

Kommunistpartiets rolle i masseorganisasjonene

Arbeiderklassen og det arbeidende folket har andre redskap enn kommunistpartiet. Masseorganisasjoner, som fagforeninger, kvinneorganisasjoner, pensjonistforeninger og ungdomsorganisasjoner kan til tider være viktigere redskap for arbeiderklassen og folket enn kommunistpartiet. Fordi disse organisasjonene kun sloss på delområder vil de ikke kunne erstatte kommunistpartiet. Det er kun kommunistpartiet som både kan utvikle den vitenskapelige teorien for arbeiderklassen og samtidig kan forene kampen på de forskjellige områder i klassekampen. Et kommunistparti vil degenerere dersom det ikke tar opp i seg ideene fra masseorganisasjonene. Masseorganisasjonene kan oppstå spontant i klassekampen, uttrykke krav og behov folk ikke får tilfredsstilt. At masseorganisasjonene oppstår og eksisterer er nødvendig også for et sosialistisk samfunn.

Klassekampen vil stå sterkt i masseorganisasjoner. Kommunistpartiet må sloss for den marxistiske teorien, mot borgerlig politikk. Fordi noen masseorganisasjoner kan oppstå spontant i klassekampen og tar opp nye spørsmål er det usikkert hvilke linjer som tjener veien mot kommunismen. For kommunistpartiet blir oppgava å bruke den revolusjonære teorien og slåss for at misnøye og nye ideer blir en positiv resurs i kampen for kommunistpartiet.

5.5.4

Rekruttering til kommunistpartiet

Kommunistpartiet må aldri lede «på vegne av» arbeiderklassen. Det må rekruttere klassens mest framskredne ledere og folk fra andre klasser og lag som slåss for kommunismen. Kommunistpartiet må være åpen for kritisk forskning og kritiske studier og ta opp i seg nye retninger ideer. Spesielt må partiet rekruttere ungdomsmasser fordi disse ofte er mer kritiske til samfunnet, mer bevegelige, og derfor i stand til å sette store krefter inn på å rette feil og mangler ved samfunnet og kommunistpartiet. Partiet må benytte en kombinasjon av eldres erfaring og ungdommens revolusjonære kraft. Ledelsen i kommunistpartiet må fornyes jevnlig, slik at nye ideer og nye ledere får gjennomslag i partiets politikk.

5.5.5

Kampen mellom den marxistiske og den revisjonistiske linja

Det vil alltid være borgerlige karrieremakere som prøver å få makt i et kommunistparti. Under sosialismen vil faren for slike øke. Kommunistpartiet kan degenerere og bli et borgerlig parti.

Kampen mellom marxisme og revisjonisme innafor kommunistpartiet sjøl blir en svært viktig del av klassekampen under sosialismen. Linjekampen må utvikles gjennom demokratisk sentralisme og levende demokratisk diskusjon. Arbeidere og kvinner må kvoterer slik at massemedia ikke bli intellektuelles redskap.

Fordi partiet er arbeiderklassens parti, må alle verv i ledende stillinger kvoterer, slik at arbeiderklassen — som er halvparten kvinner og menn — sikrer flertallet i ledelsen. Partifunksjonærer og kommunister ansatt i presse eller statsledelse blir ikke arbeidere om de forsvare den marxistiske teorien, sjøl om de er likeverdige kommunister. Det er et viktig prinsipp at lederne i et kommunistparti skal delta i produksjonen på lik linje med arbeidsfolk visse tider av funksjonsperioden.

5.5.6

Dersom kommunistpartiet degenererer

Det blir klassekampen som avgjør om kommunistpartiet degenererer og blir et borgerlig parti. Ingen regler og forsikringer hindrer kontrarevolusjon. Om mindretallet mister muligheten til å påvirke partiets politikk øker sjansen for degenerering. Kun kritikk og sjølkritikk kan utvikle ei riktig linje.

Dersom partiet degenererer må drastiske tiltak settes i verk for å hindre at degenereringa fortsetter. De positive erfaringene fra kulturrevolusjonen i Kina må videreutvikles ut ifra en skikkelig analyse av kulturrevolusjonen, og bli et viktig redskap i klassekampen under sosialismen. Blir kommunistpartiet kontrarevolusjonært blir kapitalismen gjenoppretta.

5.6

Klassekampen under sosialismen

Klassekampen under sosialismen vil være avgjørende for om sosialismen går i retning kommunismen. Klassekampen skjer på alle områder av samfunnslivet og statslivet, og er derfor behandla som deler av hvert enkelt avsnitt der klassekampen vil spille en stor rolle. Her tar vi kun opp hvilke metoder arbeiderklassen må bruke for å løse motsigelser under sosialismen.

5.6.1

Metoder for å løse motsigelser

Skal vi unngå degenerering under sosialismen må vi stadig utvikle nye ideer for å løse problemene som oppstår. Fordi motsigelsen mellom borgerskapet og arbeiderklassen er hovedmotsigelsen i lang tid under sosialismen, vil borgerlige ideer ha et materielt grunnlag.

Skal nye ideer få grobunn må klasseinnholdet i ideene være grunnlaget for om de er revisjonistiske eller marxistiske. Å utvikle vitenskapen står ikke i motsetning til kampen mellom de

to linjene, dersom det utvikles klare metoder for å løse motsigelser.

Det må skilles mellom motsigelser i folket og motsigelser mellom folket og fienden.

Motseiingar i folket under sosialismen er slike som desse: Motseiingar mellom ulike grupper innanfor arbeidarklassen, mellom ulike lag blant bøndene, mellom arbeidarklassen og bøndene, mellom dei intellektuelle arbeidarane osv. Noen intellektuelle kan tilhøre fienden. Det vil også vere motseiingar mellom staten og folket, mellom interessene til kollektivet og individet, mellom leiinga og dei som vert leidde, mellom folket og tendensar til byråkrati osv.

Motseiingar mellom folket og fienden under sosialismen er

slike som desse: Mellom arbeidsfolk som før vart utbytta og dei gamle utbytta som vil ha makta si attende, mellom arbeidsfolk og reaksjonære i stat og parti som vil undertrykke folket og gjenopprette kapitalismen, mellom folket og agentar for utanlandske imperialistmakter, mellom det sosialistiske landet og framande imperialistar som vil legge landet under seg.

Desse motseiingane må løses på ulikt vis, elles kan de skade sosialismen. Om deler av folket behandles som om det dreide seg om fienden, og dermed undertrykt, så blir de og motstandere av sosialismen. Men dersom motseiingane blir behandla med demokratisk diskusjon, kan folket slutte seg tettere sammen og løse problemet som skapte denne kampen.

ALTERNATIVT KAPITTEL 6

Opportunismen

6.1

Kampen mot opportunismen er ein form for klassekamp

Så lenge den kommunistiske rørsle har vært til, har den utvikla seg i strid med opportunistiske retningar.

Opportunismen er ei fellesretning for borgarleg politikk som søker å framstille seg som arbeiderpolitikk. Opportunismen er det viktigste midlet borgerskapet har til å hindre arbeiderklassen å slutte seg sammen på grunnlag av ein revolusjonær sosialistisk politikk. Opportunismen er splitta i eit utall ulike politiske retningar prega av ulike borgarlege interesser, ulikt massegrunnlag og ulik historie.

Den viktigste blant disse i dag er den Sovjet-leda moderne revisjonismen, og innad i Norge reformismen. En seier i revolusjonen er umulig uten at størsteparten av arbeiderklassen avviser opportunismen.

Kommunistpartia kan berre vinne leiarskap i arbeiderklassen og folket ved å føre politisk kamp mot ulike former for reaksjonær politikk og borgarleg sosialisme, dersom kommunistpartiet slutter å stri mot opportunismen, vil det sjøl miste karakter av å vera eit revolusjonært arbeidarparti og degenererer til å bli eit borgarleg parti.

Kampen mot opportunismen og revisjonismen er eit uttrykk for klassekampen som finst i arbeidarklassen og folket sjøl og i kommunistpartiet sjøl. Opportunisme og revisjonisme uttrykker djupest sett klasseinteressene til ulike klasser og lag som har andre interesser enn arbeidarklassen. Ved å framstille politikken sin som «sosialisme», «marxisme», «kommunisme», vil opportunistene vinne støtte i arbeidarklassen og folket og hindre framveksten av ein virkelig revolusjonær arbeiderørslø.

6.2

Den historiske utviklinga av opportunismen

De opportunistiske og revisjonistiske retningene har gått gjennom ei politisk og sosial utvikling i dei siste 150 år.

På Marx' og Engels' tid var dei viktigaste formene for opportunisme småborgarlege og borgarlege retningar innafor arbeiderørslø som gjekk opent mot marxismen.

Etter imperialismens gjennombrudd, og særleg etter Oktoberrevolusjonen, blei dei viktigaste motstandarane til kommunistene borgarlege sosialdemokratiske leiarar. Med røter i arbeideraristokratiet og nært knytta til imperialismen leia dei eit borgarleg arbeidarparti, som blei *sosiale hovedstøtter* for kapitalismen i mange høgt utvikla kapitalistiske land.

Moderne revisjonisme.

Etter at den borgarlege kontrarevolusjonen sigra i Sovjet, er

den sterkaste forma for opportunisme i verdsrålestokk blitt den Sovjet-leda *moderne revisjonismen*. Den uttrykker klasseinteressene til dei kapitalistiske herskarane i ein imperialistisk supermakt. Denne forma for opportunisme kaller seg for marxist-leninistisk og kommunistisk. Den bruker Sovjets svære makt og historiske innflytelse til å øydelegge kommunistparti innafor og infiltrere og ta over frigjøringsrørsler. Den er blitt ei hovedstøtte for reaksjonen i verda. Sovjet-revisjonismen har sett ordet *kommunist* i vanry i mange land i verda, der det blir brukt av lakeier for sosialimperialismen, tilhengarar av fascistisk diktatur og korrupte banditter som jager etter rikdom for seg sjølv.

Den moderne sovjetiske revisjonismen er den farligste, sterkeste og mest reaksjonære formen for revisjonisme som noen gang har eksistert. Den har ingenting til felles med virkelig kommunisme. For virkelige kommunister over alt i verden er den en felles hovedfiende.

Reformisme.

Reformismen påstår at arbeiderklassen kan løse sine problemer — varig — ved enten å kjempe for reformer som gjør kapitalismen bedre eller ved å reformere seg fram til et «demokratisk sosialistisk» samfunn. Flertall i parlamentet og å la den borgerlige staten ta over privat kapital er deres viktigste metoder for å skape slike reformer.

6.3

Grunnlaget for opportunismen

Den Sovjet-leda moderne revisjonismen har oppstått som en teori og politikk som skal forsvare den kapitalistiske herskerklassen i Sovjet.

Imperialistisk utbytting av den tredje verden skaper superprofitter i de imperialistiske landa. Denne profitten kommer i tillegg til profitten som presses ut av de imperialistiske lands egne arbeidere. Superprofitten brukes blant annet til å legge grunnlag for et arbeideraristokrati. Bestikkelsene foregår åpent eller indirekte. Dette er reformismens materielle grunnlag. Fagbevegelsen og reformistenes ledere er i dag enten tradisjonelle borgere eller arbeideraristokrater. Disse utgjør i Norge, i likhet med andre imperialistiske land, kapitalismens sosiale hovedstøtte i arbeiderbevegelsen.

Hos arbeidsfolk står borgerlig tenkning sterkt under kapitalismen, og lenge under sosialismen. Reformismen oppstår spontant under kapitalismen. En kan se flere årsaker til at de reformistiske lederne finner et massegrunnlag for politikken sin innenfor arbeiderklassen.

— Utviklinga av kapitalismen har ført til den materielle forbedring av arbeiderklassens levestandard. Reduksjon i arbeidstid, reallønnsøkning, arbeidervern, sosiale trygder osv. er goder som er basert på imperialismens superprofitter. Samtidig som borgerskapet har egen interesse av å gi godene via sosialdemokratiet er godene også blitt til etter kamper fra arbeiderbevegelsen med sosialdemokratiets støtte. Sosialdemo-

kratiet propaganderer at de materielle godene er deres fortjeneste. I den økonomiske kampen har arbeiderklassen sett resultater, noe som har styrket sosialdemokratiets posisjon.

— Den kapitalistiske utbyttinga er i formen skjult. Arbeiderne får betalt for den arbeidskrafta de selger, men kapitalistene disponerer hele produktet av arbeidet. Slik blir en del av arbeidsdagen ubetalt arbeid, selv om arbeiderne bytter arbeidskrafta si til verdien.

— Innenfor den kapitalistiske produksjonen er kapitalistene avhengige av arbeiderne — men også arbeiderne avhengige av kapitalistene. Arbeiderne eier ikke produksjonsmidler, og er avhengige av å leve av å selge arbeidskrafta si. Dermed oppstår myten om at kapitalistene *gir* arbeid.

— I et høyt utvikla kapitalistisk samfunn er utbyttinga i stor grad kollektiv. Borgerskapet eier produksjonsmidlene gjennom aksjeselskap, banker, stat og kommune. Det er i mindre grad enkeltkapitalister som står overfor hver gruppe arbeidere, men en klasse som deler makta.

Dette gir et materielt grunnlag for at de opportunistiske lederne skal få oppslutning i arbeiderklassen.

6.4

Andre opportunistiske retninger

Terrorismen i Vest-Europa finst både i rein fascistisk frakk og kledd i raud frakk. Dei siste utgjør ein del av den moderne revisjonismen. Mange terroristgrupper kallar seg «revolusjonære», men driv i praksis massane vekk frå den revolusjonære rørsle. Somme av desse gruppene har nære band til KGB.

Pasifismen tar avstand frå all krig. Han går imot ikkje berre imperialistisk røvarkrig, men òg rettvise forsvarskrigrar, nasjonale frigjeringskrigrar og revolusjonære opprør. Pasifismen kan ikkje sameinast med interessene til arbeidarklassen og folket. I dag freistar sosialimperialismen å nytte naturleg frykt for krig til å spreie pasifisme for å svekke motstanden mot sosialimperialistiske åtak.

Trotskismen er en økonomistisk, trade-unionistisk retning som iklær politikken sin venstreside radikale fraser. Trotskismen er i dag spesielt farlig fordi den motarbeider kampen for nasjonal uavhengighet. Ved en angrepskrig mot Norge kan trotskismen fungere forræderisk.

6.5

Høgre og «venstre» opportunisme

Opportunismen kan ha både høgre- og «venstre»-karakter. *Høgre-opportunisme* er nemninga på opportunistiske retningar som nektar å gå fram når stillinga i klassekampen og den revolusjonære kampen gjer det mogleg, kjempar mot at arbeiderklassen skal utvikle seg til ei sjølvstendig kraft og lar borgarskapet få makt i arbeiderørsla. «*Venstre-opportunisme*» er opportunistiske retningar som seier dei er for revolusjon, men i praksis går mot taktikk og alliansar som er naudsynte for at arbeidarklassen skal kunne sigre i revolusjonen. Både høgre- og «venstre»-opportunisme oppstår heile tida i dei revolusjonære, marxistiske partia. Slike linjer kan kjempast ned gjennom ideologisk debatt og studieverksemd, undersøking av røyndomen og nær kontakt med massane av arbeidsfolk. Revisjonistiske linjer i dei kommunistiske partia vert frå tid til anna utgangspunkt for grupperingar som kjempar mot marxisme og revolusjon.

6.6

Opportunismen virker innad i AKP(m-l)

Årsakene til opportunismen er samfunnsmessige. De samme kreftene virker innad i AKP(m-l). Den sovjetiske moderne revisjonismen prøver under dekke av å kalle seg «marxistisk-leninistisk» å påvirke kommunistene til å bli mest mulig lydige redskaper for Sovjet som imperialistisk supermakt. De reformistiske ideene søker å påvirke kommunistene i retning av å

innskrenke perspektivene ut over dagens kapitalisme og å innta reformistenes egne standpunkt. Det er også en spontan tendens til at kommunistene undervurderer den teoretiske og politiske kampen mot opportunismen.

6.7

Gal bruk av «opportunist», «revisjonist» og «reformist»

I kommunistpartiet og den revolusjonære rørsle vil det aldri vere full semje om alle spørsmål. Slik usemje er nokre gonger uttrykk for opportunistiske åtak på revolusjonær politikk. Men det kan òg vere at revolusjonære står på ulike syn i ein-skildsaker. Lettvint og ugrunna bruk av omgrepa opportunist, revisjonist og reformist kan skade den naudsynte debatten blant dei revolusjonære.

Det er òg naudsynt å skiljemellom dei interessene ei politisk retning objektivt tener, og dei subjektive ønskja og meiningane til den einskilde tilhengaren. Dei fleste tilhengarane til opportunistpartia er arbeidarar og intellektuelle som ikkje har objektive interesser av kapitalismen. Svært mange av dei trur verkeleg at partia deira kjempar for sosialismen. Om partia er opportunistiske, vil ikkje det seie at kvar einskild medlem er opportunist eller stor borgarskapet.

6.8

Hovedspørsmål i den politiske kampen mot revisjonismen i dag

I dag kan de teoretiske og politiske skillelinjene mellom virkelige kommunister og ulike slags opportunistar og revisjonister sammenfattes slik:

— Holdninga til revolusjonen. De virkelige kommunistene mener at sosialismen kan bare opprettes ved at arbeiderklassen og folket sjøl gjør revolusjon med våpenmakt, knuser den gamle herskerklassens herredømme og oppretter sitt herredømme. De moderne revisjonistene og andre opportunistar hevder at kapitalistene kan styrtes ved at sosialistene får flertall i valg arrangert av kapitalistene sjøl («den fredelige og kapitalistiske veien») eller de hevder at sovjetisk invasjon, militærkupp eller små terroristgruppers aksjoner kan opprette sosialismen.

— Holdninga til de grunnleggende teoriene i marxismen-leninismen-maoismen. De virkelige kommunistene forsvarer og bygger på disse teoriene. De moderne revisjonistene og andre opportunistar avviser og bekjemper dem.

— Spørsmålet om klassekampen under sosialismen. De virkelige kommunistene slår fast at klassekampen fortsetter under sosialismen og at kapitalismen er gjenopprettet i Sovjet og de revisjonistiske landa. De moderne revisjonistene kamuflerer kapitalismen i disse landa som «sosialisme».

— Holdninga til supemakta Sovjet. De virkelige kommunistene slår fast at Sovjet er den farligste supermakta og ei supermakt i oppgang. De pro-sovjetiske moderne revisjonistene har som hovedoppgave å hjelpe sosialimperialismens framstøt overalt i verden.

6.9

Reformismens følger

Reformismen får ytterst skadelige følger for det arbeidende folket.

— reformismen innskrenker kampen mot utbytting og undertrykking under kapitalismen til å gjelde *graden* av utbytting. De begrenser kampen til det borgerskapet «har råd til å gi».

— reformismen har adoptert borgerskapets ideologi om at «vi er alle i samme båt», og at klassene har felles interesser av borgerskapets diktatur. Borgerskapet har sjølsagt interesse av at deres ideologi aksepteres av den utbyttede klassen.

Borgerskapet har befesta sin makt ved at reformistiske ideer dominerer fagbevegelsen: Hovedavtalen mellom LO og NAF

fra 1935 er en klassesamarbeidsavtale som fratar arbeiderne reell streikerett.

Samtidig som hovedavtala og arbeidsmiljølova innrømmer arbeiderklassen visse gode fungerer disse avtalene mellom LO og NAF som kontrakter for å sikre utbyttinga og kriminalisere den delen av arbeiderklassen som vil bryte kapitalens spilleregler. Å avsløre klassekarakteren til klassesamarbeidslovene utgjør et viktig skille mellom reformismen og oss.

6.10

Opportunistiske partier i Norge

Det norske Arbeiderparti

DNA er det viktigste av disse partiene for hele det politiske systemet i Norge. DNA er et reformistisk parti:

Fordi arbeiderklassen er den største klassen og den klassen som objektivt står mest i motsetning til det kapitalistiske systemet, kan det borgerlige partisystemet i Norge ikke fungere uten et stort borgerlig arbeiderparti, som sørger for arbeiderklassens støtte til dette systemet. Her er det opprinnelige historiske og sosiale grunnlaget for DNAs uhyre store betydning. DNAs ledelse av LO har vært avgjørende for å knytte LO til klassesamarbeidspolitikken og sikre arbeidsfreden.

Samtidig har DNA vært det partiet som i de siste 50 år mest konsekvent og framsynt har gått inn for å modernisere og reformere den norske kapitalismen. DNA har vært arkitekten for velferdsstaten og utvikla velferdsstatsideologien, som alle andre borgerlige partier har måttet slutte seg til. DNA har skapt alliansen mellom Norge og USA. Nå er DNA det partiet som mest konsekvent representerer interessene til den framvoksende statsbyråkratiske delen av den norske monopolkapitalen.

DNA har kombinert det å være det norske borgerskapets viktigste parti med å være det partiet som samla flest medlemmer og tilhengere som rekna seg som *motstandere* av kapitalismen. DNAs revolusjonære forhistorie og radikale språkbruk, kombinert med et stort antall hederlige og dyktige medlemmer fra arbeiderklassen og andre som ærlig ønska å arbeide for sosialismen, har gjort at *nettopp* dette partiet fortsatt har kunnet suge opp i seg og nøytralisere tendenser til opposisjon mot kapitalismen.

«NKP»

«NKP» er det mest konsekvente uttrykket for den moderne revisjonismen i Norge. I norsk innenrikspolitikk har «NKP»s revisjonisme tatt form av å forkaste marxismen og erstatte den med et fullstendig knefall for DNAs reformisme. «NKP»s eneste eksistensberettigelse er blitt forsvar for Sovjets fascisme og imperialismen og den støtten som Sovjet-lederne derfor er villige til å gi partiet. Dette har redusert partiet til ei lita gruppe som er isolert fra arbeidsfolk.

Men «NKP»s *politiske* betydning er større enn det den minimale oppslutninga viser. «NKP» fungerer som ideologisk leder av de i DNA, SV og andre som ønsker å svekke motstanden mot Sovjets internasjonale aggresjon, krigsforberedelser og press mot Norge. «NKP» har skada motstanden mot kapitalismen i Norge ved å demoralisere den generasjonen som slutta opp om kommunismen som en følge av verdenskrisa og den 2. verdenskrigen, og har brakt ordet kommunisme i miskreditt i den norske arbeiderklassen. I dag gjør «NKP»-ledelsens avhengige forhold til Sovjet at dette partiet er det mest reaksjonære av alle partier i Norge.

Sosialistisk Venstreparti

SV er et borgerlig parti som bygger politikken sin på ei blanding av reformistisk, venstresosialistisk og moderne revisjonistisk ideologi. SV inneholder både folk som går mot sosialimperialismen og folk som støtter Sovjet, folk som står politisk svært nær DNA og folk som rekner seg som marxister og revolusjonære. SV suger opp i seg mye av den spontane misnøya med DNA som fører til kritikk av DNA fra venstre, særlig i de

intellektuelle sjikta. SV reagerer i hovedsak på den økte internasjonale spenninga ved å prøve å finne oppslutning i de pasifistiske prega fløyene i fredsbevegelsen, som går mot et sterkt norsk forsvar og vil unngå konfrontasjon med Sovjet..

SV har vært en bremsekloss i å propandere at frigjøringsbevegelsen som retter seg mot supermaktene er en sentral del av fredsarbeidet. SV som parti har en vaklevoren holdning til Sovjet og sosialimperialismen. Først etter at en overveldende majoritet av det norske folk har fordømt Sovjets okkupasjon av Afghanistan støtter SV Afghanistankomiteen.

SV inneholder mange aktivister som tar riktige standpunkter i ulike kamper, men har som parti i de seinere år stadig befestet sin karakter av å være DNAs støtteparti til venstre.

SV som parti forsvarer at det norske borgerlig-demokratiet er demokratisk og kan lede arbeiderklassen til makta, og at DNA er et virkelig progressivt parti, som i allianse med SV kan gjennomføre sosialistiske reformer. SV går i parlamentariske organer inn for «ansvarlighet» og blir dermed ofte medansvarlig for borgerskapets nedskjæringspolitikk. Slik fungerer SV nå innafor det norske partisystemet som et borgerlig venstreparti som forener radikal opposisjon i enkeltstandpunkter med å godta systemet som helhet, og slik hindre at folk på vei til venstre forkaster hele borgerlig-demokratiet som mulig løsning på arbeidsfolks problemer.

6.11

Linja for kampen mot opportunismen

Kampen mot opportunismen og revisjonismen i Norge må bygge på ein konkret analyse av kva for retningar som finst og kva som gjer mest skade for arbeiderklassen og den revolusjonære rørsle.

I kampen mot opportunismen må AKP(m-l) legge vekt på:

— at ei revolusjonær rørsle berre kan vinne framgang i arbeiderklassen i Norge når ho avslører og kjemper mot den sosialdemokratiske klassesamarbeidslinja.

— at det berre er mogleg å kjempe mot imperialismen og forsvare Norges sjølvstende når den pro-sovjetiske revisjonismen vert avslørt og nedkjempa.

Massekampen må først slik at arbeidsfolk får sjå korleis DNA- og LO-leiinga går mot deira interesser og tener dei store monopola. Dette gir grunnlag for å danne ein kampfront av stadig fleire arbeidarar mot DNA- og LO-leiinga og den norske monopolkapitalen.

Samstundes er det farleg å gløyme at sjølv om den pro-sovjetiske retninga som «NKP» er det mest konsekvente uttrykket for, er veikare enn DNA, så er ho mykje meir reaksjonær og mykje farlegare på lang sikt, særleg om det vert krig. Så store krefter som råd er må samlast mot denne retninga for å avsløre henne og svimerke henne overalt.

Fronten mot revisjonisme og reformisme går gjennom AKP(m-l) sjølv òg. I vår tid er det alltid stor fare for at eit kommunistparti som AKP(m-l) kan gå under eller bli eit revisjonistparti. Derfor må AKP(m-l) føre indre politisk strid mot revisjonistiske tendensar og lære å kjenne og bruke marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking betre. Når det gjeld den marxistiske teorien og politikken, kan ikkje AKP(m-l) gå med på å gjere kompromiss i prinsippsspørsmål.

Det er òg viktig å føre strid for den marxistiske teorien utanfor partiet. Dei mest radikalisererte blant arbeidarane og ungdommen er interesserte i marxismen, og derfor kan revisjonistiske forfalskingar av marxismen gjere stor skade i nettopp desse gruppene.

Når det gjeld tilhøvet til ulike revisjonistiske grupper, er det rett å skilje mellom dei og handsame dei ulikt ut frå kor viktig dei er kvar for seg og kva standpunkt dei tar i ulike saker, og til dømes handsame SV annleis enn det svarte, reaksjonære «NKP».

Målet for striden mot opportunismen er ikkje å splitte arbeiderklassen enda meir, men å overvinne splittinga og skape ein

felles kampfront mot klassefienden. Kommunistane må sameie seg med sosialistar og andre utafor AKP(m-l), irekna folk i DNA og revisjonistpartia. Elden må rettast mot dei få verkeleg reaksjonære krinsane, dei som tener monopolkapitalen, og særleg dei som tener sosialimperialismen.

Vedlegg til protokollen

Merknader til handsaminga av program-teksten.

Protokollmerknad, kap. 1.4.

Vi stemte for at forslaget til K ■■■■■ skulle legges til grunn for behandlinga i komiteen, fordi vi i all hovudsak var enig i forslaget. Hadde det blitt vedtatt ville vi ha foreslått følgende endringer:

Til 1.4.3. Siste setning utgår.

(De viktigste kampene skjer i dag i Afghanistan, Eritrea, El Salvador, Nicaragua, Palestina og Sør-Afrika.)

Til 1.4.4. Avsnittet om USA:

Setningene: «I dag skjer dette. USA prøver å komme på offensiven i Mellom-Amerika, dei truger Sovjet med å bruke atom-våpen om styrkeforholda vert endra i Midt-Austen (Carter-doktrina)» — endres til:

«I 80-åra har ein tendens i USAs herskarklasse styrka seg som vil at USA-imperialismen skal slåss meir aggressivt for å halde på sine posisjonar.»

C ■■■ E ■■■ E ■■■ K ■■■

Protokollmerknad til 2.1.3.

Det må stå: I dag er det ikkje dei sosialistiske revolusjonane som er på frammarsj, tvert om er det dei imperialistiske supermaktene som er på offensiven i høve til dei revolusjonære kreftene.

Vår tid er truga av ein tredje imperialistisk omfordelingskrig, ein tredje verdskrig.

E ■■■, E ■■■ K ■■■

Protokollmerknad til forslag fra K ■■■■■ på 2.2.1.

I steden for forslag «sosialistiske revolusjoner» skal inn «nydemokratiske og sosialistiske revolusjoner».

E ■■■, K ■■■ E ■■■

2.3.3. Fellestrekk ved alle sosialistiske samfunn, og

2.4. Sosialismen som ei overgangsform mellom kapitalismen og kommunismen.

Vi stemmer mot disse forslaga fordi det i sitt innhold kun er sammendrag av T ■■■ forslag. Hans kap. 5 stemmer vi i sin helhet mot og kan derfor ikke støtte 2.2.3 eller 2.4.

E ■■■ og K ■■■

Merknad til 3.1.

«Jeg stemmer mot dette avsnittet (3.1) fordi det er helt deket i pkt. 3.2.»

P ■■■, K ■■■ P ■■■, S ■■■

Stemmeforklaring til 3.1 — forslag fra E ■■■

«Jeg stemte mot siste avsnitt fordi jeg mener innholdet er dekket opp seinere i samme kapittel. Jeg støtter innholdet i avsnittet.»

A ■■■

Protokollmerknad til avsnitt 3.2.2.

«Vi kan ikke gå mot programforslaget (til E ■■■ som sier at revolusjoner i de to supermaktene er det eneste som kan hindre den imperialistiske omfordelingskrigen før eventuelt bedre argumenter mot militærprogrammet er kommet fram.

Grunnlaget for motsigelsen mellom USA og Sovjet er at dette er imperialistiske supermakter. Slik situasjonen er i dag er kreftene som virker i retning av en tredje verdenskrig sterkere

enn kreftene som verkar i denne virkeligheten.

Dersom verdenssituasjonen skulle bli endra må denne vurderinga gjøres om.

Sjøløst er det riktig å arbeide hardt for å støtte alle krefter som virker mot en 3. verdenskrig.»

C ■■■ E ■■■ K ■■■

Stemmeforklaring.

Til mitt forslag om vurdering av fredsbevegelsen under 3.2.4 og forslaget fra M ■■■.

Jeg stemte mot disse forslaga fordi jeg mener det ikke hører hjemme i prinsippprogrammet. De stenger for en taktikk overfor den såkalte fredsbevegelsen dersom de hadde blitt vedtatt. For øvrig støtter jeg i hovudsak innholdet i disse forslaga.»

A ■■■

Vedrørende fredsbevegelsen.

«Eg støtter innholdet i forslaget frå A ■■■ men ville ikkje formulert det slik i prinsippprogrammet. Støtter forslaget frå E ■■■ vedrørende fredsbevegelsen.»

E ■■■, K ■■■

Eg stemte avholdande til forslaget frå A ■■■ om å ha inn 80-PPs formuleringar på SV pga. at eg ikkje hadde oversikt over kva som står i 80-PP om dette.»

S ■■■

Protokollmerknad.

«Eg går inn for å endre proletariatets (demokratiske) diktatur til arbeidarmakt gjennom heile programmet. Sidan eg fikk dette røysta ned ein gong under kap. 2, har eg ikkje tenkt å reise det fleire gonger.»

S ■■■

Protokollmerknad, kap. 5.

«K ■■■ sitt forslag til kap. 5 stiller spørsmålet om korleis arbeidarklassen skal organisera seg som herskande kalsse (gjennom statsmakt, masseorganisasjonar osv.).

Utgangspunktet er at forslaget tek spm. om den politiske makta over (stats-)byråkratiet alvorleg. Forslaget er klart når det gjeld spørsmålet om å knusa borgarskapets stat. Forslaget står på linja at arbeidarklassen skal ha den politiske styringa over ekspertise og byråkrati, i motsetning til forslaget fra T ■■■ som står for linja at ekspertise/byråkrati skal «trekke arbeidarklassen med».

Forslaget her et rettare syn på demokratiet under sosialismen og undertrykkjninga av borgarskapet som klasse.

Eg støttar utkastet ut frå den politiske hovudlinja det representerar. Det fins ein del formuleringar eg ville ha endra, men dette er underordna.»

E ■■■

Til protokollen:

«Alle avstemninger under kap. 5 som ikke omhandler «væpna revolusjon» stemmer vi avholdande på, fordi små endringer i T ■■■ forslag ikke kan endre hovedgrunnlaget hele kapitlet bygger på.»

K ■■■ og E ■■■

Protokollmerknad til avsnittene 5.4.1—5.4.6.

Disse avsnittene mangler etter mitt syn en god del. Av hensyn til å gjennomføre mandatet om å ferdigbehandle program-

met lar jeg innvendinger og tillegg her ligge. Ingen av disse rokker, etter mitt syn ved hovedsynspunktene i avsnittet.

C

Protokollmerknad.

«Eg røysta mot 5.5 fordi eg meiner feila i 5.5.9 (dei som stør sosialismen) er så grove overtramp mot demokratiet at det gir eit heilt anna bilete enn det eg ønsker av den sosialistiske staten.

Eg røysta for kap. 5 som heilskap, fordi eg meiner dette trass alt er eit godt framsteg i forhold til 80-programmet.»

S

Protokollmerknad til kap. 6.

«Vi viser til forslaget om å innarbeide hoveddelene av forslaget om opportunismen i kap. 6, formulert som et alternativ til 6.1.2. Vi stemmer derfor mot avsnitt 6.1.2, 6.1 og kap. 6 fordi det er nedstemt å innarbeide dette.»

T, C, E, E, K

Stemmeforklaring til 7.2.2.3.

«Stemte mot S punkt om kvinnes stilling under Stalin, ikke fordi jeg er uenig i innholdet, men fordi jeg mener punktet om Stalin blir for langt og ubalansert med dette tillegget. Kvinnes stilling under Stalin bør behandles i resolusjonen om den kommunistiske verdensbevegelsens historie.»

P, K, C, P

Protokollmerknad.

«Jeg stemte for S forslag om kulturrevolusjonen. Jeg vedlegger et endringsforslag som jeg ikke fikk fremmet før strek: setninga: «Ved å angripe ...» går ut.

Endres til: «Ved å angripe borgerlige tendenser i stat og parti prøvde kulturrevolusjonen å hindre at et nytt borgerskap tok makta, slik det hadde skjedd i Sovjet ti år tidlegare.»

C, B

Protokollmerknad til kap. 8.

«Å slåss for kommunismen i heile verda og samtidig programfeste at AKP(m-l) prinsipielt er mot et internasjonalt sentrum er en sjølmotsigelse. Om AKP(m-l) har orientert seg mot Kina på usjølstendig vis bør dette diskuteres særskilt, og ikke blandes sammen med viktige prinsipper.»

E og K

Stemmeforklaring til 8.3.2.

«Jeg stemte mot kjønnskvalifisering fordi jeg mener det foregriper vedtektsdiskusjonen.»

K

